

JEAN-CHRISTOPHE
GRANGÉ

LA DERNIÈRE CHASSE

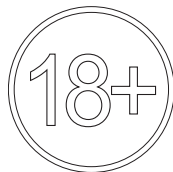
ROMAN

ЖАН-КРІСТОФ
ГРАНЖЕ

ОСТАННЄ ПОЛЮВАННЯ

РОМАН

УДК 821.133.1
Г77

Жодну з частин цього видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

Публікується з дозволу SAS Lester Literary Agency & Associates

Перекладено за виданням:
Grangé J.-C. La Dernière Chasse : Roman /
Jean-Christophe Grangé. — Paris : Albin Michel, 2019. — 400 p.

Переклад з французької Елли Євтушенко

Обережно! Ненормативна лексика!

Дизайнер обкладинки Аліна Белякова

ISBN 978-617-12-7735-9 (PDF)

- © Éditions Albin Michel, Paris, 2019
- © Depositphotos.com / Warm-Tail, обкладинка, 2020
- © Hemiro Ltd, видання українською мовою, 2020
- © Книжковий клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», художнє оформлення, 2020

I

СЛІД

1

Жодного спогаду — чи майже жодного.

Коли його виловили в гірській ріці, розпанаханого від голови до п'ят, знекровленого, його тіло було повне води, ніби шкіряний бурдюк. На той час він усе ще був при тямі — хоча що він там міг тямити.

У швидкій він упав у кому. Так минуло два тижні. Два тижні порожнечі, а тоді в глибині мозку зайнялося світло. Молочно-білий колодязь, із якого зринали розмиті обриси, безформні створіння, якісь крихти життя... На цьому етапі він схилявся до думки про сперму.

Тоді з'явилася аналогія з молоком. Йому пригадувався відомий епізод з індійської космогонії. Фрески, якими він колись милувався у храмах Ангкора: боги і демони збивають молочне море, щоб видобути з нього чудесних істот. У його мозку з цього танцю зринали самі лише сцени насильства, пики вбивць, погано перетравлені поразки... Усе, чим повняться спогади фліка¹ з карного розшуку.

¹ Сленгова назва французьких поліцейських. (Тут і далі прим. перекл.)

Урешті-решт, на превеликий подив лікарів, він опритомнів. Танець богів тривав, але *in real life*¹, час протікав крізь нього, ніби крізь діряву каністру, ночі й дні зливалися в одне, всі відчуття були надійно поховані під гіпсом та наркозом. Лікарі казали, це хороший знак.

Згодом він зміг сідати на ліжку й питати про новини. Про кого? Про що?

У першу чергу — про Фанні Феррейра, ту, яка розпанахала йому череву до самого горла. Вона не пережила їхнього танго в крижаній річці. Її поховали разом із сестрою-близнючкою за кілька кілометрів від Гернона — точне місце не підлягало розголошенню. Ніякого цвинтаря сестричкам-головорізкам...

Тоді — про Каріма Абдуфа, його імпровізованого напарника в цій жахливій справі. Той склав короткий звіт про розслідування, який пожбури в обличчя жандармам, а потім звільнився. «Повернувся на батьківщину». Ньєман не став розпитувати: він знав, що Карім — апатрид. Він не намагався зв'язатися з чоловіком. Урешті-решт, вони не мали нічого спільного, крім поганих спогадів.

Настав час повертатися до світу звичайних людей. До лікарняної палати його прийшли привітати вершки кримінальної поліції та високопосадовці з національної жандармерії. У піжамі отримуючи медаль, він почувався мертвим метеликом, якого пришпилили на коркову дошку. Той самий присмак, той самий колір.

¹ У реальному житті (англ.).

Іще соцстрах оголосив його «інвалідом першої категорії». Він більше не міг працювати фліком «у польових умовах», і йому мали виплачувати пенсію за інвалідністю. Ньєман уже міркував, чи не краще було б згинути разом із Фанні в крижаних водах.

Але французька влада нікого не викидає: вона утилізує. Після одужання йому запропонували посаду викладача у Школі поліції Канн-Еклюза. Чому б ні? Він відчував, що його досвід може принести майбутнім флікам користь.

Однак після трьох років практики йому дали зрозуміти, що його бачення професії не відповідає, так би мовити, визначеним критеріям фаху. Його повернули у гру, але не повністю. Консультант, радник, посередник — усе, що завгодно, аби він тільки залишався на лаві запасних.

Фізично він цілковито видужав. Щодо психічного здоров'я все було інакше. Він жив із цим мокрим пальтом на спині, тягарем, який зазвичай називають «депресією». Постійні симптоми: цеглина в шлунку, конвульсивне здригання, клубок у горлі, ніби шию зав'язали вузлом... Він увесь час почувався так, ніби от-от розплачеться, і страшенно хотів спати, адже сон — це один зі способів позбутися цього хворобливого стану.

Так минуло два роки — два роки зневіри і втоми, приниження і байдужості, аж поки одного дня про нього не згадали його колишні товариші — ті, що зуміли видертися службовою драбиною.

— Такі справи, — сказали йому коротко й по суті, — по всій Франції скоюють усе більше божевільних злочинів, крюшо¹ не справляються. Має відкритися Центральне бюро, яке посилатиме хлопців із Парижа в різні куточки країни. Це будуть загартовані фліки, їх тимчасово прикріплюватимуть до служб жандармерії на кожну конкретну справу.

— Супер. Скільки нас?

— Поки що ти один. Це радше пробний проект, аніж офіційна програма.

Та ви що. Ідея кинути фліків на допомогу жандармам ішла врозріз зі здоровим глуздом. Ніхто в це не вірив і ніхто вже й не пам'ятав, у якому відомстві могла зародитися така думка.

А чи можна знайти кращого кандидата на мертво-рожденний проект, аніж привид? Проблема в тому, що Ньєман сприйняв цей жарт за чисту монету. Він навіть попросив собі напарника.

— Агов, ви залили повний бак?

Івана схилилася до вікна «вольво» з повними руками салатів, злаків, мінеральних вод — усього, що крамниця на заправці може запропонувати дивакуватій веганці.

Ньєман здригнувся і вийшов, щоб виконати свій обов'язок. Наповнюючи бак, він повернувся до реальності: німецька автомагістраль на початку осені, за-

¹ Сленгова назва жандармів, яка походить від прізвища персонажа Луї де Фюнеса у фільмі «Жандарм із Сен-Тропе».

лите червоним світлом пообіддя, схоже на полотно Ротко¹. Не зовсім кепсько, але й не вершина радощів.

Він пішов до каси. Мав би бути в доброму гуморі: після місяців писанини, статистики, скупих досьє, присланих національною жандармерією, він нарешті у справі.

Дивним було те, що їх відправили до Німеччини, до Фрайбурга-в-Брайсгау, французькою — Фрібур-ан-Брісго, що в славнозвісному регіоні Шварцвальд, тобто Чорнолісся. Вони виїхали на світанку і прибули в Кольмар² о десятій ранку — Ньєман ніколи не дотримувався обмежень швидкості, принципово.

Генеральний прокурор пояснив йому, що вбивство, яке їх цікавило, сталося в Трюсемському лісі, що в Ельзасі³, але жертва, підозрювані, свідки і все на світі були німецькі. Загін жандармів департаменту Верхній Рейн займався справою на французькій території, а їм доружили німецьку частину розслідування.

За цим була довга лекція на тему угод між європейськими службами поліції, завдяки яким вони могли працювати на території Німеччини спільно з ЛКА, або ж *Landeskriminalamt*⁴ землі Баден-Вюртемберг.

Ньєман нічого не второпав, але й не хвилювався. Він знав, що поки вислуховує цю туманну промову, Івана вже отримала від ельзаських жандармів досьє

¹ Марк Ротко (1903—1970) — американський художник, латвієць, провідний представник абстрактного експресіонізму.

² Місто і муніципалітет у Франції.

³ Регіон Франції на кордоні з Німеччиною.

⁴ *Landeskriminalamt* (нім.) — Регіональне управління кримінальної поліції.

і розбирає його до літерки, аби на брифінгу повідомити шефу кожну подробицю справи.

Розплачуючись, він кинув на неї погляд крізь вікно: вона вовтузилася в машині, розкладаючи свої харчі довкола пасажирського сидіння, ніби амуніцію в танку.

Івана Богданович.

Номер два в їхньому тандемі.

Найкраще, що сталося з ним після його повернення з небуття.

2

Передусім йому подобався її стиль.

Ця її незмінна замшева куртка, яка набувала відтінку кротового хутра в тіні й білячого — на світлі. Її потерті джинси, розношені чоботи, руде волосся. Вона вся ніби дихала чимось правильним і теплим. Чимось, схожим водночас на меланхолію мертвого листя та життєствердність сітки налитих кров'ю вен.

Вона була не дуже висока, зате худюща. Можна було б сказати «мініатюрна», але її статура, а головне — м'язи під шкірою не дозволяли таких слабацьких термінів. Її фігура обідраної кішки радше випромінювала силу виживання. Сталося нещастя, гаразд, але те, що залишилося, мало неабияку міць.

Кістки, м'язи, лють.

Завдяки білющій шкірі, яку мають усі руді, вона також нагадувала йому ескімоські ножі, вирізані в цільному шматку слонової кістки, з одного кінця загострені,

а з другого — висічені так, щоб ідеально лежати в руці. Ньєман не знав, чи добре Івана лежала в обіймах своїх коханців, але не сумнівався, що вночі вона вміла ставати теплою і м'якою не гірше, ніж удень — твердою і холодною.

Івана навчалася у Вищій національній школі поліції Канн-Еклюза. Під час першої переклички він неправильно вимовив її прізвище.

Вона виправила його, проте відразу ж додала:
— Але називайте мене, як вам завгодно.

Це був не вияв увічливості, а навпаки, гордовита відповідь: вона ставила себе вище за такі примхи, вище за долю, вище за все.

За наступні місяці він мав нагоду розгледіти її гостру руду — високі вилиці, тонкі, ніби волосинки пензлика, брови. І цю руду копицю волосся, яка зачаровувала його й нагадувала, невідь-чому, сутінки на Ібісі, хіпарські вечірки, медитації під кислотою... Усе це він зазвичай зневажав, але думка про це, завдяки асоціаціям з Іваною, раптом почала йому подобатись.

Насправді увесь цей процес зачарування не мав жодного значення. Ньєман намагався поглузувати сам із себе. Він удавав захват, але Івану знав давно — і знав, на що вона здатна. Вони обоє хотіли назавжди забути про їхню першу зустріч і почати з нуля.

— А моя кава? — запитав він, повертаючи ключ запалювання.

Вона кивнула на стаканчик у підставці для напоїв.
— Шкідливо для здоров'я. Взяла вам трав'яний чай.

Нъеман рушив з місця, буркочучи. Івана скрутилася калачиком на своєму сидінні й накинулася на салат із кіноа, озброївшись пластиковою виделкою. Коли вона сперлася ногами на приладну дошку з горіхового дерева, флік ледве не заволав, але стримався.

Він ніколи не потерпів би такої нарути над його «вольво брейк» із боку будь-кого іншого, але Івана... Сам він уместився зручніше в своєму кріслі і сперся на кермо, а тоді втопив педаль газу в підлогу. Він почувався добре. Йому було радісно й легко поруч із цим дівчиськом, яке в свої тридцять два ще досі гризло нігті. Йому подобалося, коли вона поруч, подобався її запах, що нагадував аромат повітряного рису і був ближчий до дитячих кремів, ніж до парфумів фатальної жінки.

Коли він обрав собі в напарники лейтенанта Івану Богданович, ніхто його не зрозумів. Безперечно, дівчина мала всі необхідні якості, але... це була жінка. А всі знали, що Нъеман — старий мачо, трохи жінко-ненависник, запеклий фалократ. На його погляд, флік мав бути чоловіком, от і все.

Нъемана забавляла ця репутація — цілковито хибна: його стосунки з жінками були набагато складніші. Він ніколи не був одружений, але не через зневагу чи байдужість. Радше через суміш поваги й остраху...

Проте з Іваною довго думати не довелося. Вона поєднувала в собі найкращі риси для фліка — він уже сто років і близько не бачив чогось подібного. Її успіхи в Канн-Ексклюзі говорили самі за себе, а служба в по-

дальші роки не потребувала жодних коментарів. І добре, бо нікого іншого він і не взяв би.

— Повертати сюди? — запитав Ньєман, побачивши знак із написом «Фрайбург».

— Саме так, — сказала Івана, дзьобаючи зі свого лоточка, ніби голодна пташка.

Ньєман натиснув на газ.

— Ну, то що там із брифінгом?

3

— За версією американського журналу «Форбс», Гаєрсберги посідають двадцяте місце в списку найбагатших родин Німеччини, а їхній статок оцінюється в десяток мільярдів доларів. Це аристократичний рід із землі Баден-Вюртемберг, що збив капітал, працюючи в сфері автомобілебудування. Група VG — незамінний партнер усіх виробників німецьких тачок.

— Хто жертва?

Як би неймовірно це не звучало, Ньєман не встиг зазирнути до справи.

— Юрген, який, схоже, ділив спадок зі своєю сестрою Лаурою. Вік — 34 роки. Його тіло знайшли в неділю у Трюсемському лісі, в Ельзасі.

— Чому в Ельзасі?

Білочка вже доїла свої харчі. Вона кинула порожній лоток до дорожньої сумки і взяла свій айпад.

— Раз-двічі на рік Гаєрсберги запрошують верхівку місцевої аристократії та своїх основних бізнес-

партнерів на велике полювання з собаками. У суботу всі обідають у сімейному мисливському будинку. Усі готуються, ночують на місці, а тоді в неділю зранку урочисто переправляються на той бік Рейну.

— Але навіщо їхати в Ельзас?

— Бо в Німеччині цькування заборонено ще з 50-х років.

Досі впираючись ногами в приладну дошку, Івана гортала досьє на айпаді.

— Під час полювання двоє французьких гостей заблукали в лісі і знайшли труп графа. Голова лежала за кілька метрів від тіла.

Ньєман, не відпускаючи керма, на секунду відволікся від дороги і глянув на знімок. Не дуже приваблива картинка: зеленкувате тіло в багнюці, чорний зяючий отвір на шиї, довгий вертикальний розріз на торсі...

— У звіті про розтин вказано, — зауважила Івана, — що вбивця вийняв у жертви нутрощі.

Ще одне фото: голова, що лежить на килимі з листя.

— Що у нього в роті?

— Дубова гілочка. Вбивця потурбувався.

Ця деталь дещо нагадала йому, але він вирішив поки мовчати — краще не розтуляти рота раніше, ніж треба, особливо перед такою напарницею, як Івана.

— Є інші пошкодження?

— Дві рани, так, причому досить дивні. Убивця кастрував жертву, а тоді зробив надріз довкола ануса, ніби хотів вставити геніталії в цей отвір.

— Їх знайшли?

— Ні. Мабуть, забрав як трофей. Не можна виключати згвалтування, але сперми не знайшли. До речі, отвір завеликий для звичайного члена. Якщо згвалтування й було, то наш злочинець або має бичачі розміри, або скористався кийком.

Івана говорила легким, майже веселим тоном. Вона жартувала зі смертю.

— Коли його бачили востаннє?

— У суботу вдень. По обіді він зник, а знайшли його аж у неділю вранці під дубом.

— Ті двоє французів у списку підозрюваних?

— Ні, навіть і близько. Це просто виробники електроніки зі Страсбурга.

— Які успіхи в крюшо?

— Ніяких. Проби на місці злочину нічого не дали: ані найменшого відбитка, жодного органічного матеріалу, що належав би людині...

— Навіть слідів на землі не лишилось?

— Ні. Убивця дбайливо замів землю в радіусі двох-трьох метрів. А тоді ніби розчинився в повітрі. За даними патологоанатома, Юргена вбили в неділю вранці на світанку. Після цього йшов дощ, падало листя... Можливо, убивця дочекався, поки здійметься вітер, перш ніж піти, або ж ліз по деревах...

Ньеман здригнувся. Його ніби вже кольнула неоднозначна цікавість до цього хижака, ближчого до природи, аніж до сучасної цивілізації. У будь-якому разі, це збігалось з його першими здогадами — дубова гілочка, пошкодження анального отвору. *Мовчи...*

— Жандарми розпитали панство?

— Провели в них усю неділю. Ніхто нічого не бачив і не чув: мисливці були зосереджені на здобичі. Урешті-решт, їх було всього п'ятдесят із гаком осіб із сотнею псів, а вистежували вони аж одного оленя...

Знаючи категоричні переконання Івани, Ньєман побоювався цього розслідування, тісно пов'язаного з полюванням. Але не час було полемізувати: вони в'їхали в приголомшливий ліс. Розкішна пожежа з зелених вогників під ідеально чистим небом.

— За тими даними, що в нас є, чи міг убивця бути одним із гостей Гаєрсбергів?

— У такому разі він перетнув Рейн і дістався Трюсемського лісу вночі, а тоді повернувся до Німеччини, щоб вирушити до Франції зранку разом із рештою групи.

— А чому б ні?

— Справді, чому б ні. Але це складно. Головне питання ось яке: якого хріна сам граф робив у тому лісі посеред ночі?

— Може, йому призначили зустріч?

— Останній його дзвінок був о 15:23 в суботу.

— Із ким він говорив?

— Із сестрою. Розмова тривала всього кілька секунд.

— Що з дзвінками гостей, інших людей у цій місцевості?

— Із цим швидко розібралися. Ліс по обидва боки кордону належить Гаєрсбергам. Телефони під заборо-

ною на всі вихідні. Очевидно, полювання з собаками вимагає максимального зосередження. Та й потім, ніде в цілій зоні мобільні не ловлять.

— Чому?

— Гаєрсбергі встановили глушники: їхній ліс має залишатися чистим. Природний заповідник у повному сенсі цього слова.

Івана почала переглядати протоколи ЛКА.

— Ти знаєш німецьку? — здивовано запитав Ньєман.

— Учила в середніх класах як другу іноземну.

— Мабуть, ми ходили до різних шкіл. Я вчив англійську як першу іноземну, а користі з того — нуль. А що в нас із мотивом?

— Варіантів купа: гроші, заздрість, професійне суперництво. Знову-таки, ця родина важить понад десять мільярдів доларів. Після смерті батьків брат із сестрою керують групою залізною рукою.

— Хто спадкоємець?

— Поки що нічого не відомо, але, схоже, джек-пот зірве Лаура, сестра.

— Скільки їй років?

— Тридцять два.

— Її допитали?

— У неї є алібі на ніч із суботи на неділю. Вона спала з одним чуваком із компанії. Хай там як, Юрген із Лаурою були нерозлучні. Ми скоро маємо з нею зустрітися. Тоді й побачимо.

— Хто є ще?

— Компанії-конкуренти, інші родичі, акціонери... VG — це ціла галактика, а зацікавлених у цій смерті — легіон.

Обезголовлена жертва посеред лісу, викрадені нутрощі й геніталії: почерк злочинця не особливо клеїться зі стерильним світом індустріальних конфліктів та фінансових інтересів.

— Це ще не вся екзотика, — повела далі Івана. — Панок був повернутий на садо-мазо. Їздив до спеціалізованих клубів у Штутгарт і запрошував різних профі до Фрайбурга.

— Сумніваюся, що йому відрізали голову за те, що полюбляв, аби його ляскали по дупці. Ми з тобою знаємо це середовище. Це дитячі забавки з пісунцями.

Він одразу ж пошкодував про цей поблажливий тон. По-перше, кожен сам вільний обирати, як удовольнити свою хіть. А головне, нащо зневажати те, у чому немає справжнього насильства? Садо-мазо — це ніби омаж, що його віддають реальній злочинності з сумішшю зачарування й захвату, яка отруєє наше суспільство.

— Я не згодна, — відповіла Івана. — Юрген міг потрапити не на ту людину. До того ж саме в такі моменти він був найбільш вразливим...

Такий сценарій, хоч і ймовірний, не давав відповіді на головне запитання: чому в лісі? Ніби підводячи їх до відповіді, з дороги відкрився краєвид Шварцвальду, гірського масиву, повністю вкритого іскристою шубкою, відтінок якої, кажуть, наближається до чорного, принаймні на великій відстані.

Цієї миті, під яскравим пообіднім сонцем, ця нескінченна гряда пагорбів, долин, синусоїд, що нагадувала море, була таки зелена. Саме в ній вони збиралися загубитися. У цьому гігантському лабіринті доріжок і стежин, захоронених під виструнченими деревами, де ховається хижак.

— Які ще версії?

— Політичне вбивство, — пробурмотіла Івана.

Ньєман одразу ж зрозумів, що цей мотив серед її фаворитів.

— Він займався політикою?

— Ні. Але був великим мисливцем, як і всі його родичі.

— І що?

— Гаєрсберги володіють тисячами гектарів лісу, призначеними виключно для цієї розваги. Вони викупили землі, провели законодавчі акти, заборонили сільське господарство на цій території, і все це лише для того, аби мати більший ігровий майданчик.

— Ти ж щойно сказала, що їм доводилося їздити на полювання до Франції.

— Цькування заборонено, але Гаєрсберги практикують і всі інші види теж: облави, полювання в засідці...

— Правильно казати «із засідки».

— Я на цьому не розуміюся, — відказала Івана з сумішню відрази й гордості. — Хай там як, а Юрген уособлював собою грізного мисливця, яким рухає лише жага крові.

— То його прикінчили активісти, що виступають проти полювання, чи розлючені аграрії?

Вона всміхнулася з таким виглядом, ніби щось знала, але приховувала. Ньєман обожнював, коли вона ось так пустотливо поглядала з-за комірця.

— У цій місцевості досить запеклий активістський рух.

— Але щоб відрізати йому голову...

— Можливо, вони хотіли, щоб його смерть була схожою на вбивство дичини, щоб слугувала прикладом.

Ньєман вирішив повернутися до старих добрих основ:

— А божевільний убивця? Такий, що вбиває незнайомців, і лише через своє безумство? Він міг би випадково натрапити на Юргена...

— Жандарми перелопатили всі дані, і в Ельзасі, і в Баден-Вюртембергу. Жодних подібних убивств, жодних психів-утікачів. Якщо наш убивця психопат, це його перший раз. Але є одна деталь на користь цієї гіпотези.

— Яка?

— Повня. Коли мільярдеру розпанахали череву, місяць був уповні.

Звична її фігня. Кров, безумство, загадки... По його спині пробігли мурашки, через що він аж затрусився. Після того, як Ньєман пережив смерть, йому постійно було холодно, ніби життєві функції його організму так і не відновилися.

— А що сказали родичі?

— Німецькі філіки ледве наважилися їх допитати. Це ще одна причина, чому нас відправляють туди: нам буде легше взятися за їхній клан. Зараз поверніть праворуч.

— Куди саме ми їдемо?

— Зустрітися з лікарем, який стежив за розтином.

— «Стежив»? Що ти маєш на увазі?

— Гаєрсберґи вимагали, щоб на розтині був присутній їхній сімейний лікар.

— Що це за дурниці?

— Особливий захід. Шенген поширюється і на трупи теж, а в Гаєрсберґів довгі руки. Тепер ліворуч.

Ньеман повернув кермо, і вони опинилися на кам'янистій ґрунтовій дорозі, що тонула в глибокій тіні. Буро-зелені дерева спліталися кронами і ніби підсаджували одне одного, щоб дістатися неба.

— Не розумію. Ми не до лікарні їдемо?

— Нам прямо.

4

Раптом дорога різко повернула вбік, а внизу показалося озеро — величезне дзеркало, що виблискувало на сонці. Береги ховалися під бахромою чорних сосен. Поверхня води, колір якої коливався між відтінками сталі й шиферу, нагадувала тверду, стиснуту, непроникну масу.

— Озеро Тітізе, — оголосила Івана, горда справленим ефектом.

Ньеман помітив шале, що поначіплялися на схили пагорбів довкола водної гладі. Дерев'яні хати, новесенькі, але дуже древні на вигляд, створювали враження затишного світу, де час зупинився. Чудова картинка для обгорток шоколадних плиток.

Він знову поглянув на гладеньку, ніби хромовану, поверхню озера. Вона була схожа на кар'єр, де видобувають якусь особливу руду, ту, з якої були відлиті бомби Люфтваффе.

Дорога ще раз повернула, й озеро зникло. І знову хвойний тунель... Ньєман не дуже добре розумів, куди вони їдуть.

— Філіпп Шюллер, — пояснила Івана, — мешкає у комуні, у центрі, що підпорядковується товариству Макса Планка — це аналог нашого Національного центру наукових досліджень. Ці вчені живуть у практично самодостатній спільноті. Їхні лабораторії працюють на сонячній енергії, вони вирощують власні городи й самі виробляють мило.

— Клас.

Ньєман не міг утриматися від глузливого тону, коли мова заходила про екологію та її захисників. Утім, він знав, що ці активісти мали рацію в тому, що стосується майбутнього.

Ніби на підтвердження цієї думки, із краєвиду зникли будь-які ознаки цивілізації: ані найменшого стовпа, ані найменшої рукотворної споруди. Тепер усюди панувала природа, наче з висоти своєї крижаної байдужості.

Ґрунтова дорога пішла вниз у напрямку невеличкого видолінки, де гніздилася купка ферм, яку оточував порослий диким виноградом мур.

— Ти точно не помилилася адресою? — запитав він, усе більше розгублюючись. — Вони тут козиний сир виробляють чи що?

— Не треба сарказму, Ньємане. Ці чуваки — люди з майбутнього.

— Дивись, — зауважив він, — нас навіть вийшов зустріти один із семи гномів.

Чоловік і справді мав бороду, як у гнома, і черевце, але що ближче він підходив, то чіткіше було видно, що він нормального людського зросту. Круглі окуляри, палиця в руці, радісний вираз на червоному обличчі — він і справді міг би належати до банди Білосніжки — напів-Розумник, напів-Веселун.

— Пригальмуйте, — сказала Івана. — Це, мабуть, Шюллер. Я попереджала його про наш приїзд.

Ньєман послухався і зупинився, порівнявшись із господарем, який чекав на них перед брамою муру.

— Перепрошую, — сказав він, нахилившись до водійського вікна, — але на території хутора автівки заборонені.

Він говорив ідеальною французькою, щонайбільше — з легким німецьким чи ельзаським акцентом.

— Це заповідна зона, — додав він, а тоді, киваючи на квадратну, вкрити глиною ділянку землі, мовив: — Ось парковка.

Виходячи з «вольво», Ньєман помітив, що сільські будинки, видимі з-за муру, і сам мур, а також численні скупчення дерев, що оточували хутір, складали японськи гармонійний сад: кольори, розташування, рівновага — усе здавалося навмисне продуманим так, щоб навіювати почуття безтурботності.

Представившись, фліки пішли за Шюллером. Усе довкола сяяло зеленню: лишайник, папороть, кропива прикрашали своїми візерунками браму, і чимдалі сильнішав і так неслабкий запах гною. Дослідження майбутнього? Серйозно?

У дворі недовірливість Ньємана тільки зроста: якісь жінки вручну прали білизну в цинкових тазях, якісь чоловіки возили тачками гній, інші, геть бородаті, сиділи за довгим дубовим столом і лушили горох...

— Не вірте своїм очам, — сказав Шюллер, усміхаючись. — Наші вчені — одні з найкращих у Європі. Серед нас є навіть нобелівський лауреат!

— Над чим конкретно ви працюєте? — скептично запитав Ньєман.

— Біологія. Фізика. Генетика. Шукаємо вирішення екологічних проблем.

Івана втрутилася:

— Але ви також сімейний лікар Гаєрсбергів?

— Це те ж саме, хіба ні? — глузливим тоном відповів він.

І, схоже, одразу пожалкував про це.

— Вибачте, — мовив науковець, — зараз не час для жартів. Бідний Юрген... Я бачив, як він народився, уявляєте? Сюди, будь ласка.

Шюллер попрямував до головної будівлі, на дверях якої висів дзвоник і кований залізний лелека. Ньєман не міг відвести погляду від цих представників наукової еліти, які були схожі на банду хіпарів часів сімдесятих.

Лікар штовхнув важкі двері, скинувши гумаки на кам'яному ґанку. За дверима тісними рядами шикувалися вовняні капці.

— Вам не важко роззутися? Заходьте.

5

Вони потрапили до кімнати з іншого століття: викладена клінкером підлога, високий, ніби арка, камін, етажерки, заставлені мідними каструлями. По центру кімнати громадився великий стіл із невеличкими лампами під абажурами з матового скла. Через напівзачинені віконниці всюди панували червонуваті сутінки.

Надягнувши капці, обоє фліків пройшли далі.

— Пива? Шнапсу?

Шюллер відчинив гігантський холодильник із льодогенератором, який виділявся з решти обстановки. Його сяйво пронизувало бороду чоловіка, і вона блискувала, наче пінта темного.

— Не відмовлюсь від пива, — сказав Ньєман.

— Я теж, — докинула Івана.

Вони мовчки сіли за стіл. У повітрі плинули запахи воску та вологого каменю: приємніше, ніж випари гною.

Відкоркувавши пляшки з пивом, вони почекали ще кілька секунд. Трохи уяви — і можна було відчутися в якійсь середньовічній таверні.

— Що саме ви хотіли дізнатися? — нарешті запитав Шюллер. — Два дні тому я подав звіт французькій поліції. Мене також допитували хлопці з ландесполіцай.

Повірте: якщо вбивають Гаєрсберга, тут здійснюється така буча!

— По-перше, — перейшов у напад Ньєман, — я хотів би прояснити одну деталь. Чому ви були присутні на розтині Юргена? Хто вас про це попросив?

Шюллер клацнув язиком. Він стояв, спершись ліктем на стіл та тримаючи в другій руці пиво, і здавалося, ніби він зійшов із картини Брейгеля-старшого.

— Мене попросив Франц.

— Хто?

— Брат Фердинанда, — сказала Івана.

Шюллер простягнув руку з пивом у бік рудої, ніби щоб підтвердити її слова.

— Дядько Юргена та Лаури забажав, щоб я склав власний звіт. Прокурор Кольмара навіть погодився офіційно брати його до уваги.

— Франц не довіряв французькому судмедексперту?

Шюллер стенив плечима.

— Це спадкова недовірливість. Гаєрсберг усіх повинен підозрювати...

— У цьому документі, — повела далі Івана, — ви пишете, що маєте сумніви стосовно точної причини смерті.

Шюллер допив пиво одним махом і злегка скривився.

— З обезголовленням неможливо бути впевненим.

— Але ви думаєте, що йому перерізали горло?

— Мабуть, — відповів він пониклим голосом. — Бідолаха...

Здавалося, розмова навіює йому спогади про кошмарний розтин — або ж думки про жахливі муки Юргена.

— В одному я впевнений... — повів далі він. — Убивця відрізав голову ножем. Точної моделі я не назву, але можу закластися, що це мисливський ніж. Краї рани на шії пошматовані. Однак це не пилка і не якась машинка.

Івана дістала блокнот і щодуху строчила: для більшої ефективності вона навчилася техніки, якій нині загрожує вимирання, — стенографії.

— Убивця розрізав йому живіт і забрав нутрощі. Навіщо, як гадаєте?

Шюллер підвівся і взяв у холодильнику ще одне пиво.

Він відкоркував пляшку, вдаривши кришечку долонею об кут столу, і знову сів.

— Рефлекс мисливця. Так роблять, щоб вивільнити гази і не дати внутрішнім органам роздутися.

— Пошкодження анусу також пов'язані з полюванням?

— Звичайно. Нутрощі виймають крізь вертикальний розріз на животі, але геніталії дістають через задній прохід, аби не забруднити м'ясо сечею та калом.

Юна слов'янка розлючено зиркнула на свого ментора. Ньєман від початку знав про це, але нічого не сказав.

— Отже, убивця полюбляє полювання? — запитала вона з олівцем у руці.

— І не будь-яке, а пірш.

— Що-що?

— Полювання з підкраданням, — відповів Ньєман.

Шюллер підтвердив його слова посмішкою.

— Тут є полювання, яке всім відоме, з рушницею, а також те, яке всі ненавидять, — із собаками. А ще є пірш... — він стишив голос, ніби збирався повідомити якусь таємницю: — Тихе самотнє вистежування. Мисливець підкрадається якомога ближче до жертви і вирішує, чи гідна вона померти.

— Не розумію.

— Підходить лише самець з ідеальними параметрами. Як кажуть, «озброєний самець», із довгими іклами, якщо це кабан, або з великими рогами, якщо йдеться про оленя. Найважливіше — це підкрастися якнайближче. Насмілитися підійти за кілька кроків до найзапеклішого супротивника...

— І що тоді? Тварину відпускають?

Шюллер розреготався.

— Одразу видно, що ви не полюєте! Її вбивають однією-єдиною кулею, випущеною за вкрай суворими правилами. Це називається «правильна куля».

— Але в Юргена не стріляли, — зауважив Ньєман.

— Це правда. Ваш клієнт надихається «піршем», але для самого вбивства вдається до іншої традиції: холодна зброя.

— У Юргена фон Гаєрсберга між зубами була дубова гілочка. Це нагадує традицію «останнього кусу», чи не так?

Цього разу Шюллер націлив горлечко пляшки в бік Ньємана: він оцінив, що має справу зі знавцем.

— Саме так. Коли тварину вбивають, їй підносять останню трапезу. Зазвичай гілочку вмочують у кров

жертви, а тоді вкладають їй до пащі. Деякі мисливці навіть випивають трохи крові...

— А ви, — запитала Івана провокаторським тоном, — любляєте подібні тонкощі?

Шюллер, схоже, не образився на нападки флікіні. Він лише кинув косий погляд у бік Ньємана, мовляв: «Навіщо ви привезли сюди це дівчисько?»

— Ні. Терпіння не стає. Я віддаю перевагу переслідуванню здобичі з собакою. — Він знову підняв пляшку. — Я навіть добре розбираюся в породах мисливських собак!

Івана нашкрябала щось у блокноті, тоді знову підвела голову. *Нехай балакає.*

— Згідно з вашим звітом, — заговорила вона, — убивця не лише вийняв нутрощі, деякі органи він забрав: кишки, стравохід, шлунок...

— Він не забрав їх, а закопав. Це ще одне правило піршу.

— Чому?

— Передусім тому, що ці частини неїстівні. А головне, це табу. — Лікар знову заговорив змовницьким тоном: — Це глибинне джерело тваринного тепла, там, де зосереджена його чорна кров, його дика природа...

— У цьому випадку не підтверджено, що він їх закопав.

— Чому ж, підтверджено, звісно.

— Звідки така впевненість?

Шюллер здивовано округлив очі.

— Як це... та ж їх знайшли неподалік! Не розумію, ви що, не зв'язувалися з вашими французькими колегами?

Івана з Ньеманом презирнулися: крüşо зіграли з ними злий жарт. Або ж геть забули їх повідомити.

Щоб не затримуватися на «внутрішніх збоях у роботі французької поліції», флікіня одразу ж мовила:

— У пірші здобичі також відрізають голову?

— Так, якщо з неї хочуть зробити трофей. Це називається «масакра».

Ньеман помітив, що Івана всміхнулася кутиком губ — цей термін здався їй доречним.

— Убивця знається на фізіології? — запитав він. — Міг би бути м'ясником? Чи хірургом?

— Достатньо просто бути мисливцем. І знати свою справу. Дам вам інший приклад: щоб витягти нутроці, він розпиляв ребра біля грудної клітки, достоту як роблять профі в лісі, убивши здобич.

Флік подумав про Юргена фон Гаєрсберга. Навіть не знаючи всіх подробиць, він міг уявити собі юність і виховання цього спадкоємця. Престижні школи, елітні види спорту, люксові канікули... Нічого, анічогісінько не віщувало йому такої смерті — смерті простого кабана.

Що намагався сказати їм убивця?

— Дякую вам, професоре, поки що це все.

— Поки що?

Ньеман ввічливо нахилив голову.

— Я маю на увазі, ми уважно прочитаємо ваш звіт, а після цього, можливо, у нас виникнуть інші запитання.

— А мої сьогоднішні свідчення? Я не маю підписати протокол?

— Сьогоднішня розмова залишиться *off the record*¹.

Івану пересмикнуло від цієї гротескної журналістської фразочки, але вона, певно, вловила прихований сенс: за шістсот кілометрів від Парижа, поза межами французьких кордонів вони не стануть заморочуватися з писаниною.

Ньєман намірився просуватися на нюх, не залишаючи слідів. Прочитати звіт Шюллера, складений німецькою, він не мав жодних шансів. Однак хотів залишити професора під боком як консультанта. Це був збіса досвідчений мисливець.

Та в одному флік уже був переконаний: їхній убивця — майстер піршу.

6

— Наступного разу, коли знатимете щось, — накинулася на нього Івана, поки вони йшли подвір'ям дослідницького центру, — було б люб'язно з вашого боку повідомити мені, перш ніж допитувати свідка.

— Заспокойся. Це був просто здогад.

— Ви прекрасно розумієте, про що я. Не люблю, коли з мене роблять дурепу.

¹ Не для запису (англ.).

Більше за все Івані не сподобалося перебувати в оточенні двох самців, які обговорюють тонкощі мистецтва вбивати невинних тварин.

Але вона помилялася: Ньєман не був експертом, та й узагалі мисливцем. Він лише мав деякі уявлення, отримані завдяки своєму досвіду роботи з вогнепальною зброєю.

— Треба зателефонувати крüşо, — сказав він, коли вони виходили через головну браму.

— Це нічого не дасть, вони нас недолюблюють.

— Гадаю, усе ще гірше: вони нас тупо кинули.

Підходячи до «вольво», слов'яночка витягла мобільний. Було близько п'ятої, і вже починало вечоріти: край неба забарвлювався в дивний сірчаний тон.

— Сподіватимемося, що німецькі фліки будуть більш охочі співпрацювати, — сказала вона, сідаючи в авто.

Аж ніяк не факт... Це перше розслідування починалося не надто успішно. Молодий мільярдер, зарізаний, ніби олень. Робота на закордонній території. Жандарми, які, мабуть, вважали, що вже виконали свою роботу. Що ж до німчурів, навряд чи вони збиралися вислуховувати поради від двох французів...

Флік заплющив очі. Десь у верхів'ях дерев здійсмали пекельний галас легіони птахів — запізнілі зграї, які ще не встигли відлетіти на південь.

Коли він розплющив очі, небом розлетілася зграйка крихітних чорних пташок, ніби дріб із двостволки.

Ньєман струсив із себе задуму, що була охопила його на коротку мить, і також сів до машини.

— Що робиш? — запитав він, всідаючи за кермом.

— Усе-таки пишу до крешо. Нам потрібна повна інформація.

— Будь із ними люб'язною.

— Як завжди. Ви ж мене знаєте.

— Що далі в програмі? — поцікавився він, рушаючи з місця.

— Переходимо до серйозних справ, — сказала Івана, запускаючи додаток із GPS. — Лаура фон Гаєрсберг, сестра Юргена. Її вілла всього за кілька кілометрів звідси. Коли закінчиться ґрунтовка, поверніть праворуч.

Вони знову проїхали повз озеро Тігізе. Тепер дзеркальна поверхня потемніла так, що нагадувала вугільне родовище чи калюжу мазуту. Холодний чорний матеріал, здатний горіти, як Дантове пекло.

Івана відчинила вікно й запалила цигарку — в них була домовленість: курити в салоні можна лише з опущеною шибкою. Від думки про те, що його шкіряні сидіння пропахнуть тютюном або що вона пропалить його приладну дошку з горіха, Ньєману ставало погано, але він не давав собі заборонити їй цей один-єдиний грішок. Його нудило від того, як сучасне суспільство забороняло все нібито в ім'я загального добра. Він ніколи не збирався потурати цій прихованій блювотній диктатурі, найгіршій з усіх: диктатурі добросовісності.

Ведучи машину, він краєм ока спостерігав за маленькою слов'янкою — вона смоктала цигарку, ніби це була киснева маска. Парадоксальна мадемуазель. З одного боку, вона ретельно дбала про себе (була веганкою,

купувала екологічні продукти, займалася йогою і так далі...). З другого — щоденно нищила саму себе: курила, ніби смертник, а наркоту й випивку кинула лише тому, що ледь не дійшла до передозу чи алкогольної коми. До того ж вона постійно розводилася про природу і майбутнє планети, але сама ніколи не потикала носа до села й почувалася добре лише в міській зоні, де можна досхочу наковтатися вуглекислого газу.

— Скільки там тій графині років? — перепитав він.

— Тридцять два. На два роки молодша за Юргена. Після смерті батьків брат із сестрою успадкували керівництво групою VG. Тепер Лаурі доведеться викручуватися самотійно.

— Від чого померли батьки?

Івана дістала айпад.

— Мати вчинила самогубство, у батька був рак, померли 2012 і 2014 року відповідно.

— Окрім цих двох, більше ніхто не міг перейняти естафету?

— Старше покоління складалося з трьох братів: Фердинанда, батька Юргена і Лаури, Герберта, який помер передчасно, народивши двох хлопчиків, і Франца, про якого ми вже говорили, він іще живий, але дітей не має.

— Цей не міг, бува, захотіти під старість перебрати віжки, усунувши племінника?

— Не знаю. Треба перевірити його алібі.

— А що з двоюрідними братами, дітьми Герберта?

— Те саме. Але акціонери групи завжди довіряли Юргену та Лаурі, та й компанія зараз на піку успіху.

Ніщо не натякає, що Юргена замінить якийсь інший Гаєрсберг.

— Чи можливо, що між братом і сестрою існувало деяке суперництво?

— Треба дізнатись. Можливо, вона, навпаки, наступна в списку...

Обабіч дороги тягнулися мури з сосен без жодного просвіту. Не було видно й жодного стовпа з дротами чи дорожнім знаком. Здавалося, ліс тут поглинув цивілізацію.

— Далеко ще?

— Ми вже на землях Гаєрсбергів.

Ньєман одразу ж усвідомив розмах цієї сім'ї, яка володіла, певно, тисячами гектарів Чорнолісся. Це вони знищили будь-які сліди цивілізації на своїй вотчині. Щоб краще полювалось, щоб краще дихалось. Після хіпанів, які жили в екологічно чистій бульбашці, вони переходили до панів, що ревно захищали свій ігровий майданчик.

Флік заглибився в роздуми. Водіння стимулювало його мозок. Його не припиняли терзати перші дані про спосіб убивства, і в нього вже з'являлися суперечливі теорії. Можливо, убивця був мисливцем-піршером, для якого зарізати людину, як оленя чи кабана, — це творіння чистої краси. Або своєрідний спосіб віддати честь.

Але можна припустити й протилежне: чоловік ненавидів пірш, його від цього нудило. Він відтворив цей процес лише для того, щоб виразити свою ненависть,

чи ним рухає помста — наприклад, за нещасливий випадок на полюванні?

— Пригальмуйте, — зненацька скрикнула Івана. — Ми в'їжджаємо на власне приватну територію парку.

Цієї ж миті на дорозі показалися два сторожі. Найдивніше, що тут не було ні брами, ні будь-яких вказівників: ця асфальтована дорога належала Гаєрсбергам і вела, очевидно, до одного-єдиного місця — замку графині.

Із деяким запізненням Ньєман усвідомив, що дерева довкола них зімкнулися ще тісніше і потемніли так, що аж, нарешті, почали виправдовувати назву місцевості.

Івана вийшла з авто і заговорила з охоронцями німецькою. Хоч і усвідомлюючи свою неправоту, Ньєман подумав, що їй, мабуть, було легше вивчити цю мову завдяки своєму хорватському походженню. Ідіотська думка: Івана не розмовляла мовою своїх предків, а німецька, безперечно, не мала нічого спільного зі слов'янськими мовами.

Івана повернулася на місце, і вони проїхали ще хвилину десять. Лісу, здавалося, не було ні кінця ні краю. Однак зненацька перед ними відкрилася величезна галявина, що чітко виділялася з довкілля, ніби круги на полях. Просіку вкривали довгі смуги газону, схожі на бездоганні килими. Це було так, ніби тут, у самому серці лісу, раптом, ні в кого не питаючи дозволу, осіла невідома цивілізація.

А тоді в глибині цієї штучної просіки Ньєман помітив оселю Лаури фон Гаєрсберг.

Це був аж ніяк не пишний замок, а модерна вілла, побудована, певно, на початку двадцятого століття. Великий скляний прямокутник, що сяяв, ніби кришталю, під останніми променями сонця.

Флік любив архітектуру, хоч і не надто добре на ній знався. Він придбав маленький закинутий завод у Кашані¹, зваливши на себе двадцятирічний кредит, якраз для того, щоб володіти подібним суцільним приміщенням, яке архітектор Міс ван дер Рое² називав «вільним простором».

За кілька метрів від вілли вони побачили парковку, на якій стояв роздובаний чорний джип. Ньєман інстинктивно відчув у цьому снобізм багатців, які люблять їздити на старих тачках і носити діряві светри саме тому, що можуть дозволити собі все.

Вийшовши з «вольво», Ньєман почав розглядати будинок. На другому поверсі вікна були завішані довгими білими шторами — мабуть, там розміщувалися спальні, — але перший поверх залишався прозорим, дзеркальним, повним повітря. Кожен скляний елемент підтримувала конструкція зі сталі іржавого відтінку, що нагадувала рамку з рудої, запеченої крові.

Найдивовижнішим було те, що будинок ніби спирався на ліс позаду. Сосни заповнювали порожнечу його вікон, а шибки кидали відблиски на бір обабіч.

¹ Передмістя Парижа.

² Людвіг Міс ван дер Рое (1886—1969) — німецько-американський архітектор і дизайнер, модерніст.

Усе змішувалося, сплутувалося, зливалося. Це було не житло, а спільнота, прекрасний симбіоз.

Ньєман не зміг стриматись і захоплено свиснув.

— Почекайте, зараз побачите хазяйку, — сказала Івана.

7

Івана знала, що Ньєману сподобається графиня.

За легендою, сищик із карного розшуку не цікавився жінками. Усе було навпаки: він захоплювався ними, але так і не навчився тієї легкості, що приходить із віком та дозволяє стати лицем до лица з супротивником. Батечко Ньєман насправді був дуже скутим.

Як і всіх старих мачо, його паралізувало поруч із жінками, чия сила відрізнялася від його, як боксер боїться шульг, що б'ють по косій. Цієї сили він не розумів і боявся: у його очах це було єдине джерело поразок та страждань. І перед графинею цей каліка навряд чи міг би взяти себе в руки.

Івана познаходила чимало статей про Лауру фон Гаєрсберг у бульварній пресі. Лаура на благодійних вечірках, одягнена в довгі сукні з невідомих тканин. Лаура у першому ряду наймодніших дизайнерських показів. Лаура в чорній лівреї, у жокейському капелюшку, випростана в сідлі на своєму білому коні, у розпалі полювання...

Незрозуміло тільки, коли вона знаходила час на керування своєю імперією. А проте тут не було жодних сумнівів: керувала вона нею добре, причому залізною

рукою, разом зі своїм братом. Це підкреслювали всі статті: відтоді, як групу VG, німецького лідера автомобілебудування, очолили Юрген і Лаура фон Гаєрсберг, її показники лише зростали — на превелике щастя акціонерів, серед яких і кузени та їхні батьки. Із цього погляду не було жодної причини прибирати Юргена. Це було все одно, що вбити курку, яка несе золоті яйця.

Вони піднялися кількома сходинками, що тягнулися вздовж усього фасаду. Івана зовсім не зналася на архітектурі, але вмila інтуїтивно розпізнати вдалу роботу в цій галузі. Цей такий собі гігантський акваріум просто-таки бив у вічі.

Ньєман подзвонив, рефлексивно поправив окуляри й пальто, а тоді терпляче застиг у чеканні. Трохи позаду тупцяла Івана, неспроможна стояти нерухомо. Їй було лячно. Графиня була вродлива — про це свідчили фото, — багата і розкішна. Тобто така, якою Івана не була й близько, хоч навіть її й могли часом, у найкращі дні, вважати миленькою або чарівною.

Двері їм відчинила особисто Лаура фон Гаєрсберг.

Версія *real life*¹ затьмарювала собою версію з глянцевих журналів. Те прекрасне, але зверхне створіння з фотографій не мало нічого спільного з усміхненою жінкою, яка стояла на порозі. Майже така ж висока, як і Ньєман, вона могла похизуватися пишною копицею чорних кучерів і тоненькою фігурою, ніби спеціально створеною для найелегантніших речей — брендових

¹ Тут: реальна (англ.).

суконь, як у журналах, чи звужених джинсів, светра й балеток, як от зараз.

Детальний огляд тривав усього якусь частку секунди, але жінкам більше не потрібно, щоб оцінити наявні перед ними сили. Лаура фон Гаєрсберг мала довжелезну шию а-ля Ума Турман, брови, як в індіанки, і темні, але дивним чином сяйливі очі. Картину доповнював прямий, але не гострий ніс і чуттєві, але не вульгарні губи. Уся ця розкіш, утім, виражала деяку стриманість, начебто обличчя під цією шапкою волосся в стилі вісімдесятих бажало здатися скромнішим.

Без жодного макіяжу й прикрас Лаура була не в найкращій формі. Втолене обличчя, кола під очима: слабкості, здавалося, тільки посилювали її вроду, так само, як тіло спортсмена найгарніше виглядає болісно напруженим, на піку зусиль.

— Доброго вечора, — сказала вона, простягаючи білу руку з надзвичайно тонким зап'ястком. — Я — Лаура фон Гаєрсберг.

— Майор П'єр Ньєман, — представився чоловік надто впевненим голосом, так, ніби до того репетирував перед дзеркалом. — А це — лейтенант Івана Богданович, моя напарниця.

Івана мало не присіла в реверансі. Цієї миті вона почувалася десь такою ж спокусливою, як тарган, що вискочив з-під мийки.

— Це я телефонувала вам сьогодні, — сказала вона глухим голосом, немов хотіла довести, що навіть таргани мають право на існування.

Вона не могла відвести погляду від Лауриного волосся: справжня мука для неї, з її патлами, схожими на прутики мітли.

Лаура поклала руки до кишень джинсів і перевела погляд з одного на другу.

— Я не дуже добре зрозуміла, — м'яко мовила вона. Графиня говорила французькою без жодного акценту. — Жандарми вже допитували мене...

Ньєман уклонився, по-військовому випрямивши спину.

— Ну, розумієте... через відсутність негайних результатів нас відправили на підмогу...

Лаура відступила, щоб дати їм пройти. Увесь перший поверх був одним суцільним приміщенням. Жодних опорних конструкцій: ні стіни, ні колони. Уся кімната купалася в світлі відтінку хни.

Із першого погляду приміщення здавалося порожнім, але придивившись, можна було помітити різні речі: скриню, рояль, диван, — що стояли поодаль від підвішеного по центру каміна, який нагадував величезний перевернутий перископ. Крізь панорамні вікна до будинку зусібіч зазирали буро-зелені сосни...

— «Скляна вілла»! — вигукнула Лаура. — Мій прадід був фанатом Баугаузу¹. Він замовив цю віллу в тридцятих роках. Я її обожнюю.

— Що за архітектор?

¹ Німецька школа мистецтв, що існувала в 1919—1933 роках, де працювали провідні модерністські художники, архітектори й дизайнери і яка визначила розвиток мистецтва та дизайну на все наступне століття.

— Один учень Людвіга Міса ван дер Рое. Друг сім'ї. Він навіть перевершив свого вчителя, який замислив свій будинок Фарнсворт¹ чи Коронну залу² аж у п'ятдесятих роках...

Жінка вимовляла ці імена так, ніби йшлося про щось дуже звичне. Івана ж насилу розібрала прізвище архітектора.

Графиня попрямувала до «вітальні», тобто частини кімнати з диваном кольору вохри й табуретами з сидінням із натягнутих шкіряних ременів. Усе це стояло на пухнастому килимі.

— Юрген також мешкав тут? — запитав Ньєман, ідучи за нею.

Графиня розвернулася. Вона досі тримала руки в кишенях, що надавало їй кумедного юнацького вигляду.

— Ні. Чого б це? Юрген мешкав в особняку у Фрайбурзі.

Вона кивнула підборіддям на два табурети: це було не запрошення, а радше наказ. Обое фліків сіли, не сперечаючись.

— Що ви хочете знати? — спитала графиня, сідаючи навпроти них посеред дивана.

Вона прийняла чітко розраховану позу, сховавши долоні між стиснутих колін і піднявши плечі, немовби зненацька змерзла.

¹ Будинок у штаті Іллінойс, побудований Місом ван дер Рое на замовлення відомої лікарки Едіт Фарнсворт.

² Коронна зала (англ. Crown Hall, 1956) — нині приміщення Коледжу архітектури Іллінойського технологічного інституту.

Івана вдивлялася в її чорні очі, у яких, здавалося, от-от забринять сльози. У них була якась текуча глибина, що тримала вас на відстані й викликала запаморочення, немов зоряне небо, по-пуантилістськи детальне і водночас недосяжно далеко.

Тоді зиркнула на Ньємана, щоб переконатися: він уже згубився на цьому Чумацькому Шляху.

8

— Пробачте, що ми змушуємо вас знову повертатися до цих болісних спогадів... — заговорив Ньєман із не притаманною йому лагідністю.

Це вперше вони разом проводили допит, й Івана не очікувала на таку обачність. Невже він пом'якшав із віком? Чи танув, як масло на сковорідці, через вроду графині?

Замість відповіді Лаура фон Гаєрсберг вдовольнилася змахом руки, що означав: «Уперед, старий...».

— Коли ви востаннє бачили Юргена?

— Як і всі, у суботу вдень. Ми обідали з гостями в мисливському будинку. Він там тільки з'явився — й одразу зник. Він ненавидів такі заходи.

— Полювання з собаками? — перервала її Івана.

— Ні, світські прийоми перед ним. Я теж не в захваті від цього, але це традиція, яка дозволяє нам підтримувати стосунки з діловими партнерами та важливими особами нашої землі...

Ньєман повів далі:

— А потім від Юргена не було жодних звісток?

— Жодних.

— Ні дзвінка, ні повідомлення?

Лаура фон Гаєрсберг коротко, майже непомітно всміхнулася:

— Навіщо ви мене про це запитуєте? Відповідь вам відома, хіба ні?

Графиня знала, що їм передали виписку з дзвінками Юргена.

— У цьому й річ. Востаннє він телефонував саме вам.

— Так і є. Близько третьої години дня в суботу.

— Що він вам сказав?

— Нічого особливого. Хотів дізнатися, чи з гостями все добре. Пообіцяв зазирнути до нас на вечерю.

— Вас не стурбувало, що його нема?

Лаура вийняла долоні з-поміж колін і розкрила їх, ніби квітки лотоса.

— Юрген мав звичку зникати... але не більше ніж на добу. До того ж я знала, що він буде на полюванні наступного ранку. Він нізащо не пропустив би його.

Івана помітила, що її власна права нога здригається, видаючи знервованість. Вона вже давно боролася зі своїм комплексом маленької злидарки з передмістя. Це була глибока, прихована рана, яка з часом загноїлася і викликала більшість її болячок: злість, ненависть, сором...

— Але в неділю вранці він не з'явився, — хльостко, майже по-садистськи кинула вона.

Лаура звела очі до стелі й заговорила наспівним тоном, ніби хотіла зв'язатися з паралельним усесвітом, усесвітом її мрій, її бажань.

— Я гадала, що він об'явиться в лісі. — Вона стишила голос: — Юрген любив сюрпризи...

Ньеман перейняв ініціативу, ніби щоб відігнати цю раптову млість, а головне — не дати Івані стати ще агресивнішою:

— А в особистому плані? Він із кимось зустрічався?

Лаура взяла пачку цигарок і запропонувала гостям. Ньеман відмовився. Івана, здивована як самим жестом, так і тим, що в такій хаті можна курити, погодилась.

Жінки неспішно підпалили цигарки, такі собі раптові спільниці. Івана одразу ж переглянула своє судження: графиня виявилася не такою вже й зверхньою, а вона, Івана... що ж, вона була не порожнім місцем.

Вона сіла на своє місце і кілька секунд насолоджувалася смаком тютюну. Зненацька кімната почала нагадувати вірменську церкву: меблі сяяли, мов ікони, а клуби диму виконувати роль ладану.

— Вам мали розповісти про його... екзотичні смаки, — нарешті сказала Лаура. — Але Юргену відрізали голову не тому, що він ходив у клуби садо-мазо...

— Але він усе одно міг познайомитися там не з тією людиною.

— Ні. Що б там хто не уявляв, це невинне середовище.

Ньеман не став турбуватися про те, щоб погодитись.

— Ви також цим займаєтесь?

— Чим?

— Садо-мазо.

Лаура всміхнулася, цього разу справжньою усмішкою, що виражала щиру веселість. Із кожною хвилиною ця надзвичайна жінка ставала чимдалі ближчою і виявляла свою натуру — не зарозумілу, а навпаки, людяну, теплу, із якоюсь ноткою, що цілковито суперечила її статусу та вихованню. Від цього вона ставала вдвічі чарівнішою... якщо це взагалі було можливо.

— Видно, що ви не місцевий, — відповіла вона.

— Чому?

— Тому що зі мною ніхто не розмовляв так прямо вже... Вже дуже давно.

Ньєман вибачливо вклонився, що нелегко було зробити сидячи.

— Я нетактовний, вибачте.

— Усе гаразд. Ні, я не ходжу до таких клубів. У мене більш... класичні смаки. Брат вважав мене «дрібною міщанкою».

Івана знову заговорила — завдяки курінню вона почувалась комфортніше:

— У Юргена були вороги?

Лаура фон Гаєрсберг встала і пройшлася довкола дивана. За її спиною наливався темрявою хвойний ліс.

— Наша сім'я володіє десятима мільярдами доларів. Це викликає заздрість, суперництво і будь-яку можливу агресію...

Ньєман з Іваною презирнулися: вони почувалися йолопами, сидячи на своїх плетених шкіряних табуретах.

Івана також вирішила підвестися і запитала:

— Ви вже отримували погрози?

— Навпаки, усі завжди всміхаються нам на всі тридцять два. Мій батько казав: «Із такими друзями і ворогів не потрібно...»

— Ви почуваетесь в небезпеці?

— А мала б?

Ньєман і собі встав: справжній тобі балет в Опера Гарнье.

— Ні у вас, ні у Юргена немає дітей, — мовив він. — Якби з вами трапилося лихо, хто став би спадкоємцем?

— Наш спадок розділили б між собою інші члени нашої родини, зокрема мої найближчі кузени, Удо і Макс.

Цієї миті Івана вловила Лаурин парфум — простий, природний аромат, щось солодкувате й рослинне, з якоюсь казковою ноткою.

— Чи могли б вони бажати вам смерті? — грубо запитала вона, ніби щоб струсити з себе ці чари.

Лаура коротко зиркнула на неї з-за плеча і всміхнулася через її наївність.

— Ні. Вони майже такі ж багаті, як і ми, а в голові в них самі дівчата й полювання.

— Вони були на цих вихідних?

— Звичайно, але, кажу ж вам, можете про них забути. Вони геть безневинні, хіба якщо вам двадцять п'ять років і у вас гарненька дупця.

Івана відступила — вона передала пас Ньєману, який тепер стояв лицем до графіні.

— Ви говорите про полювання... — сказав він серйозним тоном. — Що ви думаєте про те, в якому вигляді убивця залишив тіло Юргена?

Погляд Лаури миттєво змінився. Ні усмішки, ні іронії. Але й жодного смутку. Лише холодна лютя, міцніша за айсберг.

— Мерзотна імітація піршу...

— Ви бачите причину для такої імітації?

Лаура обійшла Ньємана і рушила до вікон фасаду. Тепер вона стояла до них спиною.

— Усім відома наша пристрасть до полювання. Ми багато зробили для розвитку цієї діяльності в регіоні. Це могла бути провокація.

Ньєман став біля неї перед скляною стіною. Івана залишилася позаду. Тріо перетворилося на дуєт.

— Ви самі полюєте з підкраданням? — запитав він.

— У дитинстві ми з братом багато займалися цим. Тепер у мене немає часу на мисливство... на жаль.

— Окрім як в Ельзасі.

— Про це я й кажу: подеколи ми влаштовуємо полювання з собаками у Франції, а також облави на наших німецьких землях, але це радше світські збіговиська. Нічого спільного з тим, що ми пережили з Юргеном підлітками...

Ніби на підтвердження цих слів Івана помітила підставку для рушниць, прикріплену до кам'яної стіни довкола дверей, що вели в якийсь коридор, — врешті-решт, не міг же увесь цей будинок бути збудованим зі скла.

Івана ніколи не розумілася на балістиці, але могла визначити, що це були топові рушниці в своїй категорії. Можливо, навіть безцінні. Приклади з такого коштовного дерева, аж здавалися золотими, дула й рукоятки з тонкими візерунками...

— А Юрген, — не відступав Ньєман, — досі займався піршем?

— Юрген, гадаю, так. Він був дуже потайним у цих питаннях...

— Де ви були в ніч із суботи на неділю?

Ньєман різко змінив тон, без жодної очевидної причини.

— Та... тут.

— Сама?

— Ні. Я повернулася сюди з одним із моїх комерційних директорів.

— Ви хоч знаєте, з яким саме?

Тепер, намагаючись бути жорстким, він впадав у зайві грубощі.

— Старий добрий французький гонор... Ви чудово виконуєте свою роль, майоре. Запитайте його ім'я у ваших ельзаських колег, це перше, що вони перевірили. Я...

— Штефан Грібе, — втрутилася Івана, звертаючись прямо до Ньємана. — Алібі пані графині вже перевіряли.

— Алібі? — перепитала Лаура, схрещуючи руки на грудях. — Вам не здається, що ви перебираєте?

— Це лише такий вираз, — спробував своєю чергою заспокоїти її Ньєман.

Івана помітила на кришці рояля фотографії в рамках, що виблискували в останніх променях сонця. Вона підійшла й побачила сімейні світлини, які ілюстрували дорослішання двох дітей: хлопчика і дівчинки. Взяла одну з них навмання: двоє підлітків, дванадцяти-чотирнадцяти років, стоять на подвір'ї замку, гідного Волта Діснея.

Лауру легко було впізнати. Рудий повненький хлопчак поруч — це, очевидно, Юрген. Він не був схожий на чоловіка, чиї фото Івана бачила в досьє. Після тридцяти у спадкоємця з'явилися тверді риси обличчя й атлетичне тіло. Нічого спільного з рудим іванцем-киванцем на світлині.

Цієї миті її вразила одна деталь: обоє дітей у пальтах із лодена¹, серйозні, ніби папи римські, тримали по величезній мисливській рушниці. Брат із сестрою вросли не зі срібною ложкою, а з мідною кулею в роті.

Чиясь рука взяла рамку і забрала її з поля зору Івани.

— Ми були як двійнята, — сказала Лаура, розглядаючи світлину. — Ми одночасно відчували одне й те саме. Наші стосунки були... органічні.

Графиня — нарешті — виглядала зворушеною.

— А в роботі, — запитала Івана, — ви добре знаходили спільну мову?

Обличчя Лаури напружилося.

— Я ж щойно сказала вам, що ми були одним цілим! — відповіла вона тоном, у якому нарешті вчува-

¹ Різновид вовняної тканини.

лася зневага до цих ідіотських запитань, а на додачу — і до тих, хто їх ставив.

Графиня провела рукою по обличчю.

— Вибачте... Утративши Юргена, я втратила будь-які причини жити...

Цієї миті болючу паузу перервало синювате світіння й гуркіт авто. Лаура одразу ж підійшла до вікна. У дворі шурхотіли гравієм кілька синьо-білих машин із написом «POLIZEI».

— Ваші німецькі колеги, — зауважила Лаура, витираючи сльози. — Певно, ваш приїзд не залишився непоміченим.

9

Ліс захоплювала ніч. А разом із нею й холод — безжальний холод сільської місцевості з його триклятою вологою, що пробирає до мозку кісток.

Застібаючи куртку, Івана краєм ока зиркнула на Ньемана, який залишався незворушним, ніби нічого й не помічав. Цей альфа-самець із підстриженим під «їжачка» попелястим волоссям й окулярами вчителя молодших класів часів Другої світової крокував просто до свого німецького альтер еґо, готовий до сутички.

Івана зосередилася на новоприбулих і оцінила картину: припарковані в шаховому порядку BMW, синюваті ксенонові фари, чорні силуети офіцерів ЛКА з блискучими золотими нашивками, радше солдати, аніж звичайні фліки. Непогано...

На чолі батальйону виділявся чоловік. Середнього зросту, з вузькими плечима: у парці з написом «LKA Baden-Württemberg» він виглядав не надто солідно. Трохи полисілий, у круглих окулярах, як у Ньємана, борідка, що надавала йому схожості з професором Турнесолем¹. Справді, далеко не секс-символ.

Утім, на якусь мить по її спині пробігли мурашки.

Придивившись краще, можна було розгледіти благородний лоб, напружений погляд, енергійне обличчя, відтінене цапиною борідкою, що радше нагадувала мушкетерську. Міцно стоячи на ногах, цей чоловік слугував центром гравітації для всіх інших фліків. Він тут був шефом і, попри скромний вигляд, випромінював справжню міць.

Івана одразу ж зрозуміла дві речі. Їй подобався цей чоловік, але він влаштує флікам такі проблеми, що їм і не снилося.

— Я — обер-комісар поліції Фабіан Кляйнерт, із Регіонального управління кримінальної поліції Баден-Вюртембергу, — представився він, простягаючи Ньєману візитівку. — Це аналог вашого карного розшуку.

Кляйнерт також розмовляв французькою. Таке відчуття, ніби мова Вольтера входила до програми всіх шкіл Баден-Вюртембергу.

Ньєман поклав візитівку до кишені, не глянувши.

¹ Професор Турнесоль — персонаж серії коміксів «Пригоди Тентена».

— Майор П'єр Ньєман, лейтенант Івана Богданович. Ми належимо до ЦБКЗ, Центрального бюро у справах кривавих злочинів. Воно не має аналогу.

— Тобто? — перепитав Кляйнерт, насуплюючи брови.

— ЦБКЗ створили лише недавно, ми допомагаємо силам поліції чи жандармерії у складних справах.

— Нам не потрібна допомога.

— Наш досвід може допомогти пролити світло на смерть Юргена фон Гаєрсберга.

— Який досвід?

Івана боялася якоїсь дошкульної ремарки від свого шефа, але Ньєман усміхався — він, схоже, був схильний зберігати спокій, а в таких випадках краще б він просто добряче побуркотів.

— Досвід у карному розшуку, — незворушно відповів він. — У Парижі людей більше, ніж в інших містах Франції. Тобто більше психів, а від того — більше звичнутих убивць. Упродовж тридцяти років я щоденно працював із такими чуваками.

Німецький флік, завагавшись, похитав головою.

— Прокурор Кольмара вже пояснив мені це все.

Потім він нібито пригадав головну причину свого роздратування:

— І коли ви розраховували попередити нас про свій приїзд?

— Ми ще як слід і не приїхали.

— Ви вже допитали Філіппа Шюллера, а тепер розмовляєте з графинєю Лаурою фон Гаєрсберг...

— Новини швидко ширяться.

Кляйнерт кинув короткий погляд на Івану й повернувся до Ньємана.

— Ви тут на моїй території. Наші начальники порозумілися завдяки чортзна-якій європейській угоді, але всі працюватимуть під моїм керівництвом.

— У жодному разі. Ми підпадаємо під...

Кляйнерт зупинив його жестом, зненацька давши волю якійсь утомі:

— Хай там як, а ви запізнилися. Ми знайшли вбивцю.

— Що? — здивувалася Івана. — Ніхто нам нічого не сказав!

— Ваші ельзаські колеги ще не в курсі.

— І хто це?

— Томас Краусс, активіст, що виступає проти полювання.

— Француз?

— Німець. Його затримали, зараз він в Оффенбурзі. Сьогодні вранці зізнався.

Івані вже траплялося це ім'я: один із найімовірніших підозрюваних у категорії «політичний теракт».

— Можна його допитати? — поцікавився Ньєман.

— Завтра. Сьогодні ввечері його перевезуть до управління кримінальної поліції у Фрайбурзі. Допитаємо його разом, перш ніж вирішувати всі формальні питання, пов'язані з екстрадицією.

— Він назвав мотив? — запитала Івана.

— Він сказав, що вбивство Юргена фон Гаєрсберга — акт гуманізму і що якби його не зловили, він би допомігся на Юргенову могилу. Такий мотив вам підходить?

Ньєман кинув оком на Івану. Його посмішка ніби промовляла: «Бачиш, дороженька, для хорошого початку розслідування завжди потрібен фальшивий злочинець». Вона погоджувалась: хоч вона й сама згадувала таку можливість, Юргену точно відрізали голову не тому, що він любив полювати. Краусс, схоже, був лише фанатиком, який захотів погратися в мученика.

— Але я розраховую, що ви поки не казатимете цього графіні, — урочистим тоном продовжив Кляйнерт. — Не варто повідомляти їй новину, поки ми не будемо впевнені... Їй зателефонує прокурор.

Фліки погодились. Німець хотів захистити графіню — причому не лише тому, що вона володіла десятьма мільярдами.

Завдяки цій деталі Кляйнерт виглядав людянішим, але він поквапився додати:

— Завтра чекаю від вас детальної розшифровки ваших допитів.

Ньєман просто-таки зблід: йому ставало погано від самої лише згадки про рапорти. Погоджуючись на цю роботу, Івана знала, що марудитися з писаниною доведеться їй.

— Ми передамо вам усе, коли повернемося до Франції і...

— Ні. Будь-який допит, проведений на німецькій землі, має бути затверджений моєю службою впродовж доби. Таке правило.

Кляйнерт махнув одному зі своїх хлопців, який підійшов із папкою під пахвою. Пройшовши через кілька рук, підшивка врешті-решт опинилась у Ньємана.

— Ми склали резюме нашого розслідування і переклали його. Ми також надіслали його вашим колегам із Кольмара.

Ньєман стояв ні пари з вуст.

— Дякую, комісарє, — відчула себе зобов'язаною сказати Івана.

— Ви вже знаєте, де ночуєте сьогодні? — запитав той у Ньємана, ніби й не почувши її.

— Щось вигадасмо.

Поліцай розвернувся, не прощаючись, і попрямував до машини. Перед ним одразу ж відчинили дверцята. Справжній маленький ескадрон у німецькому дусі, злагоджений, ніби військовий марш.

Сідаючи до BMW, Кляйнер повернув голову в бік Івани — майже машинально, рефлексивно. Тоді він зник, як камінець, кинутий у колодязь.

— А він поклав на тебе око, — реготнув Ньєман.

— Та він на мене не глянув ні разу.

— Тоді той його погляд — це зізнання.

Івана відчула, як червоніє. Вона чимало працювала над цим, але марно: від найменшого компліменту вона починала пекти раків.

— І як вам перший контакт із нашими силами охорони правопорядку?

Вони обернулися. Перед ними стояла Лаура з зав'язаним на плечах кашеміровим светром. За її спиною вже ввімкнулося освітлення Складної вілли: космічний корабель, готовий відірватися від землі.

Івана знову подивилися на графину: ця, мабуть, нечасто шаріється...

— Вони не дуже гнучкі у спілкуванні, — відповів Ньєман крізь зуби.

— Тут це норма. Знаєте, чому в 1933 році пожежники дали Рейхстагу згоріти?

— Ні.

— Тому що там стояли таблички: «По газонах не ходити».

— Дуже смішно, — невпевнено сказав флік.

— Це німецький гумор. Я приготувала вам кімнати. На обличчях обох фліків відобразився подив.

— Це наша сімейна традиція — гостинність. Я навіть запросила на вечерю кузенів. Зможете допитати їх прямо на місці.

Лаура повернулася до свого великого будинку, а Ньєман з Іваною мовчки запитували себе: гостинність чи засідка?

Івана в житті не бачила такої просторої спальні. Вона займала, мабуть, добрих п'ятдесят квадратних метрів,

і дві її стіни були повністю скляні. Флікіня підійшла до вікон, щоб поглянути на парк, який розіслався під ногами, — спальні розташовувалися на другому поверсі. Вона відгорнула довгі білі штори, і її охопило враження, ніби простір розливається в порожнечі прозорим водоспадом.

Вона запнула штори назад, а тоді обернулася. Кімната була не просто велика, вона була прекрасна. Обшиті панелями стіни нагадували гірське шале. Маленькі низькі скрині на ніжках, із тикового дерева, медового кольору без жодних візерунків, радували око своєю вкрай простою формою. У кімнаті плинув запах Різдва і спокійних снів.

Перше, що спало їй на думку, — скинути взуття і пройтися босоніж широкими дошками паркету. Вона аж очі заплющила від насолоди цим ніжним дотиком. Івана смакувала багатство якісних матеріалів, блаженні відчуття, що дарує розкіш.

Вона струснула з себе це швидкоплинне сп'яніння й розстібнула рюкзак, міркуючи, чи немає тут конфлікту інтересів: чи можна, ведучи розслідування, ночувати у свідка? Чи не намагалася графиня так чи інакше їх задобрити?

Задзвонив телефон. Івана кинула оком на екран і зрозуміла, що на неї чекає.

— Алло?

Відповіді немає.

— Алло?

Мовчання.

Вона знову поглянула на фото, що висвітилося під час дзвінка, на цього молодика, якого обожнювала, натхненника її кошмарів та привида, що населяв її думки. Дівчина поклала слухавку, не намагаючись витягти з нього ані звуку.

Урешті-решт, вона заслуговувала на цю мовчанку. На ці згубні дзвінки, що отруювали всі її дні і ночі.

Вона впала горілиць поперек ліжка, склавши руки на грудях хрестом. Якого біса вони тут робили? Івана знову заплющила очі й задумалась, як робила щомиті свого життя, чи правильним шляхом вона йде. Вона завжди рухалася в одному напрямку — якомога далі від свого минулого: з усіх ніг тікала від чорної діри, що виплюнула її в цей світ, ніби сливову кісточку.

Івана мала змішане походження, ніби гібридний автомобіль. Батько-хорват, мати-француженка, народження в Ля-Гранд-Борн у Гріньї, що в Ессонні¹, містечку соціального житла, що стало зоною беззаконня.

Але у справжній небезпеці маленька Івана була у себе вдома.

Її батько часто повторював нібито хорватське прислів'я, яке він, мабуть, сам і вигадав: «Краще зламатися, ніж зігнутись!» Івана не знала, чи він хоч раз у житті гнувся чи ламався, але завжди бачила його п'яним і неспроможним рівно триматися на ногах. Мати була ненабагато краща. Її спогади про батьків були хисткі, як і їхня хода: вони гавкалися одне з одним, дуєтом

¹ Муніципалітет неподалік від Парижа.

заливали за комір, а в кінці наминали одне одному боки, залишаючи Івані самій розбиратися зі своїм життям.

У шість років вона вже могла самостійно харчуватися, вдягатися й ходити до школи. Не «Будиночок у луках»¹, але не їй першій доводилося виживати з такими батьками — чи, радше, без батьків. У 1991-му її батько оголосив, що хоче повернутися на батьківщину: «Хорватія незалежна!» Рідна країна мала дати йому другий шанс. Йому було важко дивитися новини, бо референдум про незалежність спровокував воєнний конфлікт, що протриває п'ять років. У Вуковарі на них чекали самі лише артилерійські снаряди та снайпери на бойових позиціях.

Вони поїхали машиною, фіатом «панда», Івана досі це пам'ятала. Вона з дитячою наївністю раділа цій поїздки — неочікувані канікули. Але дорогою дещо сталося. Коли вони, перетнувши кордон (у батька залишився югославський паспорт), їхали прямо на схід, татко, уже готовий, чогось розізлився, ударив її матір і втратив керування машиною.

Коли Івана опритомніла, автівка лежала двома колесами в канаві, а в салоні було порожньо. Певно, дівчинка вилізла через дверцята, що виходили на узбіччя, і побачила справжнє жахіття: батько, стоячи по щиколотку в багнюці, добивав матір домкратом.

Івана побігла дорогою, тікаючи від свого татуса, який вирішив покінчити і зі своєю маленькою *любав'ю*².

¹ Ідеться про серію автобіографічних книг Лори Інгалс Вайлдер «Будиночок у луках».

² Ljubav (хорв.) — любов.

Убивця майже наздогнав дочку, коли її врятувала війна. Він потрапив під обстріл літаків ЮНА¹, і його розірвало надвоє тієї миті, коли він замахувався, щоб розтовкти їй голову. Івана застигла, оглушена пострілами, засліплена палаючим асфальтом і чорною землею Хорватії, що вибухала гейзерами обабіч дороги.

Те, що було далі, нічого не означало. Сині берети, репатріація за станом здоров'я, госпіталізація. Вона ще рік не могла заговорити. Поступово до неї повернувся голос і майже нормальне дитинство. Інтернати, прийомні сім'ї, школи — Івана пережила це все відсторонено, зосереджена виключно на своєму потязі до смерті та деструкції. Анорексія, самокалічення, спроби суїциду — вона пройшлася всім списком. Що з глибшого дна походиш, то важче вирватися нагору, але вона обрала іншу стратегію: закопувалася все глибше, забуваючись у наркоті та агресії...

А тоді її врятував янгол.

Її янгол мав кумедний вигляд: сорок із гаком років, стрижка «їжачком», маленькі професорські окуляри — він був схожий на викладача військової академії.

Їхні шляхи перетиналися тричі.

Уперше це сталося вночі, на парковці в Ольне-су-Буа², коли вона вистрілювала всю обойму у свого дилера —

¹ Югославська народна армія — основна частина збройних сил колишньої Соціалістичної Федеративної Республіки Югославії, яка на початку 1990-х років стала знаряддям великосербської політики президента Сербії Слободана Мілошевича.

² Містечко неподалік від Парижа.

їй тоді було п'ятнадцять. Удруге — вдень, коли вона отримала диплом школи офіцерів поліції Канн-Еклюза. Зустрівши свого ментора на території вишу одразу після того, як обрала направлення, вона надягла йому на голову свій фліківський кашкет і сфотографувалася поруч із ним. Найцінніше селфі в її телефоні. Утретє це було під дощем, він чекав на неї на виході з комісаріату Версалью, де вона скніла вже три роки.

— Не хочеш працювати зі мною?

За чашкою кави Ньєман розповів їй про цю неймовірну затію: національна бригада, яка працюватиме по всій країні й допомагатиме флікам та жандармам, що стикнулися з особливо кривавими злочинами. Івана обачно втрималася від запитання, що він мав на увазі під «особливо кривавими». Вона чула про гернонську справу. Ньєман загинув у ній — ну, чи майже. Інший флік, молодий араб, вийшов живим-здоровим, але відмовився пояснювати, що за прокляття нависало над цим альпійським університетським містечком. Одним словом, у незвичайних злочинах Ньєман тямив більше за будь-кого іншого.

Івана не вагалася ні секунди. Після Канн-Еклюза її направили працювати в Луї-Блан, один із найзайнятіших комісаріатів Парижа. Усе, що вона там отримала, — це ненапружене патрулювання та смертельно нудна писанина. Тоді її перевели у Версаль — «з огляду на відмінну службу». Її підвищили до лейтенанта, і вона перетворилася на справжню маленьку чиновницю. Ще трохи — і вона зняла б студію на авеню Де

Парі¹. Їй залишилося б тільки вигулювати собачку після чергової серії на «Нетфлікс» і пити ранкову каву з виглядом на палац...

Івана встала з ліжка й провела долонями по обличчю. Безапеляційний вирок: так, вона рухалася в правильному напрямку. Ньєман знову врятував її, давши їй можливість арештовувати справжніх паскуд. Вони занурюватимуться в абсолютну чорноту, знаходитимуть цих убивць і чинитимуть правосуддя.

У глибині душі ця руда завжди вважала, що до такої незвичайної роботи — вистежувати головорізів, проникати у їхній мозок і змушувати їх поплатитися — її підштовхнули власні нещастя. Не треба бути Фройдом, аби зрозуміти: із кожним злочинцем вона арештовувала свого батька. Кожен бореться зі своїми демонами, як може.

Івана вирішила сходити в душ. Ще одне диво. Ванна кімната була обкладена кахлями, стилізованими під білу цегляну стіну, але меблі та ніжки сантехніки були зроблені з чорного тикового дерева, що створювало глибокий контраст зі стерильною білизнаю стін.

Вона на мить задивилася на кубічні ручки крана: Івана ніколи не була в такому місці, де кожна деталь була настільки продумана, прописана, відшліфована. В усьому вгадувалася душа — душа художника, який підніс повсякденне життя до рівня твору мистецтва.

У неї в очах забриніли сльози, і щоб покінчити із цими сентиментами, вона пірнула під струмені води,

¹ Одна з трьох авеню, що розходяться від Версальського палацу.

викрутивши температуру на максимум. Вона завжди приймала душ по-японськи: 42 градуси або нічого, — і виходила тільки коли ставала рожевою, як молочне порося на рожні.

За кілька хвилин кімната перетворилася на суцільний хамам, усіяний крапельками, а дзеркала запітніли. Івана провела рукою по склу і глянула на своє відображення над раковиною.

Її миттю охопила паніка.

Що ж їй нап'ясти, аби не виглядати абсолютно сміховинною поруч із графинею?

11

Одягнувши трусики і ліфчик, Івана помітила, що, поперше, вона взяла лише одну маленьку чорну сукню, «про всяк», а по-друге, до вечері о дев'ятій годині було ще довго.

Вона натягнула светр і спортивки, а тоді занурилася в досьє Кляйнерта. У загальних рисах справа була їй відома, тож дівчина зосередилася на зібраний в одній із папок інформації, що стосувалася Юргена фон Гаєр-сберґа за його життя.

Юрген народився 1984 року й отримав ідеальну освіту німецького аристократа: швейцарська школа-інтернат поблизу Базеля, Констанцький університет, один із провідних німецьких вишів у спеціальності «політика та держуправління», і паризька Школа вищих студій у комерції. Урешті-решт, він опинився в Ін-

ституті вищих студій у комерції (бізнес-школі при Наваррському університеті), одному зі, схоже, найвідоміших закладів у цій галузі.

Здавалося, Юрген не поспішав активно братися до справ, але передчасна смерть батька в 2014 році змусила його взяти в свої руки керівництво групою VG разом із сестрою, яку, схоже, більше цікавила французька література та давньогрецька філософія.

Івана вже читала кілька статей про успіх брата й сестри на чолі компанії, але її зацікавили деякі детальніші уривки з досьє, перекладені французькою: стиль керування двох Гаєрсбергів був досить суворий, при тому, що їхній батько Фердинанд теж не надто чуйно ставився до персоналу. Двоє спадкоємців за кілька років устигли зажити незчисленних ворогів як усередині компанії, так і поза її межами. Але, як казав Ньєман, важко уявити, щоб за таким дикунським убивством стояв якийсь звільнений працівник чи начальник фірми-конкурента.

Вона перейшла до історії сім'ї. Ще одна папка. Усередині — дбайливо підготовлена Кляйнертом стаття з журналу «Пуан де вю», що в подробицях оповідала сагу династії.

Рід Гаєрсбергів вів своє походження від Каролінгів, сягаючи корінням тієї доби, коли германські племена завершили формування королівства Франції. Івана пробіглася століттями, переходячи від Середньовіччя до Відродження, від Тридцятилітньої війни до епохи Просвітництва: всюди були Гаєрсберги. На початку

XIX століття вони навіть зіграли важливу роль у становленні великого герцогства Баден, яке пізніше ввійшло до складу землі Баден-Вюртемберг.

Івана не стала затримуватися на видатних предках, а натомість вирішила зосередитися на Юргеновому батькові, Фердинанді, чий життєвий шлях згадували в кількох статтях, — це виявилось непросто, адже статті були німецькою, але врешті-решт, за допомогою онлайн-словника, їй це вдалося.

Фердинанд фон Гаєрсберг народився після війни і пішов слідами свого батька, великого підприємця, який посприяв промислового розвитку Західної Німеччини в 60-х роках. Фердинанд перейняв естафету у вісімдесяті, і під його егідою група VG процвітала завдяки безжальному керівництву заводами та примноженню патентів на електроніку, які перетворили VG на обов'язкового партнера більшості виробників автомобілів, зокрема й для марки «Порше», окраси Баден-Вюртембергу.

Фердинанд не турбувався про свій публічний імідж. Це був стриманий, навіть потайний чоловік, німець старого зразка: холодний, строгий, суворий, він сміявся, обпікаючись, і завжди носив рукавички. Він помер від інсульту в 2014 році, у 68 років, через два роки після того, як відійшла його дружина.

Про пані — ні слова. Або майже: через кілька років після її смерті один швейцарський журнал розщедрився на великий матеріал на її честь. Сабіна, у дівочтві де Верле, народилася в знатній сім'ї Швабії (регіон, що

сусідить із колишнім великим герцогством Баден), здобула освіту адвоката, але ні дня не працювала за спеціальністю, а в 24 роки вийшла заміж за Фердинанда. У неї було лише одне захоплення: кінний спорт. Довкола цього оберталось все її життя. Сабіна була спортивною, рухливою жінкою, що аж пашіла здоров'ям, і керувала стайнями, у яких тримала до п'ятдесяти коней.

З усім цим у неї практично не залишалося часу виховувати дітей чи займатися чоловіком — який і сам, власне, був дуже зайнятий своєю роботою. А тим більше — турбуватися всіма тими, хто крутився біля її ніг. Народившись на самому вершечку соціальної драбини, вона не цікавилася нижчими щаблями, а особливо людьми, змушеними заробляти собі на хліб, «тими нещасними».

Так усе виглядало збоку. Насправді ж Сабіна страждала на психічні розлади, які сім'я дбайливо приховувала. У 2012 році вона поїхала до Мангеттена на аукціон сучасного мистецтва. Зупинилася в готелі «Сент-Реджис», що на П'ятій авеню, й обрала номер на дванадцятому поверсі. Зайшла до кожної кімнати, попросила відчинити вікна в головній вітальні, подякувала коридорному. А опинившись на самоті, стрибнула з підвіконня.

Яким було дитинство Юргена й Лаури з такими батьками? «Двійнята», як вона сказала. Івана могла собі уявити, як вони трималися одне одного в цьому великому емоційному вакуумі. Вічно відсутні батьки, байдужі виховательки, люксові розваги — і спільна пристрасть: полювання. Двоє дітлахів вирости дипломованими

героями глянцевих журналів і водночас снайперами з крижаним, як механізм затвора, серцем.

У досьє було чимало фото дорослого Юргена. З роками він став справжнім атлетом неабиякої вроди, з блідою шкірою й рудим волоссям. Але його обличчя виражало якусь ледь помітну млість, байдужість, щось неоднозначне, що, мабуть, причаровувало жінок. Очевидно, він зумів перетворити свою особливість — руде волосся — на козир, чого Івані ніколи не вдавалося.

Вона проглянула й інші фото: Юрген на своїй яхті в Сен-Тропе, у золотистому смокінгу на Ібісі... Юний спадкоємець умів отримувати насолоду від життя. Вродливий чоловік благородного походження, казково багатий, керівник технологічної імперії, якому допомагає молодша сестричка, він не цурався й радостей клубного життя та розкошів. Справжній герой нашого часу. У вільний від заробляння мільярдів та зваблення топ-моделей час він заглиблювався в ліси, щоб пустити кров.

Усе це, знову-таки, була лише видимість. Юрген мав усе для щастя, але по-справжньому любив бути нещасним. Він приваблював до себе любов і світло, але збуджували його пітьма і страждання. Кляйнерт із його помічниками вже допитали директорів надзвичайно приватних клубів у Штутгарті, до яких він навідувався, а також його «господинь», у вузькому сенсі цього слова, які над ним домінували. У цьому питанні все було недвозначно: Юрген любив, що називається, «підкорятися». Йому подобалися батоги, опіки й чи-

мало інших катувань (у звіті про розтин згадували численні шрами). Він також любив, коли його ображають, принижують, поневолюють.

Великий бос мав рабську душу.

Хай що про це думає Ньєман, Юрген загравав із небезпекою і міг дуже просто натрапити на «домінатора» з розвиненою уявою. Але алібі всіх любителів таких розваг перевірили. Можна було закрити цю справу і повернутися до «ванільного світу», як казали прихильники садо-мазо про звичайний секс.

Остання папка, багатюща добірка цитат із преси стосовно самого вбивства — сотні статей, блогів, твітів, німецькою, французькою, англійською... — була найменш цікава. В авторів цих потоків слів, гіпотез, теорій була лише одна спільна риса: вони нічого не знали і патякали дурниці.

Задзвонив її мобільний. Це був не виклик, а будильник. Вона поставила його на 20:45, щоб устигнути натягнути зім'яту сукню і вкрити обличчя шаром макіяжу. Івана заскочила до ванної, зробила все можливе, щоб гідно витримати конкуренцію з графинею, а тоді повернулася до кімнати вимкнути ноутбук і покласти світлини та папери.

Поки що, подумала вона, розслідування перебуває на стадії класичного «Cluedo»¹: мисливський будинок, високоповажні гості, ні мобільних, ні автівок (іще одна особливість цього полювання: всі паркуються на в'їзді

¹ Настільна гра детективного жанру.

до володінь Гаєрсбергів, тобто більш ніж за десять кілометрів до зони полювання), і серед цього бомонду, можливо, — убивця.

Ну ж бо, дівчинко, сказала Івана сама собі, пригладжуючи сукню долонями, тільки не дай себе вразити. Вона відчинила двері, намагаючись не думати про те, що вечерятиме з трьома спадкоємцями одного з найбільших статків у Європі.

12

Ньєман легко міг би уявити себе в старому телесеріалі.

Після неоднозначного прийому графині та незрозумілого запрошення на ночівлю тепер вони сиділи біля каміна й пили аперитив, ніби в якомусь романі Аґати Крісті.

У келихах пінилося шампанське, і Ньєман з Іваною, більш-менш ошатні, сиділи прямі, як свічки. Івана вдягла зібгану сукню, що могла зійти за вечірнє вбрання. Принаймні на її колготках не було дірок, що вже непогано. Ньєман же обрав піджак і краватку, однак не відмовився від свого 45-го в кобурі. Його одяг виглядав набагато доречніше, ніж Іванина сукня, але в нього була пом'ята пика — він скористався цими двома вільними годинами і подрімав. От і маєш: Ньєман, грізний начальник із карного розшуку, жорсткий і непередбачуваний, став старим п'ятдесятивосьмирічним фліком, який засинає за будь-якої нагоди і ледве може нахилитися, щоб зав'язати шнурки.

Тепер він, душачись у піджаку та краватці й тримаючи свій келих у долоні, ніби живу пташечку, верз усілякі банальності на кшталт:

— Ви чудово говорите французькою. Де ви цього навчилися?

— Ви мали б прочитати мою біографію, майоре, — відповіла графиня. — Я навчалася, зокрема, в Сорбонні, у Парижі.

— Я радше уявляв вас у якійсь видатній вищій школі¹.

— На мій погляд, Сорбонна — це найвидатніша школа з усіх. Я вивчала там філософію і французьку літературу.

Він кивнув, відчуваючи, як комірець сорочки дряпає йому горло.

— Я мав на увазі... вищу школу комерції.

— Торгівлі не вчать, — сказала вона з посмішкою, гострішою за його «їжачка». — У всіх Гаєрсбергів це в крові, від природи.

— Ви вже повернулися до роботи?

— Я й не припиняла працювати.

Щодо зовнішнього вигляду графиня всіх могла покласти на лопатки. Чорна сукня, що облягала її фігуру, ніби комбінезон зентай, відкривала сяйливо-білу спину і плечі, поцятковані родимками.

Ньеману захотілося підняти келих за знать та її вміння замилювати око. У Лаури фон Гаєрсберг щойно

¹ У Франції університети є осередком академічної освіти, а бізнес-спеціальності здобувають у так званих вищих школах.

вбили брата, а вона могла грати роль хазяйки, вдягаючись, як Малефісента, і тримаючи рівновагу на дванадцятисантиметрових підборах.

Він пошукав поглядом Івану, яка відійшла від товариства і розглядала меблі в кімнаті, щоб чимось себе зайняти. Вона нагадувала податкову інспекторку, що оцінює майно багатії платниці.

— Кляйнерт повідомив вам новину? — кинула Лаура веселим тоном. — Вбивцю мого брата затримали.

— Хто вам сказав?

— «Жоден листок не впаде тут без мого відома».

— Вас не бентежить, що ця цитата належить Піночету?

— Це щоб відповідати вашим уявленням.

— Яким уявленням?

— Ви, мабуть, вважаєте, що всі багаті — покидьки, а всі німці — фашики. Ось чому ви не можете опиратися моїм чарам.

Ньеман розреготався, цілком щиро.

— Ви вірите в те, що це Томас Краусс?

— Анітрохи. Це старий ворог нашої родини, але я не можу уявити, щоб він когось убив.

— А проте він зізнався.

— Зізнання нічого не значать.

— Так і є. Але навіщо йому брати провину на себе?

— Заради провокації, зі схильності до мучеництва. Краусс має лише одну причину жити: ненависть до мисливців. На жаль, він так нічого і не зрозумів.

Ньеман мимоволі опустил погляд на плечі графині: чистота і блиск її шкіри були майже неприйнятні. Во-

на навіювала суперечливі відчуття, щось між мармуром і пергаментом, міцністю і прозорістю.

Він підвів очі, щоб звільнитися від цього зачарування, але натрапив на сітку синюватих вен, що ледь помітно вимальовувалися під її ключицями — вони плинули (він сердився на себе за такі стереотипні порівняння), ніби водорості під замерзлою поверхнею річки.

— У якому сенсі він нічого не зрозумів? — перепитав Ньєман, намагаючись зосередитись.

— Він думає, що захищає природу, але природу захищає мисливство, яке регулює популяцію тварин. Природа живиться від смерті. Це сліпа машина, де немає місця сентиментам.

Ньєман напам'ять знав ці аргументи.

— Погоджуюся, але є й інші способи.

Графиня по-дружньому підморгнула йому.

— Як у коханні.

Він не зрозумів, як сприймати цю репліку. З інших вуст, в іншому контексті це була б справжня провокація серцеїдки, але цього вечора?..

Раптом Лаура щось помітила. Він простежив за її поглядом і побачив Івану, яка, не виходячи зі своєї ролі податківщиці, зблизька розглядала підставку з рушницями, на яку Ньєман уже звертав увагу за кілька годин до того.

— Ви цікавитесь вогнепальною зброєю? — запитала Лаура, підходячи до неї.

— Анітрохи.

Івана жодним чином не намагалася бути люб'язною чи хоча б удавати якусь повагу. Слов'янка ненавиділа стволи, і Ньєман знав причину.

Натомість він захоплювався зброєю — усіх часів, усіх видів. На його думку, вона була пов'язана з дуже незвичайним утіленням творчої діяльності людини. А якщо ця діяльність *in fine*¹ призводила до смерті, що ж, якимось незбагненим чином це навіть додавало зброї краси.

— Можна? — запитав він, простягаючи руку до оснащеного прицілом карабіна з ковзним затвором.

— Прошу, — видихнула графиня, відступаючи.

Ньєман узяв рушницю і зважив її в руці під допитливим поглядом Лаури. Між ними миттю виникло якесь мовчазне співництво. Івана з гидливим виглядом повернулася до свого обліку.

Флік милувався візерунками, вирізаними на сталевих елементах рукоятки та затвора: дубове листя, сцени полювання... Йому вартувало значних зусиль утриматись від того, щоб не закинути рушницю на плече й не подивитися на ліс за панорамним вікном крізь приціл.

— Я не бачу марки.

— Кожна наша рушниця — це унікальна річ, яку розробили й виготовили у Ферлаху.

У цьому австрійському місті працювало декілька зброярів з-поміж найкращих у світі. Не в змозі терпіти,

¹ Урешті-решт (лат.).

Ньєман змахнув карабіном, приклав його до плеча й припав оком до вічка прицілу.

— На яку відстань ви його налаштували?

— Сто метрів.

— Як для піршу.

Він уже стояв, опустивши зброю. Лаура не зводила з нього важкого погляду.

— Не намагайтеся підловити мене, Ньємане. Я ж казала, що більше не практикую цей вид полювання. Я вже давно не користувалася цією рушницею.

Ньєман обачно поклав її на місце.

— То яка ваша улюблена?

Вона схопила з підставки іншу гвинтівку, так легко піднявши її, ніби та важила кількасот грамів.

— Оця — для облави.

Така сама неперевершена, але з ледь помітними слідами, які свідчили, що цією рушницею і справді часто користуються.

— Ця одностволка?

— Мій батько казав: «Якщо однієї кулі не вистачило, значить, ви мертвий. А якщо ви досі живий, значить, ваше життя нічого не варте».

— Схоже, він був милим чоловіком.

Графиня простягнула йому гвинтівку.

— Дуже.

Він погрався затвором і здивувався, як нечутно працює механізм. Ще одне диво майстерності.

— Який калібр?

— 270 «вінчестер».

— Які патрони?

— Я сама виготовляю їх у своїй майстерні.

Ньєман підвів погляд.

— Кулі з м'яким вістрям, — повела вона далі. — Я вставляю свинець спереду, власноруч відливши сплав для мідного покриття, залежно від дичини, на яку збираюся полювати. Ви не гірше за мене знаєте, що все залежить від рівняння «швидкість-відстань-матеріал-опір»...

Ньєманові були дуже добре знайомі ці проблеми: свинцевий кінчик деформується при ударі й розплющується в «грибочок», передаючи енергію в тканини й викликаючи смерть. Але спершу куля має проникнути в плоть, а отже, її має вкривати шар міді, який пізніше розплавиться.

— Рідко можна поговорити про це з жінкою.

— Жінки тепер інакші, — сказала графиня, вдаючи зажурений вигляд.

Вона забрала в нього рушницю й обережно поклала на місце.

— Усе сходить нанівець, — додала вона, — навіть невігластво.

— А оця? — запитав Ньєман, киваючи на верхню рушницю, антрацитовий карабін, у якого приціл, здавалося, був відлитий із того самого матеріалу — виглядало так, ніби всю гвинтівку вирізьбили з суцільного шматка чорного мармуру.

— Цієї, — сказала вона, відступаючи на крок назад, — ніхто не торкається. Це була рушниця мого

батька. Він був славетним стрільцем, який міг за двісті метрів влучити в око оленю.

Ньєман кивнув головою на знак захвату, хоча сам умів набагато краще. Однак не час було хизуватися.

Знадвору долинув шурхіт шин по гравію.

— Приїхали мої кузени, — сказала Лаура, повертаючи голову. — Час сідати за стіл, правду кажучи.

Гра слів була навмисною¹ — і графиня достатньо добре говорила французькою, щоб розумно її сформулювати. Вона ще раз пустотливо йому підморгнула.

Ньєман спостерігав, як вона пішла величезною кімнатою до дверей. Він так і не міг зрозуміти, як тримати себе з цією жінкою.

Вона мала б валятися у себе в спальні, накачавшись антидепресантами, а натомість походжала тут у вечірній сукні, клацаючи затворами рушниць, жартувала з ним, першокласно грала роль господині.

Він відчував, що це її запрошення було обманкою. Вона вдавала, ніби приймає їх, знайомить із сім'єю, з родинними традиціями, але Ньєман був переконаний, що все якраз навпаки: вона приховувала від них найголовніше.

Тут йому стиснуло шлунок від іншої думки. Така жінка не стала б сподіватися, що фліки знайдуть убивцю її брата. Вона збиралася самотійно вирахувати його й поквитатися.

¹ У французькій мові «сідати за стіл» означає ще й «викладати правду».

Так, вона не просто запросила їх на ночівлю, вона хотіла їх приспати.

Тому що перегони розпочались. Перший, хто знайде вбивцю Юргена, всадить йому кулю в серце.

Правильну кулю.

Як у пірші.

13

Макс фон Гаєрсберг був чоловіком тридцяти з гаком років, мав вузьке обличчя й відстовбурчені вуха. Над упалими щоками виділялися темні очі, а замість рота кістляве лице перетинала вузьенька риска. Блідість шкіри ще більше підкреслювало чорне волосся, таке напomadжене, аж ніби намальоване на черепі.

Удо був молодший — років двадцять п'ять — і набагато вродливіший. Ідеально укладена шевелюра, високе чоло над котячим писком. Мабуть, у цього хлопця закохувалися всі без винятку. Ньєман відчув, як його кольнула заздрість, і взявся вишукувати недоліки в його зовнішності: занадто м'які губи, можливо, нервовий сміх, що відкривав ясна, і якийсь застиглий лукавий вираз обличчя, що робив його схожим на торчка з ломкою.

Ось уже пів години він слухав, як вони розмовляють, звичайно ж, французькою, і з того можна було зробити висновок, що ці двоє спадкоємців анітрохи не схожі на графиню: вироджені, ні на що не придатні нащадки аристократів, неспроможні існувати самостійно, які користуються своїм походженням. Якщо

графиня вражала його своєю запеклістю, двоє її кузенів здавалися анемічними, виснаженими й не здатними ні на що інше, окрім як згадувати своїх видатних предків.

Здивували Ньемана не співтрапезники, а кімната, де подали вечерю: жодних скляних стін чи модерного дизайну. Вони сиділи в невеличкому приміщенні, оббитому червоним оксамитом, прикрашеному кількома десятками тваринячих голів — славнозвісних «масакр». Вогнище в каміні потріскувало, ніби неблаганні щелепи, а дзенькіт виделок нагадував брязкання кайданів на дні найжахливішої тюрми. Оце так атмосфера...

Але при світлі свічок, розставлених на столі, Ньеман тішився, радий опинитися «прямо в гніздечку», якнайближче до цієї сім'ї мільярдерів, із якою сталося страшне лихо. Тепер він остаточно переконався, що мотив убивства лежав тут, поміж цих спадкоємців, у їхньому минулому або ж у сліпій зоні їхнього сьогодення.

Розмова почалася похмуро — полум'яним панегіриком Юргену, виголошеним французькою з німецьким акцентом, — і далі оберталася навколо того ж. Тепер, коли вечеря йшла повним ходом і починав діяти тролінгер, червоне вино рубінового кольору, тон піднімався, а настрої розпалювались.

— Коли того, хто це зробив, знайдуть, — сказав Удо, — ми про нього подбаємо.

Ньеман удав, що не зрозумів:

— Тобто?

Удо осушив свій келих, а тоді щедро налив усім.

— Ви думаєте, що ми допустимо, аби напад на нашу родину зійшов тій паскуді з рук?

— У мене таке враження, що вас трохи занесло, Удо. Уже чимало століть правосуддям займаються суди. Особиста вендета карається законом.

Удо гиготнув. Він кидав крізь чорні пасма, що спадали йому на очі, погляд, який мав би здаватися пронизливим, але свідчив лише про одне: поріг неадекватності в цього чувачка давно позаду.

— Час плине, але земля залишається на місці, — промовив він так, ніби щойно виголосив афоризм століття. — Тут ми у себе вдома. Полюємо на тварин, можемо полювати й на людей...

Лаура поклала руку братові на плече.

— Удо жартує, майоре. Ніхто тут не вважає себе вищим від закону. Візьміть-но ще півня. Він запечений у вашому вині. Тобто у французькому.

Ньєман повільно кивнув. Вечеря була смачнюща. Соковиті ковбаски, тушкований півень, на гарнір — шпецле¹ під соусом із мюнстера². Взагалі-то не дуже легка їжа. А проте наїдки танули в роті, ніби хмаринки, оточені червонуватим світінням і солодкуватим димком.

Флік послухався — жодних офіціантів, усі свої. Він хотів показати, що насолоджується вечерею, можливо, щоб перепросити за свою сусідку, Івану, яка ні разу й не торкнулася тарілки.

¹ Німецький різновид невеличких макаронів круглої форми.

² Сорт сиру.

Міс Веганка вивела розмову з глухого кута, змінивши тему.

— Я тут дечого не розумію, — мовила вона, хутко закинувши до рота шматочок житнього хліба (поїсти їй все-таки треба було). — Заради полювання з собаками ви змушені перетинати кордон...

— І що? — з усмішкою запитав Макс, набагато спокійніший за свого брата.

— Чому ви не практикуєте шлеп'ягд?

Ньеман здивовано глянув на неї: де вона відкопала таке слівце?

— Це альтернатива, яку пропонує нам ландтаг¹, — пояснила Лаура. — Полювання на приманку, просочену запахом тварин, замість живої здобичі...

Удо розреготався. Максудовольнився тим, що вступив в Івану свої схожі на печери очі.

— То спробуйте кохатися з надувною лялькою, — сказав він стишеним тоном. — Ось що пропонують нам ці телепні з ландтагу.

— Я гадав, що ви маєте там свій голос, — утрутився Ньеман.

— Звичайно, але плебс завжди в більшості. Це навіть одна з його ключових ознак.

Флік машинально кивнув. Макс був небезпечнішим за свого брата, таким же тупим, але стриманим і тверезим.

¹ Ландтаг (нім. Landtag) — місцеві законодавчі органи, земельний парламент.

Раптом Удо підняв свій келих у напрямку каміна, від якого ширився, кружляючи в повітрі, різкий жар.

— Полювання — це кров!

Обидва кузени загиготіли. Їхні обличчя, розігріті вином і свічками, здавалися заgrimованими, їх вираз — перебільшеним, ніби на гротескних середньовічних картинах. А головне, вони, схоже, забули про смерть Юргена — або ж ця загибель якраз і спричинилася до такого язичницького бенкету з вином і кров'ю.

— Саме це вас і збуджує? — запитала Івана.

Удо розвалився у своєму кріслі, спершись ліктями на ручки та опустивши підборіддя між ключиць, така собі поза п'янички, який от-от виблює.

— Я не заглиблюватимуся в цю тему з вами, мамзель Недоторка, але ви маєте дещо зрозуміти: у жилах тварини і мисливця тече одна й та сама кров. Гаряча кров, або...

— Чорна кров, — перервав його Ньєман, — так, я про це чув.

У мисливському світі часто можна було почути про це темне табу, що стосувалося чистісінького дикунства, яке змушувало вас вистежувати здобич, натискати на гачок і йти на ризик загинути й самому...

— У моїй роботі, — додав він, — це називають «злочинний потяг».

Лаура, яка, здавалося, перестала боятися суперечки, докинула:

— Але фліки, зрештою, також мисливці, хіба ні?

Нъеман неспішно розсмакував ковток тролінґеру — він випив якраз достатньо, щоб почуватися комфортно, але й не втрачати голови.

— Між полюванням, яким ви так пишаєтесь, і тим, яким ми займаємося щодня, є одна велика відмінність. Ми боремося з убивцями на рівних. А інколи це й нерівна боротьба. Часто ми опиняємося на місці здобичі.

— Але ви виживаєте, — відповіла Лаура. — Моему братові так не пощастило.

Усі змінилися на обличчі, ніби пригадавши трагічні обставини, що зібрали їх за цим столом. Понад хвилину тишу заповнювало лише потріскування полум'я та шипіння свічок.

Нъеман вирішив, що прийшов час дізнатися про алібі цих двох недоумків.

Замість відповіді він отримав лише те саме гиготіння й перемигування між братиками.

— Що тут смішного? — запитав флік.

Макс випростався в кріслі й похитав своєю схожою на розфарбовану кеглю головою.

— Скажімо так, ми трохи порушили правила вікенду.

— Тобто?

— Замість того, щоб лягти раніше, як вимагає традиція, ми запросили до своїх спалень юних осіб.

Нъеман чув про це алібі, тепер він пригадав.

— У вас є їхні контакти? — запитав він.

— Так. Можу також повідомити вам їхній тариф.

Нъеман підвів погляд і помітив підвішений на стіні герб Гаєрсбергів: два схрещені оленячі роги на золотому

тлі. І все заради цього, подумав він. Століття воєн, політичних баталій, соціальної боротьби, ревного захисту привілеїв — усе заради двох клоунів, які викликають шльондр перед тим, як піти в ліс завалити оленя. Дарвінівська еволюція приносить чимало розчарувань.

Графиня кудись зникла. Не встиг він це помітити, як вона вже повернулася, несучи обома руками великий порцеляновий таріль із гжельським розписом у вигляді ніжних блакитних квіток.

Ньємана зворушило, як ця жінка з буйною гривною, затиснута в сукні, ніби ніж у піхвах, ставить на стіл бабусин таріль, тримаючи його руками в кухонних рукавичках. У цій суперечності він побачив прірву людяності, через що на очах у нього забриніли сльози.

— Домашній штрудель! — оголосила вона, поки Макс наливав усім вина.

Якщо це були поминки, виглядали вони дуже дивно... Ньєману здавалося, ніби він плаває в казані з чимось смачним: його охопила надзвичайна ейфорія, звідусіль віяло жаром, і він почувався дуже близьким до графині...

Але цієї миті Удо клюнув носом, а Макс не встиг його спіймати. Прекрасний спадкоємець упав прямо в свою тарілку, і до його шевелюри поета домішалися шпецле та соус із мюнстера.

Макс і Лаура силувано розсміялися, але видовище було жалюгідне. Тоді Ньєман побачив, що графиня кинула поглядом на Івану, яка не сміялася, а споглядала цього бідного дурника з виразом глибокої зневаги.

Обличчя Лаури змінилося: риси напружилися, в очах з'явилася відраза. Якоїсь миті флік помітив у цьому виразі всю ненависть знаті до народу, до нижчих прошарків суспільства, нормальних людей, у яких немає ні предків, ні герба, що додавали б їм хоч якоїсь вартості.

14

— Гадаю, дурниць на сьогодні досить... Ти хочеш спати?

— Ні.

Ньєман з Іваною стояли на ґанку Скляної вілли. Удоск-так вдалося перенести до машини Макса. Ніч була холодна, і прощання тривало недовго. Коли автівка кузенів розчинилася в пільмі, графиня повернулася до будинку, не кажучи ні слова.

— Тоді нарий щось на групу VG, — наказав Ньєман. — Річні звіти, дирекція, акціонери. Я не вірю в фінансовий мотив, але краще якомога швидше відкинути цю версію. І ще спробуй перевірити, чи так уже добре розумілися брат із сестрою... Ми не зобов'язані вірити Лаурі на слово.

— Лаура... Ви вже звертаєтесь одне до одного на ім'я?

— Та ну тебе.

Клацнула запальничка, на мить освітивши їхні обличчя. До навколишніх запахів — листя й смоли — домішався аромат паленого тютюну. У будинку за їхніми спинами одна за одною гасли лампи.

Ньєман насолоджувався цим моментом, який нагадував йому вечори його дитинства, щасливі гостини в селі у бабусі з дідусем, ті часи, коли життя ще не почало скидатися на кошмар.

— А ви над чим працюватимете?

— Над піршем.

Івана скривилася.

— Краще я вже морочитимуся з цифрами...

Вони пішли до Скляної вілли, на першому поверсі якої залишилося горіти всього кілька приглушених вогників.

— Легше з мисливцями, — усе одно попередив її Ньєман.

— Ви теж були не надто люб'язні.

— Так чи інакше, це вбивство пов'язане з піршем, — ухильно відказав він. — Нам доведеться зануритися в це не на один день. Я не хочу мати клопіт із запеклою ненависницею полювання.

— Бо самі ви любите полювання?

— Питання не в цьому. На наше розслідування не повинні впливати безпідставні переконання.

— Безпідставні?

— Тобі вистачає клепки зрозуміти, що людина позбулася природних лісових хижаків. Відтепер їй доводиться самій відбувати цю повинність.

— Ви збираєтеся повторювати віковічні стереотипи про необхідність регулювання флори і фауни? Не забудьте ще цей: справжні захисники природи — це мисливці.

— Це правда. Що справді загрожує лісу, то це перенаселення.

Вони стояли на верхніх сходинках, на терасі довкола всієї споруди, освітленій невидимими лампочками, вбудованими в дерев'яні дошки. Він змінив свою думку стосовно напарниці. У пом'ятій сукні Івана цього вечора виглядала не елегантніше за мішок, але в ній було щось таке, чого бракувало графіні. Якийсь над-рив, якийсь дисонанс, жива краса, яка могла пробрати будь-якого чоловіка.

— Не це мене шокує, — прошепотіла вона.

Щоразу, коли вона дивилася на нього своїми світлими очима, його охоплювало якесь сильне почуття. Блідий водянистий колір її райдужки, блакитний, зелений, золотистий — неможливо визначити один, — нагадував йому аґатові кульки з дитинства. У ті часи вони здавалися йому справжнім скарбом, що приховує у переплетеннях своїх відблисків цілі світи.

— Що мене шокує, — заговорила далі Івана, — то це задоволення, з яким ці ідіоти вбивають тварин.

— Задоволення приносить не саме вбивство, а процес вистежування. А ще — технічна майстерність.

— Це просто супермайстерність — убивати беззахисних тварин.

— Я здаюся, — зітхнув він. — Але одразу видно, що ти ніколи не бачила дика на лінії прицілу...

— Кого?

Ньеман усміхнувся й похитав головою.

— Ти геть нічого в цьому не тямиш. Ходімо, час укла-
дати тушку в люлю.

На цих словах він широким жестом відчинив вікно-
двері.

— Так вирішив і вбивця, — промимрила Івана, ви-
кидаючи недопалок у ніч.

— Як?

— Убивши Юргена, він відновив світову рівно-
вагу.

Івана була права: вбивця «зняв», як кажуть мислив-
ці, елемент, що загрожував гармонії його всесвіту. Але
якого саме всесвіту? І що такого зробив Юрген, щоб
порушити який-небудь порядок?

— У тебе є список запрошених на полювання? —
зненацька запитав Ньєман.

— Я вже його вам давала.

— Їх усіх допитали?

— Звичайно, наступного дня після того, як зна-
йшли тіло.

— Скільки їх було?

— Сорок із чимось. Усі клянуться, що не виходили
з мисливського будинку. Перевірити неможливо. Ка-
жу ж, мобільні були під заборноюю.

Ньєман зайшов до будинку.

— Попрацюй годинку-дві й поспи трохи. Завтра до-
питаємо твого дружбана.

— Якого дружбана?

— Томаса Краусса, екозахисника, великого мученика
за добру справу.

15

«Коли просуваєшся лісом, уже не йдеться про те, щоб думати, аналізувати, передбачати. Треба лише спостерігати. Ідеш сам-один, не поспішаючи, зливаєшся з лісом. Зосереджений на сто відсотків. Звуки, які можеш викликати, звуки, з якими рухається здобич... Ось і все, що має значення».

«Це знають усі піршери: ти йдеш, шукаєш, але вже відчуваєш зв'язок зі своєю мішенню. Своєрідна вібрація, електричний струм, що єднає вас...»

Лежачи на ліжку з ноутбуком на колінах, Ньєман дивився на ютубі відео німецьких піршерів із субтитрами. Усі були вдягнені в лоден. У питанні камуфляжу існувало кілька шкіл. Але в Німеччині, схоже, абсолютним фаворитом був лоден, м'яка й нечутна тканина.

«Під час вистежування втрачаєш відчуття часу й простору. Перетворюєшся на безтілесний дух. Плинеш лісом. Це транс...»

Перед Іваною Ньєман грав роль адвоката диявола, але сам він також не розумів радості полювання. Мисливці на кшталт його дідуся, які могли увесь вечір описувати красу великого оленя, застиглого в призахідних променях, але яким вигляд цієї краси навіював лише одне бажання — вистрілити, — нагадували йому меломана, який, просльозившись від «Реквієму» Моцарта, квапиться негайно спалити ноти.

Флік покладав по клавіатурі й запустив ще один репортаж про техніки піршу: камуфляж, вітер, розбір

слідів, урахування фази місяця, який впливає на поведінку тварини... Такі штуки Ньєману були набагато ближчі. Справжні техніки, які він розумів і якими захоплювався як флік, що займається вистежуванням найнебезпечнішої на світі здобичі.

Одержані відомості зміцнювали його глибоке переконання: убивця Юргена був не екоактивістом, а навпаки — великим мисливцем. Ось як йому вдалося заманити спадкоємця й заскочити його зненацька на його ж території, у лісі. Ось як йому вдалося не залишити слідів. Так розчинитись у повітрі міг лише хижак, який повністю злився з природою. До того ж — у цьому Ньєман не сумнівався — дубова гілочка між зубами Юргена була виявом поваги.

Згадавши про це, Ньєман пошукав інші подібні традиції. Предмети, які мисливці залишали на трупі здобичі. Окрім останнього кусу, до них належав і «лом» — гілочка благородного дерева, яку переламують і кладуть убитій тварині на плече. Ця гілочка могла набувати різних значень залежно від її положення, місця на тілі, куди її поклали, а також способу, яким її переламали. У випадку з Юргеном ніякого лому не знайшли, але, можливо, гілочку змів вітер або ж там пройшла якась тварина.

Треба було показати фото з місця злочину піршеру: можливо, положення тіла чи якийсь інший аспект цієї сцени не розшифрували до кінця.

Цієї миті флік почув знадвору глухий звук удару. Він прислухався. Одразу ж пролунав другий удар, іще

більш приглушений. Він підскочив і схопив пістолет, побіг до вікна й примружився, щоб розгледіти, що відбувається внизу, — йому спало на думку, що до Скляної вілли хтось намагається вдертися.

Ньеман нічого не бачив і не міг знайти, де відчиняється вікно. Натягнувши піджак і черевики, він вийшов із кімнати й спустився сходами, намагаючись рухатись якомога тихіше.

Він пройшов крізь вітальню й відчинив вікно-двері. Оговтавшись від холоду — температура скинула ще кілька градусів, — флік оглянув довгі газони й чорні мури лісу довкола них. Нічого. Ні тіні, ні поруху.

Ньеман розслабився. Ніч видалася чудова, у ній поєднувалася чіткість (видно було іній, що проникає в кору, росу на кожній ялиновій гілочці) і легка імла: за метр від землі горизонтально плинули хмарки туману.

Флік на повні легені вдихнув вологе повітря, ніби хотів одним махом увібрати в себе всю цю красу. Від запахів смоли та шелесткого листя перехоплювало подих і паморочилось у голові. Він моментально сп'янів від цього. Він стояв, похитуючись, на ґанку, а забираючи руку з рукоятки свого «Зіг Зауера», побачив її.

Лаура фон Гаєрсберг крокувала вздовж сосен праворуч, у джинсах і темному пальті, обіймаючи себе за плечі, ніби намагаючись зігрітись. Її чорна шапка волосся рухалася на тлі хвойних, як пензель із лаком — по темному полотну.

Ньеман засунув ствол ззаду під ремінь і пішов. Якраз цієї миті Лаура фон Гаєрсберг зникла між двома тінистими гілками. Він побіг.

16

За хвилину він дійшов до просвіту між деревами, у який пірнула Лаура. У пільмі вказувала напрямком глиниста стежка, схожа на довгий замерзлий палець.

Ньеман сповільнив крок, щоб не видати себе якимось звуком. Під ясним місяцем скований холодом краєвид здавався скляним, готовим от-от розбитися на шматочки. Крихким і водночас таким небезпечним, ніби вам будь-якої миті можуть перерізати горло.

Жодних слідів графині. Він знову пришвидшився, намагаючись стати легеньким, адже йому видавалося, ніби від його важких кроків дрижить земля. Це все тролінґер...

Та де ж Лаура?

Ньеман ухилявся від соснових гілок, очі заливала роса. У нього було враження, ніби він потрапив не до лісу, а до казки, легенди. У голові пульсувало одне слово: «Шварцвальд». Чорнолісся, земля духів і заклять, майже суцільний безвітряний мертвий простір¹, де спочивала найтемніша частина душі...

Тільки тоді він її помітив.

¹ Мертвий простір — стрілецький термін, що позначає територію, де неможливо стріляти з великої відстані через завелику кількість перешкод.

Вона крокувала стежкою, що вигиналася дугою, під прикриттям важкого гілля. Ньєман одразу ж пішов у її напрямку, зрізаючи між чорними деревами. Йому знову здалося, що все навколо оскліло. Небо було схоже на замерзле озеро, сосни — на сталагміти, що тягнулися вістрям до неба. Туман теж піднімався вгору, ніби прибій, прикликаний місячним сяйвом. Ньєман і сам, як він щойно усвідомив, видихав сріблясті хмарки пари, що загадковим чином єднали його з імлюю.

Графиня йшла швидко, досі обіймаючи себе за плечі. Поли її пальта чіплялися за найнижчі гілки, залишаючи по собі слід із крапельок та гілочок.

Зігнувшись у три погібелі, Ньєман усе ще намагався крокувати якомога непомітніше — у цьому йому допомагала волога: мокра трава й мертве листя безгучно прогиналися під ногами, обважніле гілля розступалося, ніби оксамитова завіса. Що далі він просувався, то більше відчував, як його заповонює ця казкова атмосфера. Місяць, круглий, ніби мандала, блищав перламутром. Дерева, пойняті памороззю, ніби хтось понаводив крейдою.

Ньєману залишалося якихось двісті метрів до Лаури, коли справа долинув глухий звук. Він рефлекторно повернув голову й побачив, як у їхньому напрямку несеться чорна маса — темний згусток із рельєфними м'язами, який продирався крізь шари туману, через що здавалося, ніби він рухається ривками.

Не встигнувши навіть нічого зрозуміти, Ньєман відчув, як його всього, ззовні й зсередини, сковає

невимовний жах. Рептильний страх, що паралізував його і не дав жодній розбірливій думці дійти до свідомості. За секунду його приголомшений мозок констатував: до них нісся монструозний пес із розтуленою пащею, слинявою й мовчазною.

Флік устиг лише вийняти пістолет — і це також був інстинктивний жест. Ще один метр — і собака скочив на нього. Його, мовби Цербера, що вистрибнув із пекла, освітив спалах пострілу. Тварина, щонайменше п'ятдесят кілограмів, запущених зі швидкістю молота, врізалася в Ньємана, на обличчя йому бризнула цівка крові, а тоді він упав навznak. Розпечена маса повалилася на нього, не даючи вдихнути.

Ньєман рефлекторно повернув голову, щоби виблювати, і побачив, що до нього біжить графиня. Тоді на тріскучу траву вилився паруючий кислотний гейзер. Пекучий фонтан із півня у вині, шпецле з мюнстером і всього того лайна, яке він з усмішкою проковтнув за кілька годин до того.

Лежачи під собакою, Ньєман відчував крайню відразу. Він був ніби туша на підлозі бойні, оббілований кусень м'яса під саваном із крові, шкури й шерсті. Повернувшись набік, він знайшов у собі сили підняти чорну масу й звільнитися. Тоді скорчився, стоячи навколішки, й обхопив голову руками.

— Усе гаразд?

Він плинув десь за кілька світлових років від цієї галявини, просоченої запахом смоли. Він був в Ельзасі, у своєму найгіршому спогаді, і відчував, як гострі

ікла Реглісса впиваються в його плоть. Йому знову захотілося виблювати...

— Усе гаразд?

Він підвів погляд і провів рукавом по обличчю. Перед ним із розгубленим виглядом стояла графиня. Якщо Ньєман колись і мав якісь несміливі бажання пережити пригоду з Лаурою фон Гаєрсберг, то тепер можна було вважати це питання остаточно закритим.

Він іще раз витер лице, ледве не здираючи собі шкіру.

— Що сталося?

Ньєман випростався із зусиллям і, досі сидючи на землі, відсунувся від нерухомого собаки. Він усе ще цілився в нього з пістолета, готовий вистрілити, якщо псина здригнеться. Але ні: він однією кулею зніс їй пів черепа, разом з мозком.

— Ви ж мені відповісте?

Нарешті він подивився на графиню.

— Це ваш собака?

Він не впізнав власного голосу. У горлі застряг клубок. Лаура простягнула йому руку, щоб допомогти встати, але він її проігнорував. Принижений, задиханий, він урешті-решт звівся на ноги, відчуючи, як десь у грудях колотиться серце. У нього відразу запаморочилося в голові, і він спробував віднайти рівновагу, водночас намагаючись засунути закривавлений ствол у штани.

Цієї миті він помітив силует, метрів за п'ятнадцять від них, поміж дерев, що тісним рядом обступали галявину.

— Гляньте!

Він знайшов у собі сили простягнути руку. Лаура теж подивилася в тому напрямку.

— Що?

Але тінь уже зникла. Утім, Ньєман був переконаний: щойно він бачив чоловіка, який зливався з корою дерев, у кашкеті й дивній полотняній масці з проріzzу на рівні очей і твердим конусом на місці носа.

— Що ви бачили? — запитала Лаура.

Він не став відповідати — міг би кинутися за тінню, але не в такому стані: ноги ледве тримали його, руки трусилися.

Ньєман вирішив повернутися до собаки, що лежав біля його ніг. Великий пес із гладкою шерстю та м'язистим тілом. Мішок із чорної шкіри, наповнений об'ємними мускулами та зразковим скелетом.

Із великим зусиллям Ньєман змусив себе стати на-вколішки, щоб краще його розгледіти. Що за порода — жодної гадки. Тіло могло б належати будь-якому гладкошерстому тер'єру, а от писок був незвичайний. Квадратний, ніби ковадло, блискучий, мов балістична ракета, він здавався водночас неповоротким і загрозливим, щомиті готовим оголити купу вбивчих зубів.

— Ви мені не відповіли, — буркнув Ньєман, відди-хуючись. — Це ваш собака?

— У мене немає собак.

— Навіть мисливських? — запитав він, підводячись.

— Ті, якими я користуюся, не тут. Я ніколи в житті не бачила цієї тварини. Навіщо ви його вбили?

— Він збирався напасти на вас.

Графиня не відповіла й стала на одне коліно, щоб і собі оглянути собаку. Ньєман помітив у її поведінці співчуття й доброзичливість, що його розлютили. Він не розумів цієї ніжної любові людей до собацюр, а особливо до цього довбаного монстра, який радо перегриз би їм горлянки.

— Що ви робили надворі о такій годині? — заговорив він тоном фліка, який просить показати документи.

Графиня встала, і до неї повернулася її звична манера триматися:

— Спокійно, Ньємане. Я все ще в себе вдома.

— Гаразд, — погодився він, знову витираючи лице (у шкіру йому всотався запах крові та м'яса). — Але куди ви йшли посеред ночі?

Лаура зиркнула кудись понад його плечем.

— До каплички в кінці парку. Там поховали Юргена. Я хотіла посидіти, подумати. — Вона стишила голос: — Поговорити з ним...

Ньєман витягнув телефон і набрав номер Кляйнерта. Він знав, що Івана, почувши постріл, поквепиться до них. У нього досі тремтіли руки.

Лаура спостерігала за ним краєм ока — здавалося, її набагато більше налякав сам флік, аніж пекельний пес.

17

— Ви серйозно?

Ньєман щойно описав силует, який помітив поміж сосен.

— Схоже, ніби я приколююсь? — похмуро відповів він. — У нього було щось на кшталт балаклави. Із виступом під тканиною для захисту носа...

Кляйнерт хитав головою. Очевидно, він не вірив жодному слову з цієї розповіді. На його відкритому чолі, гладенькому, ніби куля для боулінгу, відбивалися сині спалахи поліцейських машин, що заповнили прекрасні газони Скляної вілли.

Уся ця сцена здавалася нереальною. Яскраві промені світлодіодних ліхтариків прокладали шлях поміж дерев і листя, забарвлювались у всі можливі кольори, натрапляючи на стовбури, просочувалися в текстуру імли, танцювали балет психоделічних мандрівних вогнів.

Обер-комісар поліції відгорнув брезент, яким був накритий труп собаки.

— Ви впевнені, що він збирався на вас напасти?

— Якби я його не вбив, він прикінчив би мене. Його ціллю була графиня, але побачивши мене, він кинувся до моєї горлянки.

Закутаний у чорний дощовик із піднятим комірцем, Кляйнерт зі своєю борідкою та волоссям, коротким спереду й довгим ззаду, нагадував якогось змовника з сімнадцятого століття.

— Власне, — заговорив він скептичним тоном, — де графиня?

— Повернулася додому. Її сильно вразила ця історія.

Німець коротко всміхнувся.

— Вона ще не звикла до методів французької поліції.

Його ідеальна дикція — він чітко ґрасирував усі «р» й ніколи не губив складів — робила його ще більш неприємним.

Ньеман не повівся на провокацію.

— Графині загрожувала небезпека, — наголосив він. — Цієї ночі треба розставити довкола вілли людей.

Тон фліка змусив його співрозмовника здригнутися.

— Щоб усе було ясно, майоре: накази тут роздаю я.

— Без проблем. Але ви зі мною згодні, хіба ні? Схоже, тепер, після Юргена, мішенню стала Лаура.

Кляйнерт знову похитав головою.

— Мої хлопці кажуть, що довкола парку немає жодних слідів шин чи ніг. — Німецький флік кивнув на групу людей, одягнених у чорне, які стояли за огорожувальною стрічкою. — Та й місцеві сторожі нічого не бачили і нічого не чули.

Ньеман кинув на них погляд — здоровані шепотіли щось один одному на вухо.

— Ці хлопці щось знають.

— Ні, — категоричним тоном відказав Кляйнерт.

— А все ж їм, здається, є що сказати.

— Це місцеві хлопці. Вони все ще вірять у старі легенди.

— Тобто?

— Чоловік у масці з чорним собакою? Ви вже й так усе розповіли, старий. У половині легенд цієї землі діє такий персонаж... Незвично те, що тут у ці казки продовжують вірити навіть у дорослому віці.

Ньеман також хотів би набратися зверхності, як Кляйнерт, одним помахом руки відкинувши ці наївні вірування. Але відколи він перетнув кордон, цей ліс із його тінями полонив його. Та й до того ж, він сам бачив ту маску поміж соснових гілок...

Ніби щоб остаточно доконати себе, він кинув погляд на собаку, розпростертого на траві. Той був схожий на гранітну скульптуру, важку й компактну. Після смерті в нього задерлися губи, відкриваючи ікла доісторичних розмірів.

— Треба показати його Шюллеру, — сказала Івана, яка щойно повернулася до них, самотійно оглянувши місце подій.

Сама її присутність врятувала Ньемана: коли вона опинилася поруч, йому стало тепло, він відчув себе сильним і живим. З Іваною справи йшли краще.

— Лікарю Гаєрсбергів? — запитав Кляйнерт. — Навіщо?

— Він сказав нам, що знається на мисливських собаках.

— Ніщо не свідчить про те, що це мисливський собака.

— Ви знаєте, що це за порода?

— Ні. — Кляйнерт мимоволі всміхнувся. — Чесно кажучи, я взагалі в цьому не розбираюся.

— Ми теж, — усміхнулася йому у відповідь Івана.

Раптове співництво між цими двома роздратувало Ньемана, але він мав нагальніші справи, аніж гратися в ревнивого самця.

— Перші висновки такі, — повела далі Івана. — Він не має ні нашійника, ні татуювання. Жодного розпізнавального знака. Треба відштовхуватися від породи.

— Я скажу своїм перевезти його до інституту Макса Планка, — погодився Кляйнерт.

Він попрощався з Іваною, коротко вклонившись, а тоді розвернувся й пішов.

А пройшовши кілька метрів, кинув Ньєманові через плече:

— Завтра чекаю на вас обох у фрайбурзькому відділку.

— Завезти протоколи?

— Ні. Допитати Краусса.

Ньєман геть забув про нього. Після невдалого замаху на графиню його зізнання більше нічого не важили. Але Кляйнерт мав рацію: треба було закрити кожну версію, перш ніж переходити до наступної.

— Що ви про це думаєте? — запитала Івана, коли вони опинилися наодинці.

— Юрген займався піршем, і його вбили відповідно. Лаура займається цькуванням, і її слідами пустили пса.

— І що?

— Убивця вирішив порішити Гаєрсбергів, щоразу обираючи техніку, яку жертва найчастіше використовує.

— Навіщо?

— Зарано щось говорити. Але я схилиюся до мотиву помсти.

— Нещасний випадок на полюванні?

— Або щось інше. Хай там як, якщо вбивця мстить-ся, він хоче зробити це під знаком мисливства.

Тепер вони крокували до будинку, який знову сяяв усіма вогнями. Здавалося, ніби він застиг у повітрі над синюватим газоном.

— Треба копати в цьому напрямку: шукати щось, пов'язане з полюванням Гаєрсбергів. Не слід забувати, що вбивця вирішив нанести удар напередодні полювання, можливо, щоб його учасники знайшли тіло в розпалі дійства...

Нічний холод діяв на нього благодатно. До нього поверталися чуття, ясність мислення, глибинна жага до життя. Він думав, що здох, він похитнувся, але все було скінчено.

— Почни сьогодні переривати інтернет, — скомандував він. — Місцеві газети, спеціалізовані сайти... Завтра пошукаємо в архівах поліції. Можливо, знайдеш якусь новину про нещасний випадок, пов'язаний із Гаєрсбергами. Треба також перевірити, чи немає в цьому регіоні відомого звихнутого чи некерованого мисливця.

До вілли залишалося всього кілька метрів, коли Ньєман, відчувши щось, підвів очі. На другому поверсі біля вікна стояла графіня і спостерігала за ними. Вона стояла в тій самій позі, що й у лісі, але цього разу була закутана в шаль.

Флік ледве не здригнувся знову, і холод тут був ні до чого.

— Щось дізналася про економічний стан компанії?

— Нічого цікавого, поговоримо завтра. А ви про пірш?

— Те ж саме.

Вони піднялися сходами, але Ньєману не вдалося відчинити вікно-двері — він трусився, як алкоголік у зав'язці.

— Ньємане... — прошепотіла Івана.

Флік кинув свої даремні спроби, юна слов'янка простим рухом повернула ручку, і рама вікна відділилася від лиштви.

— Що у вас за проблеми з собаками?

Ньєман ледь не лайнувся. Усі помітили його надмірний переляк.

— Якось розповім... Це не горить.

Вона коротко похитала головою й мовчки прослизнула досередини. Ньєман дивився їй услід, поки вона пройшла через усю кімнату і зникла на сходах, що вели на другий поверх.

Він залишився сам, знову застиг, відчуваючи на обличчі собачу кров, яка згорталася й стягувала йому шкіру, ніби морська сіль, що висихає. Він і собі зайшов до вітальні й зачинив двері.

Піднявшись сходами, Ньєман опинився в якомусь іншому місці й часі. Він лежав на ліжку в невеличкій спальні, на другому поверсі хати бабусі й дідуса, йому не було й дванадцяти.

Його старший брат на сусідньому ліжку нашіптував йому погрози своїм голосом психа, навмисне розтягуючи звук «с»:

—Релісссссссс... Релісссссссс... Чуєш? Він іде! Релісссссссс... Релісссссссс... Він прийде і вб'є тебе!

18

Сьома тридцять ранку.

Напередодні ввечері, поки Ньєман воркотав із графинею, Івана непомітно піднялася на другий поверх і прослизнула до спальні фліка, аби поцупити ключі від машини.

Тепер вона сиділа за кермом священного «вольво», прямуючи до Бад-Кроцінгена. За її розрахунками, у неї було близько двох годин на допит жінки, чие ім'я вона вивідала ввечері. Поки ті двоє розводилися про переваги тієї чи іншої рушніці, сьорбаючи лікер, Івана знайшла кухню. Там вона побачила старого кухаря, відлитого, здавалося, у тій самій формі, що й його мідні каструлі.

«Хто по-справжньому виростив Юргена і Лауру?» Ось яке запитання Івані вдалося поставити під час її незграбної розмови з німцем. Той відповів без жодних вагань: Лоретта Кауфман, гувернантка баварського походження, спортивна жінка, поліглотка з міцно закріпленою репутацією: податлива, як обріз, люб'язна, як компостер. Вона відповідала за виховання дітей з дитсадкового віку до їхнього від'їзду в університет.

Ось із ким вона хотіла поговорити цього ранку. Кухар пояснив їй мовою, близькою до місцевого діалекту, що нянечка залишилася в цій землі й тепер працює

в головному термальному центрі Бад-Кроцінгена, що за двадцять кілометрів від королівства Гаєрсбергів.

Івана їхала сірою дорогою й милувалася краєвидом. Вона ніколи не бачила такого густого, такого бурого лісу — не джунглі, ні, а прямолінійний біотоп, складений із мільйонів хвойних у стійці «струнко». Дівчині здавалося, ніби вона — ніж, що врізається у велике чорне тіло, насичене деревним соком і помережане венами-річками...

За годину до того вона прокинулася в збуреному настрій і відмовилася від спроб приготувати собі каву в цій величезній хаті, подібній до акваріума. Івана просто спустилася з черевиками в руках і змилася на «вольво» свого шефа.

Тепер, гризучи зерновий батончик, який завжди мала із собою, вона намагалася привести думки до ладу. Вона не думала про напад собаки чи навіть про цю гротескну вечерю з двома відсталими кузенами. У неї зберігся лише один спогад про цей вечір: фотографія двох дітей у сірих пальтах, які тримають непропорційно великі рушниці, притулившись одне до одного, ніби дві стулки устриці.

Її класова свідомість одразу ж навіяла їй чистісіньку ненависть до цих двох таткових діток, які не мали кращих розваг на вихідні, аніж убивати тварин. Але головне — дітлахи на фото аж ніяк не випромінювали життєрадісність. Івана хотіла дізнатися про це більше.

Під'їжджаючи до Бад-Кроцінгена вона побачила знак «Водолікарня "Ювента"». Треба було звернути праворуч і об'їхати саме місто. От і добре: курортні міста

завжди навівали на Івану хандру. Справжній світ навиворіт: життя під землею, смерть нагорі, і всі ці люди, які лікуються струменями води.

Проїхавши через кілька полів бульби — принаймні таке враження навіював краєвид, — вона побачила містечко, всуціль складене з невисоких будиночків (два-три поверхи максимум). Не могло бути жодних сумнівів щодо призначення цих будівель: готелі, клініки, купальні... Усе тут присвячувалося глибинним водам і тим, хто бажав у них скупатися.

Івана залишила машину на парковці водолікарні й оглянула будівлю, на гіпсовому фасаді якої було вирізьблене слово «Ювента». Споруда мала розмір центрального офісу великої страхової компанії і суворий вигляд мормонського храму.

Ідучи вздовж відкритої галереї в напрямку головного входу, Івана кинула погляд на вітрини. Бари мінеральних вод, магазини купальників, аптеки... «Ювента» була схожа на торговий центр, призначений виключно для людей, які страждають на ревматизм і артроз. До того ж на кожній терасі кафе їй доводилося оминати милиці та інвалідні візки.

Гігантський хол підтвердив її думку про те, що це місце мало великі претензії. Турнікети на вході та вікна, що виходили на купальні, свідчили про розмах дій. Не ремісники — промисловці.

Уже пітніючи від задухи, Івана підійшла до кас, кинувши погляд на відкриті басейни — попри годину і температуру повітря, вони були забиті.

Що її дивувало, то це життєрадісність, яка переповнювала купальні: безліч дітей — мабуть, цілі шкільні класи — і дорослих завзято й весело метушилися під струменями, борсалися у хвилях із задоволеним виглядом.

Івана звернулася до першої ж касирки і запитала, чи можна поговорити з Лореттою Кауфман. Показувати значок фліка було б марно — тут він нічого не вартий, і це лише все ускладнило б.

— З якого приводу? — поцікавилася жінка німецькою.

— З особистого, — відповіла Івана тією ж мовою. Жінка опустила очі на екран комп'ютера.

— Зараз у неї процедури.

— Із нею не можна зустрітися?

— У вас є купальник?

19

Їй сказали: «У кінці коридору — наліво». У цільному чорному купальничку, що їй позичили, у прозорій шапочці для душу флікиня крокувала з рушником на плечі, прилипаючи босими ногами до плитки на підлозі.

У цій сліпучій галереї — по один бік сонце, що вставало й било прямо в шибки, по другий — викладена кахлями стіна, що так відбивала світло, аж ледве сама не сяjala, — Івана не могла перестати розглядати басейни надворі.

Зблизька було видно, що кожен із них мав свою особливість: в одному били сильні струмені, які спадали

назад у воду, ніби бенгальські вогні, у другому купчилися водоспади і киплячі джакузі, у третьому, що мав форму кільця, сильна течія носила купальників, ніби пластикових качечок у ярмарковій грі.

Нарешті вона знайшла по правий бік герметичні двері і зайшла, не стукаючи. На перший погляд, це була звичайна лазня, уся викладена кахлями й заповнена паром. Але згодом можна було розгледіти такі собі саркофаги, що стояли вздовж стін, розділені між собою дерев'яними ширмами.

Запах евкаліпту — Івані завжди здавалося, що в са-салонах пахне канабісом — був такий сильний, що ніздрі стискалися, а в горлі пекло. Крокуючи, вона помічала пацієнтів у ваннах, нерухомих, схожих на вдоволених тюленів, у червоних купальних шапочках.

Нарешті в кінці зали вона знайшла свою валькірію. Жінка, сама в чорному купальнику (у який можна було запхати ще дві-три Івани), стояла одним коліном на підлозі й засипала в заповнені водою труни прозорі кристали мінеральних солей, подібні до великих діамантів. Івана уявила собі, як сірка, магній та інші мікроелементи розчиняються в бульбашках, і подумала, що плюскатися в цьому всьому, мабуть, досить-таки приємно.

— Лоретта Кауфман?

Жінка підвелася і стала обличчям до Івани, не випускаючи дерев'яного цеберця з-під пахви. Їй було, певно, за сімдесят, і вона мала добрих метр вісімдесят зросту. Навіть у такому віці жінка все ще могла похизуватися приголомшливою фігурою спортсменки.

Справжня германська краса: зіниці сталевого кольору та залізні щелепи. Живіт під випуклими грудьми не поступався їм розмахом, і весь цей тулуб у формі бочки здавався посадженим на веретеноподібних ногах, ніби замок на воді — на свої опори.

— Це я, — сказала Лоретта французькою. — Журналістка?

— Флік.

Колишня гувернантка не виглядала здивованою: після смерті Юргена до неї, мабуть, приходило чимало людей. Івана представилася в кількох словах. У липкому купальнику й мокрій шапочці вона здавалася не надто авторитетною. Тому вирішила розіграти ввічливий візит.

Говорячи, вона розглядала фройляйн. Найбільше Івану зачаровувало її обличчя. У Лоретти не було практично жодної зморшки — час майже не торкнувся цієї скульптури. Її бліда шкіра з синюватими венками нагадувала білу гальку на пляжі, порослу тоненькими водоростями й полинялу від солі.

— Почекайте секунду, — сказала вона.

Жінка поставила цеберце і вихопила з діжки води в'язку гілля з блідо-зеленим листям. Вона пішла в інший кінець зали, а тоді повернулася, дбайливо хльоскаючи купальників праворуч і ліворуч по плечах. Із такою нянькою не дивно, що Юрген полюбив садомазо — коней на переправі не міняють.

— Ну ось, — мовила Лоретта, кидаючи свій віник назад до діжки. — Ідіть за мною.

За іншими дверима починався ще один коридор, який вів до глухої кімнатки. Івана не бачила, звідки долинало світло, але все було біле: кахляний кубик Рубика, насичений паром.

Лоретта показала на самотню лавку біля стіни, куди Івана й сіла, не сперечаючись. Залишалося тільки дати собі повільно танути, як сніжинка на гарячій долоні.

— Потріть шкіру, — наказала Лоретта, простягаючи їй камінець із шерхкою поверхнею.

— Ні, дякую.

— Дарма ви. Краса постійно оновлюється, регенерує. Треба допомагати їй змінювати шкіру. Не давайте рокам зіткати на вашому тілі їхнє павутиння...

Як давно вона вже не робила пілінгу чи навіть не користувалася кремом для зволоження? «Піклуватися про себе» та «кинути курити» завжди стояли окремими пунктами в Іваниному списку, але це була лише данина прокрастинації.

Більшість людей думають, що будуть «повноцінними» чи нарешті стануть тими, ким є, коли втіляться їхні плани, але насправді все навпаки: саме ті обіцянки, яких ніколи не дотримуються, становлять їхнє єство, їхнє глибинне підґрунтя. Усі ми — каліки з ураженими мріями.

Лоретта сіла поруч з Іваною і взяла чорну рукавичку з волосіні.

— Що ви хотіли дізнатися? — запитала вона, тручи собі литки. — Я відправила гуляти лісом усіх журналістів, які мене знайшли, але французька поліцейська — це все-таки щось незвичне...

Івана лише кількома реченнями окреслила свої інтереси і передала слово колишній гувернантці, яка не змусила себе просити, аби оповісти історію «несправжніх двійнят».

20

— Коли я почала працювати в Гаєрсбергів, Юргену було чотири роки, а Лаурі — два. А пішла я, коли вони обоє вступили до вишів. Місію виконано!

— Ви провели поруч із ними майже двадцять років. Але, здається, смерть Юргена не надто вас приголомшила.

— Не думайте так. Але це і не означає, що я була до них прив'язана.

— Он як?

— Так. Няньки — це як фліки.

— Що ви маєте на увазі?

— Якщо ви ставитеся до своєї роботи емоційно, то втрачаєте будь-яку неупередженість. Стаєте слабкою, погано робите свою справу.

Ця жінка, схоже, плутала роботу гувернантки з роллю тюремника, але нехай.

— Коли вас найняли, ви вже мали досвід у цій галузі?

— Анітрохи. Я була спортсменкою вищої ліги наприкінці кар'єри. Плавання, веслування... Як на свій вік, я встигла чимало помандрувати. Говорила французькою, італійською, англійською. Ще я тренувала жіночу волейбольну команду Баден-Вюртембергу. Група VG

була спонсором. Ось як я познайомилася з Фердинандом фон Гаєрсбергом.

Івані спав на думку очевидний здогад — а розуміння того, що життя любить очевидні здогади, було її роботою:

— Ви були...

— Його коханкою? Ні. Я була не в його стилі. Застара.

Дивлячись на це прекрасне обличчя, яке гордо опиралося віку, і тіло, що не давалося часу, Івана подумала, що в сорок років Лоретта, певно, була справжньою бомбою.

Гувернантка наче прочитала ці думки в її погляді.

— Граф полюбляв свіжу кров із власної компанії. Особливо робітниць.

Івана не стала на цьому зупинятися — зараз не про це.

— Розкажіть мені про виховання, яке ви дали дітям.

— Я проводила з ними кожен день, без винятку. Лише виділяла для себе кілька годин тренувань на добу. Граф дозволив мені користуватися всім, що було в замку. В ті часи там був тренувальний зал у підвалі, майданчик для легкої атлетики, тенісний корт. Іще я могла займатися веслуванням на озері. Ідеально.

Івана вперше чула про цей «замок».

— Хто живе там зараз?

— Франц фон Гаєрсберг. За його вказівкою всі ці майданчики й обладнання прибрали. — Вона коротко знизала плечима: — Що не дивно.

— Чому «не дивно»?

— Він в інвалідному візку.

Івана відзначила цю деталь десь у куточку мозку — зараз теж не про це.

— Ви на сто відсотків відповідали за виховання Юргена і Лаури?

Жінка відклала свою рукавичку і схопила білий рушник, у складках якого, здавалося, застрягли великі кристали солі.

— На сто відсотків — це дуже точно сказано, — мовила вона, тручи ліву руку. — Для їхнього батька виховання означало всього лише період, який необхідно пережити перед тим єдиним, що для нього важило, — групою VG. Любов, ніжність — усе це було несуттєвим.

— А для матері?

— У неї теж не знаходилося часу.

— Мені казали, що вона була дуже активною, дуже спортивною.

— Брехня.

— Не розумію.

— У Сабіни була депресія. Вона метушилася, шукала забуття у своїх кінних перегонах, марафонах, лижах, але лише для того, щоб не стикатися віч-на-віч із тривогою, яка над нею панувала. Вона була мов той койот із мультиків, що якийсь час біжить над прірвою, а тоді падає.

— Ви маєте на увазі її суїцид у Нью-Йорку?

— Теж брехня.

— Тобто?

— Гаєрсберґи дбайливо підтримували цю легенду про суїцид у «Сент-Реджис». Вона більше відповідала їхньому становищу, ніж правда.

— А в чому полягала правда?

— Сабіна померла від голоду.

— Перепрошую?

— Вона заморила себе голодом, сидючи сама-самісінька у великій квартирі на П'ятій авеню, яка належала сім'ї.

Графиня, яка влаштовує голодний страйк у своєму мангеттенському палаці: з погляду Івани, цієї пролетарочки, така історія виглядала неабияк романтично.

— А її діти? Вони не могли... відволікти її від самої себе?

— Навпаки. Ця малеча нагадувала їй, наскільки вона не відповідала очікуванню. Вона годилася лише на те, аби перескакувати бар'єри на своїй шкапі чи розбивати хвили веслами. Але цілувати дітей у ліжечках перед сном чи зав'язувати їм шнурки — це було їй не під силу.

Тож розмова звертала до старих добрих кліше — із тих, що подобалися Івані, — на кшталт грошей, які не приносять щастя, та аристократів, усіх без винятку безсердечних.

— Розкажіть мені про характери Юргена і Лаури.

— Вони однаковісінькі. Вони становили одну-єдину цілісну особистість.

Лоретта переклала рушник до лівої руки й накинулася на праву. Її біла шкіра без жодних слідів волосся чи будь-яких вад сяяла, ніби алебастр. Мабуть, вона щодня вдавалася до цієї процедури, шкіра навіть не встигала нарости.

Івана ж, навпаки, почувалася розм'яклою і розімлілою. Її шкіра не стягувалася і не відновлювалася, а пори були відкриті до всіх вітрів.

— У них були однакові смаки, однакові думки, однакові жести. Мені так було навіть зручніше: одна дитина за ціною двох...

— Ви маєте на увазі...

— Ви добре розумієте, що я маю на увазі. Стикаючись із ворожістю, Юрген і Лаура стояли пліч-о-пліч і протистояли всім іншим.

Івана пригадала фотографію на роялі в Складній віллі.

— Зовні вони не були схожі...

— Небо і земля. Юрген був низенький, рудий, огрядний. У школі йому дали прізвисько «Tannenzapfen», тобто «Шишка». Інші кликали його «Lebkuchen», «Пряничок». Ну, ви зрозуміли... Лаура була його повною протилежністю. Висока, граційна, вишукана. У дванадцять років вона вже мала неймовірне волосся і виробила цю манеру тримати голову. Її краса розкрилася відразу, а от Юрген розцвів лише в дорослому віці.

Івана попросила більше подробиць про Лауру — з жіночої цікавості.

— Уже зі старшої школи вона була зверхня, неприступна. Насправді ж вона ненавиділа інших за те, що вони не поважали її брата. Насміхатися з нього означало насміхатися з неї. Вона змушувала їх дорого за це заплатити, особливо хлопців — вони всі були біля її ніг.

— Вони добре навчалися?

— Юрген зірок із неба не хапав, але дуже старався. Лаурі все давалося легше. Вони обоє були приречені добиватися ідеальних результатів. Юрген — тому, що він був хлопчиком, законним спадкоємцем. Лаура — тому, що вона була дівчинкою, а отже, мусила доводити, що варта більшого.

— Вони займалися чимось, окрім школи?

Лоретта реготнула, мовляв, це очевидно.

— Кінний спорт, фехтування, музика... Лаура непогано грала на фортепіано, Юрген намагався опанувати скрипку. Вони замикалися в музичному салоні й працювали годинами. Жахливе рипіння Юргена змушувало їх реготати до сліз.

Івана здивувалася.

— Вони були дуже смішливі. Їхнє співництво проявлялося в гумористичному погляді на цілий світ. Навіть коли їх карали, навіть коли вони стикалися з пихою батька чи байдужістю матері, вони сміялися. Урешті-решт, разом вони були щасливі.

Івану не полишала картинка дітлахів, які гордо тримають рушниці.

— А полювання?

— Полювання... — замріяно повторила Лоретта. — Ось до чого вони мали ідеальний, абсолютний, безсумнівний хист. Обоє однаково. Дай їм рушницю і випусти в ліс — і вони розберуться. Виняткові стрільці, ліс відчували зсередини. Щонеділі влаштовували в лісі при замку справжню бійню.

Івана спробувала уявити Пряничка і його молодшу, але на голову вищу сестру, спроможних, очевидно, забити будь-яку тварину за кількасот метрів. Вона трохи поспішно зробила висновок, що таким чином дітлахи зганяли свою злість, але Лоретта це передбачила:

— Усі говорили, що так вони позбавляються самотності, нещастя, але це неправда. Вони йшли на полювання з усмішкою на устах, із легким серцем. Вони вбивали з дуже здоровим ставленням, без задніх думок. Зовсім не те, що їм прищепили внаслідок такого виховання...

— Якими видами полювання вони займалися?

— Усіма потроху.

— А піршем?

— Ні, піршем — ні. Надто юні, надто нетерплячі.

— У ті часи не ставалося ніякого нещасного випадку? Вони ніколи нікого не ранили?

— Точно ні. У Німеччині з правилами безпеки не жартують. Тим більше в Гаєрсбергів. До того ж, як я вже сказала, брат і сестра були винятковими стрільцями. І це в дванадцять років.

Лоретта нарешті облишила своє приладдя для тертя. Очищена, вкрита струменями води, вона сиділа, розвалившись, на краю лавки, витягнувши прямі ноги поперед себе, ніби дві непотрібні жердини, і розслаблялася — її синющі очі втупилися в порожнечу, або радше в глибини спогадів.

— Вас послухати, — пішла на провокацію Івана, — то здається, ніби вони були не такі вже й нещасні.

— Напевно, я неправильно висловились. Вони були дуже нещасні. Позбавлені всього, вони росли, ніби сироти.

— В емоційному плані — можливо, але матеріально...

— Ви не розумієте. Батько ростив їх у крайній бідності. Він платив за їхнє навчання, одяг, їжу — і все. Навіть підлітками вони не мали ніяких кишенькових грошей. Улітку мусили полоти бур'яни в парку, щоб заробити кілька пфенігів. Узимку розчищали сніг на терасах замку.

Івана й гадки не мала, що таке пфеніг. Напевно, стара валюта, що ходила до євро.

Лоретта заглибилася в тему кишенькових грошей:

— Пізніше на літніх канікулах їм доводилося працювати на підприємствах групи VG. Не в офісах, а на заводах. Тижнями псували собі зір над мікросхемами електронних компонентів, дихали сплавами олова й свинцю, що киплять на кінчику паяльника... Вони отримували мізерну платню, а батько торочив їм: «Ви — стажери. Ви не приносите гроші, це ми на вас їх витрачаємо».

Івані було важко жаліти маленьких Гаєрсбергів. Так, вони вирости, позбавлені батьківської любові та будь-яких кишенькових грошей, але з золотим дном у кінці тунелю та гвинтівкою в руці.

— Ви щойно сказали, що Фердинанд жорстко поводився з Юргеном, бо той був спадкоємцем, а з Лаурою — тому, що вона жінка. Але врешті-решт вони обоє успадкували імперію VG, хіба ні?

— Ні. Рішення Фердинанда було чітким: керувати групою мав лише Юрген.

— Він був більш тямущим за сестру?

— Радше навпаки. Він був чоловіком, от і все. Але Юрген не кинув сестричку. Насправді в нього не було вибору. Без неї він ніколи не зміг би керувати компанією. Кажу ж, вони були одним цілим. А вдвох вони були повноцінними господарями землі Баден. Ніхто і ніщо не могло їх зупинити.

Івана глянула на годинник, але на руці його не було. Її попросили зняти його, перш ніж заходити до купалень. Котра година? Івана почувалася як ніколи повною води й пари, ніби мокра губка.

Вона спробувала зібратися з думками й піти в іншому напрямку:

— А упродовж останніх років ви щось про них чули?

— Тут усі постійно чують щось про Гаєрсбергів.

— І що, наприклад, про них казали?

Лоретта випросталася на лавці й пригладила волосся назад: її гладенький лоб давав прикурити всім ботоксам світу. Ні зморщечки, ні найменшої плямки: час відшліфував цей лоб, як вода — зруб криниці.

— Багато говорили про смаки малого Юргена.

— Про його захоплення садо-мазо?

— Про це ходило багато чуток. Він не ховався, а ви знаєте, як люди люблять помічати зло в інших, щоб не бути самотніми грішниками...

Для Івани ця пристрасть була деревом, що приховує ліс. Якщо в Пряничка й були секрети, він старанно

ховав їх за цим збоченням, занадто офіційним і тому цілком безпечним.

— Ходили й інші кумедні чутки... — повела далі Лоретта, ніби відчула, що має видати своїй співрозмовниці ще кілька цікавинок. — Казали, наприклад, що Юрген і Лаура міняються коханцями...

Помітивши вираз обличчя Івани, Лоретта всміхнулася.

— Ви не знали? Юрген був бісексуалом. Ще один факт, який не вписується в династію VG. Але йому все пробачали — завдяки щорічним підсумкам. Не музика пом'якшує серця, а гроші.

— Лаура також бісексуалка?

— Ні, не думаю.

— А ви самі вірите в ці історії про коханців?

— Юрген і Лаура ділили все з самого дитинства. Чому б тепер їм не ділитися партнерами?

— Вони не хотіли заснувати сім'ю, полетіти з родинного гніздечка?

— Як на мене, вони досі жили моментом, а головне, у захваті від нового становища. У тому віці, коли інші юні дипломовані спеціалісти ксерять папірці, вони вже керували однією з найбільших компаній Баден-Вюртембергу.

Лаура і Юрген ділилися грошима, владою, сексом... Можливо, цього було недостатньо. Івана уявляла собі щось ще інтимніше, гарячіше, ризикованіше.

— Вони досі полювали разом?

— Ні. Час їхніх самотніх вилазок сплив. Вони мусили організовувати полювання з собаками у Франції, облави на власних землях і запрошувати цілу купу родичів. Як на мене, усе це їм було смертельно нудно.

Івана приберегла головне запитання на кінець:

— На вашу думку, хто міг убити Юргена?

— А звідки мені знати? Я не знаю, чи були в Юргена вороги, але група VG має загрозливих суперників. Ця смерть для них, мабуть, — справжня удача. До речі, з цього погляду це лише пів справи.

— Що ви маєте на увазі?

— Убивця, хай який у нього мотив, мусить тепер убити й Лауру. Якщо він прибрав Юргена, то явно бажає позбутися і його сестри.

Івана подумала про чорного собаку, що зачаївся в траві. Чи справді пса нацькували на графиню? Чи справді вона мала прийняти смерть від зубів цієї жахливої тварини?

Провокація на прощання:

— А це не могла зробити сама Лаура?

Лоретта схопила віник із березових прутиків і почала несамовито хльоскати себе по плечах: що йде на користь іншим, те і їй не зашкодить.

— Мені здається, ви неправильно ставите запитання.

— Тобто?

— Навіть якби її не намагалися вбити, лише дивом вона переживе смерть брата.

21

— Прізвище, ім'я, адреса.

Ньеман був у препаскудному гуморі. Він мусив допитувати підозрюваного, який був йому абсолютно по цимбалах, в офісі Кляйнерта, якого ненавидів, — а Івана як крізь землю провалилась. Просто взяла й зникла. З його тачкою!

Із його славнозвісним «вольво» 240 брейк, що в народі кличуть «шведська цеглина». Він ніколи не наважився б назвати при комусь свою машину «колекційним автомобілем», але сприймав її саме так.

За Івану він не хвилювався ні секунди. По-перше, вона залишила йому записку. Бісову записку, ніби якась утікачка. Та й потім, Івана була дорослою дівчинкою і могла спокійно одна гуляти лісом, де живе великий злий вовк.

Але машина... Її правильні й водночас масивні форми, рифлена решітка радіатора, строгий і чіткий, ніби твердий намір, квадратний багажник. Це авто було таким надійним, що пережило весь кінець XX століття, і його досі можна було знайти на подвір'ї якоїсь ферми, де воно слугує скотовозом. Він мав модель вищого класу: 155 кінських сил, фурнітура з горіхового дерева та вишуканий шкіряний салон... І ось якась засранка, котра в житті водила тільки «рено твінго» та електро-мобілі з прокату, сиділа за кермом його іграшки.

Ньеман струсив із себе ці похмурі думки й повернувся до теперішньої миті.

Томас Краусс представився, але флік не слухав. Єдина хороша новина: підозрюваний походив із Ельзасу, тому допит мали вести французькою. Якщо вже говорити ні про що, то принаймні добре, що не треба перекладати.

— Мене звати П'єр Ньєман, — відрекомендувався у свою чергу він. — Я майор французької поліції. А це мій німецький колега, Фабіан Кляйнерт, обер-комісар поліції з управління карного розшуку землі Баден-Вюртемберг.

Кляйнерт поступився йому місцем шефа — чи ветерана — за столом, навпроти підозрюваного, а сам увівся праворуч, клацаючи по ноутбуку, ніби простий секретар. Між ними стояла маленька камера, що втупилася в самопроголошеного вбивцю своїм червоним оком.

— Ми тут для того, щоб офіційно запротоколювати твоє зізнання, — повів далі він.

Томас Краусс дивився на них похмурим поглядом, поклавши руки в наручниках на коліна.

Принаймні про нього можна було сказати, що його пика відповідає роду занять. Скуйовджений, неголений, худий — самі шкіра й кістки; його змучені риси обличчя нагадували проклятих поетів дев'ятнадцятого століття: типаж неприйнятого генія, який помер до сорока років від сифілісу чи зловживання абсентом.

З іншого боку, він був схожий на якусь тварину чи радше казкове створіння, такого собі фавна з жорсткою шерстю та кривими ногами. Сатир із давньогрецької міфології, який загубився посеред сучасної

епохи, з двома вихорами волосся на голові, схожими на різки.

Нъеман завжди відчував змішані емоції у ставленні до фанатиків: він не боявся, а жалів їх. Вони були божевільними жертвами, у яких відібрало розум через ілюзії, через одержимість, що розривала їх на шмаття й засліплювала аж до смерті.

— Розповідаєш нам свою історійку, — мовив він, — ми її записуємо, ти ставиш підпис — і розходимось. Тобі не доведеться поставати перед судом у Кольмарі й двадцять років скніти за ґратами.

Легковажний тон Нъемана, здавалося, виводив підозрюваного з рівноваги. Йому, мабуть, хотілося пафосу, трагедії, побоїв. А тут до нього прийшло двоє чиновників, майже не зацікавлених у його зізнаннях.

— Це я зробив, — промурмотів він.

— Що? — перепитав Нъеман, нахилиючись над столом. — Я нічого не почув.

— Це я зробив. Я його вбив.

Флік кивнув головою, погоджуючись, тоді дав знак Кляйнерту. Свято починалося. Декорації були дуже прямолінійні: нейтральний, компактний, ідеально прибраний офіс, зроблений із немазких матеріалів.

— Як ти це зробив?

— Вистежив його в лісі.

— Почекай-но. О котрій годині це було?

Краусс витягнув шию, затиснуту у светр із комірцем на блискавці.

— Не знаю. Одинадцята.

— То було темно?

— Одинадцята, — повторив Краусс, ніби розмовляв із розумово відсталим.

— Він був пішки, верхи?

— Пішки, — промимрив Краусс.

— У що він був одягнутий?

Мовчання.

— У що він був одягнутий? — перепитав Ньєман. — У міський костюм? У ліврею для полювання? У камуфляж?

Підозрюваний підвів голову, і на очі йому впав промінь сонця, що пробивався крізь вікно. Хороший день для зізнань.

— У ліврею.

— Якого кольору?

— Червоного.

Краусс закусив губи — він відповів занадто швидко. Насправді піджаки костюмів, які всі вдягали на недільне полювання, були чорні.

— Отже, граф розгулював лісом у мисливському костюмі?

— Усе так.

— Він загубив коня, чи що?

Слова продзвеніли у всій своїй неправдоподібності.

— Не знаю я, — відповів Краусс упертим тоном. — Та й мені начхати. Може, він ходив на розвідку... Щоб легше було знайти здобич наступного дня...

Ньєман покивав головою, мовляв, таке пояснення можна прийняти.

— Ти за ним стежив?

— Ні.

— Тоді якого хріна ти сам робив у тому лісі посеред ночі?

— Я хотів перешкодити полюванню.

— Сам?

— Віра допомагає перевернути гори.

Ньєман дозволив собі зареготати — дружнім, майже розчуленим сміхом.

Раптом флік змінив вираз обличчя і запитав:

— Як ти його вбив?

— Перерізав йому горло, — відповів активіст із полегшенням — нарешті дійшло до самої суті, тобто деталей, про які писали в пресі.

— А тоді?

— Відрізав йому голову й випатрав нутрощі.

— У тебе була зброя?

Мить вагання, тоді:

— Ножі, мачете.

— Де ти їх узяв?

Краусс відкинувся назад і різко опинився в тіні, так що його очі заблищали.

— Воєнні трофеї.

Ньєман не відреагував на ці хвастощі.

— Кажеш, відрізав голову. Ти знав, як це робиться?

Краусс розтулив рота, але передумав. Ньєман помітив, що в кутиках губ у нього запеклася слина. Така собі гірка піна, яка пасувала до скривленого рота — гидливого і гидкого.

— Проїхали. Чому ти вбив його саме так?

— Ці мудаки роблять те саме з тваринами.

— Під час цькування — ні. Чому ти імітував пірш?

— Завжди слід поважати свого ворога.

— Відрізана голова й вийняті нутрощі — це так, по-твоєму, виглядає повага?

— Так кажуть піршери, хіба ні?

— Очко на твою користь, старий. Нутрощі Юргена так і не знайшли. Де ти їх сховав?

— Кинув у річку.

Кляйнерт підвів погляд від комп'ютера. Справжні зізнання не вигадують...

— А шмотки — де ти їх дів?

— Спалив, — відказав Краусс, трохи повагавшись.

Він просувався наосліп — ніби розгадував мото-рошну вікторину, відповідаючи навмання.

Ньєман підвівся й вимкнув камеру. Тоді присів на куточок столу й, нахилившись до Краусса, заговорив довірливим тоном:

— Тепер перейдемо до найголовнішого — твого мотиву. Чому ти це зробив?

Краусс, ні в сих ні в тих, опустив голову і втупився в невидиму точку на підлозі. Ньєман відчув, що від нього пахне сумішшю вологої трави, прянощів, попелу й неочищеного бензину. Цей запах ніби вдарив його у спину: він нагадував йому дідуса, який постійно ходив лісом або лагодив старенький «пежо 404». Ньєман одразу відчув себе посеред густого лісу зі свого дитинства, і до цього враження домішувалося

запаморочення, яке навіювали ліси Баден-Вюртембергу.

— Коли я був малим, — заговорив Краусс, — то якось стежив за полюванням із собаками... пішки. Я трюхикав слідами цих покидьків з їхніми різками, хортами, кіньми... Парад убивць. Коли їм вдалося загнати оленя на берег ставка, тварина крутилася в усі боки, шаленіючи від страху, неспроможна обрати між загибеллю в крижаній воді та смертю від рук цих мудаків у ліврях...

Ньєман зітхнув, аби дати цьому лісовику зрозуміти, що йому нелегко буде переконати їх своїми зворушливими спогадами.

— Урешті-решт, — вів далі Краусс, — олень кинувся у воду. Мисливці загнали його човном до середини озера і кількадесят разів штрикнули кинджалами, поки тварина намагалася втримати голову над поверхнею. Я досі чую його крик, бачу його очі... Ніколи не бачив такої муки, такого жаху...

Його губи шаруділи, ніби зіжмаканий папір.

— Ти знав, що якщо тварина виживає після цькування, її все одно доводиться вбивати, бо через стрес вона божеволіє? — запитав він, втуплюючись в очі Ньєману.

Дивлячись на профіль Краусса, який чітко вимальювався на тлі освітленого сонцем офісу, із його довгою шиєю, гострим кадиком, «рогатою» шевелюрою, Ньєман раптом подумав, що він схожий на одне з тих опудал — оленячих голів, розвішених на стінах їдальні у Скланій віллі.

Краусс входив до числа жертв Гаєрсбергів. Він був просто черговим трофеєм. Убиваючи тварин, мисливці зачепили й людину.

Щоб не дати себе розчулити, флік кинув:

— Отже, ти вбив Юргена фон Гаєрсберга, щоб помститися за оленя?

— Я помстився за природу, — прошепотів той.

І загорлав:

— Існування Гаєрсбергів ображає Бога, цілий усе-світ!

Ньєману на руку бризнула слина, і він роздратовано витер її — флік украй гидливо ставився до будь-яких людських виділень.

— Навіщо обирати полювання з підкраданням для вбивства Юргена? — повторив він. — Бо він сам цим займався?

Краусс розтягнув липкі від піни губи в короткій по-смішці.

— Будь-яке полювання — це одне й те саме. Найсильніший атакує найслабшого. Смерть невинних слугує мерзотникам нагородою.

— Пірш — це той вид полювання, під час якого тварина має найбільше можливостей захищатися.

— Ти віриш у ці дурниці?

— А Юрген міг захищатися?

Краусс, схоже, здивувався цьому запитанню, ніби раптом згадав про відповідальність, яку намагався на себе взяти.

— Я напав на нього по-тихому, як усі мисливці.

— Отже, ти дуже сильний. Юрген був не з тих, хто дає заскочити себе зненацька.

— Знаєш, що таке пищик?

— Розкажи нам.

— Це маленька дудочка, яка імітує крик самиці. Пищик використовують у сезон парування. Олень прибігає, розраховуючи знайти самицю, а натрапляє прямо на дуло рушниць якогось психа.

Скількох порушників Ньєман схопив тієї миті, коли вони мчали до своїх жінок? Пищика він не мав, однак справді був мисливцем і вмів грати на слабкостях своєї здобичі.

— А найбільше, — вів далі Краусс, одержимий цією темою, — я люблю пищик, який імітує поклик оленяти. Самиця біжить рятувати маля і ловить кулю прямо в груди. Якщо трохи пощастить, із самцем це теж спрацює. Ось що можна зробити за допомогою звичайного свистка...

Ньєман підвівся і пройшов кілька кроків. Ці палкі промови проти мисливства ні до чого не вели.

Зненацька Краусс і собі звівся на ноги й випнув груди. Він був мучеником, святим Себастьяном в очікуванні стріли.

— До речі, з людьми вони поводяться так само, як і з тваринами. Світ загнеться від руки таких покидьків!

— Що ти верзеш?

Активіст одразу ж сів і знову згорбився на стільці.

— Нічого.

— Ти хочеш сказати, що Гаєрсберги і людей вбивали?

Краусс покрутив своєю рогатою головою.

— Не в прямому сенсі. Вони керують своїми компаніями так, ніби полюють. Перемагає найкращий, а отже, найслабший загинається...

Ньєман був розчарований. Йому здавалося, що в розмові промайнула тінь, чи радше сяйнув промінець якоїсь підказки. Але йшлося про банальне базікання «зеленого» лівака, який усюди бачить монстрів, бо любить природу і ненавидить людей.

— Добре, чуваче. Тебе супроводять до твоїх апартаментів.

— Але ж я ще нічого не підписував! І що з моїм зізнанням? З обвинуваченням?

Ньєман по-дружному поплескав його по плечу.

— Ми нікуди не поспішаємо, дорогенький.

22

— Краусс справді водив нас за носа, — пробуркотів Кляйнерт.

Вони йшли коридором на другому поверсі — лінолеум на підлозі, блискуча фарба на стінах, усе ніби зроблене з пластику: дизайн німецьких адміністративних будівель не поступався французькому.

— Починаємо з нуля? — запитав німець біля сходів.

— Не з нуля, з трьох, — відповів Ньєман. — Ви, я, Івана. Я ціную, що ви дозволили мені допитати цього психа.

— До речі, щодо цього, — всміхнувся Кляйнерт. — Ваша колега ще не повернулася?

Нъеман зайшов на сходи, не відповівши. У холі він помітив автомат із кавою. Уранці, розлютившись, він навіть не глянув на сніданок, який йому приготували на Скляній віллі.

— Ви погоджуєтеся, що просто зараз Краусса випускати не можна?

Нъеман спробував розшифрувати німецькі написи на автоматі.

— Абсолютно, про це й мови немає. Врешті-решт, він, можливо, щось бачив. Мабуть, тієї ночі вештався лісом... Треба буде ще його обробити. Ви тримаєте в курсі жандармів із Кольмара?

Він ніяк не міг зрозуміти, на яку кнопку тиснути, але не хотів ні про що запитувати у фліка з борідкою. Чистісіньке французьке чванство.

— Хіба не ви цим займаєтесь?

— Я волію, щоб це були ви, — відповів Нъеман, зосереджено дивлячись на автомат.

— Чого ви хочете випити? — запитав Кляйнерт, зітхаючи.

— Га? Еее... кави.

Обер-комісар вийняв із кишені монетку й розібрався з автоматом.

— Не розумію ваших стосунків із французькими жандармами, — мовив він, тимчасом як чорна рідина нарешті зволила потекти в паперовий стаканчик.

— Їм здається, ніби ми поцупили в них справу.

Кляйнерт вийняв стаканчик і простягнув його своєму французькому колезі.

—Почекайте на мене тут. Я маю роздати вказівки своїм людям.

Ньеман кивнув і сьорбнув кави: не так гидко, як він передбачав. Центральний відділок Фрайбурга-в-Брайсгау був середніх розмірів, у ньому метушилося понад п'ять десятків синіх уніформ, але були також оливково-зелені з сірими штанами. Ньеман не розумів, хто є хто: Бундесполіцай, Ландесполіцай...

На третьому ковтку кави в холі зі стінами кольору металобрухту з'явилася Івана. Йому довелося зробити над собою нелюдське зусилля, щоб не заволати через усе приміщення, але щойно йому вдалося це диво, він застиг у холодному гніві незворушного начальника.

—Де ти була?

—Я ж написала: поїхала допитати гувернантку Юргена й Лаури.

—На моїй тачці?

—Із нею все гаразд, не турбуйтеся. Я намагалася не замацати її своїми жіночими ручечками.

Ньеман напустив на обличчя непроникний вираз, щоб приховати полегшення. Він соромився своєї закоханості у відро з гайками.

Запанувала мовчанка, і флік краєм ока спостерігав, як його напарниця замовляє собі трав'яний чай. Вона геть зіщулилась, почувуючись винною, або принаймні вдаючи почуття провини.

Флікиня звела очі догори, вказуючи на другий поверх.

—Що там Краусс?

—Повна фігня. А як нянька?

Івана розповіла йому цікаву історію. Про двох дітлахів, які вирости в неоднозначних умовах: водночас позбавлені уваги й причавлені залізним кулаком. Байдужість батьків, холодність виховательки, строгість навчання...

Ще одна історія багатих покидьків: Івана цього не казала, але думала дуже гучно. Ньєман знав її як свої п'ять пальців. Хоча сама вона, хорватка-сирота з освітою а-ля «соцстрах», мала гівняне дитинство, Івана вперто бачила зло тільки в середовищі товстосумів і приписувала купу хороших якостей бідності.

Ньєман, старший, спокійніший, знав, що такі переконання хибні, але і вважати навпаки теж неправильно. Просто сили розподілені рівномірно. Добро і зло були поширені по обидва боки розділової смуги гаманця.

На думку Ньємана, найважливіше — що гувернантка не сумнівалася: вбивця збирався взятися і за графиню теж. Клан Гаєрсбергів нагадував гідру, якій треба відтяти всі голови. Але в ім'я чого? З якою метою?

—Стосовно нещасливих випадків на полюванні є прогрес?

—Треба сьогодні зустрітися з асоціаціями. У мережі — нуль. А Лоретта Кауфман запевнила мене, що в лісах Гаєрсбергів таких проблем бути не могло. За її словами, під час подібних заходів не оминають увагою жодну дрібницю.

—Івано!

До них веселим кроком підходив Кляйнерт. Відучора німець, схоже, серйозно осмілів поруч із маленькою французенкою.

— Вам вдалося трохи поспати? — запитав він із усмішкою на губах.

Івана кивнула, червоніючи. Її досі бентежили найменші прояви уваги, але очі лукаво виблискували за хмаркою пари від чаю.

— Що скажете про наш аюрведичний чай? У нього є свої плюси...

— Ми не закінчили, гаразд? — грубо втрутився Ньєман. — Ми тут світські бесіди ведемо чи працюємо?

Кляйнерт виструнчився, ніби солдат за наказом.

— Я пошукаю кабінет для наради, — сказав він твердим тоном.

Цієї миті у Ньємана в кишені завібрував мобільний: Філіпп Шюллер, «науковець/сімейний лікар/професійний собачник».

— Телефоную вам щодо вчорашнього собаки.

В голові у фліка буквально вибухнула картинка чорного монстра.

— Вам його привезли? — запитав він таким хрипким голосом, ніби йому в горло засипали тирси.

— Ви маєте негайно приїхати.

23

Тепер він бачив його, чорнющого, занадто чітко, занадто близько, на столі з неіржавної сталі, ніби згвалтованого

жадібним світлом хірургічних ламп. Потворний писок, розширений на кінці, як в акули-молота. Фіолетово-чорні губи, задерті над іклами, якими ця тварюка легко могла б перегризти людині горло, просто, мов цуцик, що ловить м'ячик...

Тулуб у пса був не менш ефектний. Жорстка чорна шерсть, ще більше затвердла від згорнутої крові, напружені навіть після смерті м'язи. Такий собі гігантський, затиснутий у шкіряну рукавичку кулак, що будь-якої миті може розбити вам лице.

Схоже, генетичний код чудовиська відточувався впродовж тисячоліть жорстоких битв. Усе, що залишилося, вижило завдяки злості й руйнівній силі. Не слабка, а переможна ланка. Істота, народжена чистою тваринною люттю й найтемнішими людськими кошмарами.

Такий пес був створений не для того, щоб розглядати його ось так зблизька, так пильно. Він був створений для темряви, руху, нападу. На цьому столі для розтинів він здавався вивіданим секретом, безсоромним блюзнірством.

Шюллер оглянув тварину з усіх боків, але розтину не робив. Урешті-решт, відомо було, від чого померло це чудовисько.

— Це реткен, — почав він. — Сумнівів бути не може.

Ньеман кинув погляд на Кляйнерта. Йому, схоже, це теж ні про що не говорило.

— Довго думати не довелося, — вів далі лікар. Він був трохи задиханий, ніби від такого відкриття йому

сперло подих. — Реткени в Європі зникли, але в минулому вони були дуже відомі.

— Як вони зникли?

— Цю породу винищили наприкінці війни.

Івана витягнула блокнот — студенточка при лікарі-наставнику.

— Що ви маєте на увазі?

Шюллер роззирнувся по лабораторії: сто квадратних метрів, укритих білими кахлями, столи з пальниками Бунзена й центрифугами...

— Хочете чогось випити? — запитав він, ні до кого конкретно не звертаючись.

— Ми тут поспішаємо, — занервував Кляйнерт, — поясніть, що ви мали на увазі!

Науковець, ніби не почувши його, дістав з-за рядів пробірок карафу, у якій явно містився не фенол чи етер. Він обережно налив рідини мідного відтінку до мірної склянки, ніби готував ліки з дуже точним дозуванням. Зрештою він потер руки, щоб зігрітися, і взяв напій.

— Ви нам відповісте чи як? — проревів Кляйнерт, який починав демонструвати свою справжню вдачу — нетерплячого фліка, що повністю вкладається в розслідування.

Зробивши великий ковток, Шюллер наважився заговорити:

— Ви чули про Чорних мисливців?

— *Sondereinheit Dirlewanger*?¹ — одразу ж перепитав Кляйнерт.

¹ 36-та гренадерська дивізія СС «Дірлевангер», підрозділ спеціального призначення.

Ньеман кинув запитальний погляд на Івану, але та похитала головою: далі субтитрів не буде.

— У 1941 році, — почав Шюллер, — Гімmlер повипускав із в'язниць злочинців і об'єднав їх в особливу бригаду. Цих чоловіків відбирали не навмання: всі вони були мисливцями і бракон'єрами. Справжні експерти... Чорні мисливці спеціалізувалися на вистежуванні людей. Вони переслідували партизанів в Україні й Білорусі, наглядали за польськими євреями, які працювали на дорогах Східної Європи. Вони придушили Варшавське повстання. Знищили сотні сіл, спалюючи вогнеметами всіх жителів, включно з дітьми. Цей підрозділ був найгіршим із усієї німецької армії...

Ньеман не міг уторопати. Так, нацизм побив усі рекорди жахів. Але до чого хилив Шюллер?

— Ці хлопці дійшли до такого ступеня звірств, що навіть начальство СС розпочало розслідування, — вів далі він. — Кілька разів їх були змушені кидати за ґрати. Але держава цінувала результати їхньої праці...

Генетик узяв до рук книжку, присвячену, очевидно, різним армійським корпусам, підрозділам та іншим військовим частинам Третього Рейху.

— Я знайшов цю історичну працю в бібліотеці лабораторії.

Він поклав видання на кахлі поруч із собачим писком і розгорнув його на розвороті з чорно-білими фотографіями: неохайні, неголені солдати в касках і мотоциклетних окулярах... Очевидно, Чорні мисливці були

злісними грабіжниками, найманцями з великої дороги, пущеними на Східний фронт, ніби дика зграя.

У декого з них з-під розстібнутих курток виднівся голий торс і золотий ланцюг. Інші були закутані в стебновані пальта, що спадали їм до ніг. Треті повернули каски набік, а на їхніх скошених краях виднілися написи крейдою та нашвидкуруч намальовані черепи.

— Упродовж чотирьох років, — продовжив Шюллер, випивши ще трохи, — вони лютували під командуванням Оскара Дірлевангера. Навіженого командира-алкоголіка, який і сам колись відсидів за згвалтування дівчинки.

Шюллер перегорнув сторінку. На них зі світлини дивився офіцер із гострими вилицями й великими очима під густими бровами. Він нагадував якогось хижого птаха. До комірця був пришпилений значок із двома гранатами з перехрещеними ручками, мабуть, герб цієї моторошної бригади.

— Чекаючи на вас, я спробував трохи почитати про історію їхніх подвигів, але швидко відмовився від цієї затії. Нестерпно. Улюбленою розвагою Дірлевангера було роздягати та батожити молодих євреєнок, а тоді впорскувати їм у вени стрихнін. Головною забавою було спостерігати за їхніми конвульсіями до самої смерті.

Ньеман досі не розумів. До чого тут це?

Навіщо викопувати ці жахи більш ніж сімдесятирічної давнини?

Запитання поставив Кляйнерт.

— Ці головорізи були досвідченими мисливцями, — повторив Шюллер. — Перше, що вони зробили в Білорусі, — вивели нову породу з місцевих собак: реткенів. За кілька місяців вони перетворили їх на смертельну зброю.

Лікар розгорнув іншу сторінку: солдати в мотоциклетних окулярах, із гвинтівками в руках цього разу ще й тримали на повідцях абсолютні копії чорного пса.

— Реткени — це так звані «гончаки за кров'яним слідом». Вони здатні гнати поранену тварину кілька кілометрів, щоб мисливець міг її добити. Сьогодні це називається «етичним учинком», адже так тварина не змушена страждати, але в ті часи йшлося про поранених євреїв та партизанів...

Шюллер налив собі ще трохи, тоді продовжив:

— Знаєте, у німців є така приказка: «Hunde, die bellen, beißen nicht». «Собаки, що гавкають, не кусаються». Ну, а хлопці Дірлевангера навчили своїх собак не гавкати. Натомість їх натренували кусати тільки за горло.

Лікар дбайливо закоркував карафу, поставив її назад у схованку і повів далі виснаженим тоном:

— Коли союзні війська винищили Чорних мисливців, разом із ними повбивали і їхніх собак. Більше в Європі ніколи не бачили реткенів... до цієї ночі.

Ньеман розвів руками на знак роздратування.

— То що це значить? Старі нацисти повилазили з могил і пустили своїх псів-привидів, у цьому річ?

Не ображаючись на фліка за його напір, лікар підійшов до столу для розтинів і обережно підняв передню ліву лапу трупа.

— На цьому собаці є знак спецбригади Дірлевангера.

Усі нахилилися й побачили знак із двома схрещеними гранатами, вирізаний у шерсті тварини. Точно такий символ, що й на комірі Оскара Дірлевангера.

Ньеман спересердя схопив книжку і погортав її ще. Цього разу він натрапив на Чорних мисливців у камуфляжі, з вогнеметами й кулеметами в руках, у полотняних капюшонах, як у «Ку-клукс-клану»...

— Той чувак був у схожому? — запитала Івана, підходячи до нього.

Ньеман кивнув, стиснувши щелепи. Звідки нацистському солдату було взятися в парку Лаури?

— Усе це не тримається купи, — мовила Івана, звертаючись до Шюллера. — Чому в цих краях з'явилися імітатори того підрозділу?

— Мабуть, це можна якось пояснити... — промимрив лікар. — Кажуть, коли війна скінчилася, Дірлевангера після арешту забили до смерті колишні в'язні концтаборів. Пізніше розповідали, ніби він утік до Сирії, до Єгипту... Але в Баден-Вюртемберзі побутує й інші версія. Нібито після війни він сховався тут, під захистом самих Гаєрсбергів.

— Навіщо вони стали б його захищати?

— Бо Гаєрсберги були близькі до нацистів. Під час Другої світової війни вони зробили статок на виготовленні запчастин для автотранспорту Вермахту.

— Але навіщо допомагати конкретно Оскару Дірлеванґеру?

— Бо він був швабом.

Ньеман починав розуміти.

— Баден-Вюртемберг утворився від злиття кількох провінцій, — пояснював Шюллер, — герцогства Вюртемберг і землі Баден, а також Швабії, що на сході. Тож цей воєнний злочинець був такою собі місцевою знаменитістю.

Відповіддю йому була скептична мовчанка, але Шюллеру не бракувало аргументів:

— Є, певно, й інші причини: солідарність мисливців. Гаєрсберґи, які завжди займалися вистежуванням здобичі всіма можливими способами, усе-таки захоплювалися Чорними мисливцями попри їхні свавілля.

— Справді?

Питання поставила Івана, щиро здивована.

— Звісно, ті були монстрами, але вони піднесли мистецтво полювання до нечуваного рівня. Про них досі ходять легенди. Кажуть, наприклад, що вони, ніби звірі, могли відчувати запах людини в лісі. Звичайно, у ті часи говорили радше про «запах єврея»...

Ньеман повернувся до відправної точки:

— Припустимо, родина сховала в себе Оскара Дірлеванґера. Що далі?

Шюллер невизначено змахнув рукою, мовляв, тепер починаються суцільні домисли — нібито досі все було серйозно. Сміх та й годі.

— Навряд чи Дірлеванґер довго протягнув, — підсумував дослідник. — Хворий алкоголік, наркоман, він помер, і ніхто цього не помітив, але Гаерсберґи могли надихатися його прикладом.

— Тобто?

— Я трохи порився у старих вирізках із преси та активістських текстах і дуже швидко знайшов претензії до клану VG.

— Якого роду претензії?

— Їм завжди дорікали тим, що вони розв'язують проблеми з профспілками із не притаманною їхньому часу жорстокістю. Наприклад, відомо, що група мала свою службу підтримання порядку, яка дуже ефективно діяла під час страйків і демонстрацій. Часто казали, що для цього використовували мисливців, браконьєрів. Що ж до їхніх лісів, то ліпше до них не наближатися. Їхні лісники мають репутацію не надто люб'язних людей.

— Я чув ці історії, — утрутився Кляйнерт. — Доказів ніколи не знаходили. Німеччина — не та країна, де можна нехтувати законом!

Шюллер підняв руки на знак примирення.

— Я просто переповідаю вам те, що прочитав.

— І те, що було написано без жодних підстав, — докинув Кляйнерт із виразом обличчя, який ніби промовляв: питання закрито.

Ньєман відчув, що час закруглятися:

— Дякую, докторе. Я ще не знаю, яким чином нам допоможуть ваші відомості, але ця псина — наша перша конкретна підказка.

Рудобородий кивнув на нього підборіддям:
— Що мені з ним робити?
— Збережіть нам його свіженьким. Це доказ.
— Доказ чого?
Це запитання вихопилося в Кляйнерта.
Ньєман повагався, тоді всміхнувся:
— Це я й хотів би дізнатися.

24

Ньєман крокував чорним піском. Сипким, смолистим піском.

Вони відійшли від убивства спадкоємця на підставі колосальних фінансових інтересів чи особистої помсти і тепер заходили на територію банди нацистів, що повстала з мертвих. *Не може бути.*

Ніби щоб довести йому, що ця розмова була всього лише поганим сном, науковці на подвір'ї інституту Макса Планка так само займалися своїми екологічними справами.

Особливо нереально виглядали жінки. Ці супердипломовані спеціалістки, здатні, мабуть, вивести генетичну еволюцію частини океану на основі однієї-єдиної голочки морського їжака, досі прали білизну просто неба саморобним милом. Волосся під пахвами, футболки на голе тіло без ліфчика — вони нагадували старих добрих праль із часів Жервези¹ Еміля Золя.

¹ Жервеза — прая, головна героїня роману Еміля Золя «Пастка».

— Майоре!

До них біг Шюллер із його рудою борідкою та фігурою садового гнома, надутого гелієм.

— Мені спало на думку дещо, що могло б вам допомогти...

Віддихуючись, він простягнув Ньєману папірець.

— Місцевий собаківник.

Ньєман уже збирався схопити пописаний аркуш, але Кляйнерт його випередив.

— Вернер Ройс? — вигукнув він, прочитавши напис. — Та він же геть схиблений!

— Можливо, — ображено сказав Шюллер, — але ніхто тут не знається на собаках краще за нього. Якщо хтось розважається розведенням реткенів, він буде в курсі.

Кляйнерт пригнічено віддав адресу Ньєманові.

— Щастя, — мовив Шюллер і пішов назад до лабораторії.

Фліки вийшли крізь браму в мурі, і Ньєман побачив те, чого аж ніяк не очікував. Ще не було й дванадцятої години, але насувалася гроза, денне світло майже згасло, приглушене сріблясте сяйво розтинали долину, ніби потічок ртуті. Десь неподалік кипариси шурхотіли листям, неначе тибетськими молитовними прапорцями. Дивовижне шелестке багаття з луски. Від цієї нереальної деталі Ньєманові стало затишніше.

— Розплідник Ройса за двадцять кілометрів звідси, поїдете зі мною? — запитав Кляйнерт.

— На псарню, повну перезбуджених собак? — вишкірився Ньєман. — Ні, дякую. Побачимося пізніше. З вами поїде Івана.

— А ви? — запитала та, збентежена. — Куди поїдете ви?

Ньєман відімкнув свій «вольво».

— Коли минуле зринає на поверхню, час допитати предків.

25

— У вас дуже гарне ім'я.

«Ну ось, — подумала вона, дивлячись, як тікає під колесами дорога, — попереду чверть години пікапу по-німецьки». Вона була не в гуморі.

До того ж вона ненавиділа своє ім'я. Її завжди вважали героїнею російського роману, готовою кинути під колеса потяга, що от-от виїде з Владивостока. Вона хорватка, бляха-муха. Вона пережила удари батькового домкрата, сербські бомби, снайперів у Сараєво, не кажучи вже про підліткові роки наркоманки-вбивці — і чого від неї тепер хотіли? Щоб вона піддалася суїцидальним настроям дев'ятнадцятого століття?

— Воно хорватське, — мовила вона байдужим тоном.

Зазвичай така відповідь угамовувала пристрасті. Країна її походження асоціювалася в людей із купами трупів, варварами у військовому, голодом. Дехто згадував також Дубровнік й адріатичні пляжі. Але, з її досвіду, картинки війни завжди брали гору.

Кляйнертудовольнився тим, що кивнув на знак згоди, — він був зосереджений на дорозі, мовби керував дроном, що скидає снаряди на афганську пустелю.

Івана злилася на Ньємана за те, що він кинув її ось так. Розслідування набувало абсолютно божевільного повороту, а він залишає її в руках німецького мушкетера. Куди він подався? «Допитати предків». Вона знала його достатньо добре, аби здогадатися, що він поїхав труснути Франца, старого самотнього дядька, який забарикадувався у своєму замку з башточками.

Чому було не взяти її з собою?

— Ви давно працюєте з Ньєманом?

— Усього кілька місяців, але знайомі вже багато років, — просто відповіла вона. — Він викладав у мене в школі поліції.

— Мені важко уявити його в ролі професора.

— Чому?

— Він незвичайний, хіба ні?

Відколи вони виїхали з інституту Макса Планка, гроза наближалася. Вона ніяк не здіймалася, однак через неї усе навколо потемніло. Утім, інколи масу хмар прорізало сонце, і тоді на обрії займалася ниточка сріблястого світла.

— Кращого фліка за нього немає, — сказала вона наполегливим тоном. — Він керував кількома бригадами в Парижі й отримав серйозне поранення під час розслідування неподалік Гренобля. Одужавши, став викладачем у школі для офіцерів поліції.

— Він міг би знову посісти якусь керівну посаду.

— Були й інші складнощі... — завагалася вона. — Його методи не завжди подобалися начальству.

Кляйнерт обмежився тим, що коротко реготнув.

— Ви нічого про нього не знаєте, — напружилась Івана. — Кажу ж вам, він найкращий.

Німець зрозумів її повідомлення: не треба наполягати. Він звернув із головної дороги й з'їхав на вузьку вуличку, над якою спліталися дерева, затуляючи світло. Зненацька стало зовсім темно. Час від часу в цих мурах усе ж відкривалися просвіти, крізь які було видно поля, пасовиська, загони, де спочивали сільськогосподарські машини, угризшись сталевими зубами в чорну землю.

Краєвид був мирний і величний, але від цієї краси, надто широкої, надто природної, Івані ставало не по собі. У неї стискалося горло й спирало дихання, як інші задихаються від вихлопних газів міського трафіку. Для Івани все було навпаки. Її природним середовищем був сморід міста.

Утупившись у дорогу, Кляйнерт усе ж безперестанку кидав на неї короткі погляди. Івана відчувала, що він шукає нової теми для розмови, але нічого не знаходить — нуль ідей, бідося.

Вона прийшла йому на допомогу, хоч і не дуже оригінально — повернувшись до теми роботи:

— Ви отримали результати аналізів зразків з учорашнього місця злочину?

— Якщо це можна назвати місцем злочину.

— Ви мене зрозуміли.

— Там нічого. Як і з Юргеном. Жодних слідів кроків, жодних відбитків, хіба кілька прим'ятих травинок. Нічого не розумію. Здається, що чоловік, якого бачив Ньєман, просто розчинився в повітрі.

Тон, яким говорив Кляйнерт, принаймні доводив, що він вірить словам Ньємана — бо минулої ночі він, здавалося, був налаштований скептично.

— А околиці прочесали?

— О такій годині? У цьому лісі, який перебуває в приватній власності? Жодних свідків, окрім сторожів, немає, а вони нічого не бачили. Кажу ж вам, усе як і з Юргеном: ні слідів, ні свідків. Так можна і в привидів повірити...

Івана сперлася потилицею на підголівник і заплющила очі. Зараз їй хотілося насолодитися поглядами Кляйнерта, як кайфують від сонячних променів на пляжі.

Тут задзвонив телефон і перервав її кокетство. Вона відповіла, не глянувши на екран, переконана, що це Ньєман. Але помилилася. Це була мовчанка, ця дорогоцінна мовчанка, яка щодня душила її, ніби удав своїми могутніми кільцями.

Вона одразу ж поклала слухавку й засунула телефон до кишені: не хотіла, щоб Кляйнерт бачив її такою. У стані повної вразливості.

Але флік, очевидно, устиг помітити фото на екрані.

— Проблеми з хлопцем?

— У мене немає хлопця, — відказала вона твердим тоном.

— О... я думав...

Вона закусила губу й різко повернулася до свого попутника, провалившись ліктем у прогалину між двох сидінь, — «по-товариськи».

— А ви, гер комісар?

— Що — я?

— Маєте жінку?

Кляйнерт змінився на обличчі.

— Так, і двох дітей. Одружився в двадцять два. Типовий провінційний чиновник.

Івана запитала заради провокації, але на таке не очікувала. На її обличчі з'явився вражений вираз. Цей козел удавав із себе холостяка — на пальці не було жодних свідчень про шлюб.

— Я ніколи не ношу її на роботі, — сказав він, вгадавши її думки.

— Зручніше мутити зі свідками.

— Не кажіть так.

Вона повільно похитала головою. Усе-таки програвати треба було красиво. Вона визнала перед собою всі надії, які вже встигла покласти на прекрасного комісара. У цьому іронія першої зустрічі: здається, ніби ви вдвох самі в цілому світі. А потім помічаєш, що ви і справді самі... тобто, кожен сам по собі.

Краєвид цілковито змінився. Більше ніяких сосен, розставлених, ніби стовпів, і їхніх тіней, посмугованих тоненькими промінцями. Тепер усе пішло шкереберть. Деревя росли, як їм заманеться, стовбури, гілки, корені перемішувалися, ніби живі скоби.

— Ви нічого не скажете? — запитав флік благальним тоном.

Івана знову дістала телефон, набрала номер і тицьнула екран фліку під ніс: на фото всміхався в об'єктив вродливий юнак. Засмагла шкіра, чорні очі, веселість, що вибухала в кожній рисі, ніби радісний феєрверк, кучері, які спадали на лоба, ніби просилися, щоб їх розвіяв вітер під час прогулянки на мотоциклі... Це обличчя, сповнене легкої смішливості, було ніби кожному знайоме: усі ми одного дня в своєму житті всміхалися ось так, летячи на крилах веселощів...

Лице Кляйнерта в цю мить становило повну протилежність до світлин. Воно виражало біль... патологічну нудьгу.

— Ви сказали, що у вас нікого нема... — спромігся пробелькотіти він.

— Він мені не хлопець, — сказала Івана, засоромившись своєї жалюгідної помсти.

Кляйнерт спробував усміхнутись, але зміг натягнути на себе лише якийсь напіввишкір. Він нічого не розумів. Івана повернула телефон екраном до себе і великим пальцем перемкнулася з додатка для дзвінків на мапи.

— Майже на місці, — байдужим тоном повідомила вона.

26

На початку шляху, серед чагарників стояв знак із написом: «WERNER REUS, HUNDENÜTTE».

Вони витерпіли з добрий кілометр ям і горбочків, вибоїн, гідних африканської ґрунтової дороги, які трохи помучили ходову Кляйнертової машини. У якомусь сенсі це ралі з перешкодами привело їхні думки до ладу, так що коли вони в клубах пилуки доїхали до псарні, то знову були просто двома профі, твердо націленими разом витягти всі необхідні відомості з відлюдника, що роками живе сам-один зі своїми собаками.

Вернер Ройс, здавалося, поклав собі за мету завалити цей зелений закуток усім можливим іржавим і брудним лайном міста. Шини, запчастини, каркаси автівок слугували оборонним валом цьому королівству, сяк-так огороженому колючим дротом. Сама земля, багниста й чорна, ніби розкисала в цій отруті — райдужні плями бензину, калюжки мастила — і ніяк не могла повернутися до твердого стану.

Коли Кляйнерт з Іваною вийшли з машини, їх ледве не збив із ніг хижий, звіриний сморід, який перебивав усі інші запахи. Ним несло так сильно, що ніздрі самі собою закривалися, як під водою. Інакше можна було виблювати.

Вольєри, не вищі за півтора метра, утворювали криві-косі алеї, де лунав оглушливий гавкіт і гарчання. Маленькі, низенькі нетрі, от тільки мешкали в них гладкошерсті, гостроморді тварюки.

За ними, в тіні, виднілася споруда, схожа на склад, — штаб-квартира нетрів. Вернер, очевидно, був там. Ну ж бо, сміливіше...

Двоє фліків заглибилися в лабіринт із дощок, ґрат, бетонних блоків, фанери... У вольєрах м'язисті пси без упину грали мускулами чи кидалися на дверцята своїх в'язниць. Деякі валялися в багнюці, ніби свині, гріючи яйця на сонці й задираючи лапи. Інші намагалися продертися, підкопатися, просочитися крізь клітку. Але всі, кожен без винятку, не припиняли валувати.

Івану охопив порив жалості — ці собаки, безсумнівно воїни, не заслуговували на таке ставлення. Їй спала на думку одна пісня часів її юності, «Right where it belongs» гурту «Nine Inch Nails»: «*See the animal in his cage that you built. / Are you sure what side you're on?*»¹.

— Ти диви, — сказала вона, щоб придушити це почуття, — а ваш собаківник далеко не ас гігієни...

— Коли приходить санінспекція, Вернер дістає рушницю.

У кінці останньої алеї, ставши на одне коліно, промивав пластикові відра худючий чоловік у замашченому, як в автомеханіка, комбінезоні.

— Привіт, Вернере, — сказав Кляйнерт німецькою.

Івана зрозуміла, що доведеться напружуватися, аби слідувати за допитом.

Чоловік презирливо глянув на них і підвівся.

П'ятдесят із гаком років, сухорлява статура, впалі груди: Вернер теліпався у своєму шоферському комбезі та гумаках, ніби скелет у костюмі опудала. Густа

¹ «Поглянь на тварину в клітці, яку ти збудував. / Ти впевнений, що ти на правильному боці?» (Англ.)

кучма білого волосся, окуляри в дешевій оправі, пухкі губи у формі вантуза.

Він підійшов, обтираючи руки об комбінезон.

— Це через вас — увесь цей гвалт... — мовив він замість привітання.

Його очі блукали за скельцями окулярів, як рибки в акваріумі.

— Це через тебе... — повторив він, тицяючи вузлуватим пальцем в Івану.

— Знайомся, це лейтенант Івана Богданович, французька поліцейська, — сказав Кляйнерт, ніби нічого й не почув.

— Бля, ну, хріна з два я з таким іменем здогадався б...

Комісар не відреагував. Івана, з її німецькою як другою іноземною, була приречена просто стояти з застиглою усмішкою на губах.

— Самка... — буркнув Вернер, наче неспроможний покинути свою ідею-фікс. — Це недобре для моїх діточок... Це їх збуджує.

— Можна тебе на п'ять хвилин?

Собаківник повернувся до крана й перекрив його одним рухом. Тоді постояв спиною до фліків кілька секунд, щось буркочучи сам до себе. Собачий гавкіт не стихав, навіть навпаки гучнішав.

Раптом чоловік схопив залізну перекладину і вдарив по вольєру.

— ШНАУЦЕ!!! — гаркнув він.

Івана не була профі в німецькому сленгу, але Ройс, очевидно, наказав собакам стулити пащу. Він пожбу-

рив свою залізяку і повернувся до відвідувачів, не зводячи витрішкуватих очей із французьки.

— Вони казяться через твій запах. У тебе що, зараз місячні?

Івана не перестала всміхатися, але відчула сильну спокусу різко дістати з кобури «Зіг Зауер».

— Продовжуй у такому дусі, — втрутився Кляйнерт, — і ми залюбки пов'яжемо тебе за тяжку образу.

Собаківник, анітрохи не розгубившись, дістав з-за вуха цигарку і підніс до свого рота-вантуза.

— Ходіть туди.

Він рушив у бік складу й обійшов його, оминаючи стічний жолоб, повний чорної води й багнюки. Івана грала в класики поміж цієї каналізації просто неба.

Вони зайшли за будівлю, де на них чекав (відносний) спокій.

— Про що ви хотіли поговорить? — запитав Ройс, підпалюючи сигарету.

— Цієї ночі на графиню фон Гаєрсберг напав реткен.

— Не може бути.

Івана, якій упеклася роль оздоби, кинулася в бій:

— Труп того собаки зараз на фермі Філіппа Шюллера.

Вернер здригнувся, ніби не очікував, що ця самка може розтулити рота. Та ще й заговорити німецькою. Він повільно видихнув дим, споглядаючи вогник на кінчику цигарки.

— Ви помилилися, у Європі немає реткенів від Другої світової.

Кляйнерт проігнорував це зауваження:

— Ти ніколи не чув про розведення цієї породи в наших краях?

Очкарик затис цигарку між зубами на манер сигари.

— Я розводжу собак уже понад тридцять років. Жоден цуцик не народжується тут без мого відома. Говорю тобі, реткенів тут нема.

Засунувши руку в кишеню, Івана дістала мобільний і відкрила фото собачого трупа на столі для розтинів. Тоді простягнула телефон Вернеру, який нахилився з цигаркою в зубах, притримуючи окуляри обома руками.

— Срань господня... — пробурмотів він.

— Думай, Вернере, — не вгавав німецький флік. — Звідки міг узятися такий пес?

— Була одна історія... але давня. Це один-єдиний раз, коли я чув про реткенів у цих краях...

— Розповідай, — наказав флік.

Вернер закрив руки в розріз комбінезона, ніби щоб почухати яйця.

— Двадцять років тому, — заговорив він, — на землях Гаєрсбергів поселилися роми.

— Де саме?

— Точно не знаю, но лісники сказали їм звалити, а цигани послали їх нахрін. Фатальна помилка: граф піддав газу і відправив до них свій каральний загін.

Івана і Кляйнерт презирнулися: служба підтримання порядку, про яку згадував Шюллер.

— Який саме граф? Фердинанд, Герберт, Франц?

— Фердинанд. Герберт на той час уже вмер, а Франц — той ніколи в таку херню не ліз.

Собаківник викинув недопалок у брунатну калюжу і знову засунув руки в комбез. Пси, схоже, почали заспокоюватись: далекий гавкіт переростав у дзявкання й скигління.

— Далі.

— Не знаю, що там сталося, але одне циганча зжерли.

— Собаки?

— Ну не люди ж, ясна річ.

— Це були реткени?

Вернер стенув плечима.

— Я цього на власні очі не бачив, але по опису все сходиться. В будь-якому випадку, це були блядські псини, навчені вбивати. Знаєте, як то кажуть: собаки схожі на своїх хазяїв...

— А я й не знала, що так кажуть, — зіронізувала Івана. — Це чий афоризм? Твій?

Вернер сплюнув прямо біля черевиків флікіні.

— Валіть звідси. Нема мені що робити... Та й моїм собакам не подобається запах манди.

Кляйнерт не зрушив з місця.

— Ці роми досі живуть десь тут?

Вернер обійшов їх і почовгав до кліток.

— Пошукайте, — кинув він їм через плече, — і самі побачите.

Фліки пішли за ним і побачили його біля відчинених воріт клуні. Він притримував загидженого металевого возика.

Вони пішли далі доріжкою, оточеною вольєрами різних форм і розмірів. Собаки вгамувалися. Івана

наважилася краще їх роздивитися. Чорні, плямисті, двоколірні шкіри. Коротка шерсть, що тісно обтягувала потужні м'язи еластичною оболонкою.

Жоден із них і близько не був схожий на реткена. Тоді дівчина помітила присадкуватого пса, який стояв на задніх лапах і енергійно мастурбував об ґрати.

Вона повернулася й гукнула собаківника:

— Гей, Вернер!

Чоловік озирнувся, досі тримаючи возика обома руками. Івана показала пальцем на пса, готового от-от кінчити.

— Собаки схожі на своїх хазяїв!

27

Івана Богданович любила підшивки. Попри її манери панк-веганки, жахливе дитинство і відмічені потягом до самодеструкції підліткові роки (а може, й завдяки всьому цьому), маленька слов'янка була педанткою, яка відбирала, записувала, упорядковувала інформацію, водночас залишаючись незрівнянною флікинею і на практиці.

Напередодні вночі, досі приголомшена через напад собаки, як і Ньєман, як і кожен у тому бісовому парку, вона встигла покопати інфу не лише про нещасні випадки на полюванні, а й про економічні показники групи VG. Результати пошуків вона поклала на поріг Ньєманової кімнати, разом із тією жалюгідною запискою з поясненнями, навіщо поцупила в нього тачку.

Тоді, засліплений люттю, Ньєман навіть не розгорнув папку. Але тепер, однією рукою ведучи машину до замку «пана графа», флік переглядав аркуші, які Івана бозна-де роздрукувала.

Івана виявила, що якби Лаура й сама загинула, статок брата і сестри додався б до запаморочливого спадку клану — збагатив би не лише двох кузенів, а й старого дядечка Франца, того самого, якого Ньєман збирався допитати. За такої кількості бабла Ньєман не відчував тут жодного мотиву — за ще якихось кілька мільярдів не вбивають, тим більше, у такий спосіб...

Також Івана детально пройшлася списком запрошених на славнозвісне полювання (прізвище, ім'я, стосунки з Юргеном, можливі мотиви...), тоді перечитала протоколи їх допитів, вишукуючи найменшу прогалину в цих свідченнях, — усе марно. Схоже, жоден гість мисливського будинку не міг удатися до такої різанини.

Зрештою, вона склала генеалогічне дерево двох останніх поколінь Гаєрсбергів: батьків — Фердинанда, Франца, Герберта, — що народилися в п'ятдесятих; дітей, народжених у дев'яності — Макс і Удо були синами Герберта, передчасно загиблого на Гренадинах 1988 року від нещасливого випадку з аквалангом. Юрген і Лаура були дітьми Фердинанда, померлого в 2014-му від раку. Що ж до Франца, він ніколи не був одружений і не мав дітей, і це рішення, мабуть, пов'язане з його головною особливістю: він переміщався в інвалідному візку.

І що тоді? І хто тоді?

Поки що Ньєману треба було зосередитися на Франці Карлові-Гайнці фон Гаєрсбергу. Згідно з даними Івани, Франц був ексцентричним відлюдником сімдесяти двох років. Орнітолог за освітою, він ніколи ніде не працював, задовольняючись щорічними дивідендами. Почесний член WWF (Всесвітнього фонду природи), він допомагав розробляти Рамсарську конвенцію 1971 року про захист водно-болотних угідь і написав численні наукові розвідки на тему птахів, що населяють ці зони.

Він також заснував у Баден-Вюртембергу кілька помітних фондів, чия діяльність була присвячена захисту різних видів тварин, контролю над флорою і фауною, сталому розвитку. Саме він, і тільки він, наглядав за лісами Гаєрсбергів. Він перетворив землі свого клану на своєрідну лабораторію в натуральну величину.

Ньєман кинув папку на пасажирське сидіння й зосередився на дорозі. Уже пів години він їхав уздовж озера Тітізе — замок графа розташовувався на півночі, тобто по той бік від ферми інституту Макса Планка. Що ж до Скляної вілли, то вона губилася десь на сході, поміж густих шарів хвойних дерев і вологих галявин.

Флік, на відміну від Івани, час від часу міг насолодитися сільською місцевістю. Але лише час від часу. Йому вже остогидли ці сосни, ці шале, ці сірі води. До того ж на нерви діяла одна обтяжлива обставина: дитиною він проводив кожні літні канікули неподалік, у дідуся й бабусі з боку тата, по той бік Рейну, поруч із містечком Гібвіллер. Спогади аж ніяк не приємні.

Його думки перервав останній вигин дороги — уже якийсь час він постійно їхав угору між залитими сонцем соснами, і ось раптом перед ним на пагорбі викулькнув величний замок, на який він чекав від самого прибуття до Німеччини.

Наприкінці дев'ятнадцятого століття германські монархи й аристократи підхопили дивний синдром — пристрасть до фальшивих укріплень. Натхнені архітектурою Середньовіччя з її перевантаженою деталями естетикою, вони побудували собі прекрасні новесенькі фортеці, помережані башточками та бійницями. Найгарнішим (чи найгіршим) зразком цього неоготичного стилю був замок Нойшванштайн Людвіга II Баварського, такий нереальний, що Волт Дісней узяв його за зразок для свого логотипу.

Однак тепер на тлі темних сосен білів інший зразок цієї манії. Замок Гаєрсбергів нагадував ракету на пусковому майданчику. Кожною площиною фасаду до верхівки тягнулося кам'яне мереживо, на терасах танцювали танго горгульї з грифонами, а над усім цим височіли башти, надто гінкі, надто загострені.

Ньєман наблизився до водяних ровів, які захищали споруду, а далі мусив проїхати підвісним мостом. У дворі естетичний психоз не завершився. Портالي з арками, склепіння в романському стилі, вітражі на вікнах...

Ньєман вийшов з автівки й ступив кілька кроків. Дрібний гравій, що шурхотів під ногами, поєднувався з пересміхом фонтанів, утворюючи просту, але надзвичайно вишукану симфонію.

На головному ганку його вже дожидався дворецький. Фліка попросили зачекати в просторому холі, біля підніжжя мармурових сходів, які, вигинаючись, вели до чертогів вищих поверхів. Ньєман попереджав про свій приїзд, тож, очевидно, це ні для кого не стало сюрпризом.

Почувши дзижчання моторчика інвалідного візка, він обернувся й зрозумів, що далі буде ще більше кліше — можливо, суцільні кліше до самого його від'їзду.

Франц Карл-Гайнц фон Гаєрсберг був схожий на професора Ксав'є, викладача-телепата з «Людей Ікс». Просто-таки копія. Повністю лисий, кістляве, змучене обличчя. Темні кола під очима, гострі вилиці, крокодилячі щелепи... Марно було шукати хоча б одну спільну рису з Лаурою Прекрасною чи Юргеном Рудим. Але, зрештою, Франц був усього лише холостим дядьком, мертвою гілкою генеалогічного дерева.

Знайомство не зайняло багато часу, а тоді господар запропонував:

— Надворі розкішне сонечко, поговорімо там.

Ньєман пішов за візком великою залюю — він не встиг розглянути лаковані меблі, килими, опудалатрофеї, ковані візерунки, що прикрашали приміщення, — і вони опинилися на ще одній терасі, з якої відкривався вигляд на сад у французькому стилі. Всюди були розставлені залізні садові меблі, пофарбовані набіло, як у найрозкішніших люксових готелях.

— Сідайте, прошу.

Франц фон Гаєрсберг під'їхав до круглого столика, машинально обравши місце, з якого відкривався найкращий вигляд на сад.

Ньєман послухався, повернувшись до парку спиною — начхати.

— Хочете кави?

Флік не встиг відповісти: граф уже теленькав у старомодний дзвоник. Запала коротка мовчанка, яку переривало щебетання птахів у кронах дерев і фонтани, що плюскотіли на високих частотах.

Коли дворецький приніс напої на срібній таці, чоловіки мовчки випили каву з білих філіжанок, оздоблених золотою облямівкою. Атмосфера була спокійна, без сліду ворожості. Старійшина династії VG, здавалося, був дуже прихильний до французької поліції. Власне, невдовзі, ставлячи філіжанку на стіл, він сказав:

— Я готовий до вікторини.

28

Знову-таки, він не дав Ньєманові заговорити першим:

— Сподіваюся, вам подобається на Скляній віллі.

Флік і собі поставив чашечку на місце, намагаючись поводитися з делікатністю, відповідною до обставин.

— Там чудово. Ваша племінниця дуже гостинна.

— Ви знали, що Лаура ще й моя похресниця? Взагалі, я ставлюся до неї трохи як до власної дочки...

Непоганий спосіб перейти до самої суті.

— До Юргена ви ставилися так само?

— Юрген...

Франц повторив ім'я замріяним тоном, але обличчя його одразу ж напружилося, через що шкіра вкрилася сіткою різких зморщок. Ось так зблизька він нагадував радше хижацьку версію професора Ксав'є: ніс, подібний до орлиного дзьоба, очі, що впивалися в співрозмовника, і поза у візку, прикро схожа на стерв'ятника, який присів відпочити, втягнувши голову поміж складених крил.

За добру хвилину мовчанки старий раптом випростався.

— Звичайно, — мовив він безапеляційним тоном. — Юрген, звісно, був примхливішим, непередбачуванишим, але так, я любив його не менше за його сестру.

— Що ви маєте на увазі під примхливістю?

— Наче ви не чули про його... нахили.

— Ми не думаємо, що вони хоч якось пов'язані з його загибеллю. Мене більше цікавить, чи за життя Юрген повадився неординарно.

На обличчі Франца з'явився спантеличений вираз: він не розумів запитання.

— Чи були в нього перепади настрою, — уточнив Ньєман, — зневажливе ставлення до когось, агресивна реакція, щось, завдяки чому він міг би нажити недругів.

— Сам лише Юрген володів майже п'ятьма мільярдами євро. Якщо він і мав ворогів, то не тому, що інколи міг встати не з тієї ноги.

— Я думав не про гроші. Варварський спосіб убивства, незвичайне положення трупа натякають радше на особистий мотив, якусь давню злобу. Щось на кшталт помсти.

— Помсти?

Очі Франца розширилися, і стало видно його зелені зіниці, чий зблиск видавав надзвичайну гостроту розуму.

— Це лише гіпотеза.

В аристократа смикнулася шия, видаючи його осуд. Урешті-решт, чого можна чекати від якогось там французького фліка?

— Розкажіть мені про стосунки Лаури та Юргена, — одразу ж перевів тему Ньєман, не бажаючи налаштувати старого графа проти себе.

— Вони були нерозлучні. Завжди підтримували одне одного...

Фліку вже була знайома ця пісня.

— А в дорослому віці вони залишилися такими ж близькими?

— Вони не могли ступити й кроку без того, щоб не порадитися одне з одним.

Ньєман подумав про обмін сексуальними партнерами, яким займалися брат і сестра. Він вирішив зачепити цю тему, чи принаймні непрямо на неї натякнути:

— Вони не були одружені. Згідно з нашими даними, не було в них і постійного партнера чи партнерки. На вашу думку, чи не заважала їм ця близькість налагоджувати особисте життя?

Франц кивнув комусь, кого Ньєман не бачив. Підійшов дворецький налити їм іще кави.

— Я ризикую повторитися, — сказав дядько, — але багатство робить людей самотніми. Усі поводитися з Юргеном і Лаурою просто чарівно, але кому можна довіряти на такому рівні? Принаймні вони знали, що можуть розраховувати одне на одного.

— А Макс і Удо?

Паралітик різко сіпнув рукою, ніби змахував крихти зі штанів.

— З ними все інакше.

— Що ви маєте на увазі?

— Це щось на кшталт оберненого парі Паскаля. Усе дозволено. Якщо Бог існує, він мені пробачить. Якщо його нема, я насолоджуюся життям на повну.

Ньєману не спало б на думку цитувати Паскаля стосовно двох довбнів з учорашньої вечері.

— Я не так добре розбираюся в філософії.

— Я знаю цю техніку поліцейських, — відповів Франц, — прикинутися простішим, ніж насправді, аби приспати недовіру допитуваного.

Ньєман не хотів удавати з себе нового Коломбо, але який сенс відпиратися? Тим більше, прийшов час зачепити незручні теми:

— Мені казали, що Юрген і Лаура були дуже суворими начальниками.

— Хто це сказав? Працівники? Конкуренти? Профспілки?

Франц обачно поставив філіжанку.

— Майоре, ви знаєте людську природу. Для всіх інших начальник завжди козел. Знаєте, як казав Черчилль? «Керівника компанії вважають або ворогом, або дійною коровою. Мало хто бачить у ньому коня, який тягне цілий віз».

На цю тему Ньєман теж не збирався дискутувати з мільярдером — любителем пташечок.

— У кожному разі, — вів далі старий, — не в мене треба питати про групу VG. Я ніколи там не працював. Мене ніколи не цікавив бізнес.

Він неприємно розсміявся — його веселість була бундючною, з якоюсь зверхньою ноткою, що миттю змушувала вас почуватися нікчемним.

— Щиро кажучи, мене ніщо ніколи не цікавило...

— Окрім природи.

— Так, окрім природи, — повторив він, нахилиючись уперед у своєму візку.

— Гаєрсберґи завжди були мисливцями. Чому ви ним не стали?

Франц іще нижче опустив голову — ще одна тема, до якої він хотів повернутися.

— Я не так уявляю собі екологію. До того ж я був мисливцем, і закінчилося це... — він стиснув підлокітники візка, — ...ось цим.

Ньєман здригнувся.

— Ви отримали травму на полюванні?

— Я був молодий... — відповів той вибачливим тоном. — Фердинанд, мій брат, іще не був тим блискучим стрільцем, яким став пізніше.

Франц кинув на фліка лукавий погляд.

— Або ж, навпаки, уже був...

— Почекайте, — мовив Ньєман, обсмикуючи поли пальта. — Ви думаєте, він навмисне вас поранив?

— Хай там як, а до цього візка мене прикувала одна з його куль. — Він безтурботно змахнув рукою. — Зараз це вже не має жодного значення...

Ньєман закріпив цю надважливу інформацію в глибині мозку. Зненацька виявилося, що цей старий сич має ніфіговий мотив для помсти, хай навіть і запізно, хай навіть помститися він міг лише Фердинандовим дітям.

— Чому ви не запитуєте мене про напад на Лауру? — різко запитав Франц, утупившись владним поглядом маленьких оченят у вічі Ньєману.

— Я збирався, але...

Цієї миті з іншого подвір'я долинув шурхіт гальки, ніби хтось кинув жменю її у вікна фасаду.

Це на гравії різко загальмувала якась машина. Грюкнули двері, загупали кроки.

За секунду на терасу вибігла Лаура фон Гаєрсберг.

29

— Якого хріна ви тут робите?

Щоки в неї розчервонілися від злості, через що вона нагадувала героїню казки — великі чорні очі, граційна шия, водоспад темних кучерів, — але радше королеву з «Білосніжки» чи Малефісенту, аніж Попелюшку.

Нъеман рефлекторно підвівся.

— Допитую місцевих жителів.

Пухова жилетка, лижні штани, чорні чоботи: Лаура ніби щойно злізла з коня. Вона стала навпроти фліка.

— За яким правом ви допитуєте мого дядька?

Знову зашурхотів гравій. Сади пронизало світло фар. Лаура перебувала під захистом німецьких фліків.

Відповів їй старий дядечко:

— Ми просто розмовляємо, дорогенька.

Ця репліка, здавалося, розгнівала її ще більше.

— Та що ви, врешті-решт, шукаєте? — запитала вона, стиснувши зуби. — Від самого приїзду ви копаєтеся в лайні...

Нъеман не розумів цього пориву злості. Франц під'їхав до племінниці з кумедним бджолиним дзижчанням — *бжжж-бжжж...*

— Не нервуйся, янголе мій...

Лаура обійшла візок і взяла з металевого стільця плед.

— Повертайся в дім, — сказала вона вже м'якше, накриваючи йому плечі. — Ти змерзнеш.

Вона поцілувала його в лоб і махнула рукою сиділці, яка негайно опинилася біля них.

Франц дав відвезти себе до скляних дверей.

— Радий був із вами познайомитися, майоре.

— Навзаєм, — сказав Нъеман, коротко вклонившись.

Більше він старого дядька не побачив. Лаура знову стала перед ним, затуляючи йому поле зору. Її вологі чорні очі палали ненавистю до фліка високого рівня — але хто їх любить?

Менш ніж за добу Ньєман побачив трьох різних Лаур. Ту, що носила траур на гламурний манір, ту, яка скрадалася парком, мов привид, а тепер — іще й фурію, яка не терпіла, коли хтось наближається до її сім'ї.

— Ви мені поясните? — не вгавала вона, схрестивши руки на грудях. — Ще вчора у вас був підозрюваний!

— Ви мали рацію, — відповів він примирливим тоном. — Краусс не має жодного стосунку до смерті вашого брата.

— У вас є якась нова інформація?

— Ми гадаємо, це помста. Вашій сім'ї бажають зла через якийсь випадок у минулому, можливо, пов'язаний із полюванням...

— І щоб його знайти, ви допитуєте Франца? Який усе життя був прикутий до візка?

Ньєману довелося зробити над собою зусилля, аби не покласти долоні на її розпашілі щоки.

— Власне, — сказав Ньєман, до якого поверталася звична незворушність, — Франц розповів мені про його «нещасливий випадок» на полюванні...

— Я тоді ще не народилася.

— Це нічого не змінює: така подія становить ніфіговий мотив для вашого дядька.

— Не розумію.

— Франц міг би захотіти помститися своєму братові... через Юргена.

Її губи скривилися в косій гримасі, вона також робила над собою зусилля — щоб із розмаху не вліпити фліку ляпаса.

— Ідіть зі мною, — зрештою наказала вона.

У мармуровому холі Лаура пішла сходами, хапаючись за кам'яні поруччя. За кілька стрибків вона опинилася на другому поверсі. Ньеман, задиханий, не відставав.

Вона повернулася й поглядом наказала йому зупинитись. Флік уже все зрозумів. Графиня хотіла представити йому свою родину: на стіні вздовж сходів висів ряд великих картин, подібних до придворних портретів а-ля Гейнсборо¹.

— Дітріх фон Гаєрсберг, — оголосила вона голосом циркового конферансьє. — Правив усім півднем Баден-Вюртембергу на початку двадцятого століття. Мав звичку стирати з лиця землі цілі села, щоби збільшити площу «свого» лісу, тобто своїх мисливських угідь.

Щоб зробити їй приємне, Ньеман подивився на цього чоловіка з суворим обличчям. Невблаганний вираз, тонкі довгі вусики й краватка-аскот. У модному піджаку в стилі Прекрасної епохи і з годинником на ланцюжку в кишені жилета він ідеально уособлював Пруссію такою, якою її в ті часи ненавиділи французи.

— Люди Дітріха мали звичай підпалювати будинки, щоб переконати фермерів переселитися. У нашій сім'ї тварин завжди любили більше за людей. Чи радше любили їх убивати...

Лаура спустилася на кілька сходинок, Ньеман позадував, щоб стати на рівні наступної картини.

¹ Томас Гейнсборо (1727—1788) — англійський художник, один із найвидатніших портретистів XVIII століття.

— Великий Клаус, — повела далі жінка іронічним тоном. — Дуже близький до нацистів. Активно посприяв розвитку автотранспорту Вермахту.

У червонувато-коричневій рамці стояв кремезний хлопець у фланелевому піджаку з широкими плечиками. Квадратна пика, напомаджене волосся, ріденькі вусики: цей предок нагадував зірок ранньої епохи кіно зі звуком, але можна було здогадатися, що коли він розтуляв рота, то лише для того, щоб віддати наказ голосом німецької вівчарки.

— Завжди ходили чутки, що він влаштовував групові полювання з євреями в ролі здобичі... Мило, так?

Ідеальний момент, щоб згадати Чорних мисливців. «Великий Клаус», мабуть, і був тим Гаєрсбергом, котрий після війни простягнув руку допомоги Оскару Дірлевангеру. Але всьому свій час. Ньєман вирішив дати графині продовжити свою маленьку екскурсію.

— Вольфганг, мій дідусь. Завжди усміхався, завжди міг тебе зрозуміти, але не вагаючись наказував стріляти справжніми кулями по страйкарях наших компаній... Ідеальний західнонімецький промисловець п'ятдесятих років.

Проділ шнурочком, окуляри в черепаховій оправі й чарівна усмішка: суміш доброзичливої уваги й невідкупної байдужості. У цьому чоловікові також вгадувалася майже не прихована мегаломанія, божевільні амбіції, що струменіли в ньому з усією природністю.

Лаура перестрибнула кілька сходинок і приземлилася на підлогу холу, там, де, очевидно, величався останній

портрет. Чоловік сорока з гаком років із замкненим виглядом, короткою стрижкою, в окулярах, але і з ледь помітною ноткою якоїсь м'якості й неуважності, яка не в'язалася з безперечно високою посадою цього пана.

— Мій дорогий татко. Він чимало попрацював над об'єднанням Німеччини, але до цього позбавлявся докучливих партнерів, здаючи їх як шпигунів НДР.

Лаура знову схрестила руки, помітно задоволена своєю кунсткамерою. Здавалося, ніби цей виступ за-спокоїв її.

— Чудова у вас тут галерея, — підсумував Ньєман їй на догоду. — Що ви намагаєтеся мені довести?

— Хочу показати вам, що мотивів для помсти — достобіса. Половина Баден-Вюртембергу нас ненавидить, друга половина — боїться. Ніхто не плакатиме над нашими могилами. Шукайте деінде, Ньємане, а не серед родини. Не допитуйте більше мого дядька!

Настав час перейти в напад:

— Назва «Чорні мисливці» вам про щось говорить?

Справлене ним враження перевищило всі очікування. Лаура розгубилася. Тепер її обличчя було не червоне і не рожеве, а біле, аж синювате. Не сказавши ні слова, вона пройшла повз нього, клацаючи підборами по підлозі холу, і вийшла крізь перше-ліпше вікно-двері.

Ньєман злякався, що вона зараз сяде в машину і миттю зникне, але знайшов її на ґанку — вона саме підпалювала цигарку тремтливою рукою.

— То що з Чорними мисливцями? — запитав він байдужим тоном.

Вона обернулася й виплюнула дим йому в лице.

— Казочки. Нас уже сімдесят років задовбують цими чутками. Нібито мій прадід сховав цих паскуд і влаштував їх на роботу на своїх заводах. Кращих підозрюваних не знайшли?

Ще один клуб диму в обличчя.

— Пес, що напав на вас уночі, належить до породи реткен, яку полюбляли Чорні мисливці.

— Він на мене не нападав.

— Бо я встиг вас урятувати.

— У Європі вже сімдесят років немає реткенів.

— Але один усе-таки був учора у вашому парку. Із витавруванням на шкірі гербом тієї жахливої бригади.

Лаура вирішила відійти покурити за кілька кроків звідти. Ньєман подумав, що вона була б чудовою моделлю для портрета, який повісили б, певна річ, у мармуровому холі, поруч із зображенням «татка».

— Отже, ви ганяєтеся за привидами?

— Не смійтеся, Лауро, — відповів він, підходячи до неї. — Небезпека цілком реальна. Гадаю, ви наступна в списку.

Лаура викинула недопалок собі під ноги й роздушила його злісним ударом чобота.

— Знайдіть убивцю, Ньємане, а головне, більше ніколи не приїжджайте докучати моєму дядькові.

Флік шанобливо вклонився. Він і сам не знав чому, але йому подобалося вдавати повагу й відданість перед цією владною німкенею.

Він спустився сходами ганку й пішов до «вольво». Тоді інстинктивно озирнувся через плече: Лаура зникла. Натомість Франц фон Гаєрсберг спостерігав за ним із другого поверху, обрамлений лиштвами вікна.

Ще одне погруддя.

Ньєман махнув йому рукою і зрозумів те, що повністю суперечило думці Лаури: шукати треба всередині клану, а не назовні. Мотив убивства, а можливо, і сам убивця належав до цієї чарівної родини.

30

Івана ніколи такого не бачила. Усе місто було ніби намальоване якимось ілюстратором дитячих книжок. Будиночки в традиційному стилі змагалися між собою арками, фахверком, зубчастими скатами дахів. Стіни були пофарбовані червоним, білим, зеленим та прикрашені рослинним візерунком плюща чи живоплоту. На кожному куточку вулиці дзвонили великі годинники з позолоченими стрілками, і щосекунди в Івани під носом проїздив червоний трамвай, щоб вона точно зрозуміла: тут, у Фрайбургу-ім-Брайсгау, кожен день — Різдво.

Івану охопила якась суміш захвату й незатишності. Вона не відчувала ностальгії, яку кожен дорослий плекає до світу дитинства. Про казки вона щось чула, але не виросла на Гріммах чи Перро. Маленька Івана не знала, що таке історії про принцес перед сном, детально промальовані ельфи чи викарбувані на сторінці

буквиці у старовинному стилі. Батько вчив її читати хіба етикетки на пляшках з алкоголем, мати вічно ховалася, аби не відгребти, а після їхньої смерті, в інтернаті, правила були прості: пів години телека — і баю-бай!

По обіді подзвонив Ньєман і попросив її нарити їм готель у Фрайбурзі. У подробиці вдаватися не став, але на Скляній віллі на них, очевидно, уже не чекали.

Івана, своєю чергою, попросила Кляйнерта допомогти знайти їм дві кімнати. Німець, як завжди послужливий, з'їздив на віллу по їхні речі і відвіз її до центру міста, на пішохідну вуличку, обсажену гліциніями. Там перед ними відчинив свої двері готельчик із рожевим фасадом, на якому скрутився вкритий сусальним золотом кіт.

Кляйнерт поїхав «складати рапорти», а Івана залишилася чекати на свого наставника, сидючи й курячи на бруківці між двох великих діжок герані.

— Це і є твій палаццо?

Вона здригнулася й підвела очі на Ньємана. На вигляд він був не те що не в настрої, а просто-таки спустошений.

— Це тут чи як? — буркнув.

Івана кивнула, зводячись на ноги й гасячи недопалок в одному з глиняних горщиків. Вони разом зайшли до готелю й піднялися кожен до своєї кімнати. Сходи з лакованим поруччям, стилізовані під смолоскипи світильники на стінах...

У коридорі Івана мовила:

— Гарне місто, правда?

— Мені довелося припаркуватися за десять хвилин ходьби від готелю, — пробуркотів він.

Вона не наважилася запитати, що в них далі в програмі.

Івана відчинила свої двері й побачила за ними кімнатку, вкриту шпалерами з зображенням пастухів, що розпивають пиво і водять хороводи. Супер.

Поки Івана розбирала сумку, у двері постукали.

На порозі стояв Ньєман, досі в чорному пальті та з похмурим обличчям. Не факт, що він узагалі заходив до себе в номер.

— Ходімо. Пригощу тебе пивом.

31

Кожен мав для іншого сюрприз.

У неї — історія про дівчинку, на яку напав реткен.

У нього — дядько, якого поранив на полюванні рідний брат.

Насправді ці факти були досить далекі від убивства Юргена, але вони надавали Ньєманові впевненості в тому, що вони з Іваною взяли правильний слід.

— Який слід? — перепитала Івана, дещо розгублена.

— Помста за минуле.

— Помста Францу?

— Я цього не казав. Можливо, історія з отриманою на полюванні травмою і не пов'язана з нашим убивством.

— Щось не врубаюсь.

— Я маю на увазі, що в цій родині до біса таємниць і ці таємниці, певно, простягаються набагато далі, ніж ми думаємо.

— Якого штибу таємниці?

— Не знаю, але треба копати і ще раз копати.

Слова, які нічого не значать. Але Івана раділа поверненню «її» Ньємана. Небагатослівного, небалакучого, з розвиненою інтуїцією. Гончак по кривавому сліду, який може невтомно вистежувати злочинця аж до фінальної сутички...

Вони йшли пішохідним центром міста, ніби два туристи. Усе було новеньке, але мало такий вигляд, ніби з'явилося в сімнадцятому столітті або ж у якусь загублену в вічності епоху, коли чоловіки вдягалися в шкіряні бриджі, а жінки — у сукні з корсетом і мереживом.

Але зовнішність оманлива.

Фрайбург-ім-Брайсгау був університетським містом, на сто відсотків екологічним, таким сучасним, що служив зразком усій Європі. Тут були екомагазини завбільшки як супермаркети і всі їздили на великах. Тут використовували сонячну енергію й самостійно переробляли органічні відходи. При цьому то тут, то там проїздили коляски, запряжені кіньми, які гупали важкими копитами по бруківці, ніби щоб нагадати, що й традиції тут теж поважають.

Зненацька Ньєман звернув в одну вуличку, тоді у другу — здавалося, ніби він дуже добре знає місто. Перейшовши невеличку площу, вони опинилися перед дивним будинком. Яскраво-червоний фасад, золотис-

ті спіральні колони, схожі на льодяники, горгульї, що юрмилися на кожному поверсі.

— Будинок «У кита», — сказав він урочистим тоном. — Здається, тут жив Еразм¹.

Івана не знала, хто такий Еразм. Вона чула лише про «Еразмус», програму обміну, що дозволяла студентам повчитися за кордоном.

Вона чекала на продовження, але Ньєман мовчав.

— Чудернацький, — наважилася прокоментувати вона.

— Хто?

— Цей червоний будинок із позолоченими штуками. Він чудернацький.

Ньєман зітхнув і пішов.

— Я сказала щось не так? — запитала вона, наздоганяючи його.

— Це будинок із «Суспірії».

— Із чого?

— Фільму жахів сімдесятих режисера Даріо Ардженто.

— Його знімали в цьому будинку?

— Лише надворі біля нього.

— А чому він називається «У кита»?

— Гадки не маю.

Капець як цікаво. Вони повернули на вуличку, вздовж якої бігла невеличка траншея зі струмочком — Івана вже бачила ці жолобки і читала в туристичному

¹ Еразм Роттердамський (1466—1536) — видатний мислитель епохи Відродження.

гіді, що вони чарівні. Один крок у цій воді — і цього ж року одружишся з мешканцем Фрайбурга...

Їй пригадалися кілька красенів на великах, і вона потай вмочила підошву у воду поміж бруківки. Щоб не можна було сказати, ніби вона не перепробувала всі способи...

Вони пройшли вздовж парапету, що огороджував канал, і потрапили на маленьку площу, обсажену плакучими вербами. Ньєман відгорнув гілля, мов бамбукові занавіски, і за ними з'явилося кафе з терасою, у чотирьох кутках якої росли садові дерева й стояли ковани ліхтарі.

Вони сіли за стіл і замовили пиво.

Через кілька хвилин мовчання Ньєман, втягнувши голову в плечі й засунувши руки до кишень, заговорив, не відриваючи погляду від каналу вдалині.

— Це геніальний фільм, — повів він, ніби їхня розмова й не припинялася, — і разом з тим потворний і незрозумілий. Це фільм про нечувану жорстокість, історія юних танцівниць, яких одну за одною вбиває чаклунка...

Івана не второпала. До чого це він?

— Підлітком я вже був одержимий жорстокістю. Своею, чужою. Я шаленів від фільмів жахів. Зависав у паскудних кінозальчиках і дивився, як на екрані тече кров. Мені часто здавалося, що ця занадто червона, у стилі сімдесятих, кров просочувала оксамитові крісла кінотеатру. Я в паніці й у захваті дивився на ці картинки та шукав у собі виходу, розради... І ніколи не

знаходив. Поки не став фліком. Я віднайшов рівновагу завдяки боротьбі проти злочинців, намагаючись упорядкувати хаос на вулицях...

Івана ніколи б не подумала, що будинок «У кита» так подіє на Ньємана. Зазвичай сищик анітрохи не був схильний звіряти душу.

Принесли пиво, досить пінне. Він неспішно стромив ніс у свій кухоль.

— Від жорстокості мене врятувала інша жорстокість. Я ніколи й не знаходив розв'язання проблеми, зате став її частиною. Кілька років тому я наблизився до відповіді й зрозумів, що ті, хто насправді її знає, уже ніколи не зможуть про це розповісти.

Не кожен зрозуміє... Івана знала принаймні те, що Ньєман уже не був тим фліком, що раніше. Гернонська справа не просто травмувала його фізично, а й знищила психологічно.

Кома, операція, реабілітація... До цього Ньєман мав повно енергії і вражав усе, що рухалося, добивав навіть те, що вже не ворушилось. Апостол негайного правосуддя, флік у найгіршому сенсі цього слова. Жорсткий, непередбачуваний, поза законом, зате кращий за інших.

Нині ж він спустився на землю. Його грубість всотала кома, як чорна діра всотує світло. І лишився тільки старий чоловік, який повернувся з мертвих, який досі мав комусь щось доводити, щоб його не списали в архів, тобто показувати, що він так само добре виконує свою роботу.

Ньєман уже допив пиво і тепер дивився на неї, не виймаючи рук із кишень, ніби на достойний результат своєї праці.

Зненацька він устав і поклав на стіл банкноту.

— Попрацюй до вечері над Чорними мисливцями. Я хочу знати про них усе.

Івана оглянула його з ніг до голови.

— А... ви куди?

— Спати.

— Зараз шоста година вечора!

— Розбуди мене до вечері.

Він розвернувся й зник у гіллі плакучих верб.

32

Шюллер намагався вразити їх Чорними мисливцями.

Та він показав лише мізерну частку цих жахів.

Івана добре знала історію нацизму. На її думку, кожен флік — тобто кожен ворог злочинності — мусив глибоко вивчити те, що стало найстрашнішою лабораторією людської жорстокості.

Однією з вершин, якщо так можна висловитися, цього мерзенного процесу були масові розстріли — кілька років винищення людей на Східному фронті, передусім євреїв та партизанів. За чотири роки айнзатцгрупи (групи втручання) винищили понад півтора мільйона людей.

Івані вистачило кількох інтернет-статей, аби зрозуміти, що серед цього екстремістського свавілля банда

Дірлевангера займалася ще більшим екстремізмом. Один матеріал із тих, що вона нарила, так і називався: «Чорні мисливці: там, де нацистські злочини дійшли до межі, вони її перетнули». Краще й не скажеш.

Усівшись зі своїм «маком» за столиком, який зазвичай слугував для ключів і сумок, втиснувшись між маленькими любителями пива на шпалерах та масивною шафою з лакованого дерева, Івана провадила свої пошуки, водночас приголомшена й захоплена.

Очільник цього кошмару, Оскар Дірлевангер, чие фото вони бачили в лабораторії Шюллера, був ідеальним утіленням німецької «нової людини». На війні 1914—1918 років, яка зробила його частковим інвалідом (йому паралізувало руку), він здобув репутацію справжнього «бойового пса», і злочинця, і сміливця.

Насправді повернення до мирного життя далось йому важко: машина смерті працювала вхолосту. У 30-х роках він служить офіцером у штурмзагонах і постійно потрапляє в негаразди. Арештований за неодноразові сексуальні зносини з неповнолітньою, молодшою від 14 років, пізніше замішаний у «фінансових махінаціях». Врешті-решт опиняється у Вальцгаймському таборі, призначеному для сексуальних злочинців.

Із початком Другої світової війни Дірлевангера реабілітують. Мерзотник зберіг солідні зв'язки в армії, та і його досвід на службі становить значну перевагу. Його вирок скасовують, і Гімлер доручає йому

керівництво бригадою нового типу, спеціальним підрозділом, що складається з мисливців поза законом: браконьєрів, злочинців, але також і найкращих убивць, майстрів вистежування, яких тільки можна уявити.

Спершу в Польщі, тоді в Білорусі Чорні мисливці воюють у свій спосіб, безгучно вистежують партизанів, уміючи стати невидимими в лісі, розчиняючись у ворожому середовищі, досягаючи своєрідних висот у мистецтві полювання...

Це також незрівнянні «майстри» геноциду. Вони ліквідують єврейські гетто, тероризують місцеве населення, спалюють села, слідуючи перевіреним методиці: зібрати всіх мешканців у stodoli чи церкві, а тоді спалити це все вогнеметами. Таким чином, за одну операцію вони здатні винищити понад десять тисяч цивільних, включно з дітьми й жінками.

Офіційно Чорні мисливці повинні підтримувати порядок, але вони самі несуть хаос, грабуючи та ґвалтуючи направо і наліво. Це розбійники, яких захищає закон, головорізи в уніформі, озброєні до зубів збоченці з пекельними псами.

Навіть нацистську владу починає турбувати таке варварство. Поспіхом розпочинають розслідування. Про них ходять жахливі чутки. Нібито Дірлевангер убиває євреїв, тоді розрубує їх на шматки і варить разом із кониною. Навіщо? Для виробництва мила.

Утім, розслідування закінчуються, коли нацисти починають вважати своїх східних ворогів недолюдками, безмозкою здобиччю. Дірлевангер — достойний їм

супротивник. Тож йому дають й інших солдатів: циган, психопатів, політ'язнів... Це найбезладніший батальйон, який тільки можна уявити, але Дірлевангеру, хворому наркоману та п'яниці, вдається його контролювати.

Однак невдовзі починається занепад. Із 1944 року Чорні мисливці стають гарматним м'ясом — у деяких просто-таки самогубних операціях вони втрачають до 75% бойового складу. Із такими втратами вони залишають по собі ще більше жертв. Оськаженівши від смерті та крові, вони застосовують свої мисливські техніки в містах. Так само в супроводі своїх жахливих собак вони методично винищують міських жителів, викриваючи їхні схованки, вистежуючи їх у катакомбах.

Івана стежила за цим переліком жахів, не забуваючи робити нотатки. Інколи свідчення супроводжувалися фотографіями чи відео. Тоді флікіня натискала «Відтворити». От, наприклад: у варшавському госпіталі мисливці, у яких скінчилися набої, добивають поранених, хворих і медсестер багнетами та ударами прикладів. Але ж треба й розважатися. Дірлевангер виганяє голих медсестер на подвір'я лікарні, руки в них складені за головою, між ногами — кров. Він обирає з них одну, вішає її й вибиває ногою цеглинки, на яких вона балансувала... Або ось: парубок в уніформі кидає, сміючись, десятилітнього хлопчика в багаття. Або ще: солдат, роз'юшивши обличчя священнику, мочиться на розп'яття...

Перевівши подих, Івана глянула на свій наручний годинник: перша ночі. Жахіття діє як гіпноз: вона

незчулася, як пролетів час. Будити Ньемана? Точно не варто. Що ж до того, чи хотіла вона сама їсти — як не дивно, зовсім ні...

Вона присилувала себе дивитися на ці картинки бійні. Івана не могла цього пояснити, але відчувала, що нинішній ворог надихався кошмаром минулого або частина цієї сатанинської душі жила у вбивці чи вбивцях Юргена. Трупі в гротескних позах, що не підкорялися звичним законам людської фізіології. Підлітки з вивернутими суглобами, діти з роззявленими ротами, у яких рояться мухи, жінки з задерними спідницями: кожен кадр — плювок в обличчя життя, поваги, гідності... І всюди — собаки, так само сп'янілі від смерті.

Перед Іваною вишиковувалися ряди цифр, які вже нічого не означали. Самі лише браконьєри Дірлевангера винищили понад сто двадцять тисяч людей. Різня набувала подоби стихійного лиха, цифри наростали, хоча уявити собі розмах катастрофи було неможливо: натовп, село, народ?

Івана вирішила зануритися в деталі, які принаймні несли якусь конкретику. Отже, люди з «зондерайнгайт» мали свій почерк. Згвалтовані жінки, яких вони кидали на дорозі, ненадовго зберігали людський вигляд. Мисливці мали звичай залишати у їхніх вагінах гранати з вирваною чекою...

Івана підвела очі й подумала про дві схрещені гранати на шкурі пса. У якому кошмарі розвивалися ці тварини?

Тепер у вікна несамовито періщив дощ. Ніби хтось жбурляв у шибку жмені перлів, твердих, як мармур. Флікіня підвелася, аби визирнути у вікно, але цієї миті у її кімнаті згасло світло.

Вона придушила зойк і рефлекторно пошукала ствол. Де ж вона його поклала?

Поки Івана нишпорила поміж планшетом, ліжком і шафою, очі звикли до темряви і вона помітила високий силует, що виділявся на тлі стіни перед нею, поруч із дверима.

— Це шукаєш?

У руці чоловіка лежав пістолет — Івана впізнала свій «Зіг Зауер». Непроханий гість кинув їй його, і дівчині вдалося впіймати пушку в останній момент.

— Бляха, оце ви мене налякали.

Нъеман не ворушився.

— Вони там, надворі, — просто сказав він.

33

Під дощем бруківка виблискувала, ніби крокодиляча шкіра. Усюди було безлюдно, але пригляdivшись крізь шибку трохи краще, Івана помітила в кутку кожної прилеглої вулиці людей — деякі були на мотоциклах, інші тримали біля себе собаку, такого, якого Івана ніколи не очікувала побачити наживо.

Чорні мисливці з плоті й крові, що переродилися в моторошних байкерів. Одні були в широких плащах, по яких струменів дощ, другі — у шкірянках з високим

коміром, треті — у якихось хутряних парках. Розгледіти обличчя було неможливо. Ті, що на колесах, мали чорні каски й старомодні мотоциклетні окуляри. Інші ховалися за полотняними масками з захисним виступом для носа а-ля «Помста Залізної Маски».

Перед цим Івана дивилася відео зі старих плівок, що здригалися в темпі 24 кадри на секунду. Тепер злива давала такий самий ефект, перетворюючи вигляд із вікна на нерівномірне, тремтливе зображення, архівні записи, що втілилися в реальність.

— Що будемо робити? — прошепотіла Івана.

— Зрозуміло що. Ідемо надвір.

— Треба попередити Кляйнерта.

Ньеман відчинив двері.

— Ти починаєш задовбувати мене своїм Кляйнертом!

Тримаючи пістолет у руці, Івана пішла за Ньеманом. Коли вони вийшли з будівлі, то вперлися в стіну дощу — лило так, що ледве не доводилося протискуватися поміж струменями боком.

Ньеман кинувся в напрямку перехрестя, де стояли Чорні мисливці, але навколо нічого не було видно. Поки Івана наважилася побігти за ним, флік уже зупинився.

Тут Ньемана з розгону збив із ніг пес, подібний до чорного полум'я, і, переступивши через фліка, одразу ж побіг далі під прозорою сіткою дощу.

Івана поквапилася до нього.

— Усе гаразд? — запитала вона, засунувши ствол у кобуру й намагаючись підняти колегу.

Нереально. Ньєман важив цілу тонну. Ще важчим його робило чорне пальто, що намокло в калюжі. Злива не відступала, вона нападала на них, пронизувала їх.

— Усе добре, — пробурмотів він, — бляха, я...

Нахилившись над ним, Івана розчула ще дещо — шепіт, що проривався в нього крізь зуби. Він не припиняв мурмотіти одне-єдине слово, навіть не усвідомлюючи цього: «Реглісс... Реглісс...» Принаймні так вона почула.

Коли Ньєманові нарешті вдалося стати на одне коліно, Івана випросталась і роззирнулася вулицею: от-от повернеться пес, от-от з'являться байкери... Це нашттовхнуло її на думку про Ньєманів «Глок», який випав у нього з рук і відлетів за кілька метрів.

Івана скочила в той бік, але в шурхоті дощу почувся гуркіт двигуна і з'явилися байкери, здіймаючи таку собі загрозливу бурю, ревіння, яке, здавалося, закручувалося вихором, отруюючи насичене вологою повітря.

Стоячи обома ногами в калюжі, Івана підняла руку, щоб прицілитися в одного з мотоциклістів, але її відволік крик. Вона обернулася й побачила, що Ньєман скорчився, обхопивши руками голову, і схлипує в комірі.

Собака повернувся: він повільно кружляв довкола фліка, як хижак, що насолоджується поразкою жертви. Попри погану видимість, Івані здалося, що вона помітила зблиск очей псини, дві гарячкові кульки, що

світилися, ніби осередки запалення. Його кремезний тулуб виблискував у струменях дощу, під плавною й масною шерстю виднілася неймовірна система м'язів, призначена виключно для бою.

Івана знову повернулася, щоби прицілитися в байкерів, але один із них, газонувши, ударив її в підборіддя, через що вона знову опинилася на землі. Поки вона встала, її вже оточувало четверо мотоциклістів, поштрихованих мільярдами крапель, що падали по косій. Усі мотоцикли були дуже темні, без жодних розпізнавальних знаків, а їхні двигуни гарчали басом.

Мружачись від дощу, що заливав їй лице, Івана спробувала роздивитися своїх мучителів, але бачила тільки хустки, які затуляли їм по пів обличчя, й окуляри, як у пілотів чи машиністів. На хустках було намальовано оголені щелепи, ніби їм відірвали нижню частину лица. Підходили й інші, піші, в капюшонах, тримаючи на повідцях своїх жажливих собак.

Івана не вірила своїм очам: на казковій вуличці з кованими залізними вивісками та горщиками з геранню на вікнах розгорталася сцена в стилі «Шаленого Макса». Ані сліду перехожих, ні натяку на поліцейську машину — дощ укривав усе, а тепер і всіх, пронизуючи аж до кісток.

Вона теж загубила пістолет, і ця проста деталь доконала її. Вона впала на бруківку, очікуючи, що її переїдуть мотоциклами чи пристрелять у голову.

Однак у нападників, здавалося, була більш розвинена уява. Один із пішаків підійшов і взяв її за волосся.

Івана заволала й спробувала опиратися, але чоловік відтягнув її до найближчого байка. Вона відчувала сморід вихлопу, липкий запах розігрітого мастила, розпеченого бензину...

Вигнувшись, помітила пару очей, обрамлених ромбічними дірками в масці — вона знала, що це видіння переслідуватиме її до самої смерті. Ніби давній витіснений кошмар раптом просочувався в реальність із піною смерті на губах.

Нападник схопив її праву руку й потягнув до мотоцикла. Івана знову спробувала дати відсіч, але сили були нерівні. Коли вона зрозуміла, що відбувається, то заплющила очі й щодуху заволала, надриваючи голосові зв'язки до хрипу.

Солдат защемив її руку між педаллю гальма та ножним стартером мотоцикла. Івана готувалася відчутися, як її кістки трощить ланцюг чи ще якийсь невідомий її механізм, але покидьок зупинився.

Водій своєю чергою заглушив двигун, інші миттю повторили за ним. Запанувала тиша, хоч і відносна, адже її безперервно свердлили трелі дощу.

Івана вже й не знала, що думати і чи взагалі вона ще здатна думати. Виряченими очима вона спостерігала, як чоловік ставить ногу в чоботі на педаль. Вона всім тілом відчувала натугу в стиснутій пружині стартера.

Щойно ця паскуда натисне на важіль, їй відріже пальці. Залишалось тільки чекати...

Івана десь читала, що характерною ознакою людського розуму є уява, тобто здатність думати про

майбутнє. Так от, цієї конкретної миті, попри переляк і весь жах ситуації, вона вже уявляла собі, яким буде її життя без пальців правої руки.

Вона також думала, хоч це втішало слабко, що таке покарання краще за повішання на ліхтарі чи гранату з вирваною чекою у вагіні...

Їй здалося, що водій уже заносить ногу, але насправді він просто нахилився до неї. Одним рухом він опустив хустку і сказав німецькою, старанно вимовляючи кожен склад, аби вона зрозуміла:

— Ви вбили Принца, але я можу вам пробачити. Варто лише поїхати звідси.

У голові панував хаос, й Івана спершу подумала, що він говорить про Юргена фон Гаєрсберга, але це було безглуздо. Ні, він мав на увазі реткена, якого застрелив Ньєман.

Вона хотіла щось відповісти, але чоловік, зиркаючи на неї з-за своїх окулярів льотчика, приклав до губ вказівний палець: мовчати.

— Їдьте. У вас іще є час.

Він знаком наказав іншому підійти до Івани й вивільнити її руку з-під механізму байка. Лише тоді запустив двигун, здіймаючи симфонію гуркоту, й інші одразу вчинили те саме.

Івана не зрушила з місця, схопившись лівою долонею за праву руку, трусячись, ніби відбійний молоток, і споглядаючи вулицю, досі почеркану дощем, який було видно в світляних трикутниках ліхтарів.

Невідомо, скільки часу минуло ось так.

Нарешті вона обернулася й побачила Ньемана, який намагався встати — марно. Він борсався в калюжі, ніби чайка в розлитому мазуті.

Лише тоді до Івани повернувся здоровий глузд, і вона покопирсалася в кишені, шукаючи телефон, — у першу чергу, щоб подзвонити Кляйнерту.

На екрані висвітилося, що німецький флік якраз щойно залишив їй повідомлення.

Вона негайно прослухала його і зрозуміла, що ніч тільки починається.

II

ПІДКРАДАННЯ

34

Тіло лежало в зеленуватій канаві.

В укритій килимами моху й лишайника рослинній рані завглибшки два метри, що бігла піщаною галявиною. Довкола стояли чорні сосни, охороняючи місцину як від людей, так і від негоди.

Знову-таки, труп був голий.

Знову-таки, оскоплений і обезголовлений.

Голову сердешного Макса, з відстовбурченими вухами й навощеним волоссям, знайшли за кілька метрів від тіла з дубовою гілочкою в зубах. Що з нутрощами? Їх якраз шукали, вони, очевидно, були закопані десь неподалік.

Світильники німецьких криміналістів, повітряні кулі з білого паперу, що нагадували азійські шовкові ліхтарики, плинули над землею, безжально викриваючи кожну деталь.

Дорогою — це було за сорок хвилин від Фрайбурга-ім-Брайсгау, посеред одного з лісів Гаєрсбергів — Ньєман устиг оговтатися від пережитого потрясіння.

Поки що він не хотів думати про Чорних мисливців або принаймні про їх імітаторів із 2018-го, що носили їхні лахи та розводили їхніх жахливих собак. Він і так ледве встиг перетравити панічний страх, пережитий під час нападу реткена, і насолодитися сухими шмотками, які натягнув перед тим, як їхати на нове місце злочину.

Чого добивався вбивця? Хотів винищити клан Гаєрсбертів? Мстився за щось, у чому була винувата вся родина? Чи мав зовсім іншу мету?

До них підійшов Кляйнерт, не рум'яніший за труп.

— До його стоп начіплявся мох і листя. Це означає, що Макс довго йшов босоніж, перш ніж упасти в канаву.

— З Юргеном було так само?

— Точно так само.

— А чому ніхто мені цього не сказав? — похмуро проревів Ньєман.

Кляйнерт, схоже, здивувався, але з його обличчя не зійшов урівноважений, безпристрасний вираз, чи то як у вчителя молодших класів, чи то як у мушкетера.

— Та всі вам казали! Тобто це було в досьє французьких жандармів, та й ми кілька разів зазначали це в рапортах.

Ньєман пробуркотів щось нерозбірливе, навіть для нього самого.

— На торсі також є подряпини, — вів далі комісар. — Отже, він продирався крізь сосни та інші дерева в цьому лісі. Усе свідчить про те, що за ним гналися.

Нъеман повернувся думками до Чорних мисливців. Чи це вони влаштували облогу на кузена? Того самого, що казав: «Можу також повідомити вам їхній тариф», — про шльондр, яких вони викликали напередодні полювання з собаками. Царство йому небесне...

— Є якісь сліди, відбитки?

— Нічого. Як і того разу.

Клоуни в плащах і масках на здорових моциках — на вихід. Навіть пішки ці хлопці не змогли б не залишити жодного сліду.

— Це незбагненно, — підтвердив його думки Кляйнерт, — особливо на такій ділянці.

Галявина й справді була вкрита червонуватим піском, з якого виринали корені, пні, каміння. Нею неможливо було пройти, не загрузаючи. Можливо, убивця дбайливо замів за собою?

— Сліди Макса все-таки лишилися, хіба ні?

— І їх теж нема. У цьому й заковика.

Нъеману спав на думку образ японського садівника, який терпляче прочісує граблями клумби з гравію, але він відкинув його: нічого спільного з дикунством нового вбивства.

— Тачку його знайшли?

— За три кілометри звідси, поруч зі стежкою.

— Отже, йому призначили зустріч.

— Можливо, але телефон уже перевірили. Жодного підозрілого дзвінка.

— Із ким він розмовляв востаннє?

— Із братом, о вісімнадцятій дванадцять. Його вже допитали. Якась історія з дівчиною. Схоже, вони обмінювалися... партнерками.

Ньеман пригадав Юргена й Лауру, які робили те саме. Він відкинув цю думку: мотив убивства ніяк не пов'язаний із сексом.

Він вдихнув затхлого повітря, яке, застоюючись, смерділо смертю і гниттям. Тут розкладалися не лише безживні рештки Макса, а й усе навколо. На галявині тхнуло, як на грибній фермі.

— Його вбили в канаві, — мовив Кляйнерт.

— Звідки ви це знаєте?

— Завдяки крові: уся канава нею просочена. Експерти-криміналісти знайшли також чимало органічних решток. Різня відбувалася на дні ями.

Ньеман опустил очі: колір піску раптом набув особливого значення. Немовби ціла галявина була наповнена кривавими соками. Очевидно, убивця і в Макса дістав геніталії через анальний отвір...

— Сліди боротьби є?

— Переконливих доказів іще нема. Треба почекати на розтин. У Макса, мабуть, не залишилося сил опиратися...

Ньеман озирнувся на комісара через плече.

— Звідки ви знаєте?

Кляйнерт не потурбувався тим, щоб відповісти. Хоча слідів і не знайшли, картина була цілком зрозуміла: кузена переслідували, уже голого, а тоді загнали на цю галявину.

Нъеман узявся уявляти події в контексті полювання. Незважаючи на дубову гілочку й випатрані нутроці, усе це радше було схоже на цькування здобичі собаками, коли тварину, виснажену, ошалілу від паніки, добивають ударами кинджала.

Це нагадало йому про дещо інше:

— Макс займався піршем?

— Гадки не маю. Треба перевірити.

— А полюванням із собаками?

— Він брав участь в останньому полюванні Гаєрсбергів.

— Де проводитимуть розтин?

— У Штутгарті.

— Далеченько.

— Ви не розумієте. Сьогодні вночі на території Німеччини стався особливо тяжкий злочин. Перші висновки робить регіональна поліція, але справу забирає німецький карний розшук.

— Коли вони прибудуть?

— Завтра під вечір.

Вони зрозуміли один одного з першого ж погляду: у них було близько двадцяти годин, щоб зарекомендувати себе. Довести начальству, що з ними теж варто рахуватися.

— Хто знайшов тіло?

— Сторож-лісник на ім'я Гольгер Шмідт.

— Він працює на місцеву владу?

— Ні. На Гаєрсбергів. Цей ліс належить їм.

— Що за один?

— Інженер зі служби управління водними та лісовими угіддями, пенсіонер. Він контролює популяції оленів і кабанів. Оцінює їхній стан здоров'я, харчування, розмноження. Усе під контролем. У цих лісах мало перепис населення не ведуть.

— Хто йому платить?

— Здається, він волонтер.

— Він працює на одну з асоціацій старого Франца?

— Можливо. А це має значення?

— Перевірте.

— Що у вас на думці?

— Нічого. Але цей тип не мав знайти труп.

— І що?

Ньєман нетерпляче махнув рукою. Німець намагався спростувати його припущення, а вони й так ні до чого не вели.

Вони одночасно повернули голови: до них підійшла Івана.

— Де ти ділась? — гаркнув Ньєман.

— Я розмовляла з криміналістами.

Ньєман, роздратований, почув: «Я ж говорю німецькою». Наступної миті він пригадав їй на колінах перед мотоциклом, із пальцями, затиснутими в стартері. Цей спогад уразив його в саме серце. Він мав би врятувати її, поквипитись їй на допомогу... Але його тримав у полоні звичайний пес.

Раптом з-за дерев пролунав пронизливий крик. Неможливо було зрозуміти, звідки саме він долинув. Вони водномить рушили до узлісся. За першим рядом

дерев була ще одна просіка, де криміналісти розклали своє обладнання і де фліки в уніформі розгортали сигнальну стрічку. Там і відбувалася сутичка.

Якийсь флік у синій парці посковзнувся й упав на п'яту точку, другий обхопив за талію якогось цивільного, щоби стримати його, ще один намагався їх розчепити... Нарешті у спалаху білого ліхтаря Ньєман побачив скорчене лице Удо, яке, ніби той прожектор, аж випромінювало чистий біль.

Подібних сцен Ньєман за своє життя бачив десятки, але вираз обличчя молодшого брата, того самого, який хотів «звести рахунки власноруч», вразив його до глибини душі. Мрець, приречений вічно переживати свої муки. Прометей в обробці Вагнера...

— Ходімо зі мною, — наказав він Івані.

Вони сховалися за деревом, зашпортовуючись об кабелі електрогенератора.

— На них усіх це чекає, — прошепотів він. — Юрген був старшим сином Фердинанда, Макс — Герберта... Лаура вийшла сухою з води, але вони з Удо у вбивці під прицілом, я впевнений. Хтось хоче винищити спадкоємців клану.

Івана витягла сигарету, порушуючи цим чимало правил — як законів, так і екологічних настанов. Вона здавалася спокійнішою за Ньємана. Попри недавній напад, вона вже відновила сили.

У глибині душі у фліка заворушилося щось тривожне.

— Я хотів сказати тобі... — пробелькотів він.

— Що?

— Тоді, на вулиці, я не міг, я...

— Я так і зрозуміла.

Він кинув на неї благальний погляд. Вона всміхнулася у відповідь: найкращим в Івані була її здатність пережити події, які будь-кого іншого звели б у могилу.

— Ось вам іще одна причина пояснити мені, що у вас за проблеми з собаками.

Він спробував усміхнутися їй у відповідь, але м'язи обличчя застигли. Знову стартер і рука Івани, полонена механізмом байка. Пальці слов'янки, що котяться бруком у потоках зливи.

Нарешті він розтулив рота.

Щоб виблювати за дерево.

35

Ньєман ненавидів схеми, таблиці, списки, але цього разу довелося їх терпіти. Вони знайшли в центральному відділку кабінет для нарад, який повнився безрадісними деталями (тьмяні світильники, пластикові меблі, старенька кавоварка...), але будь-якому фліку нагадував теплу атмосферу дому.

Центр композиції становив старий фліпчарт із фломастерами, що ледь писали. Ньєман почав записувати на великому аркуші ключові елементи розслідування.

Ліворуч він написав: «УБИВЦЯ-ПСИХ», що нічого особливо не значило, але нагадувало про загальний контекст. Головне, цей термін дозволяв остаточно

відкинути легіон підозрюваних, яких досі брали в розрахунок: ворогів Гаєрсбергів, так званих друзів сім'ї, гостей мисливського будиночка, конкурентів групи VG... тобто всіх тих, хто діяв би, скажімо так, із раціональних мотивів.

Праворуч Ньєман написав: «ЧОРНІ МИСЛИВЦІ». Дорогою до відділку Івана розповіла Кляйнерту про напад, який на них вчинили в самому центрі міста.

У центрі аркуша флік зазначив: «ЛАУРА». Вона була, так би мовити, елементом, який поєднував убивцю з Чорними мисливцями. На його думку, вона була у вбивці чи вбивць під прицілом. Адже минулої ночі на неї напав імітатор зондербригади. Чи означає це, що вбивця належить до цієї банди? Невідомо.

В іншому кінці дошки Ньєман написав: «ФРАНЦ». Старий також уособлював зв'язок, хоча радше гіпотетичний, між убивствами та байкерами. По-перше, у нього був мотив для помсти Фердинанду, батькові Юргена та Лаури. По-друге, він знав — Ньєман у цьому не сумнівався — Чорних мисливців.

Флік пояснював усе це, креслячи стрілки між іменами, але відчував у себе за спиною важку скептичну мовчанку. Обернувшись, він побачив, що Івана та Кляйнерт із дохлим виглядом тримають свої стаканчики з аюрведичним чаєм. У нього було враження, ніби він читає лекцію двом обкуреним хіпі.

— Ну і? — врешті-решт спитала Івана.

Ньєман поклав фломастер і звернувся до Кляйнерта:

— По-перше, доручіть одному чи двом своїм людям, що менше, то краще, розслідувати вбивство Макса.

— А я думав, ми відірвемось, поки не приїдуть хлопці з карного розшуку.

— Так, але по-іншому. Ви самі прекрасно знаєте, що вони нічого не знайдуть: ні свідків, ні відеозаписів, ні підозрілих дзвінків.

Він поклав руку на ліву частину дошки.

— Забийте на мотив убивці, відштовхуватимемось від його вмінь. Із цього й треба було починати. Знайдіть усіх мисливців, браконьєрів, лісників, інженерів з управління водними та лісовими угіддями з південно-західного регіону Баден-Вюртембергу.

— Це багатько народу.

— Пофіг. Зберіть їх усіх. Нам потрібна біографія кожного, виписки з поліції, зв'язки з Гаєрсбергами, дані про мисливську майстерність...

— Але...

Ньєман не дав йому продовжити, пересунувши руку праворуч.

— Що ж до Чорних мисливців, у нас є козир: нічний напад. Очевидно, що тепер на цих схиблених можна нарити щось конкретне, хоча б їхні моцики.

— Тобто? — запитала Івана, чиї пальці, мабуть, досі були заціпенілі.

— Ті хлопці їздять на «нортоних». Англійських мотоциклах, не таких уже й поширених. А головне, їхні байки «каферизовані».

Двоє його колег мовчали. Ньєман навіть трохи радів нагоді продемонструвати свою обізнаність у механіці.

— Це техніка, успадкована від британських рокерів шістдесятих років. Вони переробляли свої байки, по максимуму зменшуючи масу корпусу, прибираючи навіски, щоб виграти у швидкості. Їхньою метою було встигнути з'їздити від кафе до обумовленого пункту і назад до того, як закінчиться пісня в джукбоксі...

Невідривний погляд Кляйнерта й Івани — це було щось із чимось. Ньєман і сам здивувався, коли побачив ці мотоцикли. Спершу він очікував побачити німецькі військові машини, але ні, це були «англійці», спрощені до крайності, з оголеною вилкою, неприкритим баком, дуже низьким кермом...

— Найважливіше тут те, — повів далі він, — що ці байки модифікували у професійній майстерні. Не рахуючи того, що й оригінальні моделі теж можна відстежити. Треба зв'язатися з фірмою «Нортон» тут, у Німеччині, й у Великій Британії.

У Кляйнерта вихопився крик душі:

— Але хто ці чуваки?

— Браконьєри, найманці, колишні солдати. Можливо, навіть грабіжники. Десь тут чи у Штутгарті ніколи не було пограбувань із таким арсеналом?

— Ні... Ніколи!

— Ну, тоді ці чуваки вирішили вийти з лісів, у прямому сенсі. Вони організовані й не бояться поліції. Гадаю, їх хтось захищає.

— Хто?

Ньєманові не довелося відповідати: завелика була спокуса запідозрити існування системи а-ля Дірлевангер, за якої браконьєрів випускали з тюрми й використовували як солдатську роту, службу підтримання порядку чи якийсь інший загін для залякування.

Івана за студентською звичкою підняла руку.

— Не розумію. Ви думаєте, що вбивця належить до Чорних мисливців?

— Поняття не маю, але не може бути, щоб усе це не було пов'язано. Це доводить напад на Лауру.

Знову мовчанка. Цей напад із собакою все менше й менше в'язався з убивствами Юргена та Макса.

— Згідно з висновками патологоанатома, — наважилася заговорити слов'янка, — Макса вбили між восьмою годиною вечора та північчю.

— І що?

— Чорні мисливці кокнули кузена, а тоді притарабанились у Фрайбург-ім-Брайсгау?

Ньєман не відповів. Усе це не трималося купи, мусив він визнати. Флік узявся походжати перед кліпчартом: сам не знав чому, але сьогодні ця дошка, фішка торговців і начальників відділу маркетингу, його заспокоювала.

Не знаючи більше, що й сказати, він подивився на годинник: перейшло за п'яту годину ранку.

— Ось що я пропоную: поспимо дві-три години і знову зберемося тут о дев'ятій. — Він повернувся до Кляйнерта. — Ваші хлопці вже працюють?

— Звичайно.

—Тоді передайте їм зачіпки, про які ми говорили.

—Перепрошую... але які саме зачіпки?

Ньеман розпачливо зітхнув:

—По-перше, всі браконьєри й мисливці з історією судимості чи психічними розладами. По-друге, асоціації старого Франца: треба перевірити, що саме за ними ховається. Треба також прочекати, хто наймає сторожів, а також усе, що стосується служби безпеки VG. І ще є ці кляті моцики, які треба відстежити.

Кляйнерт, за прикладом Івани, дістав блокнот і занотовував. Очевидно, він вирішив довіритися французькому фліку.

—Треба також відкопати записи камер спостережень за цю ніч і опитати мешканців центру Фрайбурга. Навіть попри дощ, можливо, вдасться щось вичепити, якісь номери, будь-що. Вам вистачить людей?

Німець кивнув, не підводячи голови.

—Щодо ромів дізнавалися?

—Якраз збирався про це сказати. Мої люди знайшли серед архівів фрайбурзької лікарні записи за березень 2000 року про страшенно покалічену дівчинку на ім'я Марія Вадош. У її справі було вказано ім'я батька — Йозеф. У чувака довжелезна історія судимостей, а в графі «місце проживання» значиться «кочівник». Це воно, без сумніву.

—Де вони зараз?

—Вони постійно переїжджають, але, швидше за все, досі живуть десь у цих краях.

— Супер. Це наш найперший пріоритет.

Кляйнерт здивувався.

— На цю сім'ю напали ті самі, що й на нас сьогодні, або ж їхні наступники. Інколи мертвий слід виявляється найгарячішим.

Краєм ока Ньєман помітив, як Івана хитає головою, не припиняючи писати. Цей простий рух означав: «Ваші дебільні фразочки залиште собі. Ми більше не у школі для фліків...»

36

Він не стулив очей до самого ранку. Збудження, роздуми, страх...

О дев'ятій годині зателефонував Кляйнерт. Дві новини, традиційно, одна хороша, одна погана. Погана — в тому, що камери на вуличках Фрайбурґа-ім-Брайсгау були затуманені: жодного запису з байкерами. Не було також жодного свідка — через зливу. Хороша новина полягала в тому, що знайшли сім'ю Вадош. Роми жили на північ від Фрайбурґа, неподалік від французького кордону, на майданчику для паркування в околицях Оффенбурґа.

Тепер вони їхали, усі троє, з Іваною та Кляйнертом, у Ньємановому «вольво» — попри купу роботи, що чекала на них сьогодні, трійця не схотіла розділитися. Двоє пасажирів знову пили свій трав'яний чай із застиглим виразом на обличчях, пом'ятих від тих крихт сну, які їм удалося вирвати в цієї ночі.

Ньєман був не в найкращому стані. Охоплений похмурим настроєм, він постійно помічав уздовж дороги хрести, Христа, розп'яття... Священні силуети на вершинах пагорбів, розп'яті Ісуси, прибиті до дверей.

Усі ці два дні, відколи вони перетнули кордон, Ньєман відчував якусь глуху внутрішню тривогу, справжні хвилі низьких частот, що безперервно скручували йому нутрощі. Це стосувалося не розслідування, не Гаєрсбергів, а його дитинства. Його виростили в ненависті до Німеччини. Цю відразу до фріців, «бошів», німаків йому прищепила бабуся-ельзаска, та й у половині фільмів, які він тоді дивився, був лиходій у німецькій формі, з галунами на комірці, котрий розмовляв французькою зі свинцевим акцентом. Як не дивно, його бабуся ненавиділа не нацистську Німеччину з її Голокостом та мільйонами жертв, а країну крадіїв земель, тих, що присвоїли собі Ельзас, аби нав'язати його жителям свою ганебну культуру.

Це виховання назавжди лишило в ньому свій слід. Пізніше був Фассбіндер, Берлін Девіда Бові, падіння Стіни, електронщина, але нічого не змінювалося: глибоко в душі Ньєман усе одно вважав Німеччину країною покидьків із сильним акцентом і високими галунами... А ще — чужою й ворожою землею.

Ньєман прогнав із голови ці думки: Кляйнерт, який сидів поруч, читав уголос біографію Йозефа Вадоса. Далеко не янгол. Його сто разів арештовували за переховування награбованого, крадіжки зі зломом, шахрайство, завдання тяжких тілесних ушкоджень, суते-

нерство... Йозеф був ромом, яких Ньєман бачив сотні: між двома строками встигав хіба дихнути, як плавець між двома гребками.

— Зараз він володіє ліцензією на торгівлю фруктами й овочами, але мої оффенбурзькі колеги повідомляють, що його груші й кавуни прикривають якісь жалюгідні контрабандні оборудки: бензин, цигарки...

Одна думка не давала Ньєманові спокою ще відучора: у Вадоша був вагомий мотив кокнути Юргена і кожного члена сім'ї VG, а саме напад на його донечку. Але ці вбивства не відповідали стилю ромів. До того ж, якщо припустити, що вбивця дресирував реткенів, це не міг бути Йозеф. Циган не взявся б розводити псів, які загризли його рідну дочку, хіба що він повний збоченець.

— Майже на місці, — попередила Івана, яка стежила за їхнім маршрутом по GPS із заднього сидіння.

Показався асфальтований майданчик, на якому колом було припарковано з десяток фургонів, ніби вози у вестерні перед нападом шеєнів.

Ньєман одразу зрозумів, що тут щось не так. Парковка була бездоганна, автівки на ній — блискучі, а фургони розміру XXL — геть новенькі. Нічого спільного зі звичним безладом ромів, яким дихалось вільно лише в оточенні старих шин, запчастин та ледь вистиглих барбекю.

Ньєман заїхав на парковку й помітив мешканців табору: всі біляві.

— Це не роми.

— Перепрошую?

— Я кажу: це не цигани. Це єніші.

— Он як?

Кляйнерт відповів так, ніби йому раптом розповіли, що конюшина і люцерна — це дві різні рослини. А проте це все змінювало. Ньєман мав чималий досвід роботи з кочівниками — навіть трохи розмовляв їхньою мовою — і розраховував на це знання, щоб розтопити лід. Але єніші...

Він майже нічого про них не знав. Народ кошикарів невідомого походження, який розселився по Швейцарії, Ельзасу, Німеччині. Бабуся говорила про них як про білих привидів. За її словами, вони селилися в очереті на болотах і плели кошики, якими можна полонити душу...

Дивлячись на цих обгорілих на сонці здорованів у шортах і футболках, що ніжилися в шезлонгах, Ньєман зрозумів, що може залишити при собі свої три слова ромською і спільницький, хуліганський тон.

— Ви мовчите, — сказав він, виходячи з машини, — говорю я.

Крокуючи до фургонів, він усе-таки помітив знайомі деталі: асфальтом бігли шланги й кабелі, якими сюди, очевидно, звідкись потрапляла вода й електрика, жінки займалися пральними машинками останніх моделей, встановленими у кухнях-причепках, довкола на модифікованих великах їздили дітлахи, що нічим не вирізнялися від малечі з бідних районів...

Ньєман помітив кремезних чоловіків у майках і гавайських шортах, які пили пиво довкола новенької, ніби щойно з салону, «ауді Q2».

— Ви розмовляєте французькою? — запитав він, навіть не подбавши про усмішку.

— А ти як думаєш? — відповів один із хлопців з убивчим акцентом. — Ми не сидимо на місці, старий. Мотаємось туди-сюди через кордон...

— Ми шукаємо Йозефа Вадоша.

— Що вам від нього потрібно?

— Просто поговорити.

Той махнув рукою, мовляв, «ці жалюгідні фліки вічно хочуть побалакати», а тоді махнув пляшкою у бік старших чоловіків, які грали в карти під навісом.

Попри білявий колір волосся, еніші починали неабияк змахувати на ромів. До Ньємана поверталася його впевненість у собі.

Хлопець попрямував до того гурту, Івана з Кляйнертом — за ним. Троє чоловіків, що сиділи, були майже такими ж яскравими, як і карти, що купчилися на розкладному столику. П'ятдесят із гаком років, шкіра як в англійців, попечених сонцем, на головах — невеличкі капелюшки, схожі на федори, які зсілися від прання.

Ньєман інстинктивно звернувся до чоловіка з найбільш авторитетним виглядом:

— Йозеф Вадош?

Чоловік із багряним обличчям підвів погляд.

— Ви французькі фліки?

Ще одна спільна риса з циганами: живучи на маргінесах, поза межами світу осілих людей, вони, однак, були в курсі всього.

Нъеман представив себе та своїх колег і пояснив причину приїзду:

— Перепрошую, але ми хотіли б повернутися до лиха, яке сталося з твоєю сім'єю двадцять років тому. Це стосовно нещасного випадку з собакою...

— Нещасного випадку? — перепитав Вадош.

Він реготнув і підвівся, ударившись головою об навіс. Нъеман одним поглядом оцінив свого співрозмовника: щонайменше центнер ваги, кремезний, мов діжка, тулуб, руки товщиною зі стегна — справжній цирковий силач у чистісінькому тільнику. Його волосся кольору гравію було підстрижене під «їжачок», а тлусте обличчя здавалося обпеченим, ніби цегла.

— Ті паскуди нацькували на мою дочку своїх псин...

Нъеман задоволено констатував, що лють Йозефа не згасла ані на крихту. Зараз він легко розкриє перед ними всі карти, радіючи можливості поділитися своєю ненавистю.

— Ходімо до мене, — сказав кочівник. — Ви тут усіх кумарите своїми гидкими пиками.

37

Усередині фургон скидався на корабельну каюту. З того його краю, де розміщувалася «вітальня», у всіх трьох стінах були вікна і стояв лакований дерев'яний столик та білий диванчик у формі підкови. Усе це мало бездоганний вигляд і, мабуть, дорого коштувало, але дивуватися не випадало: якщо еніші були схожі на

ромів, значить, вони вкладали всі свої бабки в такі зовнішні ознаки багатства.

Про циган нагадували й інші деталі: акордеон, вишита завіса з зображенням якогось казкового східного міста, безліч дешевих дрібничок, виставлених на поличках... Деякі речі добряче відгнали забобонами: наприклад, від вигляду набору чорнуватих статуеток по спині повзли мурашки.

Вони сяк-так розсілися за столом, через що в фургоні стало ще тісніше, а тоді Йозеф покликав дружину й заговорив із нею якоюсь невідомою мовою. Пані Вадош, здавалося, зринула прямо з легенд минулих часів, така собі ворожка або чаклунка з великої дороги. Виснажене обличчя, підкопчений відтінок шкіри, глибокі зморшки, довгі шовковисті коси, ніби у вождя сіу.

Дружина принесла пиво. Ньєман надпив ковточок і натиснув на кнопку «пуск»:

— Йозефе, розкажи нам усе.

Єніш і собі випив, сьорбаючи напій крізь зуби.

— Це було в 2000 році. Ми, скоріше, з французів, але ельзасці так нас задовбують, що інколи доводиться перетинати кордон. Ми опинилися в затишному закутку лісу неподалік від Фрайбурга. Але це було в Гарсбергів.

— Як ви могли там вижити? — заперечив Ньєман. — Адже на їхній території немає ніякої інфраструктури.

Йозеф усміхнувся — радше вдавано, ніж природно.

— Так усі думають, але це неправда. Там повсюди мисливські павільйони, обладнані водогоном і електрикою.

Ці покидьки захищають свої ліси, це да, але з невеличкою допомогою «цивілізації».

— Ви під'єдналися до одного з цих павільйонів?

— Це було недалеко від дороги, — кивнув голова сім'ї. — Там було повно місця, вода, електрика і жодного дїставучого гаджо¹. Принаймні ми так думали...

— До вас нагрянули люди Гаєрсбергів?

— Спочатку ми мали справу з лісниками, вони попередили нас, що ми на приватній території, що ми мусимо валить і все таке. Ми не пішли. У Європі до того, як тебе виселять фліки, може пройти кілька місяців.

— Але Гаєрсберги прислали до вас свій каральний загін.

Ще один ковток пива. І знову це різке сьорбання.

— Вони напали на світанку. Були в плащах кольору хакі й у чорних куртках. Патруль, прямо як із жахастика про зомбі-нацистів.

— Вони були пішки?

— На мотоциклах.

— Якого типу?

— Не знаю. Ми були не в настрої обговорювати байки.

— Якого кольору?

— Здається, чорні. Пам'ятаю тільки, що це були військові штучки, потужні, страшні. Ніби повернулося до життя таке паскудство, яке навіть ми вважали зниклим.

— Вони розмовляли з вами?

¹ Тут: нециган (ром.).

— Ані слова.

— Ви бачили їхні обличчя?

— Не. Деякі були в масках, інші — в мотоциклетних окулярах і касках із бортиками, як фріци з Другої світової. Очманіти. Спочатку вони розбили кілька пик, потім підпалили наші фургони, а їхні собаки намагалися нас зжертвувати. Ми вже думали, що нам усім хана.

— Ви захищались?

Йозеф утупився своїми темно-сірими очима в очі Ньєману. Ненависть і скорбота миттю могли перетворитися на холодну зброю.

— Мабуть, я неясно висловився. У них були рушніці й вогнемети.

— Вогнемети?

— Саме так, чуваче. — Йозеф реготнув. — Ми зробили єдино можливу річ: драпонули, як зайці.

Епізод, достойний діянь зондербригад у білоруських лісах. Ньєман мало не чув гавкіт собак і волювання охоплених панікою єнішів, мало не бачив, як помаранчеві язики полум'я охоплюють причепа...

— Вони пустили собак?

— Дивні в них були собаки, кажу тобі. У таборі такий гавкіт зчинили, що капець, а коли погналися за нами, як ті торпеди, то раптом замовкли...

Ньєман кинув погляд на Івану, але флікіня не наважувалась дістати знімки реткенів.

— Тоді собаки й напали на твою дочку?

Йозеф відповів не одразу. Спогади все ще ятрили йому душу. Ніхто не наважувався поворухнутися.

— У лісі, — нарешті заговорив він уже тихіше, — важко було зрозуміти, хто де. Я взяв свою донечку, Марію, за руку, і ми бігли куди очі ведуть. У кінці кінців вони оточили нас на галявині.

Усе як на полюванні з собаками: загнаний звір, паніка в очах, навколо — пси, ошалілі від крові й люті.

— Нас розлучили, і мене відтягли до дерев, — вів далі Йозеф. — Потім вони роздягли Марію і пустили її бігти галявиною. — Він замовк, ніби проковтнув щось гідке. — А тоді випустили свого чемпіона.

— Тобто?

— Той пес, здавалося, був найбільш пристосований до такої роботи. Усе відбулося в мене на очах. Марія кричала, ті хлопці реготали, собака з радістю виконував команду, вгризаючись у плоть, шматуючи її лице, ламаючи кістки.

Запанувала тиша. Час просто спливав, а в думках кожного гніздився жах.

— Коли вони пішли, від моєї дочки залишилося тільки криваве лахміття... Ось тобі й «нещасний випадок», про який ти казав.

Щоб не піддатись емоціям, Ньєман одразу ж заговорив:

— Ти впевнений, що тих хлопців прислали Гаєрсберги? Можливо, це просто була банда поганців, які...

— Можеш не марнувати сил.

— У тебе є докази?

— Докази для гадже...

Нъеман наполегливо кивнув Івані, яка нарешті на-
смілилася витягти айпад.

— Собаки, — запитала вона хрипким, як наждак,
голосом, — виглядали ось так?

Вона протягнула Йозефу підсвічений екран. Чоловік
не торкнувся пристрою, але плюнув на зображення.

Флікіня витерла айпад рукавом і пробурмотіла:

— Здається, це значить «так».

— Після цієї трагедії, — озвався Нъеман, — ти ко-
лись бачив подібних собак?

— Ніколи. Но ми більше ні разу й не наближались
до цих лісів.

— Ми шукали заяву в архівах поліції Фрайбурга і ні-
чого не знайшли. Ви до них не ходили?

— Якщо еніші бувають у поліції, то тіки по той бік
грат.

Йозеф відкинувся на спинку диванчика й схрестив
руки на могутніх грудях. Крізь вікна за його спиною
було видно табір, який повернувся до своїх звичних
занять. Маленьке королівство Вадоша.

— До чого всі ці запитання? — поцікавився він, до-
пиваючи пиво.

Нъеман кивнув на айпад, який досі лежав на столі.

— Пес цієї породи два дні тому напав на графіню.

Йозеф розреготався, блискаючи в сутіні фургона
золотими зубами, схожими на зірки, що падають.

— За що боролись — на те і напорились!

Вадош розповів лише першу частину історії. Нъеман
здогадувався, що на цьому все не закінчилось.

— Ви ніколи не намагалися помститись?

— Гаєрсберґи недоторканні.

— Гаєрсберґи — так, можливо, але не байкери, які на вас напали.

Йозефів сміх поступився місцем інтригуючій по-смішці, начебто він знову замислився над тією загадкою.

— Ми так і не змогли знайти їх. Ні по цей, ні по той бік кордону. Нам не вдалося нарити ані крихти інфи про цих паскуд. Ми говорили про них з усіма сім'ями, в Ельзасі й у Баден-Вюртемберзі. Тих чуваків ніби й не існувало.

— То це і все? — запитав Ньєман скептичним тоном.

— Ні, — мовив Йозеф, махаючи своїй дружині, яка щойно з'явилася, якщо взагалі не стояла там увесь цей час, «спільниця тіні й сестра тиші»...

Між його тлустими пальцями матеріалізувалася нова пляшка.

— Ще пива? — запитав він, як зразковий господар.

Усі відмовились. Івану, певно, нудило, Кляйнерт закам'янів на своєму місці, а Ньєман не хотів випускати з уваги ані крихти історії, адже це була остання пряма зачіпка.

— Ми покликали ворожку.

Ньєман усміхнувся. Що з енішами, що з ромами — та сама історія: байдуже, що в них супутникові антени на дахах фургонів і цілком сучасний вигляд, у тому, що стосується вірувань, нічого не змінилося.

— Вона в нас дуже відома, — говорив Йозеф абсолютно серйозним тоном. — Уві сні вона подорожує світом мертвих. Приводить звідти жажливі темні сили, яких може нацькувати на живих...

Ньєман поглянув на полички зі статуетками. Половина з них, мабуть, були зачаровані. Він подумав, чи вагітні жінки енішів носять на грудях, як ромки, ведмежі зуби, аби дитина була сильною.

— Ми попросили її наслати на Гаєрсбергів закляття. Це питання справедливості: ці покидьки знищили нашу сім'ю, а її прокляття мало відновити рівновагу.

«Ми втратили німця», — подумав Ньєман, помітивши спантеличену фізіономію Кляйнерта.

— Стара сказала нам, що в цьому нема потреби. Шо вони вже прокляті...

— У якому сенсі?

— Над ними нависає смерть.

Ньєман здригнувся всім тілом. Відбувалося щось дуже важливе.

— Поясни, — наказав він.

— У кожному поколінні Гаєрсбергів один син помирає молодим...

Після смерті Юргена й Макса ці слова набували особливого значення.

— Що ще вона сказала?

— Нічо, мені вистачило й цього. Я прочитав у газеті, що одного з синів Гаєрсбергів убили. Значить, ворожка не помилилась, правда ж?

Йозеф насмішкувато підморгнув їм — він уже випив половину другої пляшки. Пальне дало свій ефект: його різкі риси обличчя, здавалося, розслабились.

Раптом він підвівся із чітким наміром покинути фургон: розмову завершено. Відвідувачі взяли з нього приклад і проштовхалися до дверей.

Надворі всі відчули дивну симпатію між цим вождем зі зламаним життям і трьома геть збентеженими фліками. Вони прощалися, ніби вві сні, коли обличчям Йозефа пробігла тінь. Фліки обернулися. Перед ними в оточенні зграйки дітлахів стояла жінка років за тридцять.

Утім, про її вік можна було тільки здогадуватися, адже в неї не було обличчя. Її лице закінчувалося на верхній щелепі. Під нею були самі лише зяючі зморшки та пошрамовані зв'язки. Ліва половина обличчя була пожмакана, ніби крафтовий папір. Із цього боку бракувало ока, а на скроні під білявим волоссям виднівся слід глибокої вм'ятини.

—Марія, моя дочка, — спокійним тоном сказав Йозеф.

Попри жах, Ньєман відчув дещо запізніле задоволення від того, що прикінчив одну з тварюк, здатних зробити таке з людиною. Він пригадав, що після Другої світової їх усіх знищили, як ліквідують якусь пошесть чи небезпечний ген.

Якщо кілька таких псів вижили дотепер, Ньєман хотів завершити цю справу.

38

— Я відмовляюся шукати ворожку, — попередив Кляйн-
нерт.

— І не треба. Достатньо лише перевірити те, що вона розповідала.

Ньєман незворушно вів машину (фізичний контакт із «вольво» заспокоював його). Кляйннерт, здавалося, ледве тримався. Івана на задньому сидінні теж досі була шокована обличчям Марії. Усе йшло шкереберть. Коли вона намагалася відігнати цю картинку, то бачила власну руку, затиснуту під ланцюгом байка, так що пальці от-от відрубає важелем стартера. Цього не сталося, але біль від того епізоду, який так і не завершився, докучав їй, ніби фантомний біль — однорукому.

— Як ви можете вірити в такі історії? — не вгавав німець.

— Можливо, за цими чутками стоять якісь факти.

Івана не знала, що про це їй думати. Вона інтуїтивно довіряла Ньєманові, але непрямі свідчення ворожки, якщо чесно...

— Якесь божевільне розслідування, — пробуркотів Кляйннерт. — Жертви, яких калічать, мов тварин. Підозрюваний-пес. А тепер ще й ворожка в ролі свідка...

— Мусимо звикати, Кляйннерте. Та й зрештою, більше в нас нічого нема.

Івана опустила своє вікно, вдихнула глибокий ковток повітря, просоченого запахом смоли, і наважилася

викласти теорію, що вже якийсь час визрівала у неї в голові:

— Щось у всій цій історії не клеїться.

— Щось одне, ти впевнена? — реготнув Ньєман.

— Ви думаєте, що група VG сформувала загін на зразок зондербригади.

— Так.

— А навіщо?

— Не знаю. Для всілякої брудної роботи.

— Припустімо, цей загін працює на Гаєрсбергів. Тоді навіщо їм зараз убивати спадкоємців роду?

— Це нам і треба дізнатися. Я не виключаю можливості, що вони виконують накази.

— Чиї? — втрутився Кляйнерт.

— Старого Франца.

— Він же у візку!

— То й що?

На цих словах запанувала мовчанка. Ніхто не хотів приставати на цю теорію.

— Хай там як, — додав Ньєман, — а вбивця Юргена і Макса, можливо, й не належить до Чорних мисливців.

— Ну, приїхали, — сказав Кляйнерт, чия чаша терпіння, здавалося, переповнилась. — Чого ж тоді ми за ними ганяємось?

— Є якийсь зв'язок, я впевнений.

Івана, якій від нагрітого сонцем повітря стало краще, запитала:

— Як у нас справи з браконьєрами, колишніми зека-ми і так далі?

— Мої люди працюють над цим.

— А з асоціаціями Франца?

— Те ж саме.

— Треба глянути, чи в історії групи не було інших перегинів, як із Вадошами.

— Якби були, ми б уже про них знали.

— Не факт. Група VG могла приховати дражливі інциденти...

Івана не відповіла: тут справді могло бути все. Що ж до Кляйнерта, вираз його обличчя говорив сам за себе: він не міг прийняти думку про те, що в його краях хтось відтворює нацистів із минулого, кидає дітей на поживу псам і обезголовлює аристократів посеред лісу.

Вони наближалися до Фрайбурга. Івану охопило радісне тремтіння. Вона починала любити це місто. Найбільше її радували не дерева, не лісисті пагорби і не фахверкові будинки, а екологічна атмосфера. Коли люди забудуть про машини, почнуть використовувати відтворювані джерела енергії, дбати про свою землю, і тоді кожен житиме, як у Фрайбургу-ім-Брайсгау...

— А з Максом, — озвався Ньєман, — що нового?

— Триває розтин. На місці злочину нічого не знайшли.

Управління кримінальної поліції розміщувалося в будівлі кольору каштанової пасти, яка завдяки рядам вікон, схожих на латки, терасі на даху та заокругленим кутам нагадувала радше завод тридцятих років. Утім,

ця споруда вселяла впевненість. Bastion, зведений в ім'я закону і порядку.

На відміну від багатьох фліків-детективів, Івана любила, коли розслідування вимагало пошуків за комп'ютером десь у невідомому офісі.

Ньєман заглушив двигун і попередив Кляйнерта:

— Майже полудень. Залишилося всього кілька годин, щоб щось нарити.

— Мої люди не змикали очей.

— Посплять, коли приїдуть хлопці з карного розшуку. Щодо «нортонів» новин немає?

— Зараз перевірю.

— Супер, — сказав Ньєман тоном, що означав протилежне.

Він повернувся до Івани.

— А ти знайди мені цих довбаних псин... Якщо десь існує їх розплідник, то неможливо, щоб ніхто ніколи про нього не чув, хоча б ветеринари...

Вона воліла б узятися за щось інше, але, врешті-решт, ці собаки були справжнім слідом, теплим, живим, пахучим. Навіть якщо в них від початку ніщо не клеїлось, хоч якісь докази існування цих тварин вона мусила знайти.

— А ви? — запитала вона, як і щоразу, коли їй давали якесь марудне завдання.

— Я? Я займуся генеалогією.

Він висадив їх із «вольво» і поїхав помалу, як думка, що визріває десь у дальньому куточку мозку.

На другому поверсі Кляйнерт пояснив Івані, що посадить її у себе в кабінеті, «щоб було зручніше». Вона не дуже добре зрозуміла, що він має на увазі, окрім того, що він хоче тримати її неподалік. В іншій ситуації вона сприйняла б це за прояв недовіри, але цього разу вирішила пристати на версію взаємних фантазій.

Хоч і одружений, Кляйнерт усе ж позирав на неї, як кіт на сало. Чого саме він хотів? Короткого роману? Платонічних стосунків на час розслідування? Чи переживав справжнє «кохання з першого погляду в Чорноліссі», як у телесеріалах?

Вона підключила до розетки ноутбук, поставила на зарядку айпад і телефон, прибрала папки, якими був завалений стіл. Перед тим, як обдзвонювати місцевих ветеринарів і, пізніше, інші псарні, вона хотіла зв'язатися зі старим приятелем із кінологічної бригади Неї-сюр-Марн.

— У мене дещо є, — раптом сказав Кляйнерт, іще навіть не сівши.

Він уже встиг перевірити пошту, а тепер гортав папери, які залишили йому вранці підлегли.

Комісар підійшов до Іваниного столу зі стосом аркушів у руці.

— Що це?

— Один із фондів Франца фон Гаєрсберга, «Шварцес Блут».

«Чорна кров». Назва в тему до розслідування.

Кляйнерт нахилився до Івани й показав їй папери.

— Мої хлопці дізналися, що ця асоціація займається лісами родини. Імена працівників збігаються з результатами інших пошуків.

— Яких?

— Тих, що стосуються браконьєрів, які відмотали строк у Баден-Вюртембергу.

— Ви маєте на увазі...

— Схоже, Франц наймає досить... сумнівних чуваків. Івана погортала підшивку — все було німецькою.

— Які саме в них обов'язки?

— Полювати.

— Хіба полюють не Гаєрсберги?

— Спершу слуги підготовлюють майданчик. Ці рецидивісти «прибирають», як то кажуть. Вони вбивають тварин за певними критеріями, зокрема залежно від віку, аби решта здобичі могла вільно харчуватися й переміщатися.

— Щоб і її теж убили...

Кляйнерт наважився присісти на стіл Івани. Між ними залишалося всього кількадесят сантиметрів.

— Не будьте такою... запеклою активісткою, — сказав він із м'яким докором у голосі. — Якби не ці мисливці, популяціям загрожували б паразити і голод. Природа функціонує за логікою природного відбору. Місця на всіх не вистачить.

Кожного разу, коли Кляйнерт говорив французькою, Івана дивувалася його бездоганному синтаксису і словниковому запасу. Цей чоловік їй подобався, у першу

чергу фізично, але й розумом теж. Нічого спільного з безграмотними хуліганами, якими вона переситилася в районах соціального житла, як і з розлученими фліка-ми, що з ними ділила ліжко тепер.

Кляйнерт схилювався ще нижче. Вона бачила відображення своєї рудої куделі в його маленьких окулярах: по вогнику в кожному круглomu скельці.

— Повірте, ці лісники знають, що роблять, — наполягав він. — Ці вгодовані тварини мають найкращі позиції на випадок бою.

Івана здригнулася.

— Про який саме бій ви говорите?

— Про пірш, звичайно. «Шварцес Блут» якнайкраще підготовлює ліси до полювання з підкраданням.

Вона знову взяла підшивку й прогортала її: слово «пірш» з'являлося мало не в кожному рядку.

— Здається, вас щось турбує, — зауважив Кляйнерт.

— Юрген займався піршем, але Лаура сказала, що більше не має на це часу. Франц на своєму візку не поткнеться до лісу. То для кого саме вони готують територію?

— Для Макса з Удо?

— Мені здається, це завеликі зусилля для такої маленької купки людей.

— Гаєрсберги — не звичайні люди.

Вона не сумнівалася, що тут можна було наріти ще щось, можливо, представники клану запрошували друзів чи займалися іншими видами полювання. Вони мали занадто великий ігровий майданчик, щоб не використовувати його частіше...

— І я хотів би звернути вашу увагу на ще одну дивну деталь, — знову заговорив Кляйнерт, гортаючи підшивку, яку тримала Івана, так що, навмисне чи ні, вони торкнулися руками. — Гаєрсберги підписали угоду з місцевою владою. Вони можуть самі видавати дозволи на носіння зброї, зокрема й своїм людям, що з них деякі відсиділи за ґратами.

Івані не треба було пояснювати більше: як у Німеччині, так і у Франції тюремний строк позбавляв людину права на володіння вогнепальною зброєю. Тож Гаєрсберги могли озброїти покидьків, які на них працюють.

— Це ще не все, вони «позичають» цих мисливців іншим власникам земель, на яких є зайва дичина. Можна сказати, ця асоціація — своєрідний прокат убивць. Їхня робота полягає в тому, щоб винищувати тварин на сусідніх перенаселених територіях.

На останній сторінці рапорту містився список імен, очевидно, цих професіоналів — браконьєрів, колишніх зеків, майстрів військової справи...

Не обов'язково було володіти багатою уявою, аби здогадатися, що саме ці хлопці напали на них минулої ночі. Легко було й розвинути аналогію з Чорними мисливцями. Їм платили за різню в лісах, як людям Дірлеванґера за те, що стирали з лиця землі цілі села.

— Треба їх викликати, — підсумувала вона. — Добряче допитати. І перевірити, чи вони не купували «нортонів».

— Дякую за пораду, — сказав Кляйнерт, підводячись.

— Нам залишається всього кілька годин, щоб знайти вирішальний факт, — вела вона далі різким тоном. — Я повертаюся до своїх собак.

Насправді в неї було інше невідкладне завдання: розвіяти чари, що невідступно плинули кабінетом. *Господи, та поводься ж як профі.*

— Можливо, ми ще встигнемо випити чайку?

Її зусилля вдавати з себе непідкупну флікиню розтанули в усмішку.

Івана знову відчула, що червоніє.

У Фрайбургу-ім-Брайсгау ставало все небезпечніше.

40

Довго Ньєманові шукати не довелося. Він був знайомий з одним із найвидатніших фахівців у галузі генеалогії і зателефонував йому запитати, чи не має він, бува, якогось альтер его по цей бік Рейну. Той не вагався ні секунди: Райнер Шукай, першокласний експерт, який постійно виступав на конференціях і знав найменшу гілку будь-якої родини Баден-Вюртембергу.

Науковець дав Ньєманові адресу свого колеги: район Вобан у Фрайбургу-ім-Брайсгау, за кілометр від управління кримінальної поліції. Ньєман спочатку взяв машину, але скоро мусив зупинитися: вулиці тут були пішохідні.

Це був відомий район міста: ряди будинків, пофарбованих у синій, жовтий і червоний кольори, функціонували виключно на сонячній енергії. Напередодні

Івана згадувала про цей район — і в неї аж очі сяяли. Це містечко майбутнього побудували волонтери. Усюди стояли смітники для компосту, на дахах було облаштовано сади — дерева, здавалося, от-от проковтнуть будинки й хідники, і, звичайно ж, ніде не було видно жодної автівки.

Ньеман знав, що все це і є майбутнє, але від такого майбутнього йому було невесело. Він відчував якийсь невідступний тиск, ніби за кожною з цих «зелених» ініціатив стояв невидимий Великий Брат, диктатура — причому найгірша, бо справедлива. І він потай радів, що покине цю землю до того, як усі стануть травоядними й почнуть виробляти енергію з власних пуків.

Поклавши руки до кишень, крокуючи під далекі дзвоники велосипедів і гуркотіння трамвая, Ньеман міркував над словами Йозефа. Почувши про ворожку і прокляття Гаєрсбергів, він одразу ж відчув, як усередині щось «клацнуло». Ця легенда мала зв'язок із двома нещодавніми вбивствами. Він іще не знав, який саме, але цей факт був ключовим елементом у справі.

Шукай жив у схожій на ярмаркову ятку триповерховій будівлі, обшитій необробленим деревом і пофарбованій у синій колір. Липи відкидали на східці ганку тінь, схожу на вкриту брижами калюжу, легку й блискучу.

Ньеман знайшов домофон і подзвонив. До того він розщедрився на телефонний дзвінок, аби попередити про свій приїзд, і переконався, що генеалог розмовляє французькою. У цьому йому щастило від самого початку. Мабуть, завдяки близькості до кордону. Ще кіль-

ка кілометрів на схід — і він нічого особливо й не зміг би розслідувати...

Підіймаючись східцями, Ньєман зосередився й пригадав, що йому розповів його паризький приятель: Шукай мав дві абсолютно різні професії. Він був не лише генеалогом, а й костоправом. Що ще цікавіше, він спеціалізувався на спортивних травмах і ушкодженнях від садо-мазо. Він вилікував чимало мазохістів, чиї домінатори зайшли трохи задалеко.

Двері відчинилися. Райнер Шукай не був схожий ні на генеалога, ні на майстра садо-мазо. Він радше нагадував селянина минулих століть. Низенький, дуже огрядний, у чорному светрі під горло та синіх полотняних штанах, як у садівника. Завдяки мозолястим ручищам він і справді мав вигляд персонажа роману Анрі Боско¹.

Чоловік мовчки впустив фліка. Важко було вгадати, скільки йому років. Коротке, посріблене волосся нагадувало алюмінієву каску, а на білому, мов крейда, обличчі не було жодної зморшки. Загалом він був схожий на жабу. Кирпатий ніс, великі, витрішкуваті сірі очі під густими, ніби склепіння, бровами, воло, з якого, здавалося, от-от долине нічне кумкання.

Вони пройшли крізь приймальню, де вишикувалося кілька стільців і де шкірили зуби опудала тварин: лис, куниця, бобер... Їхні скляні очі ледве не вилазили з орбіт.

¹ Анрі Боско (1888—1976) — французький письменник, який наприкінці життя мешкав на півдні Франції, оспівуючи ці землі та місцевих селян.

Тоді вони зайшли до приміщення, у якому стояла кушетка для огляду та пошарпаний письмовий стіл. Тут линули дивні запахи — суміш спирту, перцю та фруктів. Ньєман подумав про коктейль Молотова, тільки в органічній версії.

— Ви були знайомі з Юргеном? — запитав він із копита вскач.

Костоправ застиг посеред кімнати між кушеткою та столом.

— Ви запитуєте про це через його схильність до садо-мазо?

— Мені казали...

— Я знаю, що вам казали, і це дурниці. Колись я лікував жінку, у якої стався вивих, коли її зв'язали. Вона одужала, і пізніше ходили чутки, ніби її відчуття загострились. Абсолютно порожні слова.

— Ви й інших таких лікували, чи не так?

— Травми такого типу? Звісно, я став культовим спеціалістом у цій сфері. До мене навіть зі Штутгарта приїздять. Але це не основне моє джерело доходу.

— Хто ще у вас лікується?

— Мешканці Фрайбурга. Вони в захваті від моєї магнетичної сили. — Він простягнув свої руки, схожі на шлакоблоки. — Для них я — ще одне відновлюване джерело енергії.

— То ви лікували Юргена фон Гаєрсберга чи ні? — не вгавав Ньєман.

— Я гадав, ви хочете поговорити про генеалогію.

— Це все пов'язано.

— Ні, я ніколи з ним не зустрічався. Одного разу лікував жінку, яку він зв'язав.

— Він її поранив?

— Ні. Просто сеанс тривав задовго, от і все. У дівчини почалися проблеми з кровообігом. Нічого серйозного. Однієї-двох зустрічей вистачило, щоб у неї відновилися рухові функції.

Тим самим безпристрасним тоном здоровань продовжив:

— Я читав у газетах про те, що з ним сталося. Це жахливо. Сьогодні вранці по радіо повідомили, що знайшли ще один труп, це правда?

Ньєман відповів у кількох словах. Повідомив лише строго необхідний мінімум.

— Що казали про Юргена в середовищі садо-мазо?

— Нічого особливого. Він займався шібарі¹, але любив також, коли і його зв'язують.

— Він був радше схильний до домінування?

— Ні, до підкорення. Але час від часу змінював ролі. Це досить рідкісне явище для цього середовища.

Ньєман замислився, чи не пропустив він нічого важливого з боку Юргенових уподобань — флік від природи терпіти не міг такого типу дивацтва. Коли твоє життя сповнене справжнього насильства, клоуни, які граються в самокалічення, діють тобі на нерви.

— Найголовніше, про що я хотів із вами поговорити, — це сімейна історія Гаєрсбергів.

¹ Японське мистецтво зв'язування.

Обличчя Шукая засяло. Він протягнув руку до інших дверей.

— Ходімо. Я все підготував у себе в кабінеті.

41

Лігво Шукая-генеалога здавалося збудованим із паперу. Стіни були вкриті папками, теками, досьє. На підлозі громадилися стоси підшивок, гармошок-органайзерів для документів. По кутках купчилися книжки, вони займали кожну щілину. Але по центру стояло два повністю порожні великі столи.

Залізне бюро в кутку вгиналося під вагою справжніх господарів цих місць: тонн жовтуватих, перев'язаних мотузками, хаотично розкиданих папок, у яких оповідалася історія родів Баден-Вюртембергу. Був тут і комп'ютер, під'єднаний до жорстких дисків, але, очевидно, сучасні технології становили меншість. Тут важив лише папір, справжній, той, що пліснявіє й розшарпується під пальцями.

Шукай обійшов перший стіл і зупинився біля другого, де на них чекала металева скриня. Ставши на одне коліно, чоловік відчинив її й пірнув у неї по груди. Тоді витягнув одну теку й поклав на лаковану поверхню столу.

— Повна історія Гаєрсбергів. Рід, який можна відстежити як мінімум до часів Реформації і в якому не одне покоління доклалося до утворення Баден-Вюртембергу. Що ви хотіли дізнатися?

Ньеман зняв пальто. У кімнатці стояла спека, важка й застигла, ніби пил, що висить у повітрі.

— Можна? — запитав він, удаючи, ніби кладе пальто на один зі стосів.

— Звісно. Ці книжки давно вже стали меблями.

Флік перевів подих — джерело його відомостей було не надто надійне.

— Я чув про деякі плітки, — почав він. — Нібито в кожному поколінні Гаєрсбергів один із синів помирає передчасно. Що ви про це думаєте? Є в цій легенді хоч крихта істини?

Шукай сидів на купі книжок, упершись руками в стегна, ніби перекупник, що збирається сплавити комусь старого жеребця.

— Це не легенда, — заявив він. — Це чиста правда.

Чоловік звівся на ноги й розгорнув папку. Запахло чимось затхлим, як на горищі.

— У кожному поколінні була своя загадкова смерть...

Генеалог вийняв файл із вирізками з газет — така собі прес-книга, присвячена клану VG. Він засунув туди руку й виловив одну статтю.

— Наприклад, — сказав він, обережно кладучи аркушик на стіл, — Герберт фон Гаєрсберг, батько Макса й Удо, загинув на своєму вітрильнику неподалік від узбережжя Гренадин 1988 року.

Нова вирізка:

— Якщо піднятися на покоління старше, у 1966 безслідно зник Дітріх фон Гаєрсберг, старший брат Вольфганга, великого патрона з VG.

— Що означає «безслідно зник»?

Науковець простягнув Ньєманові вирізку — папірець із рудими плямами, від якого віяло духом розділеної Німеччини, Берлінського муру, холодної війни.

— Мов у землю заповся, от і все.

— Його вбили?

— Була така гіпотеза, але тіло так і не знайшли. Казали також, що він був комуністом і виїхав на схід. Це мало-ймовірно. Згідно з іншою теорією, він більше не міг витримувати своїх родинних обов'язків. І втік... назавжди.

Шукай уже знову шарив пальцями в файлі.

— Поглянемо ще раніше. У 1943 Гельмут помирає у Франції внаслідок саботажу французького Опору на залізниці. Принаймні така була гіпотеза, адже його тіло так і не ідентифікували. Через рік його кузена Томаса оголосили зниклим безвісти у Франції, під час висадки американських військ. Їм було відповідно 31 і 29 років.

Ці зникнення набували чималого розголосу. Однак ніхто, здавалося, не помічав збігів між цими подіями. Ніхто, окрім ворожки з енішів?

— Ви досліджували події... ще давніших часів?

На столі матеріалізувалися якісь адміністративні документи, цього разу написані пером.

— Ще один Гаєрсберг, Ріхард, брат Дітріха, зник під час битви на Соммі 1916 року, а його кузен утопився в ріці поблизу Льежа.

— Тіла знайшли?

— Здається, ні.

Нъеман розглядав усі статті, розкладені перед ним. Загадка прокляття Гаєрсбергів. Напрошувався спокусливий висновок, що вся ця історія зводилася до суперництва між родичами, яке вирішували за допомогою ножа чи рушниці глибоко в лісах. Але неможливо було припустити, що та сама сутичка відбувалася в кожному поколінні з тими самими героями і щоразу закінчувалася вбивством, а тоді — майстерним приховуванням тіла.

— Можете зробити мені копії цих документів?

Райнер Шукай розплився в широкій усмішці.

— Вони вже готові. Це основні дані, які дадуть можливість вам зрозуміти загальний принцип.

— Принцип чого?

Шукай вийняв зі скрині блокнот і олівець: дослідник знав, що матиме нагоду викласти свою теорію.

— Ви вже бачили генеалогічні дерева, так? — перепитав він, креслячи на аркуші схему, у якій кожна вертикальна риска переходила в кілька гілок, що й самі ділилися на дві-три менші.

Генеалог записав імена різних поколінь родини.

— Що тут вражає, то це симетрія зникнень. У кожному поколінні відмирає одна гілка. — Він позакреслював імена загиблих. — Ніби сама доля постановила, що на всіх спадкоємців місця не вистачить.

Нъеман мовчки оглянув дерево. Йому на думку спала підозра про певну систему вирубки, викорчовування, яка щоразу прибирала по одному Гаєрсбергу.

Слабку ланку?

Чи навпаки — бунтівного сина?

До неї додалася й інша гіпотеза: чисткою займалися Чорні мисливці...

Ні, усе це не трималося купи. Зондербригади виникли аж у сорокових роках, а Гаєрсберґи почали зникати набагато раніше...

Але Ньєман відчував особливий жар... Розпечене ядро всієї справи ховалося десь тут, зовсім близько.

Він схопив пальто — тепер йому хотілося обміркувати все, що він щойно дізнався.

Замість того, щоб потиснути руку співрозмовнику, флік засунув кулаки до кишень. Він не хотів торкатися долонь чоловіка, який володів магнетичною силою.

— Дякую, професоре. Ви дуже мені допомогли.

42

Одна сенсація тягне за собою другу. Спочатку Івана відкопала першорядні відомості, а ось уже хтозна-звідки приїздить Ньєман і викладає їм дещо гаряченьке. Ну, на його думку...

Тепер він знервовано креслив генеалогічні дерева на своєму кліпчарті й пояснював колегам, що прокляття Гаєрсберґів і справді існує.

— Спеціаліст, якого я розпитував, — зауважив він, — стверджує, що в кожному поколінні ближче до тридцяти років зникає один спадкоємець, причому за нез'ясованих обставин. Тіла ніколи не знаходять.

Івана з захватом слухала свого наставника, тримаючи стаканчик із чаєм обома руками. Ньєман знову

мав рацію. Попри всі очікування, марення еніша та ворожки виявилися небезпідставними і підказали нові шляхи розслідування.

Кляйнерт, дедалі більше схожий на моряка, який потерпає від хитавиці, втрутився:

— Ви маєте на увазі, що їх... щоразу вбивали?

Ньеман із задоволеним виглядом надів ковпачок на фломастер — у нього збереглося кілька професорських звичок (що б він не казав, а йому страшенно подобалося викладати).

— Зарано говорити впевнено, але так, є ймовірність, що їх убили, як Юргена й Макса.

— І Гаєрсберґи приховували ці вбивства, позбавляючись тіл?

— Це звучить божевільно, але я думаю, так...

— Тобто вони самі вбивають своїх спадкоємців?

Ньеман став лицем до столів, за якими сиділи Кляйнерт з Іваною. Широко розставлені ноги, закладені за спину руки: його номер тільки починався.

— Ні, я так не думаю. Однак у них є якась таємна причина погоджуватися на те, щоб жертвувати одним зі своїх.

Цього разу Кляйнерт підвівся.

— Це вже реально якась маячня.

Ньеман, який досі не зняв пальта (ще одна акторська штучка), підняв указівний палець і підвищив голос:

— Але цього разу щось пішло не так і трупи знайшли!

Кляйнерт попрямував до вікна і на ходу озирнувся через плече на Івану, мовляв: «За вашим босом психлікарня

плаче». Але та відмовила йому в цьому спільництві: вона була на боці Ньємана, що б він не розповідав.

— І хто тоді, по-вашому, вбиває цих нащадків?

Ньєман опустил руки.

— Гадки не маю.

Запала мовчанка — очко на користь Кляйнерта. Французький флік наобіцяв золоті гори, а вийшов пшик.

Щоб не втратити керівної позиції, Ньєман звернувся до Івани:

— А що в тебе за важливі новини?

Вона погортала свій записник.

— Я зателефонувала одному приятелю з кінологічної бригади Неї-сюр-Марн. Він каже, реткени часто страждають на генетичне порушення засвоєння цинку.

— І що?

Івана швидко проглянула нотатки.

— Їм треба вживати особливі ліки, цинкові добавки, які замовляють у ветеринарів чи в аптеках... Якщо хтось у цих краях вирощує реткенів, то обов'язково купує ці речовини.

Ньєман звернувся до Кляйнерта, який тримався біля вікна, ніби біля борту корабля:

— Треба зв'язатися з усіма ветеринарами в регіоні.

— Уже над цим працюємо. Аптеки мої хлопці також обдзвонюють.

— Кляйнерте, — сказав Ньєман іще наполегливіше, підходячи до колеги, — зараз не час розслаблятися. Хлопці зі Штутґарта вже приїхали?

— Будуть тут за годину-дві.

— Треба відкопати якомога більше інфи, поки вони не з'явилися!

Кляйнерт підвів на нього провокативний погляд.

— І ви віддасте їм справу?

Ньєман не відповів. Очевидно було, що він хоче самостійно завершити розслідування, й Івана підтримувала його. Лісовий убивця був їхній.

Кляйнерт скористався його ваганням, щоб узяти слово — врешті-решт, він також мав новини. Він у кількох словах розповів про фонд «Шварцес Блут» і передав Ньєману список мисливців, переважно неодноразових рецидивістів.

— Це вони, — пробурмотів Ньєман, переглядаючи їхні біографії, — безсумнівно. Ви допитали їх?

— Ньємане, припиніть говорити так, ніби у нас була ціла вічність. Ми дізналися про це годину тому. Все, що можна зробити, — це викликати цих чуваків до відділку і...

— У нас немає часу дути на холодне.

— Мусимо дотримуватися процедури. Це мінімум для фліка, хіба ні?

Ньєман гучно зітхнув.

— А старий Франц, на нього щось накопили?

— Хочете поговорити про свого підозрюваного номер один? — іронічним тоном запитав Кляйнерт. — У нього є алібі на час обох убивств. До того ж коліщатка на його візку не пристосовані до бездоріжжя.

— Дуже смішно. А як щодо причини його інвалідності?

— Він не збрехав: коли йому було сімнадцять, на полюванні йому влучили кулею в спинний мозок.

— У досьє не вказано винуватця?

— Розслідування дійшло до висновку про нещасливий випадок.

— Отже, це солідний привід підозрювати Франца. Він єдиний має мотив помститися Фердинанду через його дітей, надихаючись піршем.

— Його поранили під час облави, а не на полюванні з підкраданням.

— Ви дуже добре розумієте, про що я.

— Ні, ви від самого початку задовбуєте нас своїм піршем, а тепер ми маємо забути про те, що Франц став жертвою банального нещасливого випадку на полюванні за участі трьох десятків людей.

Ньєман попрямував до дверей.

— Чорні мисливці, нещасливі випадки на полюванні, пірш — перетрусіть це все і знайдіть мені хоч щось, поки не приїхали хлопці з карного розшуку!

— А ви куди? — одразу ж заволала Івана так, ніби її знову кидали.

Ньєман виплюнув через плече:

— Перекинутися двома слівцями з графінею. Вона від самого початку водить нас за носа.

І він вийшов, грюкнувши дверима.

Мабуть, відчував якесь злісне задоволення від того, що покидає їх напризволяще після незрозумілого брифінгу замість чітких вказівок.

Але Івана й Кляйнерт обмінялися усмішками, радше щасливі знову опинитися вдвох.

43

Він уявляв собі рід, готовий пожертвувати одним зі спадкоємців в ім'я угоди з дияволом. Уявляв Чорних мисливців, що існували задовго до нацистів, у XVII столітті чи навіть давніше. Уявляв аристократичні розваги, під час яких полювали на людей. Уявляв...

Ньєман зосередився на дорозі. Небо понад лісом вигравало цілою гамою небачених відтінків сірого — залізо, сталь, хром... Безліч переливів — і сонце, що підсвічувало все це.

Флік здригнувся. Він біг долиною, що спускалася за будиночком його бабусі й дідуся. Реглісс наступав йому на п'яти, а серце тріпотіло, вісуючи наближення бурі...

На початку лісової дороги, що вела до Скляної вілли, йому довелося показати посвідчення новим сторожам. Тоді він побачив знайомий двір, будинок-акваріум, газони... Цієї миті все навколо було схоже на якесь кладовище. Сіра галька нагадувала цвинтарний ґравій, а чіткі лінії Скляної вілли — величезний мавзолей. Він пригадав вечерю з двома братами-недоумками, а тоді перед очима з'явилося тіло посеред вологого листя і землистого кольору голова неподалік із дубовою гілочкою в зубах...

Лаурин «джип» стояв на місці — пощастило.

Нъеман подзвонив у двері, очікуючи, що вона відчинить йому особисто. Однак на порозі з'явився слуга, який повідомив англійською з таким акцентом, ніби тримав у роті розпечену картоплину, що «пані графіні немає вдома». Нъеман схопив його за петельки й притиснув до одвірка. Той швидко повідомив необхідні відомості: Лаура фон Гаєрсберг пішла до каплички в кінці парку.

Діставшись узлісся, Нъеман пішов стежкою, що губилася в соснах. Звідусіль одразу запахло корою та листям, ніби тут щойно рубали величезні дерева. Він уявляв, як під мохами й папороттю, під частинками тирси, яка вкривала кущі, течуть рослинні соки. Коли він зводив очі догори, то помічав крізь гілля небо, не проникне, замкнене, яке консервувало ці запахи, ніби величезний сіро-зелений купол.

В атмосфері висіла якась роса, і Нъеман почувався змоклим, але зсередини, наче він став пористим у цьому світі води й пахоців. Він змерз. Підняв комірець, засунув руки в кишені й почав занепокоєно роззиратися по боках. Чорні кущі перетворювалися на мармурові брили, чагарники наїжачилися, ніби гранітні піки. Він затрусився ще сильніше. Але не від холоду, а він страху.

Нарешті він зрозумів: саме на цій доріжці на нього напав реткен. Його раптом огорнула, стиснула, врослаючи в шкіру, жахлива оболонка з короткої шерсті, закривавленої плоті, теплого дихання. Ніби той реткен був тут, іще більш усяюдисущий і пронизливий, ніж прозора мряка.

Цей та всі інші собаки були в ньому самому, готові жерти його мозок, вирвати його нутрощі. Він пришвидшив крок, живіт скрутило від страху. Реглісс його наздоганяв.

Його врятувала капличка. Це була не кам'яна будівля, а ставкірка, дерев'яна церковка, яких багато в Норвегії та на узбережжі Балтійського моря.

Споруда, здавалося, була збудована з дощочок із дитячого конструктору «Капла» і ніби складалася з кількох накладених одна на одну капличок, що звужувалися догори, завершуючись дзвіницею у формі гостро заточеного олівця.

Ньєман чув про ці каплички, він завжди хотів влаштувати собі тур такими церквами. Краще пізно, ніж ніколи: тепер одна з них була перед його очима. Віддихуючись і відчуваючи, як до нього повертається ясність мислення, він обережно наблизився. У вузеньких, ніби шпарки в паркеті, вікнах мерехтіли свічки.

Двері були відчинені. Ньєман штовхнув їх, очікуючи на страхітливий скрегіт. Однак петлі були змащені й повернулися нечутно. Коли він зайшов, запах сосни заповонив його ніздрі й ударив у голову. Підлога, стеля, стіни — все було зроблено зі світлих і чистих, ніби щойно випиляних, дощок.

Ще кілька кроків.

Приміщення було заставлене дерев'яними лавками, що нагадували просту й сувору віру лютеран. У душі навколішки, але серцями горді... У глибині церкви, зліва від вівтаря розміщувалася галерея з кількома

десятками свічок, чії вогники надавали всьому навколо медового відтінку. Ньєман відчував цю м'яку суперечливість, цю таємну незгоду між деревом і полум'ям. Достатньо однієї перекинутої свічки — і вся споруда перетвориться на попіл...

Лаура стояла на колінах праворуч від вівтаря. Зі спини здавалося, ніби вона схилилася над якимось невидимим стрімким джерельцем. Вона, без сумніву, молилася, застигла, ніби тварина, яку заскочили в найпотаємнішу мить.

Хоч як флік не старався, а все ж підлога скрипнула під його ногами, розбивши чари моменту. Лаура обернулася. Неможливо було розгледіти вираз її обличчя. Подив, агресія, пригніченість — невідомо.

Але це точно було не задоволення.

Вона підвелася і вийшла з тіні. Її висока постать знову нагадала Ньєману дику тварину. Можливо, лань чи якийсь інший вид оленевих із гнучким тілом і золотистою шубкою. Із тих жертв, що їх Лаура холодно-кровно вбивала зі свого вінчестера 270-го калібру кулями, власноруч відлитими в майстерні.

Вона покрокувала центральним проходом. У цій золотистій капличці її очі блищали, мов дві краплі розтопленого воску. Вона прийшла сюди побути наодинці зі своїми думками, але французький флік, незграбний, мов у скафандрі, знову переривав цю священну мить.

— Шукати вбивць — це ще не все, — сказала вона різким, мов чиркання сірника, голосом. — Треба також поважати мертвих.

Ньєман прийшов не для того, щоб знову перепрошувати.

— Повага починається зі щирості, Лауро. Досить нам брехати. Інакше станете нашою підозрюваною номер один.

Її вологі очі, здавалося, миттю висохли, ніби до церкви залетів різкий порив вітру.

— Думайте, що говорите.

— Навіщо було розповідати мені ці дурниці про пірш?

Лаура ковзнула між лавок по лівий бік. Ньєману не залишалося нічого, окрім як піти за нею. Біля підсвічника графиня обернулася: довкола її темної шовковистої гриви купчилися намальовані на стіні янголи.

— Не розумію.

Ньєман ступив крок уперед. Запах Лауриних парфумів полонив його, ніби закляття.

— Ви сказали мені, що Гаєрсберґи не цікавилися цим видом полювання, бо йому бракує блиску. Насправді все інакше. Це найбагородніший спосіб мисливства, і ваша родина займається ним упродовж століть.

На обличчі в Лаури відобразилося полегшення, ніби вона на мить злякалася, що Ньєман порушить якусь іншу тему.

— Я ніколи такого не казала, — стиха відповіла вона. — Юрген займався піршем. Макс і Удо теж, але в мене немає на це часу, от і все. Не розумію цієї вашої одержимості.

Ньєман не звернув уваги на останню ремарку.

— А фонд, яким керує ваш дядько, «Шварцес Блут»?

— Це екозахисна асоціація.

— Ви розвиваєте свої ліси, піклуєтесь про дичину виключно для того, щоб займатися піршем. Ліс — ваше королівство набагато більшою мірою, ніж ваша промислова група.

— Повторюю, я ніяк не збагну, чому це вас так цікавить.

— Убивця імітує ритуал піршу.

— І що? Ви ходите колами, Ньємане.

Флік не відреагував. Виправдовуватись теж не входило в його наміри.

— А Чорні мисливці? — вів далі він. — Хлопці, яких найняв ваш дядько, усі рецидивісти, браконьєри, для яких він добився амністії, як колись робив Гіммлер із зондербригадами. І ці негідники мають себе за перероджених солдатів Оскара Дірлевангера!

Із приголомшеним виглядом Лаура пройшла вздовж стіни, ковзаючи по ній пальцями. Сяйво свічок, здавалося, пересувалося разом із нею, і в цих променях на стіні проступали янголи, царі, незграбно намальовані обличчя з магнетичним виразом.

— Ви розповідаєте якісь легенди.

— Сьогодні я зустрічався з енішами, для яких ці легенди цілком реальні.

Вона різко розвернулася й оперлася об ріг стіни.

— Відповідальні за це поплавилися, — негайно відповіла вона.

У ті часи Лаурі, певно, було близько десяти років (стільки ж, скільки й маленькій кочівниці), але вона

прекрасно знала цю справу. Це була пляма в історії Гаєрсбергів.

— Ми відшкодували збитки тій сім'ї, — повела вона далі так, ніби особисто займалася цим тоді. — Дівчинку лікували в найкращій лікарні Фрайбурга.

Ньєман подумав, якої суми досягло відшкодування, що Гаєрсберги запропонували енішам. Перед фліками Йозеф удавав гордія, але, мабуть, тоді погодився продати своє мовчання.

— У кожному разі, зараз вона не надто гарна.

Лаура мала такий вигляд, ніби її приперли до стінки. Християнські мотиви за її спиною поступилися місцем драконам та іншим чудовиськам просто зі скандинавських саг...

— І що? — повторила вона. — Як ця стара історія пов'язана з убивствами?

— Чому ви не розповіли мені про загадкові смерті, що трапляються у вашому роді?

— Були різні випадки, війни, та й усе.

— І завжди жодного трупа.

— Що вам про це відомо?

— Якби були тіла, всі про це пам'ятали б. Можна подумати, ніби ваш родинний склеп узагалі порожній.

Лаура замахнулася, щоб дати йому ляпаса, але вчасно зупинилася. Не те щоб вона боялася вдари-ти фліка. Просто не хотіла опускатися до такого, от і все.

Натомість вона закусила нижню губу й за кілька кроків дійшла до виходу. До церковки ртутною цівкою

просочувалося підвечірнє світло. Срібло по золоту — це було дивовижно, але Ньєман не мав часу гратися в естета.

Двері зачинилися, і він поквапився вслід за графинею. Він очікував, що вона знервовано курить, як напередодні, або ж рішуче крокує стежкою геть. Та вона просто стояла на ґанку, поклавши руки в кишені та вдихаючи вологе повітря великими ковтками.

Ньєман наблизився та обійшов її. До нього крізь імлу долинали цвірінчання птахів, наче природа намагалася подати голос, поки сіре небо буквально придушувало будь-які кольори, будь-яке життя. А ще він милувався Лауриним профілем. Денне світло майже завжди невблаганно жорстоке — різке, незгладжене, воно проявляє найменшу ваду шкіри. Лаура була сильніша за це. Її майже не нафарбоване обличчя випромінювало неповторну чистоту й вишуканість. Ані сліду розширених пор, різких зморщок, темних кіл.

— Ви боїтеся, Лауро, — прошепотів Ньєман їй на вушко.

— Чого? — запитала вона, повертаючись до нього. Її повіки тремтіли.

— Вам загрожують Чорні мисливці.

— Не розумію. То вони працюють на нас чи хочуть нас вирізати?

Десь пурхнула пташка, видаючи звук, схожий на кіношну хлопавку. Сцена добігала кінця, Ньєманова теорія не витримувала критики.

До Лаури повернулася її переможна посмішка.

— Повернуся помолитися пізніше, — сказала вона і попрямувала до стежки.

Ньеман поспостерігав, як вона розчиняється в пільмі сосен, а тоді наважився повернутися до каплички. Він більше ніж будь-коли почувався фліком, сищиком, стерв'ятником...

Половина свічок у нефі згасли, і тепер дерев'яні стіни здавалися мокрими, ніби от-от загниють.

Ньеман попрямував до того місця, де молилася графиня. Нічого особливого, окрім кількох свічників, із яких на підставку стікав віск. Він підійшов іще ближче і помітив білу мармурову табличку, пригвинчену до стінних дощок.

Флік розблокував телефон і ввімкнув ліхтарик. На прямокутнику було ім'я Юргена та дати його народження і смерті. Він задумався, чи можна якось дістатися до самої могили, а тоді помітив, що під іменем загиблого вигравіювана епітафія.

Він нахилився ще ближче й освітив різьблення:

Злигоднів не цурайсь, твердий будь, наче з криці,
З недолею змагайсь, як вся рідня моя,
Страждай без скарг, борись і мовчки вмири, як я¹.

Цитата була французькою мовою. Флік сфотографував її й перечитав. Ці слова щось неясно йому нагадували. Якусь відому поему, але яку, він пригадати не міг.

Він ще трохи поміркував над останнім рядком: «Страждай без скарг, борись і мовчки вмири, як я». Хто такий цей «я»? Від чийого імені звертався автор?

¹ Пер. М. Терещенка.

Телефон у руці завібрував, так що Ньєман ледь його не впустив.

Він глянув на екран: Івана.

— Що? — скрикнув він, подумавши спершу, ніби не розчув її. — Зараз буду.

45

У глибині долини стояла на палях ферма з багряної цегли. Вона, здавалося, затримувала останні промені сонця й жевріла на своєму помості, ніби забутий на газоні гриль. То це і є фортеця, яку треба брати приступом?

Івана в касці й тісному бронежилеті ховалася за одним із броньованих фургонів штурмбригад, почувачись приблизно так само затишно, як горішок у зубах лускунчика. Кляйнерт поруч із нею прийняв позицію SUL, притиснувши пістолет до торса й опустивши дуло донизу, і, схоже, був готовий до всього. Дуже сексі.

Поки Ньєман їздив розмовляти з графінею, Івана зробила вирішальне відкриття: знайшла ім'я та адресу славнозвісного собаківника, що розводив реткенів. Один аптекар із Кандерна, містечка на південь від Фрайбурга-ім-Брайсгау, повідомив, що якийсь чоловік щомісяця закупляв у нього ліки з цинковими добавками. Чувак використовував рецепти від досить відомого ветеринара з іншого селища неподалік, Графенгаузена. Проблема полягала в тому, що ветеринар ніколи не виписував цих документів.

Івана одразу ж розвідала все про покупця: Йоганн Брух, 43 роки, досвідчений мисливець, кілька разів арештований і засуджений за жорстоку поведінку, браконьєрство, полювання з сітями і в заборонений час. Його навіть двічі підозрювали у вбивстві, але щоразу виправдовували. Та все одно сумарно він провів за ґратами десять років.

Згідно з офіційними даними, тепер чоловік розводив собак мисливських порід на ізольованій фермі неподалік від природного заповідника «Глечеркессель Прег».

Але не реткенів.

Ключовий факт полягав в іншому: Брух уже шість років працював на фонд «Шварцес Блут». Він значився у списку рецидивістів, яких наймав та захищав старий Франц.

Кляйнерт завівся з півоберта, за рекордний час зібравши людей: члени штурмбригад, «шпеціалайнзацкомандос», підрозділи втручання регіональної німецької поліції прибули до природного заповідника «Глечеркессель Прег» навіть раніше за Кляйнерта й Івану з їхньою власною командою.

Зі свого боку слов'янка намагалася попередити Ньємана — але той не відповідав. Вона почувалася розгубленою. На її думку, ця операція була недоречною. Урешті-решт, ішлося всього лише про арешт колишнього браконьєра-собаківника. Але Кляйнерт міркував інакше і виявився правим: Брух зустрів їх пострілами з рушниці.

Тепер загальна картина відгонила фортом Шаброль¹. Загони зайняли позиції по всій широкій долині, високі трави колихав вечірній вітер, наче ніжно розчісуючи їх. Усе навколо ніби тремтіло в сутінках, але це, мабуть, Івані все здавалося наелектризованим.

Ззаду долинули кроки. Нарешті приїхав Ньєман. Стрижка «їжачком», маленькі окуляри, чорне пальто і зросту на голову більше, ніж у всіх. Попри вік, попри втомлене обличчя, він теж іще був нівроку — для тих, хто любить військових.

— Якого хріна тут відбувається? — запитав він, навіть не перевівши подих.

Кляйнерт узяв на себе обов'язок роз'яснити йому ситуацію. Ньєман, набурмосений, кидав орлині погляди в усі кінці долини. Можливо, він уже встиг помітити кулеметників, що ховалися в кущах, чи снайперів із гвинтівками «Ультіма Раціо», які засіли на деревах.

— Ви зібрали весь цей народ заради якогось там собаківника?

Замість відповіді Кляйнерт простягнув Ньєманові бронезилет.

— Нізачо, — відказав той. — Це приносить нещастя.

Інколи Ньєману здавалося, що він належить до іншої епохи, іншого світу. Золотого віку міцних горішків, які

¹ Іронічна назва будинку в Парижі, на вулиці Шаброль, де 1899 року Жюль Герен, французький журналіст і антисемітський активіст, разом із дванадцятьма товаришами чинив спротив властям упродовж тридцяти восьми днів.

йшли в бій із цигаркою в зубах і зарядженим на повну револьвером.

Німецький флік не зрушив із місця, так само тримаючи кевларовий жилет. Зрештою Ньєман скинув пальто й натягнув броник. За кілька рухів він був споряджений, як і його колеги.

Івана всміхнулася — вона знала свого Ньємана і не сумнівалася, що в глибині душі йому подобається ця напружена, ніби жила, атмосфера і запах пороху, який плинув у вечірньому повітрі. Він був людиною дії, а нагоди діяти йому не траплялося від часів Гернону.

— Чувак зустрів нас пострілами, — попередила вона. — Фабіан слушно покликав штурмбригади.

— Фабіан?

— Забийте.

Вираз Ньєманового обличчя змінився — він помітив великих бойових собак із кінологічної бригади.

— Вони потрібні, щоб знайти реткенів, — пояснила вона.

Але флік уже не міг їй відповісти — його щелепи міцно стиснулись, очі оскіли.

— Ньємане, послухайте.

Жодної реакції. Флік тримав руку на пістолеті, наче будь-якої миті готовий пристрелити німецьких вівчарок, які досить спокійно трималися біля своїх господарів.

Івана схопила його за петельки й заволала:

— Ньємане!

Нарешті в глибині його зіниць загорівся вогник. Зв'язок відновлено.

— Зараз ви тихенько сядете поруч із нами. Ми чекаємо на підкріплення.

— Яке підкріплення?

— Зі Штутгарта, — втрутився Кляйнерт. — А ще нам треба зелене світло від прокурора.

— Ми все ще говоримо про браконьєра, який забарикадувався у своїй халупі?

— Ньємане, — відповіла Івана, — припиніть клеїти дурня. Якщо цей хлопець належить до Чорних мисливців, то може дістати вогнемет чи жбурнути в нас гранату. Краще діяти обачно.

Він коротко кивнув на знак згоди. Схоже, він міркував. Івана нічого не знала про майбутній штурм і облогу. Чи не краще почекати до ночі? Чи мають штурмбригади план нападу? На її думку, нічна атака — це було б дивовижно. Завдяки їхнім гвинтівкам, обладнаним прицілом і лазером, ніч засяяла б гарними гранатовими крапочками.

Ніби щоб іще більше підігріти її очікування, німецький флік пустився в технічні роз'яснення під супровід хрипіння рацій:

— Ми ще не встигли обрати найкращий спосіб злому, — говорив він, — гідравлічним тараном чи вибухівкою...

— А чому не ракетою?

— Цей чувак — псих. Ми не йтимемо навіть на найменший ризик. Коли прибуде підкріплення і влада дасть дозвіл, сюди вертольотом висадять більше бригад і ми нападемо...

Нъеман невідступно спостерігав за поліцейським із першокласним гранатометом у руках. Здавалося, ніби детектив збирався втнути якийсь злий жарт.

— У кожному разі, — вів далі Кляйнерт, нічого не помічаючи, — це буде вибуховий снаряд, пущений водночас із неба і з землі.

— Треба йти зараз. Не можна гаяти часу.

— Ви перебуваєте в моїй країні під моєю юрисдикцією. Як француз, ви не...

Нъеман підскачив до хлопця з гранатометом. Вирвавши зброю в нього з рук, він і собі мовив:

— У мене є краща ідея: постукаємося в двері.

— Нъемане, я не дам вам утнути якусь дурницю. На використання сльозогінних гранат потрібен дозвіл, виданий...

Флік різким рухом зарядив пушку.

— «Вибуховий снаряд» — це я!

Тоді він побіг уперед — гротескна картинка самотнього камікадзе на зелених пасовиськах.

Івана кинулася за ним, буркнувши:

— Нъемане, ви вже не в тому віці. — Тоді з клубком у горлі, тримаючи пістолет обома руками, додала: — Запізно для вас, зарано для мене...

46

Дуже швидко вони опинилися на відкритій місцевості. Івана підтюпцем бігла за Нъеманом, почуваячись десь у такій самій безпеці, як мішень у тирі.

Червоногаряча хата в глибині долини досі, здавалося, палала у вечірніх сутінках. Поки що звідти не стріляли. Двоє фліків спускалися схилом, розсікаючи трави. До мети залишалося триста метрів. Івана вже не відчувала кінцівок від збудження, що охопило її всю. Разом з тим вона не припиняла думати, що коли Брух — досвідчений мисливець...

Двісті метрів.

Досі жодного пострілу. Із кожним кроком її відчуття змінювалися. Ствол «Зіг Зауера» в руці, гучний білий шум, що передує бою... Небезпека, якої їй завжди бракувало в роботі і яку вона пізнала лише по той бік фронту.

Сто метрів.

Пролунав глухий постріл, дещо змазаний, типовий для помпової рушниці. На щастя, у них не влучило. Йоганн Брух просто розставляв сильця — якби він був піршером, то мав би снайперську гвинтівку і фліки вже були б мертві.

Ньеман уповільнив крок. Івана чула його важке переривчасте дихання. Пролунало ще два постріли. Знову промах. Насправді вони нічим особливо не ризикували: дальність дійсного вогню помпової рушниці не перевищувала кількадесят метрів.

Ньеман зупинився. Івана не встигла загальмувати й урізалася в нього. Обоє покотилися в люцерні.

— Бляха! — проревів він. — Що за...

— Це я, Ньемане. Заспокойтесь!

Посеред цієї метушні Івана вихопила поглядом його смертельно бліде обличчя. Мармурове погруддя, чиїм природним середовищем була церковна крипта.

— Посунься, — мовив Ньєман, відштовхуючи її вбік.

Він підвівся, узяв гранатомет і націлив його на будинок. Секунда-дві на приціл — і в бік хати полетів снаряд, залишаючи білястий слід на тлі потемнілих хмар, а тоді досягнув мети і розбив вікно поруч із вхідними дверима. Затим повалив отруйний газ — щоб витравити лиса з нори.

Ньєман з Іваною вже пішли далі пліч-о-пліч, стискаючи в руках зброю. Брух не виходив. Досить дивно. У певний період життя Івана часто брала участь у протестах і чимало надихалась сльозогінного газу: терпіти нереально.

— Є й інший вихід, — видихнула вона, хапаючи Ньємана за плече.

— Ти маєш на увазі ззаду?

— Ні. Штурмбригади оглянули хату зусібіч.

— Тоді де?

— Під землею.

Ньєман на мить затримав на ній погляд, а тоді, схоже, зрозумів її ідею. Вони пішли далі, а біля порога притиснулися спинами до стіни обабіч одвірка. У хаті — так само жодної реакції.

Ньєман став навпроти дверей і пустив кулю в замкову шпарину. Тоді розчистив їм шлях, вибивши двері ногою, але звідти одразу ж повалив кислотний газ.

Нъеман позадкував, зігнувшись удвоє. Івана нічого не бачила. Вона не могла вдихнути — легені палали. Їй вдалося трішки розплющити очі, і вона розгледіла, як Нъеман поправляє окуляри, закутує нижню частину обличчя в комірець сорочки і пірнає в задимлене пекло.

Не роздумуючи, вона приклала ліву руку до рота і зробила те саме. Усередині був лише дим... Суцільний сірий шар клятого диму, що його міг щомиті розірвати постріл. Івана вже загубила Нъемана і не бачила навіть стін. Раптом звідкись долинув брязкіт ланцюгів, що, очевидно, зміїлися довкола ляди, яку намагалися підняти.

Вона попрямувала на звук, дорогою спіткнулась об стілець і вдарилась об одвірок. Єдиним її орієнтиром було безперервне бряжчання заліза. Десь унизу, в підвалі. Де ж Нъеман? І мови не було про те, щоб його покликати, адже доведеться ковтнути задушливого диму. Ліпше просуватися, тримаючись за стіни, чіпляючись за звуки...

Нарешті — сходи. Івана пірнула в підвал. Тут газ поступався місцем глибокій темряві. Знову брязкіт, ближче, нижче. Вона опинилася на земляній долівці й віднайшла рівновагу, так само дихаючи через рукав.

За кілька метрів вона побачила чоловіка, що стояв навколішки, нарешті піднявши ґратчасту ляду. Під цим підвалом розміщувався ще один. Звідти одразу вистрибнули страхітливі монстри, гнучкі, ніби коти. Це були реткени, мабуть, із двома гранатами, витатуюваними на грудях. Івані здалося, наче труп із лабораторії Шюллера розщепився на кілька копій, вистриб-

нувши одним махом, ніби потужний нафтовий гейзер, який набув форм собачих тіл і пащ...

Якесь передчуття змусило її повернути голову до другого краю підвалу, і вона побачила Ньемана, свого бідолашного Ньемана, зіщуленого в кутку, паралізованого страхом, готового до того, що його от-от пожеруть власні кошмари.

Івана могла б прикінчити одного-двох псів, але інші перегризли б їй горло, і все було б скінчено. Вона побачила, як їхні чорні очі танцюють у токсичних випарах, вологі та слякливі. Побачила, як під гладкою шерстю грають їхні м'язи. Побачила, як блищать скупані в білястій слині ікла під рожевими яснами.

Вона заплющила очі і ніяк не могла вистрілити. Вона очікувала, що її от-от зіб'ють на підлогу укусом у ногу або що їй пошматують горло на лахміття. Однак нічого не сталося. Вона знову розплющила очі. Собаки зникли. Залишилися тільки Брух із його лядою і Ньєман із його страхом.

Івана миттю зрозуміла. У псів були чутливі очі — газу для розгону протестів вони не витримували. Тварини навіть не глянули на Івану, а одразу втекли від газу сходами.

Тепер треба було зосередитися на Бруху, який досі брався зі своїми ланцюгами. Його помпова рушниця валялася метри за два — поки він її схопить, Івана вже знесе йому голову пострілом з пістолета. Браконьєр, здавалося, завмер. У нього сильно сльозилися очі, на червоній пиці застигла злобна гримаса.

Івані захотілося повідомити йому, що його арештовано, але, рефлексивно відкривши рота, вона змогла лише закашлятись, а тоді почала блювати собі на черевики. Жалюгідно.

Коли вона підвела голову, мерзотник уже втік.

Але не сходами.

А через підняту ляду.

Спочатку — Ньєман. Івана підбігла до свого наставника, який трусився, наче старий алкаш у зав'язці.

— Не ворухіться, — сказала вона.

Настав час пірнути в другий підвал. Івана пролізла крізь отвір у підлозі й намацала дерев'яну драбину. Спустившись, вона побачила вириту в багряній землі галерею, схожу на шахти дев'ятнадцятого століття. На стелі висіли заграбовані лампочки. Уздовж обох стін тягнулися клітки. Івана зрозуміла, що ланцюг відчиняв не ляду, а ці вольєри — така примітивна система дозволяла одним рухом спустити псів на ворога.

Хоч очі заливало слізьми, їй усе ж вдалося трохи зорієнтуватися. Ліворуч був глухий кут: червоняста скеля. Івана повернула праворуч, досі тримаючи пістолет, ніби страхувальну мотузку, й очікуючи, що на неї кинеться якийсь запізнілий пес.

Однак там був тільки Брух, який біг, чи радше шкутильгав, у кінці тунелю, б'ючись об відчинені дверцята, між якими залишився вузьенький прохід.

Вона гарячково увіпхнула пістолет у кобуру й обома руками схопила ланцюг, що лежав на землі, а тоді потягла з усіх сил. Вона не дуже добре уявляла, до чого це

приведе, і неабияк здивувалася. Дверцята кліток одразу ж грюкнули, і Брух із розгону вперіщився в ґрати.

Івана стрибнула йому на спину й приставила дуло до потилиці, але, попри її очікування, залякати чоловіка не вдалося. Брух потягнувся рукою за спину й скинув Івану, так що вона гепнулась об клітку.

Наступної миті він уже цілився в неї з її ж «Зіґ Зауєра», тримаючи палець на гачку. Вона заплющила очі й подумала: «Загинула за Францію». Пролунав постріл, але Івана не відчула ні болю, ні стану вільного падіння — нічого.

Вона розтулила повіки й побачила найзаспокійливіше на світі видовище: перед нею стояв Ньєман і тримав Бруха за комір, ніби простого домашнього кроля. Рука в браконьєра вигиналася під неможливим кутом: флік вивихнув йому лікоть. Тепер він гатив покидька головою об ріг клітки, достоту так, як італійські рибалки б'ють восьминога об пірс, щоб зробити його м'ясо ніжнішим.

Після недовгого полегшення Івану знов охопило занепокоєння: Ньєман міг убити Бруха. Вона важко звелася на ноги і, й собі схопивши наставника за комір, шарпнула з усіх сил. Це подіяло краще, аніж трюк із Брухом, — їй вдалося змусити фліка пустити його. Вони знову гепнулися навznak, на червону землю.

Оце точно найкращі борці в карному розшуку.

Як і кілька хвилин тому в травах, Івана подивилася на його обличчя. Із погляду Ньємана вона зрозуміла, що хоч гернонська справа й ослабила його здоров'я, вона також посилила його шаленство.

Наручники — це було вже занадто.

Кляйнерту захотілося продемонструвати свою владу. Тепер Ньєман сидів, закинувши голову назад, із кайданками на зап'ястях у кареті швидкої з відчиненими задніми дверима. Він нагадував сам собі китайських в'язнів, яких колись виставляли на публіку в залізному нашійнику.

Але найгіршим з усього була Іванина нотація.

Поки медик лив йому в очі краплі, він мусив ще й вислуховувати повчання слов'яночки.

— Що на вас найшло? — волила вона. — Ми обоє могли там загинути. Іти на самогубство у вашому віці — це трохи поперед батька в пекло!

Ньєман не бачив її, але здогадувався, що вона стоїть перед машиною. Хоч і не вивищувалась над ним, та говорила, міцно впершись ногами в землю, впевнена в собі.

— Не забувай, що я врятував тобі життя.

— Моє життя опинилося під загрозою тільки через ваші дурниці. І все це заради якогось лісника!

Ньєман відсторонив лікаря жестом — чи радше клацанням пальців — і випростався на кушетці швидкої, метляючи ногами в повітрі. Його зір досі був розмитий, ніби під водою.

Довкола них складали захисне спорядження та зброю для штурму. Люди Кляйнерта обходили периметр, а криміналісти заповнили будинок Бруха.

— Цей лісник — наша єдина зачіпка. Його повезли до відділку?

— Радше до лікарні. У Бруха черепно-мозкова травма, не рахуючи геть розбитого обличчя.

— Законний самозахист.

— У Парижі вас би вже звільнили. А тут нас просто проженуть геть, от і все.

— Це вирішуватиме прокурор.

Івана не відповіла. Він бачив її розмитий силует, цигарку, що танцювала між пальців. Навіть так він помічав, що вона тремтить усім тілом.

Він ніколи цього не визнав би, але вона мала рацію на сто відсотків. Він кинувся в цей безглуздий незаконний напад, наражаючись на зайву небезпеку, через нетерплячість, через гординю.

Насправді він хотів довести собі, що досі здатен на такі подвиги, що він іще на щось годиться — на те, щоб робити свою справу.

І до того ж ним рухала ця незбагненна лють, цей суїцидальний нахил, бажання здолати власний страх перед собаками. Це ніби проколоти нарив чи перейти Рубікон. Абсурдна надія на те, що порушення власного табу зробить тебе сильнішим...

— Більше нема про що говорити. Приїхали хлопці зі Штутгарта. Вони забирають справу.

— Не може бути. Ми уповноважені...

— Ви нічого не зрозуміли. Тепер усе це стосується вбивства Макса. Громадянина Німеччини на німецькій землі. Це вже не наші справи.

— А Юрген?

— Юрген? — луною перепитав Кляйнерт, який саме підійшов до фургона.

Ньеману здалося, що на його губах блукає напіврозлучена, напівсадистська посмішка. А може, це було лише в його голові.

— Ним займусь я.

— Не клейте дурня, Кляйнерте. Ви добре знаєте, що його вбили на території Франції.

— Поговорите про це зі своїм прокурором. Він передає нам розслідування. Можливо, він, як і ми, втомився від ваших дурощів.

Ньеман одним стрибком опинився на землі. Кілька секунд похитався, але потім зір сфокусувався.

— Та що це за маячня, врешті-решт? — запитав він, ні до кого конкретно не звертаючись. Івана і Кляйнерт стояли поруч. — Жертви є? Немає. Збитки? Теж немає. Ми збиралися годинами тримати облогу, і це навіть не знаючи, чи цей наш тип має що нам розповісти.

Німецький флік утомлено махнув рукою — він більше не мав сил на ці розмови.

— Забийте, Ньемане. Повертайтеся додому, і ми тут спробуємо заплющити очі на вашу неприйнятну поведінку.

Ньеман розпачливо глянув на Івану, та опустила очі.

— Ми вам потрібні, — не здавався він. — Ми від початку в одному човні.

— Так і є, Ньємане, і прокурор нашої землі теж так вважає.

Кляйнерт обійняв Івану за плечі та сказав твердим голосом:

— Ось чому французькі та німецькі власті вирішили залишити капітана Богданович як консультантку.

Ньємана приголомшила фамільярність цього жесту.

— Що?

— Ньємане, — мовила Івана, — це єдиний вихід. Ви зайшли надто далеко.

Він хотів би сказати щось, але це «щось» застрягло йому в горлі.

Тоді його накрили спогади. Як він наважився пірнути в ляду, щоб урятувати Івану. Як він вибухнув від злості, коли побачив, як той покидьок її скинув. Як йому здалося, що завдяки цій жорстокості великий Ньєман повернувся. Сильний, дієвий, небезпечніший за зло, на яке полює.

Але він помилявся. Так, його лють повернулася, але наче відгомін давньої хвороби. Усе інше залишилося в далекому минулому, такому ж недоступному, як роки до Гернона. Перед ним стояв нездоланий бар'єр у вигляді шраму від грудини до паху.

Почувся гавкіт: це саджали до фургонів реткенів. Вони покірно скарчали, з опущеними мордами, з подразненими від газу очима. Невідомо чому ця сцена нагадала Ньєманові епітафію, вирізьблену в мармурі на честь Юргена.

— Ти знаєш цей вірш? — запитав він Івану. — «Злигоднів не цурайсь, твердий будь, наче з криці, / З недолею змагайсь, як вся рідня моя, / Страждай без скарг, борись і мовчки вми, як я».

— Ні, — твердо відповіла вона — її завжди дратувало нагадування, хай і непряме, про брак її культури.

— Це останні рядки з поеми Альфреда де Вінї «Смерть вовка».

Ньєман поглянув на Кляйнерта — це він утрутився в їхню розмову.

— Ви знаєте Альфреда де Вінї?

— Я обожнюю французьку культуру. Особливо поезію.

— А наче й не скажеш. Від чийого імені написані ці рядки? Хто говорить «як я»?

— Вовк. Поет читає ці думки в погляді тварини тієї миті, коли її вбивають мисливці.

— «Страждай без скарг, борись і мовчки вми...» — тихо повторив Ньєман.

— Де ви це прочитали? — запитала Івана.

— На могилі Юргена.

Раптом між ними трьома запала мовчанка. Долиною ширилася ніч, ніби розлите чорнило. У міру того, як фургони від'їздили і їхні фари віддалялися, смуга сосен, темна й непроникна, здавалася дедалі глибшою.

Вовком із поеми був Юрген. Ще не досягнувши тридцятип'ятирічного віку, він мусив прийняти смерть, як і Макс. Навіщо? Через прокляття? Можливо, вбивця був лише засобом його втілення?

У кишені завібрував телефон. Ньєман спробував дістати його, але заважали наручники.

— Бляха, та зніміть із мене ці довбані залізяки!

Івана засунула руку до Ньєманової кишені, взяла телефон і приклала йому до вуха, а він підтримав мобільний обома руками.

— Алло?

— Шюллер, — сказав задиханий голос у динаміку. — Є новини.

— Кажіть.

— Приїздіть до моєї лабораторії, ви маєте самі це побачити.

— Але в чому річ?

— Приїздіть.

Ньєман спробував глянути на годинник на лівому зап'ястку, тримаючи телефон правою рукою. Із таким же успіхом він міг би намагатися жонглювати тарілками.

— Нам спершу треба допитати підозрюваного. Після цього будемо.

Він зиркнув на Кляйнерта, який недовірливо виричав очі.

— Коли?

— Через дві години.

— Чекаю.

Ньєман поклав слухавку і спромігся кінчиками пальців покласти телефон до кишені.

— Ви, мабуть, оглухли від пострілів, — сказав Кляйнерт різким, крижаним тоном. — Ви ні до кого не поїдете, як і не допитуватимете «підозрюваного». Ви

більше не берете участі у розслідуванні, на бога! Якою мовою я маю вам іще це сказати?

Розігрувався його останній шанс, у цьому темному полі, що нагадувало сцену, на якій грали трагедію.

— Кляйнерте, — сказав він спокійним тоном (він назвав би його на ім'я, але не міг його пригадати), — щойно я втнув дурницю і прошу мені вибачити. Я готовий відповісти за свої вчинки перед вашим начальством, перед моїм, перед ким завгодно. Але конкретно зараз це горить. Ви не можете дозволити собі позбутися такого фліка, як я.

Німець випростався, ніби задкуючи перед такою безглуздою тирадою.

— За кого ви себе вважаєте?

— Лише за надійного партнера, який від початку веде цю справу разом із вами. Ми мусимо працювати разом, Кляйнерте, усі втрюх. Це наш єдиний шанс схопити вбивцю.

Кляйнерт, схоже, подивився на нього іншим поглядом. Урешті-решт, цього гордія з минулої епохи, цього фліка, що не належить своєму часу, можна було, напевно, тримати на повідці, і тоді він стане солідним союзником у протистоянні з фліками з карного розшуку.

— Мої штутгартські колеги чекають на нас у відділку. Я з ними поговорю.

Ньєман знову підняв руки.

— Може, годі вже жартувати?

Кляйнерт усміхнувся й пішов геть, так і не діставши ключа.

Час для жартів завершився, якщо, звичайно, можна було вважати, що досі вони жартували. Офіцери, які на них чекали, були класичним зразком працівників карного розшуку універсального типу: ніякої форми, ніяких засмальцьованих курток. Лише чорні костюми й білі сорочки. Носії трун, які завжди йдуть на чолі траурної процесії і яких ніколи не запрошують на поминальну трапезу. Хлопці, які копаються в пам'яті мертвих і перетворюють її на огидну багнюку.

Ньєману хотілось би вразити їх своєю вродженою імпозантністю, але в наручниках і з червоними, як у підсмаженого кролика, очима він був не в тому стані.

Усі представились. Новоприбулі відгукувалися на імена Петера Фреліха, Клауса Берлінґа та Фолькера Кленце — це Ньєман запам'ятав, а от звання вже ні.

Перший мав видовжене бліде обличчя, яке нагадувало маленьку блискучу булочку і яке перетинали брови а-ля П'єро та губи у формі застібки-змійки. Другий був кремезним типом із рудуватою кучерявою шевелюрою, який безперестанку кидав в усі боки косі погляди, із тих, хто всюди бачить злочинців і ніколи не доводить розслідування до кінця. Останній був на голову вищий за інших — він міг би сам понести цілу труну — і мав такий вигляд, ніби його списали в утиль: судячи з його статури викидайла та напруженого виразу обличчя, він, мабуть, багато років провів у бригаді втручання, перш ніж скласти зброю та перейти до карного розшуку.

Тепер розслідуванням керували ці троє, і хоч Ньєман і не розумівся на тонкощах німецьких процедур, він анітрохи не сумнівався щодо своєї подальшої долі. Кордон он там...

Утім, дві неочікувані події змінили розклад. Кляйнєрт відвів П'єро вбік, і двоє фліків узялися буркотіти своєю незрозумілою мовою. Очевидно, вони були давніми знайомими. Є надія?

Другий фактор полягав у тому, що здоровань, схожий на мисливця за головами, підійшов до Ньємана й гаряче потис йому руку. Чоловік дуже погано говорив французькою, але сенс його послання був чіткий: Ньєманова слава йшла поперед нього. Цей добродій, Фолькер Кленце, був його прихильником і не посоромився повідомити йому, що на його місці вчинив би з Йоганном Брухом так само.

Нарешті Кляйнєрт із П'єро повернулися, велет приєднався до них, і вони з третім фліком продовжили свою таємну тевтонську нараду.

Ньєман кинув погляд на Івану, яка, запаливши сигарету, не пропускала жодного слова. Її навчання просувалося великими стрибками — ще й на міжнародній арені. Вона якраз засвоювала урок: немає хитріших інтриганів за самих фліків.

Квартет повернувся до них, і Кляйнєрт став перед Ньєманом із лукавим виразом на його впертому обличчі вчителя молодших класів.

— Мої колеги погоджуються, що я набагато краще за них знайомий зі справою.

— Ви маєте на увазі «ми»?

— Вони визнають, що буде швидше, якщо я перший допитаю підозрюваного.

— Знову не «ми»?

Кляйнерт зітхнув і дістав із кишені крихітного ключика. Два короткі оберти — і Ньєман опинився на волі.

— Ідіть за мною. — Він приязно глянув на Івану. — Обоє. Але не втручайтесь, не кажіть ні слова.

— Рот на замок, — сказала Івана, викидаючи недопалок.

У фільмах, коли з підозрюваного знімають наручники, він розтирає собі зап'ястя, але у Ньємана не було жодного бажання будь-що собі розтирати. Йому не терпілося допитати напівбомжа, який розводив монстрів у тунелі з червоної землі.

Вони поїхали двома автівками. Допит мав відбутися в лікарні. Без ордерів і адвокатів. Очевидно, Йоганну Бруху не дали нікому зателефонувати. Повне беззаконня.

Ньєману починали подобатися німецькі фліки.

49

— Мені нема чого сказати, — мовив негідник, сидючи на своєму ліжку.

Вони були в занадто світлій лікарняній палаті, якій бракувало меблів. Біла кімната нагадувала радше камеру в божевільні, що цілком відповідало ситуації.

Кляйнерт вигнав співробітників лікарні з коридору. Хлопці зі Штутгарта стояли на варті біля дверей.

Німецький флік стояв навпроти Бруха, намертво вчепившись у перекладаину в ногах ліжка.

Нъеман з Іваною залишилися поодаль. Порушуючи всі можливі правила, флікиня закурила ще одну цигарку і тепер справляла дивне враження, ніби це сигарета спалює її, а не навпаки.

Йоганн Брух помітив цю деталь і запитав щось німецькою. Тоді допоміг собі жестом: він також хотів сигарету.

Кляйнерт відповів йому лайкою, або принаймні чимось негативним.

— *Hier wird Französisch gesprochen*, — наказав він.

Нъеман розпізнав на слух слова, які мали означати: «Говори французькою».

— Заради двох дебілів? — сказав Брух, кидаючи на них погляд, більше схожий на плювок.

Нъеман мусив визнати, що він їх добряче вразив. Хоч і з заліпленим пластиром обличчям та перебинтованою головою, він і оком не змигнув, коли побачив чоловіка, який задав йому прочухана за дві години до того. А ще він ні разу не застогнав, посилаючись на закон, і не став благати покликати адвоката. Цей чоловік був здатний витримати ситуацію.

Може, і кретин, зате сміливий.

Незважаючи на бинти, можна було розгледіти його пику пияка, почервонілу від праці просто неба. Насуплений погляд, занехаяна борода — у цьому чоловікові вчувалася напружена злоба, гіркота, затверділа, ніби зашкарубла від бруду тканина. Це був не просто ловець зайців, а справжній злочинець.

— Коли ми прийшли до тебе, — заговорив німець, — ти зустрів нас пострілами. Чому?

— Не люблю, коли мене задрочують.

— Ти маєш, що ховати?

— Ні. Я сторож мисливських угідь. Я працюю на поважний фонд.

В акценті Бруха не було різкості, характерної для німецької вимови. Він говорив радше по-ельзаськи розвалькувато.

— А реткени?

Брух стенив плечима. Він тримав зв'язані руки поперед себе, між ніг, ніби дві заряджені рушниці.

Мисливець був не надто солідних габаритів, але під лікарняною сорочкою вгадувалася міцна статура, водночас костиста й гнучка. Лісовик, повний хитрощів, гнилі та нездорових соків.

— А шо, вже не можна собак розводити?

— Цих — ні. Ти сам добре знаєш.

— Та мені насрать. Ці пси нікому не шкодять. Нема жодних причин їх забороняти.

— Два дні тому один із цих собак напав на графіню фон Гаєрсберг.

Браконьер гиготнув:

— Гаряча штучка.

Брух нахилився до Кляйнерта. Флік не зрушив ні на міліметр. Жодної ознаки страху.

— Цих собак якраз і дресирують, щоб вони захищали Гаєрсбергів.

— Що ти маєш на увазі?

Брух знову відкинувся на спинку ліжка.

— Нічо.

— Це ти зі своїми друзками напав на маленьку ромку двадцять років тому?

Пауза. Його погляд спідлоба нагадував спусковий гачок на запобіжнику: різкий, зловбий, рішучий.

— Ми за це поплатились.

Отже, їх судили за напад на маленьку енішку. Ні, вони ж не знайшли жодних записів про цей «нещасливий випадок». Брух говорив швидше про внутрішнє покарання — Гаєрсберґи самі залагодили справу.

— До чого тут я, врешті-решт? — зненацька вибухнув він. — Ви мене так допитуєте, ніби я в чомусь винен. — Він тицьнув пальцем у Ньемана. — Але лиходій тут він, а я — жертва! Він мене віддубасив. Він намагався мене вбити. Це він має гнити за ґратами!

Ніхто не відреагував. Включно з Кляйнертом.

— Де ти був у ніч із третього на четверте вересня?

— Не знаю. Дома. А що?

— Як я вже сказав, на графиню напав один із твоїх собак.

— Моїх собак? Звідки ви взяли?

— На ньому було таке саме татуювання, що й на реткенах із твого підвалу.

— Ви нічо не можете довести. Це татуювання може бути в будь-якої псини. Це не доказ.

— Це символ дуже незвичайного нацистського підрозділу. Зондербригад Оскара Дірлеванґера. Це брако-

ньєри і рецидивісти, які вирізали тисячі невинних під час Другої світової війни.

— І що?

— Чому ти обрав цей символ?

— Він симпатичний.

— Дві схрещені гранати? Нацистський символ?

— Це ж не злочин.

Відповіді Бруха нікуди не вели, та й він сам, схоже, веселився, заводячи їх у глухий кут.

— Хто ставив тавра на твоїх псах?

— Не пам'ятаю.

— Звідки ти взяв цих тварюк?

— Не знаю. Їх розводив ще мій батя. У нас у сім'ї завжди були реткени.

— Ти нащадок Чорних мисливців?

— А я звідки знаю?

— Твій батько працював на Гаєрсбергів?

— Усі на них працюють, їм належить увесь регіон.

— Ми знайшли в твоєму гаражі мотоцикл. «Нортон 961 Коммандо SE» 2009 року.

Ньєман цього не знав. Аргументи накопичувалися. Довкола перебинтованої голови Бруха стискалися лещата.

— Я перевищив швидкість? — запитав той.

— На моїх колег, присутніх тут, жорстоко напала банда на таких байках.

Брух байдуже махнув рукою.

— У вас нічо проти мене нема, — підсумував він. — Усе, що ви розказуєте, — це непрямі докази.

Ви намагаєтесь повісити на мене напади, у яких задіяний реткен і «Нортон», із тої причини, що я розводжу цих псів і люблю цей байк. Чуваки, вам доведеться знайти щось солідніше.

Брух мав слухність, але Ньєман відчував, що його ще можна дотиснути.

Він підійшов до ліжка. Досить жартів. Цього разу браконьер відсахнувся — він не забув їхньої першої зустрічі.

— Що ти робиш у «Шварцес Блут»?

— Я сторож мисливських угідь. Займаюся флорою і фауною на їхній території.

— Конкретніше.

— Я слідкую за дичиною, за її харчуванням, умовами життя. Усе має бути чотко.

— Для піршу?

— Ага, для піршу.

— Хто з Гаєрсбергів досі ним займається?

— Спитайте в них, та й усе. І попросіть їх заїхати по мене. За годину я буду на волі, а ви залишитесь тут надрочувати свої...

Ньєман підскачив і сунув великі пальці в рани на обличчі Бруха. Браконьер завив. З-під бинтів бризнула кров.

Флік відпустив браконьера, і той відкинувся назад. Ньємана вже тримали Кляйнерт з Іваною. Тепер палата ще більше була схожа на кімнату з м'якими стінами. На крики до приміщення завалилися штутгартські фліки зі зброєю наперевіс.

Але Ньєман уже не стежив за подіями. Прокидався його довгий шрам на череві, він не міг дихати, його паралізувала втома від попередньої сутички.

Він опинився на підлозі долілиць, із руками, скрученими за спиною, і Фолькер Кленце, найкремезніший у команді, знову надягав на нього кайданки — отже, це ніколи не припиниться...

Брух кликав санітарів, Івана волала, тримаючи його на прицілі, а Кляйнерт намагався всіх заспокоїти. Ньєман, притиснутий обличчям до підлоги, бачив, як туди-сюди бігали черевики, і йому вже все було байдуже.

— Ви реально псих! — скрикнула Івана, стаючи навкарачки, щоб опинитися з ним на одному рівні.

Він спробував усміхнутися їй — що нелегко, коли в тебе на спині сидить німецький флік. Звуки ставали все глухішими. Йому здавалося, ніби він опускається на дно водойми. Думки сплуталися.

Вони всі мали слухність. Він мусив сісти у свій «вольво» і повернутися до Франції. Не додому, не в офіс на вулиці Труа-Фонтано в Нантеррі. А в притулок для старих людей.

Чи навіть — чому б ні — на цвинтар.

Закутавшись у куртку, зіщулившись на пасажирському сидінні, Івана спостерігала, як у світлі фар пропливають сосни. Вони були схожі на засліплених, розгублених

в'язнів, що вервечкою крокують узбіччям. В'язнів, що йдуть просто на смерть.

Івана злилась, але ще сильніше непокоїлась. Ньєман, її єдиний союзник, зняв маску. Досвідчений флік, який може впоратися з усім, тепер здавався моторошним психом із крапельками поту на зеленуватому обличчі. Творячи казна-що, вдаючись до безплідного насильства, безрезультатно покладаючись на інтуїцію, він не лише не просувався в розслідуванні, а й став тягарем для фліків зі здоровим глуздом, що його оточували.

Йй довелося благати Кляйнерта, аби уникнути найгіршого. Німець удовольнив її прохання за красиві очі. Поки браконьєру підліковували його «раптовий рецидив», вони залишили Ньємана заспокоюватись у машині.

Перемовини на парковці були напружені, але штутгартські фліки погодилися не доповідати про жалюгідну сцену в лікарні. Натомість Ньєман мав перетнути кордон уже цього вечора. Обговоренню не підлягає.

Коли хлопці з карного розшуку повернулися до центрального відділку, Івана пішла ва-банк: вона тихцем попросила Кляйнерта, щоб Ньєман поїхав із ними до Шюллера. «Це по дорозі», — аргументувала вона, та й потім, саме йому зателефонував науковець.

Кляйнерт піддався і тут. Для Івани це була подвійна перемога. По-перше, вона хотіла, щоб «їй» Ньєман поїхав на позитивній ноті — вона сподівалася на якусь інфу, якесь відкриття, аби тільки розслідування зрушило з мертвої точки. По-друге, це доводило, що одруже-

ний флік і справді на неї запав. Що він був не мертвою дровинякою, а зеленою гілкою, пружною, гнучкою...

Знову сосни, фари, асфальт. Урешті-решт, Івана почувалася добре. Так, вона боялася, але десь так, як дитина боїться казки про відьму. У цій машині, поруч із високочолим німцем і Ньєманом на задньому сидінні, закутаним у пальто, ніби в саван, вона була в безпеці. Вона була з двома своїми чоловіками, і вона була щаслива.

Показався мур лабораторії, промені фар вихопили плющ, який по ньому вився. Понад стіною горіло кілька вікон. Дверцята машини моторошно грюкнули. Самітна ніч зустріла їх дивним хлюпотінням і вологою імлюю. Немає нічого більш стрьомного за село...

Вони пройшли крізь браму і попрямували на світло. Крізь вікна побачили довгий стіл, за яким метушилася компанія, ніби не з нашого часу.

Одна жінка помітила їх і відразу встала, щоб їм відчинити. Вона вийшла на поріг із потьмянілого від лишайників каменю — була вже не в халаті, а в полотняній куртці й штанах, що мали вигляд, ніби це якась інша уніформа. Щось середнє між роботою садівника та джинсовим костюмом.

— Ви до Філіппа? — вигукнула вона, витираючи рота серветкою. — Він залишився працювати в лабораторії, в іншій будівлі. Скажіть йому, нехай іде, усе вистигне! І приєднуйтеся до нас!

Занадто люб'язно. Слідуючи її вказівкам, фліки зайшли до сусідньої хати і знайшли металеві двері, що

вели до підвалу. Чи можна було заходити туди в нестерильному одязі? Ньєман повернув ручку. Якби щодо цього існували спеціальні правила, їх уже попередили б.

Вони спустилися вервечкою. Інтер'єр не мав нічого спільного з шерехатим камінням і нерівною клінкерною плиткою першого поверху. Тут усе було гладеньке, хромоване, знезаражене.

— Шюллере? — гукнув Кляйнерт, дійшовши до кінця сходів.

Перед ними відкривалося кілька приміщень. За скляною перегородкою горіло світло, але крізь непрозору шибку не видно було, що там відбувається.

— Шюллере? — повторив німець, кладучи долоню на ручку дверей.

Ньєман презирнувся з Іваною. Вони не змовляючись дістали пістолети. Тоді штовхнули Кляйнерта і зайшли до лабораторії зі зброєю наготові. Блискучі столи, начищені хромовані поверхні — усе тут просто сяяло. Всюди купчилися колби й центрифуги, а температура повітря не перевищувала, мабуть, градусів десяти.

— Шюллере? — крикнув Ньєман.

Він гукав для проформи: усі вже зрозуміли, що лікар лежав десь тут, такий самий холодний, як і його заморожені пробірки.

Фліки вже розходилися приміщенням, нахилиючись, щоб оглянути всі закутки, зазирнути під столи, і водночас уже натягували гумові рукавички. Івана

знайшла ще одні сталеві двері праворуч і повернула ручку.

Шюллер лежав на спині, розкинувши руки, поміж розбитих пробірок та розкиданих зразків, біля підсвічених ззаду етажерок. Куля пройшла крізь його шию і, очевидно, влучила кудись, де тепер висіли розбиті полички. Довга вертикальна цівка крові показувала траєкторію падіння бідолахи.

Шюллер, любитель шнапсу, фахівець-собаколюб, рудобородий добродій, дорого заплатив за своє вечірнє відкриття, те саме, про яке він хотів їм розповісти.

Фліки стали навколішки довкола трупа. Івана впізнала пластиковий пакет на нижній поличці неподалік. Мов за похмурою іронією, це був мішок, у якому науковець зберігав реткена свіженьким.

Тут не було чого казати, не було чого робити, залишалося просто констатувати, що вони прибули запізно. Кляйнерт звівся на ноги і дістав телефон, щоб покликати підкріплення, але Ньєман теж устав і схопив мобільний рукою в рукавичці.

Очевидно, у нього був інший план.

51

Перш ніж когось попередити, він хотів замкнути всі виходи з ферми-комуни. Ретельно обшукати всю територію. Допитати кожного дослідника. На запитання, чи належить злочинець до колег Шюллера, Ньєман не мав жодної відповіді, але був переконаний, що медик

знав свого вбивцю: поки інші вечеряли, він впустив його до лабораторії та розповів про своє відкриття. У відповідь гість пристрелив його і втік.

Пояснюючи все це, Ньєман ніби знову переживав метаморфозу. Після агресії та апатії тепер він поводився холоднокровно, вдумливо. Особливо йому докучала думка про те, що якби він одразу поїхав до Шюллера замість допитувати Бруха, медик був би ще живий.

— Флік не може так міркувати, — сказав Кляйнерт.

— Справді?

— Виділимо собі дві години на те, щоб усе тут обшукати й допитати працівників лабораторії. Після цього все розповімо.

Кляйнерт, здавалося, був не в кращій формі, ніж його французьке альтер еґо, але ситуація його тонізувала. Поки що ця справа довела йому тільки одне: він був усього лиш нещасний провінційний флік, не корисніший за склянку води в океані. Однак він не здавався.

Ось чому він погодився на нову схему Ньємана. До нього поверталася надія нарити щось капітальне, перш ніж скласти зброю. Нехай це й жорстоко, але смерть Шюллера давала їм шанс — іще трохи наблизитися до вбивці, зрозуміти його мотив, збагнути, чого він боявся...

— Я покличу своїх хлопців, аби очепити всю лабораторію.

— Їм точно можна довіряти?

Кляйнерт обпик Ньємана поглядом. Французький флік кивнув на знак вибачення: десяток людей не за-

вадить, щоб перевернути ферму догори дном і допитати всіх науковців.

Поки Ньєман пильно оглядав комірчину та основну залу лабораторії, Івана, не знімаючи рукавичок, ніби на першому причасті, накинулася на комп'ютер Шюллера. На жаль, він був заблокований паролем, а в житті, на відміну від фільмів, обійти такий захід безпеки неможливо.

— А телефоном, — запитала Івана, пробуючи кілька паролів навмання, таких як дата народження жертви чи ім'я його собаки (Шюллер був неодружений і не мав дітей), — він вам що сказав?

Ньєман, стоячи по інший бік лабораторної стійки, переглядав теки з аркушами, почерканими цифрами та незрозумілими знаками.

— Нічого. Просто хотів щось мені показати.

Він підвів погляд і роззирнувся, повільно оглядаючи приміщення, немовби з більшої відстані мав помітити якусь деталь чи, навпаки, очевидний елемент, що не одразу впав у вічі.

Тепер Івана шукала папірець, якийсь аркуш, де міг би бути записаний пароль. Але комп'ютер — занадто інтимна річ, аби залишати ключ від нього на видному місці.

— Чого це могло стосуватися, на вашу думку?

Ньєман продовжував оглядати все довкола.

— Собаки. Ми залишили йому реткена. Він, мабуть, провів ретельніші аналізи і виявив щось незвичайне.

Івана подивилася з іншого кінця приміщення на комірчину, за відчиненими дверима якої досі лежав

Шюллер. Її приголомшувало, що вона не присвятила ані секунди розумової діяльності співчуттю чи журбі. Вона ні разу не подумала про цього симпатичного чоловіка, який просто дізнався те, чого не мусив, у невдалий момент.

Але треба було знайти вбивцю, це було єдине нагальне завдання. Поплакати можна й пізніше, коли тіло поховать, а злочинець опиниться за ґратами.

Вона досі шукала цей клятий код. Ньєман мав рацію, науковець провів на собаці генетичні досліді. Здрігнувшись, Івана взялася уявляти собі сценарій блокбастера: генетично модифіковані собаки — або тварини зі вживленим геном нацизму. Щось таке дуже темне, дуже стрьомне... і практично неможливе.

— Ми втрачаємо тут час, — сказала вона, закриваючи ноутбук Шюллера. — Ми не знаємо, чого шукати, і тому ніколи цього не знайдемо. Краще допитати Шюллерових колег із лабораторії, можливо, він із кимось поділився.

Ньєман кивнув на знак згоди, однак мовив:

— Ще раз огляньмо тут усе.

Цього разу вони влаштували справжній обшук: пересунули меблі, позазирали до шухляд, попіднімали центрифуги, оглянули найменшу шпарку, де Шюллер міг би щось сховати.

Вони топталися на місці злочину, але ні в кого не було сумнівів, що вбивця не залишив ані сліду, окрім кулі дев'ятиміліметрового калібру, яку Кляйнерт знайшов у стіні комірчини.

Попри температуру в лабораторії, вони швидко спітніли. Вони нічого не знаходили і не вірили, що знайдуть, адже такий метод пошуку належав до іншої епохи. Секрет Шюллера, певно, ховався десь у нематеріальному безмежному світі хмарного сховища.

У Кляйнерта задзвонив телефон.

За кілька секунд флік оголосив:

— Приїхали мої люди.

— Супер, — сказав Ньєман, який уже опановував себе. — Хіпани, мабуть, уже доїли. Допитаємо їх на десерт.

52

Кляйнерт, Івана та Ньєман поділилися з дев'ятьма новоприбулими роботою — допитати сімнадцятьох дослідників у стані шоку та ретельно обшукати корпуси. Ньєману залишили членів інституту, які говорили англійською та французькою. Решту взяли на себе Івана, Кляйнерт і ще троє його фліків. Інші прочісували лабораторії та спальні в пошуках зачіпок (звичайно, у цьому екологічному барлозі не було й натяку на камери спостереження).

Вони домовилися повідомити хлопців із карного розшуку через дві години, що було чистим божевіллям. Відстеживши події, легко було довести, що трійця підняла тривогу аж через три з гаком години. Приховування інформації могло дорого коштувати навіть свідку, що вже й казати про фліків.

Кляйнерт ішов на цей ризик: він досі сподівався відкопати зачіпку, яка стулить їм усім пельки і сприятиме його просуванню.

Паралельно німецький флік наказав проаналізувати дзвінки Шюллера. Не виключено, що вбивця телефонував йому, або навпаки.

Перші два науковці нічого не повідомили Івані, але третій бородань, учений на ім'я Ульріх Таффертсгофер, близький друг Шюллера, знав, над чим убитий працював останніми днями.

— Він порівнював зразки ДНК.

— ДНК собак?

Таффертсгофер, випростаний на стільці, здивувався. Два метри зросту, худорлявий, як вудка, він теліпався у своїй білій спецівці. Вузьке обличчя здавалося ще більш видовженим через волосся, що спадало на плечі, та відлюдницьку бороду.

— Чому собак? — перепитав він.

— Він не досліджував каріотип реткена, якого ми привезли?

— Та ні. Він вивчав ДНК родини Гаєрсбергів.

— Тобто?

Глибоко зітхнувши, ніби мудрий горець, учений простягнув свою довжелезну руку і взяв ноутбук із сусіднього столу.

Він повернув його до себе екраном, тоді двома пальцями покладав по клавіатурі.

— Ви відкриваєте свій обліковий запис? — запитала Івана.

— Ні, Філіппів.

— Ви знаєте пароль?

— Щойно його набрав.

Помітивши спантеличений вираз обличчя Івани, Таффертсгофер пояснив:

— Ви не зрозуміли духу цієї ферми. Тут ніхто ні від кого не має секретів. Усі вільно розповідають про свої дослідження.

В Івани поколювало пальці й змочла потилиця. Їй було начхати на общинну філософію інституту. Важило тут те, що ця прозорість дасть їм змогу отримати доступ до недавніх досліджень Шюллера.

— Розкажіть мені, над чим Філіпп працював останніми днями.

Таффертсгофер клацав по клавіатурі довгими пальцями, ніби розставляв кнопки на місце.

— Сьогодні вранці Філіпп отримав результати аналізів, пов'язаних із розтином Юргена фон Гаєрсберга.

— Яких аналізів?

— Генетичних.

— Він їх замовляв?

— Здається, у Німеччині їх роблять за замовчуванням. Точно не знаю.

Івана завовтузилася на стільці. Свербіж у долонях перетворювався на уколи булавок, що піднімалися кінцівками, ніби піраньї проти течії.

— У цих результатах було щось незвичайне? — запитала вона хрипким голосом.

Ставлячи це запитання, вона вже уявляла собі беле-тристичний сценарій: Юрген страждав на невиліковне генетичне захворювання, яке сім'я хотіла приховати. Його прибрали, поки хвороба не почала проявлятися фізично. Упродовж поколінь Гаєрсберги самі вбивали своїх хворих дітей, як обрізають мертві гілки дерева.

Але Ульріх відкинув її теорію спокійним:

— Аж ніяк. Із ДНК Юргена все абсолютно нормально. Нічого особливого.

— І що тоді?

Таффертсгоферові пальці й далі літали над клавіатурою.

— Не знаю чому, але у Філіппа також були зразки ДНК Лаури. Щось пов'язане зі страховкою, здається. Хай там як, він порівняв Лаурин каріотип із Юргеновим. Результат був неочікуваний.

В Івани пересохло в роті, перехопило дихання, вона була сама не своя.

— У якому сенсі? — спромоглася видихнути вона.

Науковець повернув екран до Івани й показав дві схеми.

— Навіть для нефахівця порівняння достатньо промовисте.

Івана всміхнулася: вона нарешті знала мотив убивці.

Ньєман різко загальмував на посипаному гравієм подвір'ї і, ковзнувши на гальмах іще кілька метрів,

зупинився. Складна вілла сяяла в ночі, ніби діамант на велюровій підстильці. Її лінії, кути, поверхні контрастували своєю твердістю з нічним колиханням природи — м'якими хвилями трав, повільним погойдуванням чорних сосен, урочистою процесією хмар...

Але в Ньємана був не поетичний настрій. Він почувався так, ніби його голова от-от вибухне. Коли слов'яночка повідомила йому про своє відкриття, він скочив до дверей зі словами: «Я її вб'ю».

Образно, звичайно, але все ж... Він сів за кермо свого «вольво» і помчав просто додому до Лаури.

Тепер це було між ними.

Двобій між фліком не першої свіжості та королевою брехунів.

Її машина стояла на місці. Фліки, які мали її захищати, сиділи в автівці в кутку подвір'я. Він невизначено махнув їм рукою і піднявся східцями.

Ще не було й одинадцятої вечора, а в будинку, здавалося, усі вже спали. Він уже збирався подзвонити, але передумав і шарпнув за ручку. Відчинено. Він прослизнув до будинку, оглядаючись, чи не видно слуг. Нікого. Ньєман приїхав пізно, та й потім, він усе одно ніколи не бачив тут натовпів лакеїв.

Блискучі вікна. Металеві меблі. Срібляста тиша. Ньєман просувався в темноті. Підвішений камін також мовчав, демонструючи чорну пащу — видовищедесь таке саме веселе, як розрита могила.

Ньєман збирався піднятися на другий поверх, коли в пітьмі загорілась рожевувата крапочка. Цигарка. Він

мало не чув, як потріскує папір. Графиня сиділа на своєму вінтажному дивані у тихому закутку в стилі тридцятих.

Ньєман накинувся на неї без жодних преамбул:

— Коли ви розраховували мені розповісти?

Лаура мовчала. Судячи з того, що він міг розгледіти, на ній були джинси й пухкий светр відтінків ночі. Вона абсолютно розслаблено поклала руку на спинку дивана.

— Ви з Юргеном не були братом і сестрою.

— І що це змінює? — прошепотіла вона, видихаючи ціпку диму. — Я ж казала вам, ми були як двійнята і...

— Досить цих дурниць! — вибухнув Ньєман. — Срань господня, хтось із вас — прийомна дитина!

Лаура кинула на нього пильний погляд. Здавалося, що в її вологих, на межі сліз, очах відображалися тіні, наче у двох крапельках темного чорнила.

— Матері не вдавалося зачати дитину, — пояснила вона спокійним голосом. — Батько вирішив потай узяти прийомну. Він не збирався залишати нашу частку імперії кузенам.

— Це був Юрген?

Лаура підпалила ще одну цигарку від попередньої. Тільки тоді Ньєман помітив, що вона тремтить. Образ фатальної жінки був лише позою.

— А ви? — різко запитав він.

— Я?

Вона підвелася та прослизнула між ним і диваном, щоби підійти до вікна. Округлі стегна, важкі груди,

пишні форми — це було не про неї. Лаурі був чужий такий тип чуттєвості. Тонка, ніби гарпун, вона виділялася на тлі великого вікна, ніби індонезійська маріонетка.

— Я народилася пізніше. Щойно всиновили хлопчика, мати завагітніла. Так завжди буває.

Запах тютюну нагадав Ньєманові Івану. Йому б хотілося, щоб вона була поруч. Аби захищати його самого перед цією істотою, що паралізувала його.

— Юрген знав, що він прийомний?

— У жодному разі.

— Де його взяли?

Лаура повернулася до нього спиною й задивилася на парк, освітлений невидимими ліхтарями. Зі свого місця Ньєман радше уявляв, ніж бачив цей розмитий краєвид, що колихався, ніби під водою.

— У Східній Німеччині, здається. Батьки розповіли мені правду, коли я була підлітком. Не вдаючись у подробиці. Та й потім, мене це не цікавило. Для мене Юрген був братом. Моїм близнюком. Справа не в крові чи ДНК.

Ньєман підійшов до Лаури.

— Чому ви нічого не розповіли?

Лаура круто повернулася. Її грива хльоснула по шибі, видавши кристалічний передзвін, так ніби в її кучерях було повно скла.

— Після смерті батька нам довелося боротися за те, щоб утвердити легітимність нашої влади в групі компаній, зважаючи на наш вік і недосвідченість. Якби

випливла ця історія з усиновленням, наше становище знову опинилося б під питанням. Зараз я сама очолюю VG, і що, мені тепер розбалакати всі подробиці? Нізашо.

Вона пройшла кілька кроків темною кімнатою, переходячи від одного вікна до другого. Русалка у своєму акваріумі.

— До того ж, — заговорила графиня зненацька інакшим тоном, — я не бачу тут зв'язку з убивствами.

— А Макс?

— Що Макс?

— Його теж усиновили?

— Та... ні. Чого ви дошукуєтесь?

— Ми це перевіримо, — сказав Ньєман тоном фліка, який збирається опечатувати приміщення. — Якщо він теж не Гаєрсберг, матимемо мотив.

Лаура щиро здивувалася, а за мить розлютилася. До її погляду повернулася природна твердість. Чорнило стало лаком.

— Кров, — повів далі Ньєман. — Хтось міг захотіти очистити кров Гаєрсбергів, переконатися, що спадкоємець групи в кожному поколінні і справді Гаєрсберг...

— У кожному поколінні? Та про що ви взагалі?

— Про нащадків, які зникали впродовж усього двадцятого століття...

Лаура підійшла до Ньємана і схрестила руки на грудях, прибираючи тієї самої пози, як раніше перед сімейними портретами. Вона нагадувала карикатуру на саму себе.

— І ви думаєте, що їх також усиновили? — запитала вона саркастичним тоном. — Ось до чого привело вас розслідування? Із такими фліками злочинці можуть спати спокійно.

Її сарказм звучав фальшиво. Вона глузувала з Ньємана, але її голос видавав якийсь острах, занепокоєння. Можливо, цей француз-недоумок усе-таки докопався до таємниці Гаєрсбергів...

— Від самого приїзду, — не вгавала вона, — ви не знайшли жодного конкретного факту. Ви вирішили заглибитися в місцеві чутки та легенди, усі ці вірування, що засліплюють наш народ упродовж століть. Ви не детектив, ви турист!

Ньєман також ступив кілька кроків уперед.

— Ці легенди, як ви кажете, надихають убивцю чи убивць. Але я з вами згоден, у нього чи них є об'єктивний мотив.

— Який мотив?

— Гаєрсберги давно страждають на проблеми з фертильністю. У кожному поколінні вони всиновлюють дітей, а інші люди, Чорні мисливці, відповідають за те, аби прибрати їх, перш ніж вони народять нащадків.

— Забирайтеся геть із мого дому і повертайтеся, коли матимете серйозніші новини.

Ньєман, навпаки, наблизився.

— Хочете конкретики? Ми щойно знайшли Філіппа Шюллера в його лабораторії. Убитого. Він дізнався про різницю між вашими каріотипами і хотів повідомити мене.

— Шюллер? — ледь чутно повторила вона.

На її обличчі раптом з'явився розгублений, майже нестямний вираз.

— Тепер я хочу дізнатися всю правду. Час збігає...

Лаура позадкувала, упершись спиною у вікно. Позаду неї, здавалося, захвилювався ліс, дерева ніби звивалися, намагаючись вирватися зі своєї земляної оселі.

— Я нічого не знаю, — видихнула вона.

Ньєман ступив іще крок. Він підсвідомо готувався відчути запах її парфумів, як солдат щомиті очікує наступити на міну.

Але він нічого не відчув, або принаймні вловив щось дуже інтимне, запах її шкіри, змоченої слізьми. Таке саме потаємне, таке саме ганебне почуття, як ридання в подушку.

— Хто міг бути в курсі цієї історії? Хто знав, що Юрген прийомний?

Лаура скочила до нього, волаючи:

— КАЖУ Ж ВАМ, Я НІЧОГО НЕ ЗНАЮ!

Здивований такою шаленою реакцією, Ньєман позадкував, але графиня вчепилася в нього. Він опинився своєю чергою притиснутим спиною до скла, а графиня — у його обіймах.

Поки він ламав голову над тим, щоб підшукати слів розради — його фліківська агресивність кудись ділася, — вона випросталася й відступила, щоб краще його роздивитись.

Ньєман виріс на вестернах Серджіо Леоне, але, попри насильство в його житті (він убив вісьмох зло-

чинців), ніколи не переживав відчуття дуелі, ці секунди напруженого очікування між життям і смертю.

Стоячи перед Лаурою, він зрозумів, що нарешті відчув це запаморочення.

Хто вистрілить першим?

Йому відповіли Лаурині вуста, теплі та м'які.

У вестерні він би вже впав за мертво.

54

У нього завжди був особливий погляд на фізичне кохання. Хоча статевий акт — це за визначенням номер для двох, йому завжди здавалося, ніби в його ліжку хтось зайвий. Людина, на яку слід було звертати увагу і яка псувала йому власне задоволення. Не те щоб він хотів забути про партнерку. Навпаки: він забагато про неї думав. Він не ділився, а стирався. Кожну ніч кохання псувало прагнення зробити все добре. Чи достатньо тверда в нього ерекція? Чи там він цілує? Чи правильні пестощі обирає? Він почувався так, ніби його змушують слідувати переліку обов'язків, зі змістом якого він навіть не ознайомлений.

Він не знав, звідки взялася ця поведінка сексуального раба, адже йому здебільшого було начхати на ту, з ким він ділив ліжку, і він не відчував жодних гордощів за оргазм партнерки (він завжди вважав жінок майстерними симулянтками).

Причина полягала радше в його характері трудяги. Та сама історія була і з його «вольво». Він сідав за кермо,

старанно вів машину і не звертав уваги на краєвид. Занадто зосереджений, бідолаха. Ось чому він був не найкращим коханцем. Надто сухий, надто скутий, надто старанний. Жінки з їхнім гострим чуттям уловлювали, що цей занадто мужній здоровань — холодний кайфолом, з яким не повеселишся. Все одно, що йти на вечерю з чуваком, який рахує калорії замість того, щоб насолоджуватися їжею.

Але цієї ночі — о, цієї ночі все було добре.

Він лежав на спині, зарившись плечима в пухнастий килим, а Лаура, верхи на ньому і вже гола, роздягала його. Ніколи було міркувати над тим, що робити — дотики партнерки викликали в нього миттєву реакцію. Нарешті спонтанне спілкування, чистий двобій, у якому один рух викликає другий, нова насолода заступає попередню...

Він бачив лише її вузький силует і волосся, чорніше за темряву, що плинула над ними, наче буря. Ніби сліпий, у якого загострилися інші чуття, Ньєман відчував блаженство в кожній клітинці тіла. Він не розумів до кінця, цілувала вона його чи пестила, не знав конкретної природи тієї тисячі дотиків, що їх єднали, але це взаємопроникнення було цілком реальним, повним, запаморочливим.

Лаура ледь торкалася його. Її пестощі були легкими, як подих чи шепіт... Тільки цілувалася вона агресивно. Сильно розтуляла уста, по-змійному проникала між зуби твердим, мов спис, язиком, викликаючи хіть із домішками жаху.

Раптом вона схопила його пеніс і вставила в себе. Від цього Ньєман відчув просто-таки незбагненну щільність. Немовби цієї миті все його єство зосередилося в шарах насолоди, дуже тісних, дуже компактних.

А проте Лаура нічого не важила. Можливо, у цій світлотіні вона намацала його жахливий шрам і дбала про те, щоб не торкатися його. Спершись долонями в стегна, напруживши руки, вона прийняла позу борця сумо, що виглядало іронічно з огляду на її габарити: ноги зігнуті, розведені, вага тіла перенесена на п'ятки. Для Ньємана єдиним справжнім контактом було це полум'я в районі прутня.

Зненацька вона вигнулася, і їй на лице впав місячний промінь. Видовище паралізувало фліка. Її очі блищали від люті, а риси обличчя неначе застигли в барельєфі з кісток і м'язів. Її тіло було гнучким, мов подув вітру, а от обличчя — скам'янілим і напруженим.

У глибині душі він розумів її. Убивство брата й кузена, скляний дім, що нагадував прозорий Буремний перевал, і це багатство, що робило її самотньою, перетворювало її на жертву, на об'єкт заздрощів, жадоби... Чому б їй раптом розтавати? Тому, що вона вижила? Чи тому, що цієї ночі вони кохаються в хутрі?

Вони віднайшли ритм, взаємну рівновагу невпинного руху. Їхні тіла працювали злагоджено, і серця також билися в унісон, ніби японські барабани... Ньєман ніколи не вживав наркотиків, але, мабуть, ширка

давала таке саме легке відчуття виповненості — от тільки цього разу все було *for real*¹.

Тепер хвилі проходили крізь усе тіло в одному гнучкому русі, майже відсторонено, завжди в одному пориві, в одній течії. Віднині увесь світ зводився до цього хвилювання. Коли Ньєман повертав голову до панорамних вікон, йому здавалося, що тіні від листя та голок також пристосовуються до цього ритму, безперестанку мерехтячи, підскакуючи, розсипаючись стінами, а тоді знову збираючись докупки та розсіюючись у пориві вітру.

Тоді він досяг піку, і раптом флік пригадав, що означало для нього слово «оргазм». Щоразу в мить найвищої насолоди, коли все його єство билось в блаженних конвульсіях, у думках зринав Реглісс. Пес із його дитинства, нинішній його кошмар, прослизав у найінтимніші закапелки й ніби виривав йому геніталії.

Цієї ночі до Реглісса йшов бонус — ненажерливі реткени, готові вчепитися йому в горло чи оббілювати заживо. Ньєман ледве не заволав, але цієї миті сталося диво. Він раптом побачив, як чорні тварюки розтають у темряві та перетворюються на неясні тіні. Він відчув, ніби кудись відпливає. Його тіло розслабилось, сповнилось невимовною насолодою, що затопила його хвилию щастя, у якій він ледве не задихнувся.

Де ж ділися собаки? Він відкинув голову, бухнувши черепом об килим, наче кулькою для петанка. Тепер він

¹ Насправді (англ.).

міг лише хрипіти й віддихуватися — чудова фізична форма, — але він кінчив, так, по-справжньому кінчив.

Він досі був у ній, вона досі була в ньому, їхні тіла переплелися, злилися, і тепер він бачив, що пси не ворушилися. Навіть Реглісс був у цій зграї, хороший, слухняний, ніжний песик.

Нъеман подумав, що зцілився — принаймні на цю ніч, принаймні поки він в обіймах Лаури — і захотів виразити свою вдячність графіні, яка повільно дихала, лежачи на його плечі. Але не міг вимовити ні слова, навіть пошепки: Нъеман обливався слізьми.

55

Івана не бачила замок Франца фон Гаєрсберга вдень, але вночі це було щось із чимось. Вершина кричущого кічу. Башточки виблискували під місяцем, ніби вирізані з фольги. В альковах вікон просвічували церковні вітражі. Стіни були такі білі, що здавалися зведеними з крейди. Серед цих зубчатих стін, бійниць, підйомних мостів можна було поставити якусь оперету.

Попри середньовічний стиль видавалося, ніби замок побудували напередодні. Він сяяв у темно-синій ночі своїми загостреними вежами та високими арками, нагадуючи американські церкви, які прикидаються старовинними, але вигляд мають такий, наче збудовані з леґо.

Відколи вони поїхали з інституту Макса Планка, ні Кляйнерт, ні Івана не обмовились і словом. Коли Івана дізналася про різницю між каріотипами Юргена

та Лаури, то подумала, що виявила мотив убивці, але її ентузіазм швидко спав. Урешті-решт, ця новина нічого не пояснювала, а радше навпаки додавала плутанини.

Очевидно, Юргена всиновили — і що? Невже його вбили через це? «Саме так», — сказав Ньєман, якого не бентежила купа протиріч. Напередодні він стверджував, що вбивцями спадкоємця VG були Чорні мисливці. Потім він заявив протилежне — імітатори нацистів намагалися захистити аристократів від їхнього прокляття, тобто від убивці, що систематично прибирав по одному нащадку роду. Тепер він був переконаний, що браконьєри на «нортонях» убивали «чужинця» в родині, прийомну дитину. Але хіба Макс також був іншої крові? А загиблі в попередніх поколіннях? І хто тоді наказав їм провести таку чистку?

Вони відправили людей до Удо, аби перевірити, чи справді двоє кузенів були біологічними братами. Вони не особливо розраховували на зізнання плейбоя, а планували взяти зразок ДНК. А там буде видно.

Насправді Івана боялася. Вона відчувала, що її поглинає Чорнолісся. Чорні мисливці знову переслідували її думки. Ті, що хотіли відрізати їй пальці механізмом стартера. Ті, що нацькували реткена вчепитися в лице дитині. Ті, що збирали жінок і дітей у білоруських церквах, а тоді підпалювали.

Навіть товариство Кляйнерта більше не приносило їй ані найменшої розради. Вона зосередилася на їхній наступній місії: допитати старого Франца про цю історію з усиновленням та про його асоціацію «Шварцес Блут».

— Говоритиму я, згода?

Ця фраза вирвала Івану з її роздумів. Кляйнерт щойно припаркувався на подвір'ї замку. Тут усе відповідало загальному духу: воркітливі фонтани та кам'яні оздоби. Найбільше її здивувало те, що німецький флік уміло приховавав від штутгартських колег ту частину справи, яка стосувалася Чорних мисливців. Отже, він був готовий на все, аби схопити цих психів перед хлопцями з карного розшуку — навіть на те, щоб обійти священну процедуру.

Вони вийшли з машини. Їхні кроки на гравії видавали звук, схожий на потріскування хрящів у м'ясорубці. Коли фліки підійшли до високого порталу головного входу, в Івани виникло враження, ніби всередині на них чекає Страшний суд.

За кілька хвилин вони опинилися у вітальні площею понад двісті квадратних метрів. Дворецький, що їх зустрів, уже зник. Івана кинула погляд на Кляйнерта — відколи вони вирушили в дорогу, то дулися одне на одного, хтозна-чому. Флікиня відчувала, що він у такому ж стані, як і вона — виснажений і разом із тим перезбуджений.

Зала була освітлена, ніби для балу. У дальньому її кінці виблискував, наче басейн, довгий лакований стіл із дуба. Праворуч у каміні, у якому можна було б запекти коня, потріскувало полум'я. Трохи ближче ділили між собою територію темні дивани, великі, як трони, крісла, різні блискучі речі.

Долинув звук, схожий на дзижчання бормашини, легкий, приглушений, механічний. Івана одразу відчула

біль в одному з зубів мудрості. «Бляха, візьми себе в руки», — сказала вона сама собі, готова от-от усе кинути.

Хурчання посилилося, і вони побачили графа фон Гаєрсберґа в інвалідному візку. Не Дракула, але близько. Висохлий, ніби винесена на берег колода, худий, мов жердина, жодної волосинки на макітрі, майже без брів, обличчя — самі кістки та шкіра. Через це його лице було схоже на якийсь наріжний камінь, у глибині якого палали очі настороженого яструба.

— Пане графе... — заговорив Кляйнерт німецькою. — Пробачте, що турбуємо вас такої пізньої години. Ми ненадовго.

«Чорт, — подумала Івана, — і ось Кляйнерт уже спускає штанці». Нічого спільного з цілеспрямованим фліком, який приховував протоколи й хотів обійти своїх колег.

— Чого ви хочете? — сухо запитав старий Франц.

На Івану раптом найшло натхнення, і вона заговорила рідною мовою:

— Я — лейтенант Івана Богданович із французької поліції. Я працюю з майором Ньєманом, із яким ви вже зустрічалися.

— Повторюю запитання, — сказав граф, звертаючись до Кляйнерта, але цього разу французькою, — чого ви хочете?

Німець збирався відповісти, але Івана випередила його:

— Ми приїхали поговорити з вами про деякі незвичайні факти, що стосуються вашої родини.

Нарешті Франц зволив глянути на неї:

— Якщо ви говорите про вбивства моїх племінників, то у вас цікава манера висловлюватись.

Івана рушила в його бік — він не запропонував їм сісти. Розкішна обстановка приміщення нагадувала палац, що працює вхолосту: бальна зала без танцівників, королівське оздоблення, яким може насолоджуватися тільки хворий старигань...

— Я маю на увазі не вбивства, — різко відказала вона. — Юрген і Лаура не були братом і сестрою. Ми замовили порівняння ДНК Макса й Удо і не здивуємось, якщо й вони не мають кровної спорідненості. Ви можете це пояснити?

Граф роззявив рота. Івана потай зраділа. Вона так і не позбулася цього комплексу пролетарки, якій подобається втирати носа представникам еліти. Просто жалюгідно...

Насправді ж на обличчі Франца відобразилося полегшення.

— Присядьте, — наказав він, вказуючи на один з диванів поруч із каміном. — Я поясню.

56

Вони сіли синхронно, мовчки. Франц об'їхав килим і журнальний столик та зупинився по другий бік каміна, на три чверті повернувшись до вогню, ніби гріючи кісточки.

Івані довелося зробити над собою зусилля, аби зосередитись, — ця надто яскраво освітлена зала

бентежила її. Меблі, прикраси, дорогоцінні килими з багатою історією були повною протилежністю того, що вона знала в житті.

— Макс із Удо теж не були братами, — сказав граф замогильним голосом. — Немає сенсу проводити складні аналізи.

— Кого з них усиновили? — запитав Кляйнерт.

— Макса.

Фліки презирнулись: у справі прозирала якась внутрішня логіка. Убивця мітив у дітей-чужинців.

— У роду Гаєрсбергів завжди були проблеми з фертильністю, — повів далі Франц. — Спочатку Фердинанд усиновив Юргена, незабаром Герберт узяв Макса.

— А Лаура з Удо? — поцікавилась Івана.

— Це рідні діти. Як часом трапляється, після всиновлення первістків дружинам Фердинанда й Герберта нарешті вдалося завагітніти.

Знову-таки, Ньєман мав слухність: рід очищували від занесеної крові. Чи займалися цим Чорні мисливці? За чиїм наказом? І навіщо чекати, поки цим «зайдам» перевалить за тридцять, перш ніж прибрати їх?

Занадто прямі запитання: пізніше буде видно...

— Вас не нашттовхує на якісь думки той факт, що обох прийомних дітей у вашій сім'ї вбили за однакових обставин менш ніж за тиждень?

Франц повів плечима, ніби намагався скинути невидиме пальто.

— Не знаю... — його голос раптом стихився: — Макса щойно... вбили. Я не встиг над цим поміркувати. Я...

— Чому ви не розповіли про це поліції?

— Кажу ж, друге вбивство сталося лише минулої ночі. Я...

Він затнувся й по черзі подивився на фліків пронизливим поглядом.

— Ви справді думаєте, що цей факт пов'язаний з убивствами?

Івана звелася на ноги і пройшлася в напрямку графа. Її відразу обпік жар від каміна. У ньому язика полум'я пожирали величезні поліна.

— А ви, — мовила вона, не збавляючи темпу, — ніколи не мали діток?

Франц стримано всміхнувся.

— Безпліддя завжди загрожувало нашій родині. А з інвалідністю... Немає жодного сенсу випробовувати долю. Я залишив це братам. До того ж я так ніколи й не одружився.

Перед ними був чоловік, який завжди стирався за іншими, не мав нащадків, ніколи не займався групою компаній. Цим він завдячував своєму братові Фердинанду, який прикував його до візка. Непоганий профіль для підозрюваного, ще й з більш ніж серйозними мотивами. Але вони вже відкинули цю версію — до речі, чому?

Фізично Франц не міг бути вбивцею, крім того, його алібі перевірили. Але ж Чорні мисливці працювали на нього...

Насправді був один факт, який не вписувався в цю гіпотезу: чоловік, який хоче помститися своїм братам

через їхніх синів, не став би обирати прийомних дітей. Він навпаки взявся б за рідних. Не згадуючи вже про жертви з інших поколінь: якщо за нещодавні вбивства відповідав Франц, хто віддавав накази про попередні?

Івана наважилася порушити іншу тему:

— У минулому вже зникали спадкоємці вашої родини. Вони теж були прийомні?

— Про кого саме ви говорите?

Пам'ять в Івани була як у комп'ютера:

— Герберт фон Гаєрсберг щез неподалік від берегів Гренадин 1988 року. У 1966 році безслідно зник Дітріх фон Гаєрсберг. У 1943-му у Франції внаслідок саботажу руху Опору на залізниці загинув Гельмут фон Гаєрсберг. У 1944-му його кузен Томас помер у Франції під час висадки американських військ. Їхніх тіл так ніколи й не знайшли...

— Ви натякаєте, що їх також убили?

— Повторюю своє запитання: цих членів вашої сім'ї також усиновили?

— Та... ні. Не думаю. Взагалі-то, я не знаю.

Івана добряче навідала на стариганя, але той, здавалося, був нечутливий до цього тиску.

Вона нахилилась і схопилася за підлокітник візка.

— А я, — загорлала вона йому в лице, — думаю, що ви, чорт забирай, водите нас за носа!

Франц не відсахнувся, навіть не здригнувся — жодного натяку на переляк. Або він занурився в скорботу (два племінники за тиждень — це багато), або ж і не таке бачив.

Івані не дали наполягти. Кляйнерт схопив її за комір і різко відтягнув від Франца. Їй перехопило подих, і вона зігнулася вдвічі, кашляючи й відпльовуючись. Шикарно. Німець штовхнув її в груди, змусивши сісти на диван. Його вираз обличчя не потребував жодних коментарів: «Тихо будь!»

— Перепрошую за свою французьку колегу, — сказав він улесливим тоном. — Розслідування напружене...

Франц увімкнув задній хід на своєму візку і від'їхав від каміна. На його блідому обличчі не було ані краплинки рум'янцю, наче його витесали з мармуру.

— Зараз ми підемо, — вів далі Кляйнерт по-рабськи послужливо. — Ми вже дуже вдячні, що ви прийняли нас за таких обставин і...

Івана скочила на ноги і стала перед паралітиком.

— Аж ніяк. Ми ще не завершили.

— Івано!

Кляйнерт ступив крок до неї, але слов'янка, не дивлячись на нього, виставила перед ним долоню. Повідомлення було прозоре: «Не рипайся!»

— Ви знайомі з Йоганном Брухом?

— Ніколи не чув цього імені.

— Він працює на «Шварцес Блут».

— У нас понад сто працівників.

— Ні, цей фонд платить лише жменьці людей, і всі вони — злочинці.

Старий сич, здавалося, знову затишно вмотивувався у кріслі. Викопне у своїй кам'яній оболонці.

— Цей чоловік порушив закон?

— Йоганн Брух вирощує реткенів, породу собак, заборонену в Європі.

— Ви працюєте в карному розшуку чи на WWF?

— Ви знали про це? — накинулась Івана, не реагуючи на провокацію.

Франц знову стенив плечима: таке враження, ніби йому заважали етикетки на комірці.

— Кажу вам, я не знайомий із цим чоловіком, — владним тоном відповів він. — Та й незаконне розведення собак — це ще не кінець світу. У кожному разі, я не розумію, до чого тут смерть Юргена та Макса.

— Два дні тому на Лауру фон Гаєрсберг напав реткен.

Франц зволив підняти одну брову.

— Ви маєте на увазі пса в парку?

— Не вдавайте дурня.

Івана стояла навпроти нього, твердо впершись у підлогу обома ногами, руки в боки. Вона поводитися, як у будь-якому комісаріаті паризького передмістя. Досить дуги на холодне.

— Я не знаю, про що ви говорите.

Він хотів був розвернути візок, аби попрямувати до дверей. Івана перегородила йому шлях. Кляйнерт не втручався: звичайно, його приголомшувало таке нахабство, але, врешті-решт, щось змушувало його припускати, що таким чином вона зможе дещо вивідати.

— Чим саме займається «Шварцес Блут»?

— Асоціація управляє флорою і фауною наших лісів та...

— Я питаю про реальні справи.

— Що ви маєте на увазі?

— Я маю на увазі мисливців-злочинців, які граються в байкерів на «нортонах». Я маю на увазі покидьків, які спустили псів на маленьку дівчинку.

Франц виснажено змахнув рукою.

— Ви мене втомлюєте...

— Ці чоловіки або захищають вас, або вам загрожують. Можливо, і так, і так. То що?

Не усвідомлюючи цього, Івана нахилилася до його рівня і кричала йому в лице. Однак агресія цієї жінки Франца, здавалося, зачіпала не більше за жар від каміна.

— Пустіть мене. Я більше не маю чого вам сказати, — кинув старий Франц, об'їжджаючи її.

Івана й пальцем не поворушила, щоб його наздогнати.

— А назва «Чорні мисливці», — крикнула вона в останній спробі, — вам про щось говорить?

Та Франц уже зник у темному коридорі.

Кляйнерт, який несподівано опинився поруч із нею, прошепотів їй на вухо:

— Усе, ходімо.

Івана не стала опиратися. Він говорив заспокійливим тоном санітара психлікарні.

57

— Дякую за допомогу. Дуже крута командна робота. Реально.

— Ти нічого не знаєш про Німеччину.

— Я знаю свою роботу!

Вони сховалися в машині Кляйнерта, але німець не рушав. У салоні плив аромат випраного одягу і напахченої сандалом фланелі. *Оце так флік.*

Івана трохи запізно усвідомила, що вони перейшли на ти, — і її гнів одразу вгамувався.

— На каміні, — пояснив він, — стояв знімок трьох юнаків. Я впізнав Франца — тоді він іще ходив. Мабуть, двоє інших — це Фердинанд і Герберт.

— І що?

— Вони всі троє стояли в однаковій позі, тримаючи праву руку на стегні. Ось так.

Повернувшись на три чверті, Кляйнерт поклав ліву руку на праву.

— Придивившись, я помітив, що всі троє потай схрестили вказівні пальці.

— Це щось значить?

— Схрещені гранати. Символ Чорних мисливців.

— Ти маєш на увазі...

— Троє братів завжди вважали себе наступниками цього загону. Вони добилися звільнення браконьєрів, порушників, злочинців, але ватажками були вони самі. Вони сповідують жажливий культ зондербригад.

— Навіщо? Їм просто подобалося гратися в байкерів-нацистів на моциках?

— Є ж іще роль охоронців порядку.

— Із цим треба зав'язувати. VG — група компаній електронної інженерії. Їм не потрібні міцні хлопці, щоб захищати патенти і мікросхеми.

— Я згодний. Та й історія з енішами трапилася всього раз. Якби були інші напади, ми б уже знайшли їхні сліди. Отже, в Чорних мисливців інше завдання.

— Знищувати прийомних дітей у сім'ї?

— Це ідея Ньємана, і я вважаю, що він помиляється. Навпаки, думаю, вони мають захищати Гаєрсбергів від убивці, який з'являється регулярно впродовж століть.

— «Впродовж століть»? Ти сам себе чуєш?

— Я знаю, що все це не тримається купи, — сказав Кляйнерт сердитим тоном.

— Якщо їхня роль і справді така, то вони не надто в цьому успішні. Щоразу сини Гаєрсбергів зникали.

Флік трохи ближче нахилився до Івани, ніби йому на думку спала якась нова ідея. Вона вловила його запах крізь солодкуватий душок від сидінь. Від нього ширився аромат трав і ладану. Вона подумала про тибетський чай. Зненацька її прекрасний мушкетер перетворився на монаха в Гімалаях. *Заспокойся, дівчинко.*

— В одному сумнівів немає, — повів далі він. — Уночі в парку Ньєман помилився. Пес не збирався напасти на графиню, він її охороняв. Реткен кинувся на Ньємана, бо подумав, що він — убивця.

В Івани починала боліти голова. Її думки губилися, ніби луна в стінах лабіринту, з якого немає виходу.

— Пірш, — підсумував Кляйнерт, повертаючи ключ запалювання. — Чорні мисливці. Всиновлення. Коли знайдемо зв'язок між цими трьома полюсами, знайдемо й убивцю. Або принаймні його мотив.

Івана витягла сигарету й відчинила вікно. Тоді заплющила очі й закинула голову назад. Авто розігналося. Під колесами шурхотів гравій. Холодне повітря хльоскало її по щоках. Вона насолоджувалася думкою про те, що Кляйнерт досі милується нею краєм ока — вона була Сплячою красунею, недоступною принцесою...

Так минув якийсь час, мовчанка змішувалася з крижаним вітром і захоплювала їх обох у їхній незворушності, їхньому взаємному нерозумінні. Вони їхали десь на землі — і це було прекрасно.

Раптом Івана усвідомила, що Кляйнерт гальмує. Вона розплющила очі: вони їхали лісовою дорогою. Флікinia запанікувала. Горло обпекла кисла відрижка.

Вона вже стискала пістолет, коли флік лагідно накрив долонею її судомно стиснені пальці. Він обрав галявину, оточену соснами та осиками й освітлену самими фарами.

Івана відчувала свої холодні пальці під гарячою рукою фліка. Крижинки, що дзвенять у склянці теплої води.

— Не бійся, — видихнув він.

— Я ніколи не боюсь.

— Думаю, ти навпаки завжди боїшся і докладаєш чортзна-яких зусиль, аби це приховати.

Кляйнерт говорив, майже не розтуляючи рота, ніби червономовець. Він забрав руку, й Івані вже її бракувало.

— Чому ми зупинилися? — пробелькотіла вона.

— Щоб прояснити ситуацію.

— Мене починає діставати ця ситуація з Чорними мисливцями, з...

— Я говорив про нас двох.

«Він піде від дружини», — подумала вона. Вона пережила війну, батька-дітовбивцю, крек у підвалах, убивство дилера, вона була фліком і зробила насильство частиною свого повсякдення, але в неї в голові досі проносились подібні рефлекторні думки. *Бідолашка...*

— Я не розповів штутгартським флікам про Чорних мисливців. Вони займуться розтином та перевірятимуть алібі наближених до Макса осіб. Що ж до Ньємана, він розпитає свою графиню та змиється до ранку. У нас уся ніч попереду, Івано. Можемо схопити всіх членів «Шварцес Блут» і жорстко їх допитати.

Знову розчарування. Але, врешті-решт, це було краще. Робота — єдина надійна цінність.

— За яким обвинуваченням?

— Про це вже не йдеться. Тепер це між нами. Маємо кілька годин на те, щоб їх потрусити. Ці хлопці знають щось дуже важливе.

Приладна дошка відкидала купу маленьких промінців на його обличчя. Гранатові, лимонні, м'ятні світляні крапочки... Салон починав нагадувати залу караоке. Опиралися все важче...

В останньому рефлексі потопельника вона схопила телефон.

— Що ти робиш?

— Телефоную Ньєману.

— Кличеш татка на допомогу?

Івана хотіла його вилаяти, але телефон у руці зави-
брував.

«Нъеман», — подумала вона, однак опустила очі й по-
бачила, що це не її наставник. Горло одразу стиснуло.
Вона скинула виклик.

— Знову той загадковий красень?

Івана не відповіла, втупившись у телефон.

— Хто тобі телефонує і мовчить?

Він уперся ліктем у прогалину між двома сидіннями,
і його поза радше нагадувала пляжного пікапера, аніж
уважного колегу.

Івана мовчала, перекидаючи телефон, ніби вагу сво-
єї таємниці, з однієї руки в другу.

— Це мій син, — сказала вона похмуро.

І одразу ж перевела на нього погляд, щоб заскочити на
його обличчі вираз приголомшення, розчарування, від-
рази. Але Кляйнерт анітрохи не виглядав здивованим.

Справжній флік — завжди готовий до найгіршого.

— Коли ти не вдома, — запитав він, — за ним до-
глядає його батько?

— У нього немає батька.

— Скільки йому років?

— Сімнадцять.

— Хто про нього дбає?

— Якісь люди.

— Тобто?

— А ти як думаєш? — раптом вибухнула вона. —
Я народила його в п'ятнадцять років. Я ніколи не дба-

ла про нього. Він виріс у сиротинцях і прийомних сім'ях.

— А тепер?

— Тепер? Він мене ненавидить. Телефонує мені й мовчить, але я чую всі ці сімнадцять років злості й образи.

Кляйнерт відхилився назад, ніби щоб дати їй час перевести подих. Як боксер, що поважає лічбу арбітра.

— Хочеш знати, чому я не залишила його в себе?

— Я ні про що тебе не питаю.

— Але можеш запитати! — засміялася вона, однак голос її не слухався. — Хочеш дізнатися, як можна стати такою юною матір'ю? Як...

Не мовивши ні слова, не давши їй часу відреагувати, відчинити дверцята і втекти в ліс, німець притиснувся вустами до її губ.

Вони були розпечені. Нічого спільного з Чорноліссям. Чиновник-мушкетер-тибетець перетворився на туареґа, що сидить на розпеченому добіла краю колодязя.

Івана загубилася в цьому відчутті, думаючи, що холодність чоловіка — лише панцир. Складна оранжерея, під якою росли небезпечні та прекрасні квіти.

Ця думка приголомшила її, адже цієї миті вона почувалася крижаною, ніби склеп, у якому не було ні квітів, ні хоч би одної душі.

III

ПРАВИЛЬНА КУЛЯ

58

Ньеман прокинувся поруч із твариною. Жорстка, чорна, густа шерсть.

Він здригнувся і підскочив, пронизаний розрядом чистого жаху. Та за секунду усвідомив, що це всього лише хутряний килим, на ньому вони з Лаурою зійшлися вночі.

Він навпомацки пошукав окуляри й роззирнувся навколо. Приміщення освітлювали ранкові промені, що прозирали крізь вікна. Камін був чорний, згаслий. На кріслах і дивані валялися розкидані лахи. У кімнаті плинув запах попелу та панував світанковий холод.

Сьома двадцять. Чорт. Він заснув прямо на підлозі, загорнувшись у килим, ніби бомж у своє ганчір'я. Суперсищик. Ньеман спробував хоча би пригадати їхні любовні утіхи. У голові спливли тільки якісь тривожні, дуже темні уривки. Жодного задоволення від спогадів.

А головне, Лаури ніде не було видно.

Навряд чи вона зараз готувала сніданок на двох.

— Лауро? — гукнув він, устаючи.

Уже сама тиша була йому відповіддю: він не помічав жодних ознак руху, людської присутності.

Нъеман погукав іще, затягуючи ремінь і застібаючи сорочку. Накинувши піджак, він пройшов залом, знайшов кімнатку, де вони вечеряли разом із кузенами, повернувся, тоді забрів до кухні в американському стилі. Усе було бездоганно чистим, порожнім і крижаним.

Тиняючись туди-сюди цим скляним кубом, Нъеман ніяк не міг прийняти того, що зробив. Переспати зі свідком — це ще куди не йшло. Але переспати з Лаурою — це справжня помилка: чи то підозрювана, чи то жертва, графиня реально була останньою людиною, з якою варто зближуватися.

Він пригадав іще якісь фрагменти. Неоднозначні оргазми, які скручували йому кишки, ніби нестерпна морська хвороба. Бліді вогники, що спалахували в його мозку, мов зірочки від удару в пику.

Це не він пригадував, а сама ніч думала його, поверталася до нього потужними струменями й відносила до нових глибин. Аби тільки не напоротися на рифи...

— Лауро?

Сходами вгору — і нові картинки. Лаурин подих. Лаурин вигин... У глибині душі він ніколи не розумів і не приймав цього тваринного стану, який охоплював усіх людей, сповитих ніччю, зсередини.

Він пройшов обшитим панелями коридором, б'ючись об стіни та лиштви — таке відчуття, ніби на початку двадцятого століття всі люди були карликами.

Жодних замкнених дверей: Ньєман обійшов усі кімнати, але ніде не знайшов нічого цікавого.

Дійшовши до власної спальні, він відчинив панорамне вікно й визирнув надвір. Від ранкової свіжості йому стало краще. У повітрі висіла дрібна імла — а може, роса.

Лаурин джип стояв на подвір'ї. Тобто вона нікуди не поїхала — хіба, можливо, пішла пішки. Попрямувала до каплички? Сидить у жалобі над могилою брата?

Простягнувши руку, щоб зачинити вікно, Ньєман уловив Лаурин запах — його сорочка була просочена ним, цим різким і пекучим ароматом, ніби тканина горіла.

Він спустився на перший поверх і знову пройшов через вітальню. Йому спало на думку, що Лаура, можливо, залишила йому повідомлення. Ньєман знайшов телефон у кишені пальта. Нічого, певна річ. Принаймні від графині. Івана ж надіслала йому за ніч дванадцять смс. Слов'яночка, мабуть, відкопала нову інфу, поки він хропів.

Перш ніж перетелефонувати їй, він повернувся на кухню і засунув голову під кран. Не особливо приємна процедура, зате найкращий спосіб прояснити думки. Мала гніватиметься, і йому доведеться захищатися.

Ньєман повернувся до вітальні, збираючись набрати Івану, але раптом помітив деталь, від якої в нього волосся стало дибки.

На підставці для рушниць бракувало гвинтівки. І не будь-якої, а антрацитово-чорної, ніби вилитої з одного шматка металу, про яку Лаура казала, що

вона належала її батькові. Призначений для піршу шедевр, з якого можна було влучити в мішень за двісті метрів.

Очевидно, Лаура прихопила й жменьку набоїв, відлитих власноруч, тих особливих куль, чиє м'яке вістря спричиняло максимальні ушкодження.

Ньєман сів у крісло. Ось що сталося вночі: він сказав щось таке, що дало Лаурі змогу прочитати між рядків, хто вбив її брата. Щоб відвернути його увагу, вона переспала з ним — дякую, мадам, — і почекала, поки він засне, аби взяти зброю і піти зводити рахунки. Що ж він такого сказав, на бога? Що такого вона зрозуміла, чого не допетрав він?

Завібував мобільний, і він так здригнувся, що ледве не перекинувся навзніч.

— Якого хріна ви творите, Ньємане? — загорлала Івана в слухавку. — Бляха, я вам усю ніч телефонувала!

— Я... я ж казав, що їду до графині.

— Але забули уточнити, що збираєтеся провести з нею ніч.

Він спробував відволікти її, і собі — непереконливо — закричавши:

— Та годі вже, зміни платівку! Що сталося?

— Сталося те, що вночі ми отримали список дзвінків Шюллера. Остання людина, якій він телефонував, — Лаура фон Гаєрсберг, і це було за годину до його смерті.

Ньєман не знайшов, що відповісти.

— Отже, ви переспали з нашою підозрюваною номер один, — підкреслила Івана.

— Ти де?

— Перед вами.

Нъеман підвів погляд і побачив крізь вікна, як на подвір'я заїжджають поліцейські машини. Зелені, наче пивні пляшки, автівки сяяли синюватими вогниками, що нагадували озеро Тітізе. Одна, дві, три, чотири машини загальмували перед будинком, і з них повалили фліки в уніформі.

Запанікувавши, Нъеман прикріпив кобуру до ременя й натягнув пальто. Тримайся гідно, друже. Він побіг до дверей, але вони були відчинені: озброєні фліки вже заходили до будинку в стилі Баугауса.

Ніхто не звернув на нього жодної уваги. Їм була потрібна графиня, а не паршивий флік, який від початку повз як черепаха і випускав з уваги важливі докази. З'явився Кляйнерт — він не тріумфував і не журився, а просто був виснажений цим розслідуванням, яке йшло спіраллю. Він постарів на тисячу років і вже не нагадував ні німецького чиновника, ні мушкетера. Радше Троцького за кілька днів до смерті.

Він коротко зміряв Нъемана поглядом, але вирішив мовчки приєднатися до своїх людей, які обшукували кожен куток. Де ж Івана? Нъеману здавалося, що вона одна могла витягти його з цього становища. Він помилявся.

— Ну як? Задоволені собою? — запитала вона з порога.

— Івано... — пробурмотів він.

Його голова нагадувала палату витверезника. Приземлення після ночі кохання нагадувало авіакатастрофу.

— Тепер усе зрозуміло, і не завдяки вам.

— Ну, давай. Викладай.

— Я вже розповіла вам основне: востаннє Шюллер телефонував графині.

— Це нічого не доводить.

— Але можна припустити, що лікар розповів їй щось таке, що викликало в неї бурхливу реакцію, і вона поїхала до лабораторії.

— Чиста спекуляція, — заперечив він. — Ніхто там її не бачив.

— Власне, бачив. Приблизно в час убивства один науковець помітив її джип на парковці.

За його спиною ходили туди-сюди фліки, перекидаючись німецькими слівцями — тими, які Ньємана в дитинстві навчили ненавидіти. Мова лиходіїв. Мова нацистів. Синюваті відблиски фар домішувалися до мідних променів ранкового сонця, перетворюючи шибки на абстрактні полотна.

Стоячи в цьому світлі, ніби в клітці Фарадея, Ньєман уявив, як його арештовують, засуджують, виганяють у заслання. Не за скоєні злочини. А за кричущий проступок — страшенну дурість і наївність.

59

Івана з Кляйнертом гарували всю ніч. Список дзвінків Шюллера вони отримали аж перед світанком, а до цього встигли арештувати, чи радше розпорядитися про арешт, основних членів асоціації «Шварцес Блут».

Німецький флік не став заморочуватися процедурами чи об'єктивними фактами. Він запустив сіті й виловив усіх, хто міг би надати йому хоч якісь відомості. І, крім того, повернув він це за спиною фліків із карного розшуку.

Тепер вони поверталися до центрального відділку Фрайбурґа, щоб допитати затриманих. Історія замовчувала, чи дозволять Ньєману доєднатися до вечірки. Сидячи на задньому сидінні, ніби слухняна дитина, він спостерігав, як пролітають кілометри сосен. Принаймні його ні в чому не підозрювали...

Кляйнерт тарабанив щось незрозуміле в рацію, ведучи машину однією рукою, а Івана поринула в свій айпад, очевидно, читаючи нову інфу німецькою.

—Що ви робите? — запитав Ньєман, роздратований.

—Оголошую Лауру в розшук і розпоряджаюся про нагляд за кордонами.

—Дурниці.

Кляйнерт спопелив його поглядом у дзеркало заднього огляду.

—Ньємане, стуліться. Від самого початку розслідування ви постійно помиляєтесь. Ви продзижчали нам усі вуха нещасним випадком на полюванні, це нічого не дало. Ви переконали нас, що Чорні мисливці напали на графіню, а виявилось, що все навпаки: пес захищав Лауру від вас. Після цього ви вплутали нас у цю історію з родовим прокляттям, і знову жодних результатів. Урешті-решт, ви запевнили нас, що мотив убивств —

усиновлення. Що нам це дало? Ще один труп. Тепер у нас є справжня підозрювана, і ми не кинемо цю версію тільки тому, що ваша «інтуїція» підказує, ніби ми помиляємось.

Івана не зводила очей з дороги — відколи вони вирушили, вона ні разу не глянула на Ньємана і не сказала йому ні слова. Він бачив лише її потилицю, що визирала з-під каре.

— Чому, по-вашому, Лаура вбила Шюллера? — запитав Ньєман.

— Бо він дізнався, що вони з Юргеном не рідні брат і сестра.

— Тобто ви визнаєте, що всиновлення грає ключову роль у цій справі. Чорні мисливці...

Цього разу Івана повернулася до нього, тримаючи руку на спинці Кляйнертового сидіння.

— Ньємане, ваша історія не тримається купи. Спочатку ви сказали нам, що вони вбивці. Потім — що вони захищають Гаєрсбергів. Тепер ви стверджуєте, що вони винищують лише тих спадкоємців, яких...

— Це наглядачі. Їхнє завдання — вбивати... цих запасних дітлахів.

— Коли тим перевалить за тридцятку? І так у кожному поколінні?

Івана повернулася лицем до вітрового скла. На неї регулярно потрапляло сонячне проміння, штрихуючи її профіль, ніби старовинний кінопроектор.

Перед ними простягалася пряма дорога, яка, здавалося, ніколи не досягне лісу. Ньєман подумав про

лісовий масив Ланд, цей безмежний обшир, який повністю засадили деревами в дев'ятнадцятому столітті. Можливо, Гаєрсберги зробили те саме. Більше дерев — більше здобичі...

— Є й інша причина, чому ваша думка хибна, — налягала Івана, не зводячи очей із дороги.

— Яка?

Вона знову обернулася, і він прочитав на її обличчі своєрідне співчуття через його безглузді ідеї. Ньєманові більше подобалося, коли вона гнівається.

— Якщо слідувати вашій логіці, прийомна дитина завжди була старшою в сім'ї, адже батькам не вдавалося зачати рідну.

— Саме так.

— Отже, вбитий син щоразу мав бути найстаршим.

— Так.

— Сьогодні вночі ми з Фабіаном переглянули архіви Гаєрсбергів...

Івана знову назвала німця на ім'я — він не пригадував, щоб вона хоч раз назвала його П'єром. *Чорт*. Ці двоє разом.

— Не завжди зникала старша дитина, — відрізала вона. — Ваша теорія «запасних дітей» не працює. Цих спадкоємців убивали з іншої причини... Не рахуючи ще однієї проблеми.

— Якої?

— Якщо сім'я щоразу вирішувала взяти прийомну дитину, вони обирали б хлопчиків, чи не так?

— Так.

— Наші пошуки показали, що деякі Гаєрсберги, які зникли в дев'ятнадцятому столітті, були жінками. Отже, вони не були прийомними.

Ньеман поклав руки в кишені й знизав плечима.

Озвався Кляйнерт — вони вирішили добити його вдвох:

— Повернімося до вбивства Шюллера. Чому це не могла зробити Лаура фон Гаєрсберг?

— Питання радше ось у чому: навіщо їй це робити? Бо Шюллер дізнався, що Юрген не був Гаєрсбергом? Рано чи пізно це все одно вплигло б.

— Тоді Шюллер виявив ще дещо.

Івана знову обернулася й кинула на нього викличний погляд.

— Якщо Лаура не винувата, навіщо їй тікати?

Ньеман пригадав, як вона курила в темряві посеред своїх прозорих стін. Невже чекала на нього? Чи щойно повернулася від Шюллера, якого вбила? Чи вона вже тоді запланувала переспати з ним, аби від нього змитися?

— Вона не тікала. Вона хоче звести рахунки. Взяла батькову рушницю. Поїхала помститися.

— Це що по-вашому, Ньемане? — скрикнув Кляйнерт. — Якийсь вестерн?

Ньеман завагався, але тоді докинув:

— Гадаю, учора ввечері я сказав щось таке, що наштовхнуло її на здогад.

— Шепнули під ковдрою, так? — зіронізувала Івана. — Уся ця ваша хрінь починає нагадувати водевіль.

Флік розтулив рота, аби її осмикнути. Але Кляйнерт його випередив:

— Вони тут.

Ньеман зиркнув на нього і побачив, що його погляд прикутий до дзеркала заднього огляду. Француз підтягнувся вище і теж визирнув через заднє вікно.

Видовище викликало в нього похмуру посмішку.

Принаймні їхня смерть матиме історичне підґрунтя.

У вигляді історії геноциду євреїв у Білорусі та Україні, розпочатого нацистами в 1941 році.

Брудна робота Чорних мисливців.

60

Мало не стоячи одним коліном на сидінні, Івана, яка теж розвернулася, спостерігала за кортежем, що їхав за ними безлюдною дорогою. Спершу на думку спала серія фільмів «Шалений Макс».

Посередині дороги їхав чорний джип, довкола нього — «нортони», з якими вони вже мали справу. Чоловіки на цих машинах були ті самі, що й тієї ночі у Фрайбурзі — шкірянки, темні плащі, вермахтово-зелені балаклави. Легіон смерті, що їздив на безсвинцевому бензині.

Кортеж, який гнав на повній швидкості, чітко давав зрозуміти, що збирається наздогнати їх, не гальмуючи. Кляйнерт уже тиснув на газ, правою рукою хапаючи рацію. Ньеман вийняв із кобури свій «Глок». Івана не могла повірити в цей дорожній напад. Не в 2018 році. Не в Баден-Вюртембергу. Не...

Перший удар відкинув її спершу на вітрове скло, тоді, підборіддям уперед, на підголівник сидіння. Машину занесло. Івана ковзнула на підлогу між сидінням і бардачком, ледве не задушившись ременем безпеки. Вона встала, геть оглушена, відчуваючи в роті присмак крові.

Кляйнерт прикипів до керма, облишивши рацію — пізно кликати на допомогу. Ньєман опустив своє вікно і вже виставляв у нього голову, стискаючи в руці пістолет. Івана бачила його зі спини, розвернутим на три чверті, його скронею стікала цівка крові, ніби стрілка на панчосі. Певно, йому теж добряче дісталось під час удару.

Усі як води в рота понабирали, і це було найгірше. Не було вже чого говорити. Next step¹ — головою в кювет чи кулю в потилицю. Івана саме діставала пістолет — чи радше намагалася, бо заплуталася в куртці, що зібгалася на спині, і ремені, який її душив, — коли другий удар відкинув її на приладну дошку. Вона ковзнула підборіддям по пластиковій поверхні, що зменшило силу зіткнення. Однак цього разу їй здалося, що тачка аж відлетіла по косій у бік сосен.

Кляйнерт закричав. Ньєман зник. Івана встала і побачила, що її наставник також підводиться між задніми та передніми сидіннями. Покрутивши головою, вона побачила байкерів, які тепер їхали з ними на рівні: полотняні капюшони, льотчицькі окуляри, чорні хустки. Вона знову подумала про якийсь «outlaw biker

¹ Наступний етап (англ.).

film»¹, але від їхнього вигляду, їхньої цілеспрямованості в неї чомусь кров холонула в жилах. Це був не спектакль. Кожна деталь видавалася правдивою й жорсткою та відсилала до найстрашніших періодів в історії.

Схоже, їм був кінець.

З одного боку, ситуація здавалася абсурдною — як це так, напасти на поліцейських? З другого, це відбувалося з ініціативи володаря. На цих землях панував лише один закон — закон Гаєрсбергів. Троє фліків були зайдами, чужинцями, невірними. Й аварія сталася так швидко...

Тоді відбулося дещо неочікуване, точніше не відбулося: Чорні мисливці не намагалися нічого зробити. Вони просто їхали обабіч них, ніби ескорт, а джип збавляв швидкість.

Ньеман не ворушився, вагаючись, чи стріляти по байкерах-злочинцях, хай і бездіяльних. Івана тримала свій 9-міліметровий, тремтячи й відчуваючи струмені поту між пальців. Кляйнерт і далі розганявся, приклеївшись носом до вітрового скла. Урешті-решт троє фліків презирнулися: що тут відбувається?

Перш ніж хтось із них устиг хоч щось сказати, байкери натисли на газ і обігнали їх. Водночас джип наздогнав їхню машину і знову вдарив. Кляйнерт піддався невдалому рефлексу, крутнув кермо і загальмував — чи навпаки. Авто занесло праворуч, тоді воно вирівнялося, але підскочило на всіх колесах, трусячись і скрегочучи.

¹ Фільм про байкерів-беззаконників (*англ.*) — окремий жанр у кінематографі про байкерів-бунтарів.

— Досить цієї херні! — заволав Ньєман, поки німець відновлював керування машиною.

Івана, зіщулена на сидінні, повернулась до нього: флік із закривавленим носом різким рухом зарядив пістолет. Крізь вікно за його спиною вона побачила, як джип повертає праворуч на лісову дорогу, а тоді зникає в лісі, ніби комашка, яка просто пролітала мимо.

Вона знову покрутилась і зрозуміла, що байкери теж зникли. Кляйнерт сповільнився і нарешті зупинився. Двигун гикнув, ніби задихався, і вирубився сам. Німець дихав короткими ковтками, наче плакав. Нахилившись, він намагався наосліп намацати рацію. Ньєман віддихувався з присвистом. Зрештою, Івана, що хрипіла й стогнала, почувалася не краще за своїх колег. Вона не зводила очей із прямої дороги, оточеної соснами, звідки щомиті могло з'явитися будь-що.

До чого був цей напад?

Ще одне попередження?

Спосіб затримати їх?

Ці запитання ніби навічно зависли в повітрі.

Ніхто з них не встиг помітити, як джип знову вигулькнув на дорозі праворуч, гуркочучи, мов земле-трус. Івана встигла лише помітити його радіаторну решітку, яка розрослася й затулила собою весь обрій аж до останнього удару.

Час розбився, секунди перетворилися на скельця. Ніхто не видав ні звуку, окрім шин, корпусу, двигуна. Машина зірвалася з місця і відлетіла, обертаючись у вихорі пилу й паленого асфальту. Івана вперлася

у приладну дошку, але координати вже переплутались: пластикова консоль висіла в неї над головою, з підлоги сипався дощ зі скла, потилицю притисло до стелі салону. Вона не відчувала ні найменшого болю, ні взагалі будь-чого неприємного. Вона пливла. Земна гравітація зникла, будь-яка думка, будь-яке відчуття не належало до світу можливого. Вона наважилася подумати, що їй від зіткнення переламало хребет або що її мозок розбився об вікно спереду, ніби водяна бомба...

Тоді важкий автомобіль знов упав на дах.

Івана намагалася закричати, але горло стислося, вона задихалася, придушена власними нутрощами. Вона відригнула і видала хрип, до якого домішалася блювота з кров'ю.

Знову удар, цього разу не ззовні. Угрузати в землю — це одне, а от угрузати самому в себе — зовсім інше. Її кістки впиралися в м'язи, вгризаючись у них, ніби гаки в лавці м'ясника.

Івана пригадала слово: кульбіт. Вони зробили кульбіт! Це слово заспокоїло її. Воно стало її опорою. Вона знову опинилася догори дригом у незв'язному потоці спогадів, образів, розмов, де йшлося про водіїв, які вижили в такому обертанні... Але машину досі крутило. Івана шулилася серед уламків пластику, скла, неба, втягуючи плечі: маленьке, непомітне та вразливе тіло, яке бажало, аби смерть забула про нього, крихке, ніби яєчна шкаралупа.

Останній струс був таким сильним, що Івані здалося, ніби біль пронизав усе її тіло і залишив лише руїну.

Але свідомість досі не згасла. А ще працювали аналітичні здібності: тачка врізалася в стовбур сосни переднім правим краєм і зависла двома колесами в повітрі, двома на землі.

Цей перекошений світ їй уже був знайомий. Івана відчула, як до неї повертаються спогади про Хорватію. Вона відігнала їх і спробувала повернутися до Кляйнерта: ніяк. Її притискала до сидіння подушка безпеки. Утім, доклавши зусиль, Івана вивільнила з неї обличчя і побачила, що в Кляйнерта лице все розбите. Перемащене кров'ю, воно зникало в тканині, а очі були пошкоджені розбитими окулярами. Праву руку затисло в кермі під неприродним кутом.

Неможливо було зрозуміти, чи він іще живий.

Ззаду долинули якісь звуки. Голова послухалась, й Івана змогла повністю витягти її з-під подушки безпеки. Заднє сидіння підкинуло догори, а між спинкою та стелею застрягла запаска. Ньєман якраз підводився — найкраща новина за цей день.

Івана відчула довкола очей щось тепле. Вона поранила обличчя. Та міркувати про це було ніколи. За її сидіння, зовсім близько від неї, вже хапалася величезна рука Ньємана.

— Треба звідси вибиратись, — сказав він на диво спокійним голосом. — Зараз рвоне.

Тільки тоді Івана відчула запах — бензину, звісно, але й чогось такого майже невловимого, що нагадало їй гніт бомби. Її одразу ж охопила паніка. Вона застрягла. Полотняна подушка не давала їй побачити дверцята, які

в будь-якому разі заклинило. Ніяк не відчинити. У неї залишалася одна надія: Ньєман, який відчайдушно борсався ззаду, штовхаючи ліві дверцята, але їх, здавалося, притисло самою підлогою авто, адже тачка була нахилена на 45 градусів.

Тоді Івана почала молитися — не словами, не губами, навіть не подумки чи у пам'яті. Вона молилася всім тілом, диханням, клітинами. Усе її єство стало благанням, зверненням до небес.

Всевишній цієї миті повністю втілювався в її начальникові. У її янголі-охоронцеві. У її Рятівнику. Він мусив витягти їх звідти. Мусив, як завжди, бути її захисником...

І тут у салоні затанцювали перші вогники.

61

Тріск дверцят здався їй найрадіснішим звуком у світі — Ньєманові вдалося вибратися з клітки. Але салон уже заповнювався димом, й Івана почувалася відрізаною від здорового світу, ніби вогонь і залізо забирали в неї надію.

Вона здригнулася. Це Ньєман схопив її за передпліччя. Він просунув руку понад потилицею Кляйнерта, який, здавалося, був і справді в кепському стані, просто щоб дати їй знати, що допомога, тобто він сам, на підході.

Івана хотіла щось сказати, але все, що їй вдалося, — це закашлятися і ковтнути ще трохи диму. Вона

вивчала це питання, читала статистику, переглядала цифри: тачки просто так не загораються. Але інколи — загораються. І цього «інколи» вистачало, аби вона тремтіла, мов теличка на бойні.

Де ж Ньєман?

Їй вдалося зазирнути в шпарину між подушками безпеки, і вона побачила зблизька лезо ножа. Івана подумала, що він збирається відрізати їй руку чи палець, аби витягти її з цієї розпеченої бляшанки.

Але ні, він просто продірявив подушку Кляйнерта, через що той, із закривавленим лицем, здригнувся, однак до тям не прийшов.

— Ньємане, — сказала вона хрипким голосом, — швидше.

Замість відповіді він проштрикнув і її подушку безпеки, так що Івана навіть не встигла відреагувати. Матерія хльоснула її по обличчю, але вона одразу ж відчувала полегшення.

Флік уже витягав комісара з лещат, на які перетворилося його розбите кермо, потрощена приладна дошка та нахилене, мов лезо паперорізальної машини, сидіння. Ньєман вивільняв його помалу, тимчасом як вогонь стрімко просувався вздовж дверцят по правий бік.

Івана спостерігала за ним. Вона не могла поворухнутися, ніби сповите немовля, ніби рол із кишками, кров'ю й жахом. З її обличчя, повік, очей текло. Тепер вона починала усвідомлювати цілу купу гівняних відчуттів, що віщували щось жахливе. Нерухома ліва рука, яку пронизували хвилі гострого болю, голова, на

якій ніби хтось кував залізо, нудота, від якої хотілося виблювати кишки.

Лише тоді крізь дим, який завойовував салон, Івана розгледіла, що вітрове скло сильно потріскалось. Паніка додала їй сил, вона відстібнулася й почала гамселити кулаками по залишках розбитого скла, яке легко піддалося.

Настав час проштовхнути себе крізь отвір і вибратися з цього сміттєспалювача в кольорах німецької поліції. Івана рефлекторно підбрала ствол, що валявся на підлозі, і взялася за діло. Кашляючи, відштовхуючись, деручись, вона нарешті опинилася на зім'ятому капоті. Флікіня перекотилася в бік Ньємана, якому вдалося витягти Кляйнерта з жаровні, що вже розігрівалася.

Нехай авто вибухає — їх там уже не буде.

Вони всі троє, ледве живі, опинилися між килимом із сухого листя та жагуче-блакитним небом.

Ньєман уже відтягував непритомного німця на дорогу, намагаючись якомога більше віддалитися від тачки. Івана взяла з нього приклад і пошкутильгала асфальтом до іншого берега лісу. Вона озирнулася через плече на машину, якій, схоже, перехотілося горіти чи вибухати. Автівка задовольнялася тим, що випускала клуби чорного диму, які, в певному сенсі, могли б зійти за найпереконливіший знак скорботи.

Флікіня подумала про поліцейських, які залишилися на Склянній віллі, — чи вони їхатимуть цією дорогою?

— Як він? — запитала вона.

— Дихає, а більше нічого не можу сказати.

Повіки німця були інкрустовані склом, а ліва надбрівна дуга — розбита, через що обличчя заливала кров. Грудина, мабуть, була потрощена, адже кермо добряче потовкло йому ребра. Що ж до лівої руки, вона досі вириналася під кутом, на який боляче було дивитися.

Івана повернулася до узбіччя, досі похитуючись, і роззирнулася довкола. Джип, який у них в'їхав, змився асфальтованою дорогою. Байкери не поверталися. Кінець прочухана чи початок страти? Усе це моторошно відгонило «затишшям перед бурею».

А втім, будь-який страх покинув її. Ньєман із його впевненими рухами, міцнішою за шлакоблок головою та окулярами, що бозна-як не злетіли з його носа, обнадіював її.

Ця втіха поширилася на весь ліс, й Івані здалося, ніби в її жилах тече теплий і заспокійливий рослинний сік, щось багате, смолисте, золоте, пов'язане з хвоєю та землею. Внутрішня енергія, яка допоможе їй вижити.

— Що в мене на пиці? — запитала вона, повертаючись до Ньємана.

Флік підвівся й оглянув її лице — він сам мав кілька порізів на скронях, однак його шкіра відмовлялася кровоточити.

— Усе гаразд, пусте, ранка на лобі. Жити будеш.

Вона заплющила очі. Запахи сосни, скошеної трави, вологої землі змішалися й доклалися до її запаморочення. Їй здавалося, що з нею все гаразд, але тоді вона раптом відійшла й почала блювати з потужністю газованої поливалки.

Із кожним позивом вона думала, ніби в її черепній коробці щось от-от розколеться.

Нарешті залпи порідшали, а тоді припинилися. Івана впала на коліна, її голова трусилася в ритмі стакато.

— Івано?

Нъеман вимовив її ім'я глухим, ніби здушеним голосом.

— Клич на допомогу, — наказав він, вкладаючи Кляйнерта на ложе з моху й папороті.

Їй вдалося виловити в кишені мобільний. З очей скрапували сльози, схожі на великі краплини білого воску.

Івана набрала номер центрального відділку Фрайбурга, але не добилася ані найменшого результату. Особливість земель Гаерсбергів: будь-який сигнал із неба глушили, аби голос лісу міг звучати потужно й гучно.

Відчувши, що хтось стоїть у неї за спиною, вона здригнулася й різко обернулась: перед нею був Нъеман.

— Мережі нема, — сказала вона, зводячись на ноги.

— Повернись туди, звідки ми приїхали, і поклич когось.

— Що? Та це ж мінімум десять кілометрів! Я ледве на ногах стою.

— Якщо йти в інший бік, до найближчого села двадцять кілометрів. Іди на схід. Якщо пощастить, за кілька кілометрів зловиш сигнал.

Івана оцінила ситуацію: Нъеман, лицем проти вітру, з уламками скла на плечах, із розбитим обличчям,

Кляйнерт біля підніжжя сосни, набагато більше мертвий, ніж живий. І — на завершення — вона: тремтячі коліна, напружене дихання, залиті кров'ю очі.

— А ви?

— Я? Я їх затримаю.

У неї вихопився смішок:

— А чогось кращого не вигадали? Чогось оригінальнішого?

Він повернув її лицем до дороги. Копняка під зад не було, але значення все одно вийшло приблизно таке.

— Іди собі прямо. Якщо вітер не зміниться, у тебе є шанс.

— Вітер? Що ви таке кажете?

— Іди, кажу! Вони вже тут.

— Що?

— Ти не розумієш? Полювання почалося.

Нарешті Івана збагнула: їх заблокували тут, аби перетворити на здобич, як у старі добрі часи на Східному фронті. Вона радше уявляла гавкіт, тріск гілля, перегуки. Вона помилялася.

Починався пірш.

Не мовивши більше ні слова, вона побігла туди, де сходило сонце.

Ньєман кинув погляд на Кляйнерта. Тридцять років польової роботи не дали йому ані найменшого досвіду медицини чи хоча б першої допомоги. Він не мав

жодного уявлення про стан німця — можливо, той був при смерті й задихався від кровотечі, а можливо, просто трохи поранив обличчя та зламав кілька ребер...

Ньєман схопив Кляйнертів пістолет і поклав йому в руку. Символічний захід: тільки дивом він міг би опритомніти, перш ніж ті покидьки натраплять на нього. Можна було також сподіватися, що хижак його не знайдуть, але такий убогий камуфляж — кілька соснових гілок — їх не надурить.

Тепер треба було вирішити: залишатися йому на місці захищати колегу чи заглибитися в ліс, аби привабити їх власними слідами. Невже Чорні мисливці справді вдадуться до облави на людину? Чи вони просто намагалися вбити їх під виглядом аварії?

Він перевірів патронник пістолета й прислухався. Йому здавалося, що крізь гамір лісу до нього наближалася якась об'ємніша, глибша тиша. Безгучні піршери, що просувалися в нього за спиною, чи назустріч йому, чи з будь-якого боку...

Безперечно, треба спробувати свої шанси в соло. Врешті-решт, передусім вони займуться найцікавішою здобиччю, тією, яка ще тримається на ногах і може посправжньому чинити опір. Про фліка при смерті та самку, цих неважливих, майже відразливих для піршери жертв, вони подбають пізніше.

Подумки попрощавшись із Кляйнертом, Ньєман пірнув у гілля. Відійшовши так, щоб його не було видно з дороги, він зняв пальто й черевики та закопав їх під осикою. Тоді зняв сорочку — на щастя, сіру — і, ви-

валявши її в землі, знову вдягнув, потім вимазав собі лице й потилицю багнюкою. Після цього він натер одяг сосною гілкою, щоби стерти будь-який запах тіла. І лише тоді перевірів свій арсенал: «Глок 21», два магазини, старий розкладний ніж «Опіпель», із яким він ніколи не розлучався.

Настав час пригадати, чого вчив його дідусь.

По-перше, вітер. На дорозі просто неба достатньо облизати палець, аби дізнатися його напрямок, але в лісі, де навіть найменший протяг проходить між гіллям і кущами, це вже не так очевидно.

Ньєман помітив пучок вересу та розтер кілька суцвіть на рожевий порошок, який затис у кулаці. Якщо легенди про Чорних мисливців не брешуть, якщо вони здатні відчувати запах людини чи зламаної гілки, перш за все треба просуватися проти вітру. Він сипнув трохи квітів, визначив напрям руху повітря і пішов.

Далі: звуки. Було б фатальною помилкою бігти чи метушитися. Якщо хочеш мати хоча б якийсь шанс утекти від ворога, треба злитися з довкіллям, всотати його в себе, не зачіпаючи ні гілочки, не шурхочучи ні листочком. Ньєманів дідусь навчив його переміщатися лісом: кожен крок слід починати не з пальців ніг, а з зовнішнього ребра стопи, а тоді повільно ставити решту, аби відчути, чи немає під ногою чогось, що могло б тріснути, клацнути, покотитися.

Так він просувався, час від часу сиплячи свій вересовий порошок, відчуваючи, як від вологої землі намокають шкарпетки. Ці засоби безпеки повернули

йому надію: можливо, він усе-таки зможе протриматись ось так, поки Івана нарешті зловить мережу...

Його турбувало інше: десь у цьому лісі — він майже не сумнівався — була й Лаура зі зброєю в руках. Вона вирішила пристрелити одного чи кількох мисливців, але її засліпила лють. Хоч і озброєна краще за Ньємана, порівняно із зондербригадою вона була в такій самій кепській формі, що й він, зашкарубла від сидіння в офісі та світського полювання. Нічого спільного з їхніми супротивниками, які повністю зливалися з довкіллям.

Йому спало на думку не лише вступити в боротьбу з убивцями, а й урятувати Лауру — від великого бозначого. Поки що він пройшов усього кілька метрів. Не знаючи, куди саме прямує...

Убивці дали їм фору, це точно. Коли перед полюванням випускають фазанів чи зайців, їм дають час, щоби створити ілюзію справедливого протистояння. Ньєман також сподівався, що його вороги поважали правила піршу та полювали поодиноці.

Його головною слабкістю була відстань. Якщо хижаки і справді були досвідченими стрільцями, то могли застрелити його з понад ста метрів правильною кулею, якої він навіть не побачить. Він же зі своїм «Глоком» і ножем міг заподіяти шкоди лише за кілька десят метрів чи врукопашну. Місія неможлива: як підкрастися до майстра підкрадання?

Вітер був незмінним, і Ньєман ішов далі черепашачим кроком. Він не знав, куди йде і взагалі де він. Йому протистояли загартовані чоловіки, які вивчили цю

територію як свої п'ять пальців. Він відкинув ці негативні думки і зосередився на теперішній миті: просуватися безшумно, бути невидимим, розсипати порошок із вересу...

Раптом у променях сонця забили крильми ворони. Ньєман рефлекторно, але без різких рухів подивився в тому напрямку. За сотню метрів від нього стояв мисливець. Хижак, здатний викрутитися з будь-якої ситуації, усе-таки не зміг завадити цьому польоту. Чистісіньке диво, дароване небесами.

Ньєман стояв, не ворущачись, біля підніжжя дуба, замаскований переплетенням плюща та чагарників: помітити його було нереально. Навіть різниця між відтінками сорочки й штанів грала йому на користь. Людину видає вертикальна лінія. Дві розрізнені плями в куці — і невидимість гарантована.

Пітніючи під своєю маскою з багна, він спостерігав за ворогом.

Чоловік був кольору вовка. Сірий і однотонний.

Стара вовняна куртка (вовна практично не видає звуків від тертя з гілками, дихає, поглинає будь-який дотик), кашкет, що відкидав тінь на обличчя, рукавички, які прикривали долоні. Що ще дивніше, на чоловікові були «ледергозе», баварські штани з оленячої шкіри, які ніколи не перуть і які стоять самі по собі, а також сірі шкарпетки та чорні черевики «Парабут». Власне, ідеальне спорядження, непримітне й гнучке, добре поєднуване та зручне. Більше ніякого фольклору, плащів і капюшонів, льотчицьких окулярів

та схрещених гранат. Тепер ішлося про боротьбу, пірш, мовчазне полювання...

Чоловіка здивували птахи, але він себе не видав. Незворушний більше ніж статуя, він чекав, поки ліс повернеться до свого природного ритму. В одному Ньєман був певний: той його не помітив. Величезна перевага, особливо якщо він продовжить рухатися в його напрямку.

Саме так мисливець і зробив, вичекавши добрих п'ять хвилин.

Піршер просочився крізь цвірінчання птахів, сонячні промені, повні гудучих комах, потріскування, які видавали невидимі тварини. Він просувався так повільно, що можна було засумніватися, чи він узагалі рухається — просто ще один органічний елемент, шматок кори, який можна перемістити, не порушивши загальної картини.

Сімдесят метрів.

Ньєман затамував подих. Він перетворився на сірі плями, мерехтливу тінь, неясну постать, у якій ніщо не видавало людської природи. Єдине, що його непокоїло, — це окуляри. Він не міг їх зняти, бо без них бачив не далі за струмінь сечі. Але він боявся, щоб скельця не зблиснули на сонці.

Тридцять метрів.

Досі стримуючи дихання, ніби стискаючи кулак, Ньєман обережно, дуже обережно заклав руки за спину. У праву взяв засунутий за пояс «Опінель». Лівою схопив сталеве лезо і витягнув його з дерев'яної рукоятки.

Двадцять метрів.

Піршер ішов далі, так само в сповільненому темпі. Ньєман же вростав у землю. Листя плюща лоскотало йому обличчя. На лиці витанцьовували мошки. Пальці правої руки, досі за спиною, стискали руків'я ножа.

Десять метрів.

У тіні кашкета проступало розмите обличчя. З губ постійно висовувався язик і змочував ніздрі. Неймовірно: саме так учинив би олень чи косуля, адже вологі ніздрі допомагають краще проаналізувати запахи. Невже мисливець справді вважав себе власником такого нюху?

П'ять метрів.

Чоловік досі не помітив Ньємана, який злився з листям, корою, комашками.

Три метри.

За один стрибок Ньєман опинився біля свого ворога. Лезо ніжно увійшло в тіло над грудиною, між двома ключицями, перерізаючи трахею. Така рана забезпечувала негайну смерть і позбавляла жертву будь-якої можливості закричати.

Наступної секунди Ньєман повернувся на свою позицію під дубом. Чоловік хотів торкнутися рани, але йому завадив ремінь рушниці, яку він тримав за спиною дулом угору. Заплутавшись, він упав на коліна з роззявленим ротом, опущеними руками і застиглим виразом нестями на обличчі.

Ліс навіть не здригнувся. Хіба що шелеснуло листя, злегка затрусилося гілля. Здавалося, ніби мисливець просто упав від якоїсь недуги.

Коли він повалився на килим із сухого листя, Ньєман якийсь час поспостерігав за ним вираченими очима, примушуючи себе дихати не надто гучно — кинувшись на мисливця, він нарешті вивільнив повітря з легень, і тепер дихав переривчасто, пришвидшено.

За кілька хвилин флік вийшов зі своєї засідки і наблизвся до жертви — без сумніву, мертвої. Він роззирнувся. Ніхто до нього не біг, навколо не було жодних ознак присутності іншої людини.

Ставши на одне коліно, Ньєман якраз забирав у мерця гвинтівку, коли в потилицю йому вперлося крижане дуло.

— Рипнешся — тобі кінець.

Він миттю впізнав цей серйозний голос і подумав, що справді від самого початку так нічого й не зрозумів.

63

— Повернись.

Досі стоячи на колінах, Ньєман послухався і побачив класичного піршера: безформна, безколірна куртка, капелюх невідомого типу, потерті штани, заправлені в шкарпетки, і... жодного взуття.

Усе це могло б здатися кумедним, якби не було так трагічно.

Досі цілячись у нього з однієї руки, мисливець другою підняв капелюх і опустив комір, що доходив аж до очей. У відповідь Ньєман спромігся лише похитати

головою, знову переконуючись, що він найтупіший флік на світі.

Перед ним стояла Лаура фон Гаєрсберг. Не його союзниця проти піршерів, як він гадав іще кілька хвилин тому, а головна піршерка. Та, що пустила його слідами смерть.

— Кинь зброю.

Ньєман застав руку за спину і схопив «Глок». Тієї миті, коли він збирався покласти його перед собою на землю, Лаура вдарила його ногою в сонячне сплетіння. Флік упав навznak зі збитим диханням. Він скрючився і почав хапати ротом повітря, ніби таранька, викинута з води.

Одним рухом Лаура підбрала пістолет, перевернула Ньємана долілиць і обмацувала, поки не знайшла «Опінель». Флік досі намагався вдихнути, йому здавалося, ніби все його життя зводиться до цього блаженного присвисту, що виходить із його горла.

— Вставай.

Йому знадобилася добра хвилина, аби послухатись. Спочатку одне коліно, потім друге. Одна стопа на землі, зусилля, а тоді нарешті почесне прямоходіння на двох ногах.

Він поглянув на графиню, на її розкішну чорну рушницю, ніби вилиту з одного шматка металу, і на цю цілеспрямованість у її блискучих очах, яка віщувала лише смерть — його смерть.

Лаура фон Гаєрсберг була не простим мисливцем, вона була найвищим утіленням нищівної сили, квінтесенцією вбивчого інстинкту.

— Це ти всім цим керуєш? — поставив він досить-таки тупе запитання.

Вона не зволила відповісти. Марно дерти горло за-для очевидних речей.

— Чому ви вбиваєте дітей, яких усиновляєте? — спробував він іще раз.

Цього разу Лаура зняла капелюх і вивільнила свою чорну гриву.

— Бо ми всиновляємо їх для того, щоб убити.

Це речення просочилося в Ньєманів мозок.

Гаєрсберґи влаштовували полювання на людей просто всередині родини, упродовж поколінь.

— Полювання з підкраданням, Ньємане. Це і є вся істина.

— Поясни.

Вона повернулася до нього боком, ніби щоб краще в нього прицілитися. Утім, Ньєман не думав, що вона промаже з двох метрів.

— Роль мисливця — годувати, вирощувати, плекати свою жертву, аби вона була якомога сильнішою, — заговорила вона нейтральним тоном. — Це ми і робимо з прийомними дітьми вже впродовж століть.

Ньєману здавалося, що він спить, чи марить, чи в нього кошмар. У голові паморочилося від гудіння комах. Ось як воно ведеться в Чорноліссі...

— Прийомна дитина — це наша здобич. Клан годує її, виховує, оплачує найкраще навчання, вчить її полювати, аби перетворити на найнебезпечнішого супротивника.

— І все це для того, аби справжній спадкоємець по-
змагався з ним у лісі?

— Саме так.

— Але... навіщо?

Лаура розчаровано зітхнула — завжди ця посеред-
ність простолюдю, банальність маленьких людей...

— На сьогодні наша промислова група процвітає,
але наші цінності не змінилися. Єдиний виклик арис-
тократа — це кров. Якщо Гаєрсберг нездатний зійтися
в лісі сам-на-сам зі своїм найнебезпечнішим ворогом,
то він не гідний керувати нашою імперією.

— Це божевілля.

— Це Німеччина. Одна з тих традицій, які ми люби-
мо. Славетна, автентична, жорстока. Не обманюйся
щодо нашої країни, Ньємане, тут завжди діяв «закон
найсильнішого».

До Ньємана поверталася незворушність, але точно
не слина. У горлі дерло, ніби це був укритий пилю-
кою схил.

— Ти вбивця.

— У Юргена були всі шанси. Понад тридцять років
ми давали йому зброю, ту, якою завжди наділяли Га-
єрсбергів. До того ж він вважав, що є одним із нас.

— Його виховали, не сказавши правди? Він не знав,
що його принесуть у жертву?

— Його не принесли в жертву, Ньємане. Він отримав
неоціненний шанс. Покинуте дитя отримало доступ
до найкращої освіти, до найбільших багатств. І він міг
би успадкувати все це, якби переміг мене.

Юрген зносив жорстокість батька, чіплявся за свій статус, за свої книжки, за свої успіхи. Юрген намагався завжди бути на висоті, справжнім Гаєрсбергом. Але він помилявся: він ніколи не був чимось більшим за мішень у тирі, кролика з розплідника, випущеного в ліс уранці перед полюванням.

— У цьому велич нашої родини, — вела далі Лаура. — Ми ставимо все на це полювання і даємо можливість нікчемі заволодіти нашою імперією. Для нас важить лише відбір у бою.

Дух і літера. Дух він уловив. Родина психів, яким вистачає жорстокості вводити до своїх рядів бідного хлопчика, давати йому скуштувати розкошів, комфорту першокласної освіти, створює ілюзію великої долі лише для того, аби принести його в жертву після досягнення тридцятиріччя.

Залишалася літера.

Він хотів знати, як працювала ця жадлива система. За це запитання Лаура обдарувала його ще однією по-смішкою. Врешті-решт, їй, мабуть, нечасто випадала нагода виговоритись.

— Кожна пара батьків бере дбайливо підібрану прийомну дитину.

— Оглядаєте їй зуби?

Графіня, здавалося, не оцінила Ньеманів гумор.

— Вистачає медкартки. І мінімальних відомостей про походження.

Вірш Альфреда де Вінї на могилі Юргена набував сенсу: «Злигоднів не цурайсь, твердий будь, наче з кри-

ці, / З недолею змагайсь, як вся рідня моя, / Страждай без скарг, борись і мовчки вми, як я».

Ішлося саме про це: дитина-вовк. Дитина-здобич. Ньеман думав про всі ті роки, що Лаура провела поруч із Юргеном. Постійно прикидаючись. Усе це задля того, щоб однієї ночі, голий, самотній, у глибині лісу він поплатився за своє низьке походження.

— Ти завжди казала нам, що ви з Юргеном були як двійнята.

— Це правда.

— Ти вбила людину, яку любила найбільше в житті?

— Це додаткове випробування. Закон є закон. Пірш ніяк не пов'язаний зі світом сентиментів.

А він іще кохався з цією біснуватою... Ньеман більше не тремтів. У тихому снуванні бджіл і пташок він перетворювався на айсберг, покриваючись липким потом і стискаючи зуби від страху.

— Наша родина любить ризик, кров, бій. Гаєрсберги не мають нічого спільного з цією дегенеративною епохою, у якій люди вважають себе екологічно свідомими, бо перероблюють сміття, і переконані, що підготовлюють собі майбутнє, думаючи про пенсію. Наш клан завжди слідував справжнім приписам природи — законам смерті й виживання. Гроші — це ніщо. Наша промислова група, інженерна діяльність, наша роль у політиці нічого не важить. Ми не належимо до вашого нікчемного світу.

Ньеман подумав про портрети Лауриних предків. Вона б не виділялася серед цієї галереї монстрів.

— Це тому твоя мати наклала на себе руки? — раптом запитав він.

Графиня опустила рушницю, перекинула ремінець на плече і націлила «Глок» на його власника — вона знала, що пістолет заряджений.

— Ця дурепа не мала довідатись, але вона підслухала розмову між Францом і Фердинандом. Вона не змогла знести жорсткого закону нашого клану. Вона не була з Гаєрсбергів. Просто чужинка. Ліс змітає такі примітивні створіння.

Із такою епітафією Сабіна фон Гаєрсберг могла спокійно залишитися у вічності.

— Герберт фон Гаєрсберг у 1988 році. Дітріх фон Гаєрсберг у 1966-му. Гельмут у 1943-му. Томас у 1944-му. Ріхард у 1916-му... Усіх цих чоловіків убили їхні брати?

— Не брати, а суперники.

— І прийомні... ніколи не вигравали?

— Ніколи, — відповіла вона з тріумфальною усмішкою. — Це доказ нашої абсолютної вищості. Гаєрсберги — мисливці. Мабуть, найкращі в світі. Навіть коли ми навчаємо, виховуємо, тренуємо своїх суперників, вони нічого не можуть проти нас вдіяти. Це непереборний доказ того, що вроджене ніколи не можна замінити набутим. Кров — це все, а освіта — лише блаґенька надія для плебсу.

Ньєман відчував, яким п'яним був цей прекрасний ранок. Чи можливо, щоб такий рай породив таке пекло? Чи радше щоб такий рай створив Гаєрсбергів, як природа створює рак і найгірші інфекції?

Він зосередився. Він хотів фактів. Усіх фактів. Щоб скласти протокол, нехай і посмертний.

— Як саме ви організовували ці полювання?

— Ми слухаємось арбітра, члена сім'ї, який має вирішити, коли відбудеться пірш.

— Франц?

Вона відповіла на цей очевидний здогад посмішкою, що нагадувала наманікюрений палець, який гладить гострий край леза бритви.

— Усі ці роки він дбайливо підготовлював ліс і забезпечував безперервний нагляд за територією, аби на ній можна було провести пірш так само, як і кілька століть тому.

— Це він обрав дату?

— Рік, пору року — так. Але не точний день. Нам потрібно, щоб місяць був уповні. На жаль, повня припала на цей довбаний вікенд полювання з собаками.

Ця надто помітна дата нагадала Ньєманові інше вбивство, що сталося ніби в тіні першого:

— Макса вбив Удо?

— Треба було покінчити з цим.

— Він не скористався повнею.

— Гілка моїх кузенів нижча від моєї. Їхній ритуал гнучкіший.

— Ну так, другорядна смерть...

Лаура погралася пістолетом у руці. Її вказівний палець тремтів на гачку. Дарма Ньєман вдався до саркастичного тону: графіня втрачала терпіння.

— А Чорні мисливці? — одразу ж продовжив він. — Яка їхня роль?

— Мій прадід не переховував Оскара Дірлевангера, але деякі його лейтенанти справді втекли на наші землі. Родині потрібні були надійні люди, які охороняли б наші ліси від будь-яких зайд. Ми відтворили систему Чорних мисливців. Вони ідеально пасували до того, аби захищати наш світ і допомагати нам підтримувати власні традиції.

— Були й інші історії на кшталт лінчування маленької ромки?

— Звичайно. Але нам вдалося їх приховати. Наші бригади — негідники, неконтрольовані хижаки, садисти, але вони нам потрібні.

— Вони брали участь у твоєму пірші?

— Викрали Юргена в суботу ввечері й висадили його в лісі.

— Голого?

— Ні, не голого. Але без телефона чи будь-якого іншого засобу зв'язку.

— Неозброєного?

Лаура засунула ліву руку у внутрішню кишеню куртки й витягла звідти предмет, який він одразу ж упізнав: фінський пуукко, традиційний мисливський ніж із березовим руків'ям.

— У нього був такий самий, — прокоментувала вона. — Це подарунок батька на наші десять років. Наш пірш — найсправедливіше полювання в історії.

— От тільки Юрген грав роль жертви.

— Юрген одразу ж перетворився на мисливця. Його так виховали.

Лаура досі стояла поза зоною досяжності. Дістати її врукопашну було нереально. Про спробу втечі теж можна забути. Інших ідей Ньєман не мав. Заговорити її ще трохи, потягнути час...

— Ви не слідуєте основоположному правилу піршу, — заперечив він, — тому, що стосується правильної кулі.

— Надто легко. Те, що славетно у сутичці з твариною, перестає таким бути стосовно людини. Наше полювання повинно закінчитися двобоєм із холодною зброєю. До того ж, якби ви знайшли в тілі Юргена кулю — особливо з моїх, — флікам знадобилося б лише кілька годин, щоб знайти вбивцю.

— Ти вчинила не надто обачно. Досі Гаєрсберги завжди дбали про те, аби сховати тіла. Чому не зробила так цього разу?

— Гріх гордині. Я хотіла, аби всі помилювалися моєю перемогою. Якби справу розслідували тільки німецькі фліки, то за таких умов, без жодних слідів чи зачіпок, її швидко закрили б.

Вона сховала ніж і обома руками вчепилася в «Глок».

— Ну, все, Ньємане, — сказала вона і злегка натиснула на спусковий гачок, деактивуючи таким чином запобіжні засоби австрійської пушки. — Думаю, ти дізнався достатньо.

Ньємана здивувала простота цього моменту. Він, вона, легкий вітерець, бархатисті промені сонця, схожі

на пушок персика, і... смерть на кінчику сталевого дула. Найгрізніший флік Парижа мав померти, як фазан, одного чудового осіннього ранку.

— Шюллер — це твоїх рук справа? — спробував він іще раз, аби виграти кілька секунд.

Графиня завагалася. Вона відпустила гачок, і запобіжники знову стали на місце.

— Шюллер був кмітливішим за вас усіх, — видихнула вона. — Він зумів скласти два і два.

— Тобто?

— Коли він дізнався, що Юрген прийомний, то зрозумів, що його смерть пов'язана з його походженням. Він також пригадав старовинну легенду нашого регіону про благородну родину, яка всиновляє дитину і позбавляється її, коли та починає вимагати спадку. Родина влаштовує облаву, у якій зайда стає здобиччю... Не так і далеко від нашої історії.

— Він зателефонував тобі?

— Ти й сам це добре знаєш. Хотів поговорити зі мною, поставити мене перед цим збігом фактів. Я поїхала до нього і вбила його. Очевидна помилка, але часу було мало.

Ньєман відчував лише одну втіху, і то слабку: тепер частини пазлу ідеально сходились.

— Лауро, — спробував він переконати її, — не додавай до цього жахіття ще й убивство фліка. У тебе немає жодних шансів викрутитись. Ми знаємо забагато, ми...

— Ворухнешся — я вистрелю.

Це говорила не Лаура, і Ньєман буквально відчув, як розтає від вдячності, коли побачив, як понад заростями ліщини (або чимось схожим на неї: ліщина — чарівне дерево) вимальовується постать Івани: вохряна куртка, руде волосся, руки зчеплені на «Зіг Зауері».

Його слов'яночка. Його білочка. Вочевидь, вона не послухалася Ньєманових наказів, але цьому він міг тільки радіти.

— Кидай зброю і руки за голову! — живо крикнула Івана, роздираючи лісову тишу погожого ранку.

Ньєман одразу ж подумав про інших мисливців, але далекий гуркіт вертольота повідомив йому ще дещо: Івана знайшла мережу раніше, ніж очікувалося...

Наступної миті флік глянув на Лауру, яка не поворухнулась. Вона все ще могла натиснути на гачок і застрелити хоча б його...

Однак вона опустила руку зі зброєю, і її обличчя потьмяніло, ніби промокальний папір, що всотав чорнильну пляму. Графиня зазнала поразки, тут не було жодних сумнівів. Вона глибоко вдихнула лісового повітря і закинула голову назад.

Від цього у Ньємана перехопило подих. Ця постать, звернена до сонця, зразкова краса під кришталево-чорною гривовою, сяяла несамовитою вродою, зрошеною шаленством та гординею.

Тоді вона непомітно підморгнула йому, як на першій їхній зустрічі. Ця фішка не в'язалася з її царственою вишуканістю, але вона могла собі її дозволити.

Взагалі, Лаура фон Гаєрсберг могла дозволити собі все.

Наприклад, приставити дуло 45-го до власного підборіддя й вистрелити.

64

Лауру фон Гаєрсберг поховали дуже скромно.

На похороні були присутні лише кілька родичів (серед яких і старий Франц), жменька акціонерів, а також батальйон німецьких фліків, аби ніхто не забув про обставини. Однак представники ЗМІ були персонами нон грата.

Щойно графиню поховали, усі зникли — граф мусив рятувати власний зад, інші родичі не надто пишалися останніми подіями, а акціонери мали терміново відбудовувати свою обезголовлену групу.

Правду не було розголошено публічно. Ні місцеві фліки, ні офіцери зі штутгартського карного розшуку не висунули Лаурі фон Гаєрсберг офіційних обвинувачень у вбивстві Юргена, а французькі детективи подали рапорти по той бік кордону.

Офіційна версія в Німеччині полягала в тому, що Лаура покінчила життя самогубством у лісі, що могло зійти за зізнання чи, навпаки, за вчинок чистого розпачу через загибель брата — або ж і за те, і за те.

Та й потім, усе, що було в Ньємана та Івани — це усне зізнання померлої, тобто нічогісінько. До того ж чоловік, із яким Лаура нібито провела ніч, коли стало-

ся вбивство, комерційний директор на ім'я Штефан Грібе, із невідомих причин відмовлявся переглянути свої свідчення. Перед законом Лаура була очищена від будь-яких підозр.

Натомість Удо арештували за вбивство Макса. Жодного жалю до тих, хто вижив. Його мотив не було з'ясовано остаточно — боротьба за владу, убивство через ревності, — але ЗМІ, яких досі стримував страх перед суверенами, пустилися берега, віднині описуючи Гаєрсбергів як банду вироджених нащадків.

Навіть фліки до кінця не прояснили справжній мотив убивств. Цей сімейний пакт, згідно з яким спадок розігрувався на звичайному полюванні, згадувався лише в рапорті Ньємана та Івани, і ніхто не став про це розводитись. Занадто божевільна ідея, занадто далека від реального світу звичайних людей, які люблять своїх дітей, а полюють на тварин.

Убивство Філіппа Шюллера більше вписувалося в норму: Лаура вбила його, аби ніхто не дізнався, що Юрген прийомний. Насправді цей мотив також здавався неправдоподібним: жертва не була справжнім фон Гаєрсбергом, то й що? Таке відкриття не було варте вбивства, хай навіть стало б відомо, що родина підробила видане мерією Фрайбурга-ім-Брайсгау свідоцтво про народження Юргена, у якому він був записаний Гаєрсбергом.

Старого Франца арештували, але відразу відпустили. По-перше, тому, що в нього були найкращі адвокати в Баден-Вюртемберзі. По-друге, тому, що

обвинувачення проти нього були неконкретні. Детективи не мали жодного доказу, що саме він керував лісовими дуелями. Що ж до зондербригади, старий не міг відповідати за вчинки лісників і мисливців «Шварцес Блут».

Злочинців засудили, але за незначні правопорушення: спроба залякування французьких поліцейських, розведення забороненої породи собак, утеча з місця аварії в лісі... Там і не пахло обвинуваченнями, про які мріяли Ньєман з Іваною: допомога у вбивствах на «полюваннях», жертвами яких стали Юрген і Макс, спроба вбивства фліків, напад на неповнолітню ромку...

«Забий», — просто сказав Ньєман своїй напарниці. Попри враження, яке могла створити його затятість у розслідуванні, він не вірив у правосуддя. І ще менше вірив у правду. Важила лише провина, і він був готовий на все, аби витягти її на світ Божий. Але після цього — зізнання, адвокати, судді, вироки... Тут він умивав руки, адже взагалі зневажав людство. Отже, жодна людина не могла чинити неупереджене правосуддя. «Правди не існує, — наполягав він на своїх заняттях у школі поліції, — є тільки правдоподібна брехня».

І все одно це розслідування добряче підкосило Ньємана. Подобалася йому вбивця, Лаура, чи ні, неважливо. Проблема була в тому, що він дуже сильно помилився. Мабуть, іще ніколи він не був настільки далекий від правди. Чи то засліплений вродою графині, чи то переможений на полі, яке, як йому здавалося, він так

добре знав, — на ниві зла, — він ні про що не здогадався. Це було рівняння майже абсолютної жорстокості, яке розташовувалося на трохи зависокому для нього щаблі.

Усе, що він виніс із цієї історії, — це ще один мрець, його дев'ятий. Безперечно, це був законний самозахист, але легкість, із якою лезо зайшло в горло мисливця, становила спогад, що його він не міг позбутися.

Упродовж трьох днів він не розтуляв рота, а Івана облишила його марніти просто на очах. У неї були нагальніші обов'язки: завершити протоколи розслідування і підсумувати всю справу.

Як не дивно, вона ставилася до цієї історії спокійніше за Ньємана. Івана бачила в житті набагато менше звірств, ніж він, але її вроджена ненависть до привілейованих прошарків суспільства та природний бунт проти ідей генетичної вищості, соціального домінування й очищення крові давали їй змогу легше прийняти систему Гаєрсбергів.

Але й вона ні про що не здогадалася. Вона лише сприймала навколишнє насильство — калічення жертв, пальці, затиснуті в стартері мотоцикла, мертве тіло Шюллера серед пробірок — і намагалася виконати свою роботу. Її фантазія ніколи не могла б зайти далі за уяву самих Гаєрсбергів.

Фліки мали можливість скласти рапорти у Франції, але Івана захотіла затриматись під приводом необхідності узгодити все з німецькою поліцією й подати повний звіт, що було правдою лише наполовину.

Насправді в неї була абсолютно інша причина: вона щодня навідувала свого героя в Університетсклінікумі (Університетській лікарні Фрайбурга-ім-Брайсгау). Пораненого героя, який навіть у піжамах змушував її серце тьохкати.

65

Кляйнерт відбувся досить-таки легко. Рентген показав черепно-мозкову травму, але без гематоми, три зламані ребра, тріщину в ключиці та зміщення плечової кістки, усе з правого боку. Утім, ребра обернулися проти свого власника і, мов ножі для риби, порізали йому м'язи, тканини і навіть внутрішні органи — Івана не все зрозуміла: головлікар розмовляв англійською з таким акцентом, ніби клацав підборами на кожному приголосному.

Що ж до найприголомшливіших ран, порізів на очах, вони виявилися несерйозними. Лікарям довелося витягувати з його повік крихітні скельця, і ця робота, що вимагала великого терпіння, закінчилася двома щільними пов'язками, як у сліпого з фільмів про війну.

Коли Івана навідувалася до німця, він слухав її, але бачити через пов'язки не міг. Суцільна романтика. От тільки Івані доводилося підкорятися розкладу відвідувань його жінки і двох дітлахів, зносячи звичні припущення таємної коханки. «Так тобі й треба», — думала вона. Їй не лише доводилося поступатись місцем законній дружині, а й миритися з цією зразковою,

гідною матір'ю, яка виховувала його дітей і зуміла втримати їхнього батька поруч. Усе, чого сама Івана зробити не змогла...

Коротше кажучи, вона приходила до свого Кляйнерта за спиною його дружини і за спиною Ньємана, як викурюють косячок у тамбурі. Після цих візитів вона виходила з лікарні злегка під кайфом, тримаючись за стінку і чіпляючись за свої мрії, що були схожі на глухий кут і мали завершитися після штампуги на рапорті та міцного рукогортання з зеленими кепі.

Останньої ночі розслідування, повертаючись із замку Франца, вони кохалися — насправді не до кінця, але були на пів шляху. Лише у фільмах коханці кінчають із першого разу в тачках із запітнілими вікнами. І все одно Івана отримала величезне задоволення — душевне. Усе мати неможливо, думала вона, тож скористайся цим на повну. Відсутність надії — це найвища перемога надії, щоб ніколи не розчаровуватися ні в житті, ні в людях.

Але сьогодні обстановка була інакша. До останнього її візиту приєднався Ньєман, і тут уже не йшлося про романтичну пригоду. Вони прийшли попрощатися з колегою, от і все.

66

На них чекав сюрприз: на Кляйнертові вже не було пов'язок і навіть окулярів. Івані здалося, ніби він цілковито змінився. У його очах ніби зосередилися всі ознаки втоми та посттравматичного стресу. Схудлий,

виснажений, німецький флік був схожий на маску. Його довге волосся, що спадало з високого чола, і приклеєна до лиця борідка тепер видавалися штучними.

Побачивши вираз обличчя своїх відвідувачів, Кляйнерт поспішив оголосити:

— Лікарі кажуть, мене можуть виписати за тиждень.

— Супер, — сказав Ньєман повним завзяття тоном. — Сьогодні ми повертаємось до Франції.

— Склали всі рапорти?

Флік зморщився, тоді всміхнувся, трохи з запізненням зрозумівши цю шпильку.

— Не кепкуйте, Кляйнерте.

Івана трималася трохи поодаль зі схрещеними на грудях руками, стоячи на одній нозі, ніби чапля на болоті.

Кляйнерт простягнув руку до тумбочки і схопив старомодну папку з картонною обкладинкою та столом роздруківок.

— У мене є для вас новини, — сказав він, розгортаючи підшивку і сідаючи на ліжку пряміше. — Ульріх Таффертсгофер, генетик з інституту Макса Планка, продовжив дослідження.

— Яке дослідження?

— ДНК Гаєрсбергів. Він порівняв інші зразки і виявив приголомшливий факт: каріотип Юргена має багато спільного з генетичним фондом роду.

— Не може бути, Юрген був прийомним.

— Так усі подумали, бо його ДНК відрізнялася від Лауриної, але все навпаки.

— Це Лауру в дочерили? — запитала Івана, якій пере-
хопило подих.

— Саме так. Таффертсгофер упевнений: Юрген на-
лежав до клану.

— А Макс?

— Він прийомний, тут жодних сумнівів. Рідними
дітьми були Юрген та Удо.

Ньєман нервово тарабанив пальцями по бильцю
ліжка.

— Лаура була впевнена, що вона з Гаєрсбергів...

— Мабуть, їх обох переконували, що це вони —
кровні нащадки, аби більше мотивувати.

Івана уявляла собі цю абсолютно збочену систему,
яка полягала в тому, щоб нацьковувати дітей — чи
радше підлітків — одне на одного, аби пізніше звести
в двобої. Ці дітлахи любили одне одного, підтриму-
вали одне одного перед авторитарністю батька та
жорстоким вихованням, але вища справа їх розді-
лила.

Розмірковувала вона й над іншим аспектом цієї іс-
торії: цього разу виграла чужа дитина. Кров скромно-
го походження здобула імперію Гаєрсбергів, ніби її
зненацька повернули народу. Попри все, ця ідея їй
подобалася, і не в останню чергу тому, що зайда, який
зрештою став переможцем, — жінка.

Кляйнерт продовжував свою розповідь усе більш
захопленим голосом. Івана зважувала, наскільки це
розслідування знищило його ілюзії, але розвинуло його
як фліка. Він вийшов із нього кращим, сильнішим, і це

підтверджувало глибинне переконання Івани: усіляка мерзота — добриво для фліків.

Невдовзі в лікарняній палаті запанувала тиша. Ньєман повернувся до вікна і кілька секунд розглядав краєвид. Івана точно знала, про що він думає чи принаймні що відчуває: йому не терпілося піти з цієї задушливої палати, покинути цю атмосферу одужання, дуже добре знайому флікові з часів Гернона.

Івана очікувала, що він попрямує до дверей, буркнувши «до побачення» собі під ніс, але коли Ньєман обернувся, на його обличчі сяяла усмішка.

Він підійшов до Кляйнерта і схопив його за праву руку — під білою шкірою німця виднілися вени й сухожилля.

— Бувайте, Кляйнерте. Мені складно це казати, але мушу визнати, що ви класний флік.

Німець усміхнувся на видиху, ніби випустив мильну бульбашку.

— Можна мені Івану на пару слів?

Велет в окулярах, здавалося, усе зрозумів, але з його обличчя не зійшов доброзичливий вираз. Не було більше жодної потреби грати в охоронця-мачо.

— Даю вам попрощатися.

Опинившись наодинці з Кляйнертом, Івана усвідомила, що її голова геть порожня. На язика не крутилося ні найменшої фрази, ані найменшого слівця. Вона дивилася на свого поліція і вже сприймала його як спогад. Німець, здавалося, уловив її настрій — можливо, його самого охопили такі самі почуття.

— Не думаю, що ми знову побачимося, — сказав він.

Івана сіла на край ліжка і взяла його за руку — суху й легку, ніби шматок крейди. Німець не ворухився, задовольняючись легкою усмішкою.

Вона ніяк не могла вимовити хоч слово. Треба було написати промову.

— Ми — ніби вцілілі в катастрофі, — допоміг він їй. — Наші життя врятовано, але смерть виграла.

«Ну от, на тобі», — подумала вона, аби розвіяти серйозність ситуації. А проте вона не могла б сказати краще чи гірше. Івана нахилилася й поцілувала його в лоб, як цілують дитину, і, ніби щоб поглибити враження, ніжно скуйовдила йому волосся.

«От і докотилися, старенька, — знову подумала вона. — Твій син — дорослий чоловік, а ти ставишся до чоловіків, як до дітей...»

Івана нагородила Кляйнерта останньою усмішкою і пішла. Поки вона дійшла до дверей, її ніжність перетворилася на лють, приязність — на ненависть. Вона думала про Кляйнертову дружину, дітей, його спокійне сімейне життя, і їй захотілося виблювати від такої посередності.

Ця думка-плювок, повна ненависті й образи, нічого не була варта, але несла вагу її власного розпачу. Івана злилася на німця за те, ким була сама. Вона заздрила його банальності, спокою, конформізму, бо сама ніколи не могла досягти цієї простоти.

Переступивши поріг, вона обернулася й адресувала йому ще одну усмішку, цього разу щирі й відкриту.

Зрештою, вона любила його як ідею, як проєкт, щось таке, що вивищувалося над навколишнім лайном і чого в неї ніхто ніколи не міг украсти.

Мушкетер усміхнувся їй у відповідь, і вона подумала: «Ти просто дурепа». Вона повторила цю думку ще раз, зачиняючи двері, хоча мусила б повернутися й поцілувати його по-справжньому.

Але вже дорогою до ліфта Івана опанувала себе. До неї повертався гнів. Урешті-решт, саме ця злість надавала їй сил.

Ньєман чекав біля ліфта. У кабіні вона нарешті розридалася, а її шеф дивився то на підлогу, то на стелю, то на ряд кнопок. Він почувався в'язнем, замкненим у клітці разом із диким звіром — пронизливим смутком його слов'яночки.

67

Перш ніж сісти у «вольво», вона кинула погляд на яскраву синяву неба й закурила, ніби щоб остаточно спалити клубок у горлі.

— Ти йдеш, га?

Ньєман знав тільки одну тактику приховування емоцій: буркотіти.

Вона зробила ще одну затяжку і розчавила недопалок носком черевика.

— Зараз.

Усівшись у салоні, скрутившись клубочком, упершись п'ятками в приладну дошку, вона більше не ду-

мала про Кляйнерта, тобто берегла його на потім, ніби дорогоцінний талісман, який можна час від часу витягати.

Ньєман їхав у напрямку автомагістралі. Їх досі оточував ліс в усіх можливих формах, але він був ніби перерізаний надвоє, відсунутий далі транспортним потоком. Скоро з'являться рівнини й оброблені поля. Ще трохи згодом — сірість паризького передмістя, бетонні пляжі, накриті свинцевим, токсичним небом — нарешті.

Івані небагато потрібно було для щастя, і всі ці речі стосувалися міста, гамору, забрудненого повітря. Кожен елемент, узятий окремо, викликав у неї відразу: машини, бруд, сморід, містяни... Але разом усе це становило чарівну атмосферу, принаймні на її думку.

Раптом вона прокинулась: вона задрімала, уявляючи гул Парижа. Вони вже перетнули кордон. Івана опустила вікно й закурила ще одну цигарку. Ньєман нічого не сказав. Флік міг мовчати годинами. Вона це ненавиділа. Утім, це мовчання не містило жодного значення: ні байдужості, ні гніву, це був просто невидимий паркан.

Потягуючи цигарку, ніби щоб обігнати вітер, що залітав до салону й притьмом пожирав сигарету, Івана міркувала, яку тему обрати, щоб розбити цю Китайську стіну.

У суїцидальному пориві вона наважилася на найгіршу з них:

— Ньємане, у мене є запитання.

— Можеш зачинити вікно?

Івана викинула недопалок і послухалась.

Вона збиралася порушити табу, і ця думка захоплювала її не менше, ніж лякала.

— Чому ви боїтеся собак?

68

Тиша, здавалося, раптом стиснулась, й Івана почала побоюватися вибуху, яким би він не був. Старий флік захрипів, видавши щось між бурчанням і зітханням. Його голос був такий низький, що інколи сягав нерозбірливих тонів, близьких до сейсмічної хвилі:

— Я вже розповідав тобі про свою сім'ю?

— Ви ніколи нічого мені не розповідали.

— Ну, гаразд. Я народився в Ельзасі у родині без історії. Вічно зайнятий батько та емоційно нестабільна мати, депресивного типу.

Івана подумала про батьків Гаєрсбергів, але далі порівняння зайти не могло.

— Тож коли в мого брата щось пішло не так, вони нічого не помітили.

— У вашого брата?

— Старшого на три роки. Ми ділили все, абсолютно все. А одного дня все пішло шкереберть.

Ньеман завагався, перш ніж продовжити. Гудіння мотора, хоч і приглушене зачиненими вікнами, ніби погучнішало.

— Жан, — повів він далі за кілька секунд, — так його звали, почав розмовляти сам із собою. Вночі,

лежачи в нашій кімнаті, я чув, як він звертається до стелі, його мучила чистісінька манія переслідування.

— Він страждав на психічний розлад?

— Зараз його шизофренію швидко діагностували б, але тоді, в Ельзасі... Та й потім, Жан умів приховати свою хворобу. Я єдиний про неї знав...

Знову запала тиша, ніби буря, яка, начебто віддалившись, ударяє ще ближче, ще сильніше.

— Спочатку Жан вважав мене своїм союзником. Він пояснював мені найменші подробиці свого божевільного світу. Як він будував пастки над мостами авто-страд, аби каміння попало на машини й попередило всіх про його силу. Як він ловив ночами кротів і пив їхню кров, аби покращити слух і відчувати вібрації в темряві. Навіщо він плів таке собі павутиння, кожен край якого стискав за шию пташеня, викрадене з виводку чорних дроздів. Щоранку він годував їх, дивився, як вони ростуть і душаться сталевим дротом...

— Ви не розповідали про це батькам?

— Вони подумали, що я все вигадую. Кажу ж, Жан умів триматися перед дорослими. Він дбайливо приховував свій маячливий усесвіт.

— А в школі?

— Так само, хоч там інколи траплялися дивні нещасливі випадки, саботаж...

Івана почувалася так, ніби повільно ковзає підступним схилом без жодної зачіпки. Вона боялася того, що чекало на неї внизу...

— Скільки вам було років?

— Йому тринадцять. Мені десять.

Ньєман не відривався від дороги, але складалося враження, ніби він дивиться зовсім не на асфальтову смугу. Івана відчувала нервові напруження його рук, які до конвульсій стискали кермо.

— Жан почав не довіряти мені, не хотів зі мною розмовляти, окрім як заради погроз. Це здається нереальним, але я зрозумів, що він збирається мене вбити.

Івана не знала, куди діти очі: прямі лінії перспективи попереду не в'язалися з цією інтимною історією. Але й мови не було про те, щоб глянути на нього самого. Мабуть, вона побачила б обличчя мерця з тугими, мов мотузки довкола труни, м'язами.

— Я зрозумів його план на канікулах, у батьків нашого тата. У старих був пес, якого звали Реглісс. Кане-корсо, нащадок бойових псів римських легіонів. Собацюр, здатних поборотися з левами на арені чи захистити шльондр у римських нетрях.

— Симпатична порода...

В Івани просто вихопилася ця шпилька. Вічний саркастичний рефлекс.

— Жан вимуштровував його на мене, — вів далі Ньєман. — Реглісс був великим плюшевим ведмежатком, добрим, лагідним песиком-захисником, але Жан докладав зусиль, аби пробудити його вбивчі інстинкти. Під час кожних відвідин бабусі й дідуса він повертався до цього, перетворюючи Реглісса на бойового пса, який має лише одного ворога — мене.

— А що батьки?

— Ти маєш на увазі, дідусь із бабусею. Вони не розуміли, що відбувається. Навіть глузували з мене — маленький страхополох, який боїться нашого вірного собаки.

— Він нападав на вас?

— Ні. Щось його досі стримувало. Сила звички, природжена ласкавість, не знаю... Але я помічав найменші його рики, рухи. Я весь час і всюди відчував цю загрозу...

Ньеман перевів подих або ж просто приводив до ладу спогади, як збирають колоду карт, аби знову її роздати. Він мав намір опуститися ще далі, ще глибше.

— Однієї неділі бабуся з дідусем поїхали на сільськогосподарську виставку, якусь дебільну фігню за п'ятдесят кілометрів від дому. Жан мав наглядати за мною. Мене паралізував страх, але його божевілля, здавалося, того дня відступило. Він був спокійним, логічним, ясно мислив. Навіть жартував, казав, буцім сподівається, що я ніколи не вірив у ці історії з дresiруванням і помстою. Тієї миті я майже повірив йому знову. Ми пообідали перед телеком (я попросив його прив'язати Реглісса біля буди). Це була епоха «Месників»¹, ти не пам'ятаєш... На якусь коротку мить я подумав, що все стало як раніше...

Коли я прокинувся, у мене були зав'язані очі. Моя мати жила на фенобарбіталі, мабуть, Жан підмішав

¹ Ідеться про британський шпигунський серіал, який виходив у 1960-х роках.

його мені в їжу. Я не мав жодної гадки, де я чи котра година. Тіло розривали опіки — у певних місцях: на передпліччях, на щиколотках, на поясі... Але найгірше відчуття було посередині тіла, десь між ногами, це був розсіяний жар із гострими краями, він врізався мені у внутрішні боки стегон і пульсував.

Я спробував закричати, але рот був заткнутий кляпом. Під час вдиху мене пронизували конвульсії, напади паніки, які розривали мені ніздрі... Лише тоді я відчув запах, цей довбаний запах дикої тварини, відчув усіма порами шкіри... Там був собака, зовсім близько, можливо, навіть усередині мене, і мій піт починав пахнути цією їдкою сумішшю звіриного смороду й мокрої шерсті... Реглісс був поруч, зовсім близько, але де?

Івана боялася тієї миті, коли Жан зніме пов'язку з маленького П'єра, адже все це відбувалося тут і тепер, у салоні «вольво». Вона вчепилася в ручку дверцят, суглоби пальців побіліли, нігті до крові впилися в долоню.

— Ми були в хижці мого дідуся в глибині саду, — повів далі Ньєман, ніби неспішно зняв пов'язку з очей у своїх спогадах. — Він припнув мене до стільця десятками гальмівних тросів від велика, які утворювали гігантське павутиння. Реглісса Жан прив'язав до мене. Затиснув у мене між ніг так, щоб мої геніталії опинилися в його роззявленій пащі. Він іще більше стиснув пута на собаці, так, щоб той через біль чи лють одним махом оскопив мене... Але Реглісс не рухався. Він за-

стиг із моїми яйцями в роззявленій пащі, пускаючи слину мені на штани. Його очі були вологі. Як не дивно, у ньому не було жодної агресії. Він дивився на мене цим плачливим поглядом собаки, який чекає на щось від свого господаря, мовчки благаючи...

Я спробував заговорити до нього найласкавішим голосом, аби умиритворити його, прошепотіти йому щось заспокійливе, але з горла не долинали жодного звуку. Мій страх перейшов будь-яку межу. Я міг лише сидіти, незворушний, німий, ніби мене й не існувало... Секунди абсолютного жаху, які усвідомлювала частина мого мозку, сформована мільйони років тому...

Івана опустила на сидінні, так що їй майже не видно було дороги. У скронях, ніби старий такелаж на палубі, било запитання:

— А... ваш брат?

— Він спав переді мною, просто на підлозі. Цей мудак заснув просто посеред езекуції, залишивши мене в смертельній позі. Таке з ним часто траплялося: посеред зриву його раптом зморював сон, ніби перегрітий мозок вимикався. Картинка була справді... незвичайна. Я, прив'язаний, ніби наркодилер, якого допитують боси, задиханий собака з моїми яйцями в зубах — і братик, який мирно хропе біля свого творіння...

Ньєман замовк. Невже це кінець історії? Так чи інакше, хлопчик вижив — але в якому стані? Думка про те, що Ньєман не повністю чоловік, пронеслася Іваниними венами, ніби хвиля розпеченої лави...

— Ніщо не відбувалося, поки не прокинувся мій брат. Він подивився на мене, помилювався своїм виступом і мовчки звівся на ноги. Перерізав кабелі й звільнив мене. Пес одразу ж утік, скавчачи, а я знепритомнів. Коли я прийшов до тями, то лежав на своєму ліжку. Жан більше ніколи не згадував цю сцену. Усе сталося так, ніби мені це наснилося. Насправді це йому вона снилася, бо він усе забув. Я став персонажем його кошмарів...

Гудіння «вольво» досі акомпанувало їхній розмові. Безперервний гул, ніби закільцьований.

Хвиля жару, що пронизала Івану, перетворювалася на докучливу сверблячку фліка, який завжди хоче знати більше.

— І... — наважилася вона, — це все?

Він повернувся до неї і виплюнув:

— А тобі недостатньо?

Вона втягнула голову в плечі. Він щойно показав їй саме ядро своєї понівеченої особистості, а вона поводитись як дівчина, яка не зрозуміла кінцівки фільму.

Він зітхнув і раптом ніби визнав, що їй і справді можна виділити ще трохи інформації:

— Мої батьки так і не дізналися про ці тортури... Я захворів, сьогодні це назвали б депресією. Я відмовлявся ходити в школу, зачинявся у своїй кімнаті, не хотів звідти виходити. Тоді сталося поспіль дві пов'язані з цим події.

Спочатку помер Реглісс — ми ще були в дідуса з бабусею. Ніхто ніколи не дізнався, від чого, але всі підо-

зрювали мене. Жан безперестанку звинувачував мене... А потім у Жана в коледжі стався психічний зрив. Я вже не пригадую конкретних обставин — насправді, подробиць мені ніхто ніколи не повідомляв, — але було неможливо й далі заперечувати його хворобу: це бачило пів класу. Його госпіталізували й перетворили на зомбі, накачаного ліками, і відтоді постійно переводили з одного закладу в інший.

За цей час на мене звалили роль брата, який не зумів своєчасно підняти тривогу, мало не зрадника. Мене відправили в пансіон. Я більше ніколи не повертався додому. Ця сім'я нічого мені не дала, і я розумів, що й дати не може. Я вирішив викручуватися самотійно, і в мене не так і погано вийшло. Я завжди вважав сім'ю слабкістю, а самотність — силою. Ось так я й зумів утриматися на ногах. Але після всього цього, звичайно, з собаками було покінчено.

По цих словах запала тиша. Але Івана не закінчила: вона була фліком, вона розгадувала загадку, яка мучила її роками і якимось незбагненим чином потаємно поєднувала її з Ньєманом — вона й сама віддала подібну данину життю у вигляді тривоги, фобій, нічних жахів...

— Що сталося з вашим братом?

— Він наклав на себе руки в двадцять шість років. Він жив у квартирі під наглядом лікарів і мав право виходити на кілька годин удень. Якось він поїхав у гості до наших дідуся й бабусі та повісився в хижці у глибині саду. Можливо, вона навіяла йому спогади...

Івана подумала, що їй слід просуватися легко та обачно, ніби по тонкому льоду. Але делікатність не була її конником:

— Це допомогло вам налагодити стосунки з батьками?

Ньєман усміхнувся, здивований і збентежений Іваниною наївністю.

— Ти маєш на увазі, його смерть? Анітрохи. Я навіть не поїхав на похорон. Ніколи не забувай: сім'я — це слабкість.

Їй треба було поміркувати над цією фразою, тій, яка ніколи не мала сім'ї, якій не вдалося побудувати свою. Хотіла б вона, щоб це було так...

Ньєман, відчуючи, що сказав недостатньо, додав:

— Тоді в мене вже було своє життя.

— Яке життя?

Це була помилка. Івана поставила запитання з висоти свого старого доброго скептицизму: що могло бути важливіше за смерть рідного брата? Такі банальності не мали місця в житті Ньємана, та і в її теж.

— Я став фліком і занурився в чужі злочини. Нормальний спосіб відволіктися. У кожному разі, ця професія зробила мене сильнішим стосовно моїх травм, якщо, звісно, не навпаки. Я сяк-так віднайшов рівновагу і зміг стати тим, ким є.

Івана знала, що він мав на увазі під «стати тим, ким є» — мисливцем, одержимим, убивцею. Він ніколи не приховував, що цей вчинок — вистрелити в людину у випадку законного самозахисту — визначив його назавжди.

Одного дня він поділився з нею: «Вбивати легко. Достатньо лише погодитися померти». Івана тоді не зрозуміла, що він мав на увазі. Вона тижнями розмірковувала над цією фразою, а тоді збагнула: смерть інших можна стерпіти, лише якщо приймаєш власну загибель як другорядний, анекдотичний факт. Певним чином це полегшувало життя...

Івана не могла підписатися під цією думкою. Вона також убила людину — батька свого сина, — але не тому, що погоджувалася померти. Навпаки, вона хотіла жити і врятувати свою дитину.

Утім, тепер вони з Ньєманом були такі самі, за крок до останньої межі. Ця думка водночас заспокоїла і пригнітила її. Два камікадзе на дорогах Франції, двоє загублених фліків, які знаходили в чужій смерті причини жити далі.

ЗМІСТ

I. Слід	5
II. Підкрадання	194
III. Правильна куля	318

Літературно-художнє видання

ГРАНЖЕ Жан-Крістоф
Останнє полювання
Роман

Головний редактор *С. І. Мозгова*
Відповідальний за випуск *О. В. Приходченко*
Редактор *І. М. Давидко*
Художній редактор *А. В. Беякова*
Технічний редактор *В. Г. Євлахов*
Коректор *А. М. Фурман*

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
Св. № ДК65 від 26.05.2000
61001, м. Харків, вул. Б. Хмельницького, буд. 24
E-mail: cop@bookclub.ua

- за телефонами довідкової служби
(050) 113-93-93 (МТС); (093) 170-03-93 (life);
(067) 332-93-93 (Київстар); (057) 783-88-88
 - на сайті Клубу: www.bookclub.ua
 - у мережі фірмових магазинів
див. адреси на сайті Клубу або за QR-кодом
- Надсилається безкоштовний каталог**

**Для гуртових
клієнтів**

Харків

тел./факс +38(057)703-44-57
e-mail: trade@ksd.ua

Запрошуємо до співпраці авторів

e-mail: publish@ksd.ua

Гранже Ж.-К.

Г77 Останнє полювання : роман / Жан-Крістоф Гранже ; перекл. з фр. Е. Євтушенко. — Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2020. — 384 с.

ISBN 978-617-12-7735-9 (PDF)

Через кілька років після справи, яка зламала його фізично й душевно, легендарний детектив П'єр Ньєман нарешті знову в ділі. Зі своєю ученицею й напарницею Іваною він вирушає до Німеччини, у Чорнолісся, де починає нове розслідування: про вбивство спадкоємця багатого аристократичного роду. Чоловіка було не просто вбито, а зарізано, неначе кабана, на якого він так любив полювати у своїх володіннях. Ньєманові не звикати до кривавих злочинів, але він іще не знає, що під час розслідування доведеться зустрітися з найбільшим страхом усього свого життя. І зазирнути в його чорні, мов ліс, очі...

УДК 821.133.1

Маленьке французьке містечко Гернон охоплене жахом через серію жорстоких убивств. Жертви — бібліотекар Кайюа, санітар Філіпп Серті та лікар Шернсе — зазнали пекельних тортур. Місцева поліція не може відшукати вбивцю, тому звертається по допомогу до столичного комісара Ньємана. Водночас у містечку Сарзак відбуваються не менш дивні події: хтось грабує шкільний архів та плондрує склеп, у якому спочиває тіло десятирічного Жюда Ітеро. Ньєман намагається зрозуміти, чи існує зв'язок між убивством бібліотекаря та злочинами в Сарзаку. Комісар заглиблюється в минуле, сповнене нечуваних подробиць і таємниць із життя жертв...

Намагаючись повернути пам'ять пацієнту, що може бути свідком жахливого вбивства, психолог Матіас Фрер усвідомить: він — такий самий «пасажир без пам'яті». Він теж зійшов із потяга в невідомому місті, прихопивши з минулого життя лише вигадані спогади. Матіас Фрер не народжувався, не вчився, не працював... То чому його переслідують загадкові люди у чорному? Чому незнайомий чоловік назвав його іменем убивці, якого розшукує поліція? Лейтенант поліції Анаїс Шатле впевнена, що він невинний. Та лише сам Фрер може повернутися власними слідами у своє минуле життя в пошуках істини. Але скільки буде цих життів?..

Знайдено труп молодої стриптизерки. Тіло зв'язане мотузкою за давнім японським мистецтвом — шибарі. А моторошна гримаса болю на її обличчі нагадує найжахливіші полотна Франсіско Гойї. До речі, ці картини позичив музею Альфонсо Перес, мадридський мільярдер... До справи береться один з найкращих місцевих детективів — Стефан Корсо. Він гадав, що вистежує звичайного серійного вбивцю, аж поки не здогадався, що в такий витончений спосіб хтось викликає його на дуель. Той, хто дуже схожий на самого детектива, чоловік, що так само страждає від спогадів та знаходить утіху в реалізації своїх потаємних бажань. Нитка розслідування затягне детектива у світ, де людські страждання продають для задоволення. Чи не про це мріяв і сам Корсо?..